Wisbech's illustrerede Almanak

Udkom fra 1852-1939 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104813.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

50 Øre

Wisbech's

illustrerede Almanak.

41de Aargang

1893.

Med Bidrag af de bedste danske Forfattere.

JENS HANSEN,

15, Vestergade 15.

Kjøbenhavn, K.

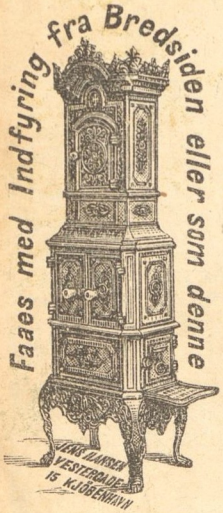

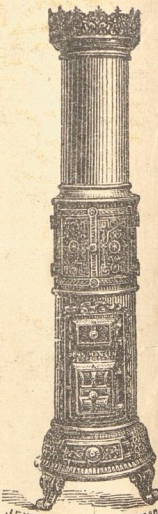

Firkantede Kogeovne med 2 Huller, største Ring $10^1/_2$" **26** Kr. Magasinovne med Kogeindretning **18** Kr. Do. Fodvarmende 61 Tom. **29** Kr. Do. 83 Tom. høj 380 ㎜ **47** Kr. Smaa Kogeovne 10 Tom. Kogehul **6** Kr. Staldvinduer fra **40** Øre Stk., 324 Størrelser. Stald- og Markpumper **8,50**. Ailepumper. Frostfri Pumper til 25 Fods Dybde **19** Kr. Komfur. Størrelse 17×26" 2 Kogehuller 85 ㎜ **7** Kr. Komfur 20×26" 3 Kogehuller, Stegeovn, Bradepande, Endeplade 175 ㎜ **15** Kr. Komfur 20×26" 4 Kogehuller, Vandgryde, Stegeovn **17** Kr. Komfur 20×25" med 4 Kogehuller, Vandgryde, Endeplade **14** Kr. Komfur med 3 Kogehuller, Stegeovn, Bradepande, Endeplade, Komfurets Bredde $28^1/_2$", Dybde $22^1/_2$", Kogehullerne $12^1/_2$", $10^1/_2$", $5^1/_2$", Stegeovnen 10" bred $9^1/_4$" høj, 18" lang, Vandgryden rummer $6^1/_2$ Pot. Vægt 200 ㎜ **20** Kr. Største Komfur i Danmark til **20** Kr. kan kun faas hos mig. Komfurer med støbt eller smedet Stegeovn samme Pris. Nærmere af Prislisten. Gryder til Indmuring paa 60 Potter **6** Kr. Snedkerovne, Skræder-Pressejærnovne **15** Kr. **Alle nævnte Varer kan kun faas hos mig, jeg sælger ikke til Forhandling, har ingen Agenter eller Udsalg nogen Steds.** Varerne leveres fragtfrit paa Bestillerens nærmeste Dampskibs- eller Jærnbanestation. — Komfurer i over **91** forskellige Størrelser og Udstyring, saavel **støbt** som **smedet** Stegeovn, solideste Vare, smukkeste Udstyrelse. Største Udvalg af Kakkelovne i Danmark, over **92** forskellige Numre.

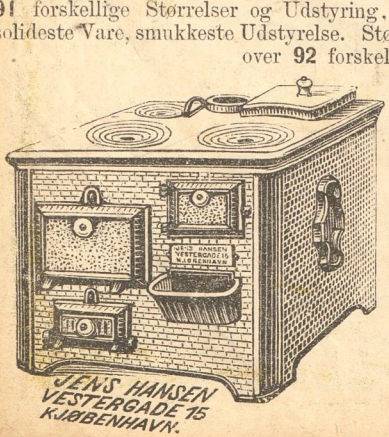

Største Omsætning i Danmark og derfor de **billigste Priser.** Forlang min nyeste Prisliste over nye Komfurer, Kakkelovne, Pumper og nye Vandrør tilsendt. Den giver enhver nærmere Oplysning.

Komfur til 18 Kr.

som Tegningen.
Messinggelænder til Forside og Endeplade
2 Kr.

Overalt fragtfrit leverede.

Ene-Udsalg. Prismedaille.

TILLADT AF UNIVERSITETET

Wisbechs

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1893,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium

af

C. F. Pechüle.

Provindsboghandlernes
Almanakforlag.
(Jens Møller, Helsinger.)

1. og 2. Ark trykt hos J. H. Schultz.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1893.

Efter Verdens Skabelse	5860.
Siden Reformationen	376.
Siden den Oldenborgske Stammes Regerings Beg. i dette Rige	445.
Siden Kong Christian IX.s Fødsel	75.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	210.
Fra Danmarks Grundlov	44.

Imellem Jul og Fastelavn er 7 Uger.

Aaret 1893 er det 6606te i den julianske Periode.

Festkalender for Aarene 1893—1900.

Paaskedag:				
1893. 2. April.	**1894.** 25. Marts.	**1895.** 14. April.	**1896.** 5. April.	**1897.** 18. April.
	1898. 10. April.	**1899.** 2. April.	**1900.** 15. April.	

Bededag:				
1893. 28. April.	**1894.** 20. April.	**1895.** 10. Maj.	**1896.** 1. Maj.	**1897.** 14. Maj.
	1898. 6. Maj.	**1899.** 28. April.	**1900.** 11. Maj.	

Chr. Himmelfartsdag:				
1893. 11. Maj.	**1894.** 3. Maj.	**1895.** 23. Maj.	**1896.** 14. Maj.	**1897.** 27. Maj.
	1898. 19. Maj.	**1899.** 11. Maj.	**1900.** 24. Maj.	

Pinsedag:				
1893. 21. Maj.	**1894.** 13. Maj.	**1895.** 2. Juni.	**1896.** 24. Maj.	**1897.** 6. Juni.
	1898. 29. Maj.	**1899.** 21. Maj.	**1900.** 3. Juni.	

I Kirkeaaret 1893—94, der begynder med 1ste Søndag i Advent (3die December), vil der ordentligvis blive prædiket over den anden Textrække.

Mosaiske Festdage 1893.

Purimfest	2	Marts.
* 1ste Paaskedag	1	April.
* 2den —	2	—
* 7de —	7	—
* Paaskens Ende	8	—
* Ugefest (Pinse)	21	Maj.
* Sammes 2den Festdag	22	—
Fastedag, Templets Ødelæggelse	23	Juli.
* Nytaarsfest (5654)	11	Septbr.
* Sammes 2den Dag	12	—
* Store Forsoningsfest	20	—
* Løvsalsfest	25	—
* Sammes 2den Festdag	26	—
* Sammes Slutningsfest	2	Oktbr.
* Thorah-Glædesfest	3	—
Templets Indvielsesfest (Jul), som fejres i 8 Dage	4	Decbr.

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften og de med * betegnede fejres strængt.

Formørkelser.

I Aaret 1893 indtræffe følgende Formørkelser:

1) En Solformørkelse den 16de April, usynlig hos os. Den er total for en smal Zone, der fra det stille Hav gaar gjennem Sydamerika, Atlanterhavet og Midten af Nordafrika. Som partiel Solformørkelse ses den i næsten hele Sydamerika og Afrika, samt i den sydlige Del af Europa og den sydvestlige Del af Asien.

2) En Solformørkelse den 9de Oktober, usynlig hos os. Den bliver ringformig for en smal Zone, der gaar gjennem det stille Hav og lidt ind i Sydamerika. Som partiel Solformørkelse ses den i det vestlige Amerika og i Vestindien, paa Sandwichoerne og noget ind paa den asiatiske Side af Beringsstrædet. Paa St. Thomas begynder Formørkelsen tre Kvarter før Solnedgang og er ved Solnedgang størst; Solskivens Sydside ses da formørket indtil $^1/_5$ af Soldiameteren.

Maanen bliver i 1893 slet ikke formørket.

Det danske Kongehus.

Kong Christian IX. til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 8 April 1818, successederede 15 November 1863, formælet 26 Maj 1842 med Dronning Louise Vilhelmine Frederikke Caroline Auguste Julie, Prinsesse af Hessen-Cassel, født 7 Septbr. 1817.

Børn:

1) Kronprins Christian Frederik Vilhelm Carl, født 3 Juni 1843, formælet 28 Juli 1869 med
Kronprinsesse Louise Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverig og Norge, født 31 Oktbr. 1851.
Børn:
1) Christian Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm, født 26 Sept. 1870.
2) Christian Frederik Carl Georg Valdemar Axel, født 3 August 1872.
3) Louise Caroline Josephine Sophie Thyra Olga, født 17 Februar 1875.
4) Harald Christian Frederik, født 8 Oktbr. 1876.
5) Ingeborg Charlotte Caroline Frederikke Louise, født 2 August 1878.
6) Thyra Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, født 14 Marts 1880.
7) Christian Frederik Vilhelm Valdemar Gustav, født 4 Marts 1887.
8) Dagmar Louise Elisabeth, født 23de Maj 1890.
2) Alexandra Caroline Marie Charlotte Louise Julie, født 1 Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med Albert Edward, Prins af Wales, Hertug af Cornwall, født 9 Novbr. 1841.
3) Georg I., Hellenernes Konge (Christian Vilhelm Ferdinand Adolph Georg), født 24 Decbr. 1845, formælet 27 Oktober 1867 med Olga Constantinowna, Storfyrstinde af Rusland, født 3 Septbr. 1851.
4) Maria Feodorowna (Maria Sophie Frederikke Dagmar), født 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med Keiser Alexander III. af Rusland, født 10 Marts 1845.
5) Thyra Amalie Caroline Charlotte Anna, født 29 Septbr. 1853, formælet 21 Decbr. 1878 med Ernst August Vilhelm Adolf Georg Frederik, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, født 21 Septbr. 1845.
6) Valdemar, født 27 Oktbr. 1858, formælet 22 Oktbr. 1885 med Marie Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, født 13 Januar 1865.
Børn:
1) Aage Christian Alexander Robert, født 10 Juni 1887.
2) Axel Christian Georg, født 12 August 1888.
3) Erik Frederik Christian Alexander, født 8. Nov. 1890.

Ministeriet,

som det var sammensat d. 26. Juli 1892.

Konseilspræsident og Finansminister: Godsejer J. B. S. Estrup til Kongsdal og Skaffogaard.
Udenrigsminister: Baron, Kmhr. Reedtz-Thott til Gaunø.
Indenrigsminister: Godsejer H. P. Ingerslev til Marselisborg.
Justitsminister samt Min. f. Island: Extraordinær Assessor i Højesteret J. M. B. Nellemann.
Min. f. Kirke- og Undervisningsvæsenet: Extraordinær Assessor i Højesteret, Dr. juris A. H. F. C. Goos.
Krigsminister: Generalmajor J. J. Bahnson.
Marineminister: Kontreadmiral N. F. Ravn.

I nærværende Almanak antages Dagen overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaa foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer. Ethvert Klokkeslæt er angivet i den saakaldte Middeltid eller den Tidsart, som stedse bruges i det daglige Liv, og som derfor alle Ure ere indrettede til at vise. Da denne imidlertid er forskellig fra den Tid, som Solskiven angiver (san Tid), bliver det nødvendigt for enhver, som vil stille sit Ur efter Solskiven, at kende den Forskel, som finder Sted mellem Uret og Solskiven. Herom erholdes Underretning ved Hjælp af de Tal, som findes paa følgende Tabel og som angiver, hvad et Ur paa de forskellige Dage af Aaret bør vise i samme Øjeblik, som det efter Solskiven er Middag. Saaledes betegner f. Eks. 12. 4', som findes ved den 1. Januar, at paa denne Dag skal et rigtigt Ur vise tolv og fire Minutter i det Øjeblik, da Solen angiver Middag. Disse Tal kunne for Stedtid anvendes uden Forandring over hele Landet.

Tabel, som viser, hvad Klokken er efter Middeltid, naar Solskiven viser 12.

Jan.	1	12	4'	Marts	30	12	4'	Aug.	14	12	4'	Okt.	22	11	44'
"	3	12	5'	April	3	12	3'	"	19	12	3'				
"	5	12	6'	"	6	12	2'	"	23	12	2'	Nov.	14	11	45'
"	7	12	7'	"	9	12	1'	"	27	12	1'	"	19	11	46'
"	9	12	8'	"	13	12	0'	"	30	12	0'	"	23	11	47'
"	12	12	9'	"	17	11	59'	Sept.	2	11	59'	"	26	11	48'
"	15	12	10'	"	22	11	58'	"	5	11	58'	"	29	11	49'
"	18	12	11'	"	28	11	57'	"	8	11	57'	Dec.	2	11	50'
"	21	12	12'	Maj	6	11	56'	"	11	11	56'	"	4	11	51'
"	25	12	13'	"	23	11	57'	"	14	11	55'	"	7	11	52'
"	30	12	14'	Juni	1	11	58'	"	17	11	54'	"	9	11	53'
Febr.	11	12	14'	"	7	11	59'	"	20	11	53'	"	11	11	54'
"	23	12	13	"	12	12	0'	"	23	11	52'	"	13	11	55'
Marts	1	12	12'	"	17	12	1'	"	26	11	51'	"	15	11	56'
"	6	12	11'	"	21	12	2'	"	29	11	50'	"	18	11	57'
"	10	12	10'	"	26	12	3'	Okt.	2	11	49'	"	20	11	58'
"	14	12	9'	Juli	1	12	4'	"	5	11	48'	"	22	11	59'
"	17	12	8'	"	6	12	5'	"	8	11	47'	"	24	12	0'
"	20	12	7'	"	13	12	6'	"	12	11	46'	"	26	12	1'
"	24	12	6'	Aug.	8	12	5'	"	17	11	45'	"	28	12	2'
"	27	12	5'									"	30	12	3'

Den tredje Række paa enhver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslættet for Maanens Op- eller Nedgang, for saa vidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med O. F. eller O. E., eftersom den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med N. F. eller N. E.

Den sidste Række paa enhver Side betegner Angivelsen af Klokkeslættet for Højvande paa Jyllands fri Vestkyst, hvormed maa sammenholdes den Forklaring over Beregningen af Tiden for Flod og Ebbe, som er meddelt efter Tabellen for Tidsforskellen.

De, der ville benytte Solcentrets Op- eller Nedgang til derefter at stille deres Ure efter Stedtid, kunne, naar de befinde sig paa et Sted i

Danmark, der ligger lige vest for Kjøbenhavn, betjene sig af de i Almanakken anførte Klokkeslæt. For de Steder derimod, som ligge nordligere eller sydligere, er beregnet den vedføjede Tabel, der viser, hvor mange Minutter man skal lægge til eller trække fra de i Almanakken anførte Klokkeslæt for at erfare, hvad Uret bør vise ved Solens Op- eller Nedgang. De anførte Tal gælde imidlertid ogsaa for dem, der ligge omtrent lige øst eller vest; derfor anføres her saavel disse som ogsaa de, der kunne rette sig efter Kjøbenhavn.

Kjøbenhavn ..... Roskilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde.
A. Helsingør ..... Hillerød, Nykjøbing, Skanderborg.
B Randers ..... Viborg, Grenaa.
C. Aalborg ..... Ribe, Løgstør, Thisted.
D. Skagen.
E. Ribe ..... Aasens, Odense, Nyborg, Korsør, Slagelse, Storeheddinge, Kristianssø.
F. Nakskov ..... Maribo, Sakskjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing.

	Læg til Opg. Træk fra Nedg.			Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.										Læg til Opg. Træk fra Nedg.						
	Jan.	Febr.	Marts.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	August.		Septb.	Oktbr.	Novbr.	Decbr.							
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
A.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
B.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
C.	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
D.	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.			Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.										Træk fra Opg. Læg til Nedg.						
	Jan.	Febr.	Marts.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	August.		Septb.	Oktbr.	Novbr.	Decbr.							
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
E.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
F.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6

Loven af 6te Februar 1880, ved hvilken Kjøbenhavns Middeltid er indført som fælles Tid for hele Kongeriget, medfører, at Urene, som ere stillede efter Stedtid, maa for Steder, der ligger vestlig for Kjøbenhavn, stilles saameget frem, som Længdeforskjellen beløber sig til i Tid, hvorimod de maa stilles tilbage for østlige Steder. Tidsforskjellen kan udmaales paa Danmarkskortet, i det man erindrer, at 15 Buesminutter svare til 1 Tidsminut.

Exempelvis anføres paa nærmeste Minut Klokkeslætsforskjellen for nogle vestlige Steder: Hillerød 1′, Roskilde 2′, Ringsted 3′, Sorø 4′, Skjelskør 5′, Kallundborg 6′, Nyborg 7′, Skagen 8′, Odense 8²/₄′, Aarhus 9¹/₂′, Horsens 11′, Kolding 12¹/₂′, Ribe 15¹/₄′, Holstebro 16′, Hjerting 17′, Ringkjøbing 17¹/₂′, Blaavandshuk 18′. Af østlige Steder nævnes blot Ronne 8¹/₂′, Nexø 10′.

Bestemmelse af Middagslinjen.

Paa en vandret plan Flade, som er fast opstillet saaledes, at den kan bekjennes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret opreises en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. Middagslinjen er da den rette Linje, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afskaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 17de og 24de Juni eller imellem den 18de og 23de December.

Hvergang Stiftens Skygge falder i Middagslinjen er det sand Middag (jfr. forrige Side).

Januar

eller **Slugmaaned.** 31 Dage. 1893.

Kristi Omskærelse, Luk. 2, 21. 2' Række, Matth. 6, 5—13.

				Højv.
S. 1	Nytaar	N. F. 7 55	Solen nærmest Jorden Merkur størst v. Elong.	10 46
M. 2	Abel	O. E.	○ f. M. 2. 31' Eftm.	11 37
Ti. 3	Enoch	4 18		0 2
O. 4	Methusalem	5 50	Sol. op 8. 31' n. 3. 39' Tusmørket varer 52'	0 47
T. 5	Simeon	7 21		1 29
F. 6	Hell. 3 Kong.	8 47		2 7
L. 7	Knud Hertug	10 8		2 43

Da Jesus var 12 Aar gammel, Luk. 2, 42 til Enden. 2' Række, Mark. 10, 13—16.

S. 8	1 S. e. H. 3 K.	11 25	Erhardt	3 18
M. 9	Julianus	O. F.	◑ f. Kv. 11. 19' Eftm.	3 57
Ti. 10	Paul Eremit	12 42		4 42
O. 11	Hyginus	1 57	Sol. op 8. 26' n. 3. 50' Tusmørket varer 51'	5 34
T. 12	Reinhold	3 15	☾ fjernest Jorden	6 37
F. 13	Prinf. Marie	4 34	Hilarius	7 48
L. 14	Felix	5 52		8 57

Brylluppet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2' Række, Luk. 19, 1—10.

S. 15	2 S. e. H. 3 K.	7 5	Maurus	9 56
M. 16	Marcellus	8 7		10 47
Ti. 17	Antonius	8 52		11 31
O. 18	Vilh. Marie	N. E.	Prisca. ● n. M. 2. 18' Form.	
T. 19	Pontianus	5 30	Sol. op 8. 19' n. 4. 3' Tusmørket varer 50'	12 12 0 31
F. 20	Fab. Sebast.	6 58		1 8
L. 21	Agnes	8 26		1 42

Jesus gik ned af Bjerget, Matth. 8, 1—13. 2' Række, Luk. 17, 5—10.

S. 22	3 S. e. H. 3 K.	9 53	Vincentius	2 17
M. 23	Emerentius	11 21		2 52
Ti. 24	Timotheus	N. F.	◐ f. Kv. 7. 17' Form.	3 30
O. 25	Pauli Omv.	12 51	Sol. op 8. 8' n. 4. 18' Tusmørket varer 48'	4 15
T. 26	Polycarpus	2 24		5 15
F. 27	Chrysostom.	4 1		6 36
L. 28	Fred. 6 Fødf.	5 32	Carolus Magnus ☾ nærmest Jorden	8 9

Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20, 1—16. 2' Række, Matth. 25, 14—30.

S. 29	Septuagesima	6 52	Chr. 7 Fødf. Valerius	9 33
M. 30	Louise	7 48	Adelgunde	10 40
Ti. 31	Vigilius	8 24		11 31

Februar

eller Blidemaaned. 28 Dage. 1893.

				Højv.
			○ f. M. 3. 1′ Form.	
O. 1	Brigida	O. E.	Sol. op 7. 56′ n. 4. 32′	12 15
T. 2	Kyndelmisse	6 19	Tusmørket varer 47′	0 35
F. 3	Blasius	7 43		1 10
L. 4	Veronica	9 5		1 42

De fire Slags Sædejord, Luk. 8, 4—15. 2′ Række, Mark. 4, 26—32.

S. 5	Sexagesima	10 22	Agathe	2 14
M. 6	Dorothea	11 39		2 44
Ti. 7	Richard	O. F.	◑ s. Kv. 9. 2′ Eftm.	3 17
O. 8	Corintha	12 57	Sol. op 7. 42′ n. 4. 47′ Tusmørket varer 45′	3 54
T. 9	Apollonia	2 15	☾ fjerneſt Jorden	4 40
F. 10	Scholastica	3 34		5 38
L. 11	Euphrosyne	4 50		6 51

Kristi Daab, Matth. 3, 13 til Enden. 2′ Række, Luk. 18, 31 til Enden.

S. 12	Fastelavn	5 57	Qvinquagesima. Esto mihi	8 16
M. 13	Benignus	6 49	Eulalia	9 27
Ti. 14	Hvide Tirsdag	7 23	Valentinus	10 26
O. 15	Aske Onsdag	7 46	Faustinus Sol. op 7. 26′ n. 5. 3′ Tusmørket varer 44′	11 14
T. 16	Juliane	N. E.	● n. M. 5. 7′ Eftm.	11 54
F. 17	Findanus	6 6		0 13
L. 18	Jul. Sophie	7 35	Concordia	0 48

Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4, 1—11. 2′ Række, Luk. 22, 24—32.

S. 19	1 S. i Fasten	9 5	Qvadragesima. Invocavit	1 21
M. 20	Eucharias	10 36	Ammon	1 55
Ti. 21	Samuel	N. F.	☾ nærmeſt Jorden	2 31
O. 22	Tamperdag	12 10	Peders Stol Sol. op 7. 10′ n. 5. 17′ Tusmørket varer 43′	3 10
T. 23	Papias	1 46	◐ f. Kv. 3. 4′ Eftm.	3 56
F. 24	Matthias	3 20		4 58
L. 25	Victorinus	4 43		6 23

Den kananæiske Kvinde, Matth. 15, 21—28. 2′ Række, Mark. 9, 17—29.

S. 26	2 S. i Fasten	5 45	Reminiscere. Inger	8 3
M. 27	Leander	6 25		9 28
Ti. 28	Ollegaard	6 50		10 30

Marts
eller Tordmaaned. 31 Dage. 1893.

			N. F.		Højv.
O.	1	Albinus	7 5	Sol. op 6. 53′ n. 5. 33′ Tusmørket varer 43′	11 16
T.	2	Simplicius	O. E.	○ f. M. 4. 53′ Eftm.	11 53
F.	3	Kunigunde	6 41		0 10
L.	4	Adrianus	8 0		0 43
		Jesus drev en Djævel ud, Luk. 11, 14—28. 2′ Række, Joh. 8, 42—51.			
S.	5	3 S. i Fasten	9 18	Oculi. Theophilus	1 12
M.	6	Gotfred	10 37		1 41
Ti.	7	Perpetua	11 57		2 11
O.	8	Beata	O. F.	Sol. op 6. 35′ n. 5. 47′ Tusmørket varer 42′	2 43
T.	9	40 Riddere	1 16	☾ fjerneſt Jorden	3 19
F.	10	Ædel	2 34	◑ f. Kv. 6. 4′ Eftm.	4 2
L.	11	Thala	3 45		4 58
		Jesus bespiser 5000 Mand, Joh. 6, 1—15. 2′ Række, Joh. 6, 35—51.			
S.	12	Midfaste	4 43	Lætare. Gregorius	6 10
M.	13	Macedonius	5 23		7 37
Ti.	14	Eutychius	5 50	Merkur størſt ø. Elongat.	8 57
O.	15	Zacharias	6 7	Sol. op 6. 17′ n. 6. 2′ Tusmørket varer 42′	10 1
T.	16	Gudmund	6 18		10 48
F.	17	Gertrud	6 27		11 28
L.	18	Alexander	N. E.	● n. M. 5. 24′ Form.	12 4
		Gabriel Engel udsendes, Luk. 1, 26—38. 2′ Række, Luk. 1, 46—56.			
S.	19	5 S. i Fasten	8 12	Judica. Joseph	0 22
M.	20	Gordius	9 47	☾ nærmeſt Jorden	0 57
Ti.	21	Benedictus	11 26	Jævndøgn, Foraar begynder	1 32
O.	22	Paulus	N. F.	Sol. op 5. 59′ n. 6. 16′ Tusmørket varer 42′	2 11
T.	23	Fidelis	1 5		2 55
F.	24	Ulrica	2 34	◐ f. Kv. 10. 24′ Eftm.	3 46
L.	25	Mariæ Bebud.	3 44		4 54
		Kriſti Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2′ Række, Mark. 14, 3—9.			
S.	26	Palmesøndag	4 30	Gabriel	6 22
M.	27	Kaſtor	4 57		7 58
Ti.	28	Euſtachius	5 14		9 14
O.	29	Jonas	5 24	Sol. op 5. 40′ n. 6. 30′ Tusmørket varer 43′ Saturn i Oppoſ. m. Solen	10 9
T.	30	Skærtorsdag	5 32	Quirinus	10 50
F.	31	Langfredag	5 39	Fred. 5. Fødſ. Balbina	11 25

April

eller **Faaremaaned** 30 Dage. 1893.

				Højv.
L. 1	Hugo	O. E.	○ f. M. 8. 8′ Form.	11 57
	Kristi Opstandelse, Mark. 16, 1—7. 2′ Række, Matth. 28, 1—8.			
S. 2	Paaskedag	8 18	Theodosius	0 11
M. 3	2 Paaskedag	9 38	Nicætas	0 41
Ti. 4	Ambrosius	10 58	☾ fjerneſt Jorden	1 10
O. 5	Irene	O. F.	Sol. op 5. 22′ n. 6. 45′	1 41
T. 6	Sixtus	12 18	Tusmørket varer 44′	2 14
F. 7	Egesippus	1 31		2 53
L. 8	Chr. 9 Fødſ.	2 35	Janus	3 36
	Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20, 19 til Enden. 2′ Række, Joh. 21, 15—19.			
S. 9	1 S. e. Paaske	3 22	Ovasimodo. Procopius	4 30
M. 10	Ezechiel	3 53	◑ ſ. Kv. 12. 26′ Eftm.	5 39
Ti. 11	Leo	4 13		7 0
O. 12	Julius	4 26	Sol. op 5. 4′ n. 6. 58′	8 21
T. 13	Justinus	4 36	Tusmørket varer 45′	9 24
F. 14	Tiburtius	4 43		10 16
L. 15	Chr. 5 Fødſ.	4 50	Olympia	10 58
	Jesus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16. 2′ Række, Joh. 10, 22—30.			
S. 16	2 S. e. Paaske	N. E.	Miseric. Dom. Mariane	11 36
			● n. M. 3. 25′ Eftm.	
M. 17	Anicetus	8 54	☾ nærmeſt Jorden	12 14
Ti. 18	Flyttedag	10 37	Eleutherius	0 34
O. 19	Daniel	N. F.	Sol. op 4. 47′ n. 7. 12′	1 14
T. 20	Sulpicius	12 15	Tusmørket varer 47′	1 58
F. 21	Florentius	1 35		2 47
L. 22	Cajus	2 30		3 42
	Kristi Bortgang til Faderen, Joh. 16, 16—22. 2′ Række, Joh. 14, 1—11.			
S. 23	3 S. e. Paaske	3 3	Jubilate. Georgius	4 49
M. 24	Albertus	3 22	◑ f. Kv. 6. 16′ Form.	6 10
Ti. 25	Mark. Evang.	3 34		7 32
O. 26	Cletus	3 43	Sol. op 4. 30′ n. 7. 26′	8 42
			Tusmørket varer 48′	
T. 27	Charl. Amal.	3 49	Ananias	9 34
F. 28	Bededag	3 56	Vitalis	10 18
			Uranus i Oppoſ. m. Solen	
L. 29	Peter Martyr	4 1	Merkur ſtørſt v. Elongat.	10 53
	Den Helligaands Sendelse, Joh. 16, 5—15. 2′ Række, Joh. 8, 21—36.			
S. 30	4 S. e. Paaske	4 7	Cantate. Severus	11 25

Maj

eller **Majmaaned.** 31 Dage. 1893.

				Højv.
M. 1	Phil. Jacob	O. E.	Voldermisse	11 56
Ti. 2	Athanasius	10 2	○ f. M. 12. 13′ Form.	0 12
			☾ fjernest Jorden	
O. 3	Korsmisse	11 18	Sol. op 4. 15′ n. 7. 40′	0 44
T. 4	Florian	O. F.	Tusmørket varer 51′	1 18
F. 5	Gothard	12 27	De lyse Nætter begynde	1 54
L. 6	Joh. a. Port.	1 20		2 33

Beder i Jesu Navn, Joh. 16, 23—28. 2′ Række, Joh. 17, 1—19.

S. 7	5 S. e. Paaske	1 55	Rogate. Flavia	3 15
M. 8	Stanislaus	2 18		4 4
Ti. 9	Caspar	2 33	◑ f. Kv. 3. 15′ Form.	5 5
O. 10	Gordianus	2 43	Sol. op 4. 0′ n. 7. 53′	6 17
			Tusmørket varer 54′	
T. 11	Kr. Himmelf.	2 51	Mamertus	7 33
F. 12	Pancratius	2 58		8 41
L. 13	Ingenuus	3 5		9 40

Naar Trosteren kommer, Joh. 15, 26—16, 4. 2′ Række, Joh. 17, 20 til Enden.

S. 14	6 S. e. Paaske	3 14	Exaudi. Kristian	10 27
M. 15	Sophie	N. E.	● n. M. 11. 37′ Eftm.	11 13
Ti. 16	Sara	9 39	☾ nærmest Jorden	11 56
O. 17	Bruno	11 12	Sol. op 3. 47′ n. 8. 6′	0 19
T. 18	Erik	N. F.	Tusmørket varer 58′	1 3
F. 19	Potentiana	12 24		1 52
L. 20	Angelica	1 3		2 41

Hvo mig elsker, Joh. 14, 23 til Enden. 2′ Række, Joh. 14, 15—21.

S. 21	Pinsedag	1 29	Helene	3 32
M. 22	2 Pinsedag	1 43	Castus	4 29
			◐ f. Kv. 3. 42′ Eftm.	
Ti. 23	Desiderius	1 53	Esther	5 33
O. 24	Tamperdag	1 59	Sol. op 3. 36′ n. 8. 18′	6 45
T. 25	Urbanus	2 5	Tusmørket varer 61′	7 52
F. 26	Beda	2 11		8 50
L. 27	Lucian	2 17		9 38

Kristus og Nikodemus, Joh. 3, 1—15. 2′ Række, Matth. 28, 18 til Enden.

S. 28	Trinitatis	2 24	Vilhelm	10 20
M. 29	Maximinus	2 33		10 57
Ti. 30	Vigand	O. E.	○ f. M. 4. 13′ Eftm.	11 32
			☾ fjernest Jorden	
O. 31	Petronella	10 17	Sol. op 3. 28′ n. 8. 28′	12 8
			Tusmørket varer 65′	

Juni

eller Skærsommer. 30 Dage. 1893.

				Højv.
		O. E.		
T. 1	Nikomedes	11 16		0 26
F. 2	Marcellinus	11 56		1 2
L. 3	Krpr. Frederik	O. F.	Erasmus	1 39

Den rige Mand, Luk. 16, 19 til Enden. 2' Række, Luk. 12, 13—21.

S. 4	1 S. e. Trin.	12 23	Optatus	2 17
M. 5	Grundlovsdag	12 39	Bonifacius	2 56
Ti. 6	Norbertus	12 52	◑ f. Kv. 2. 34' Eftm.	3 37
O. 7	Jeremias	1 0	Sol. op 3. 21' n. 8. 36'	4 27
T. 8	Medardus	1 7	Tusmørket varer 68'	5 25
F. 9	Primus	1 14		6 34
L. 10	Onuphrius	1 21		7 51

Den store Nadvere, Luk. 14, 16—24. 2' Række, Luk. 14, 25 til Enden.

S. 11	2 S. e. Trin.	1 30	Barnab. Apost.	9 3
M. 12	Basilius	1 42		10 3
Ti. 13	Cyrillus	2 2	☾ nærmest Jorden	10 57
			● n. M. 6. 41' Form.	
O. 14	Rufinus	N. E.	Sol. op 3. 18' n. 8. 42'	11 47
T. 15	Vitus	10 56	Tusmørket varer 70'	0 11
F. 16	Tycho	11 29		0 59
L. 17	Botolphus	11 48		1 45

Det fortabte Faar, Luk. 15, 1—10. 2' Række, Luk. 15, 11 til Enden.

S. 18	3 S. e. Trin.	11 59	Leontius	2 28
M. 19	Gervasius	N. F.	◐ f. Kv. 3. 28' Form.	3 11
Ti. 20	Sylverius	12 8	Solhverv, længste Dag	3 54
O. 21	Albanus	12 14	Sommer begynder	4 43
T. 22	10000 Mart.	12 20	Sol. op 3. 18' n. 8. 45'	5 39
F. 23	Paulinus	12 26	Tusmørket varer 70'	6 44
L. 24	St. Hansdag	12 33		7 50

Vorer barmhjertige, Luk. 6, 36—42. 2' Række, Matth. 5, 43 til Enden.

S. 25	4 S. e. Trin.	12 42	Prosper	8 52
M. 26	Pelagius	12 54	☾ fjerneſt Jorden	9 46
Ti. 27	7 Sovere	1 12		10 33
			Eleonora	
O. 28	Carol. Amalie	1 42	Sol. op 3. 21' n. 8. 45'	11 14
			Tusmørket varer 70'	
T. 29	Petr. Paulus	O. E.	○ f. M. 7. 16' Form.	11 54
F. 30	Lucina	10 28		0 13

Juli

eller **Ormemaaned.** 31 Dage. 1893.

				Højv.
L. 1	Theobaldus	O. E. 10 46		0 49
Jesus lærer af Skibet, Luk. 5, 1—11. 2' Række, Matth. 16, 13—26.				
S. 2	5 S. e. Trin.	10 59	Mariæ Besøg.	1 25
M. 3	Cornelius	11 8		2 0
Ti. 4	Ulricus	11 16	Solen fjerneſt Jorden	2 35
O. 5	Anshelmus	11 22	Sol. op 3. 27' n. 8. 41' Tusmørket varer 67'	3 11
T. 6	Dion	11 29	◑ ſ. Kv. 10. 56' Eftm.	3 51
F. 7	Lov. Aug.	11 37	Villebaldus	4 40
L. 8	Kjeld	11 47		5 42
Fariſæernes Retfærdighed, Matth. 5, 20—26. 2' Række, Matth. 19, 16 til Enden.				
S. 9	6 S. e. Trin.	O. F.	Soſtrata	7 2
M. 10	Vilh. Carol.	12 2	Knud Konge	8 29
Ti. 11	Joſva	12 30	Merkur ſtørſt ø. Elongat.	9 46
O. 12	Henrik	1 14	☾ nærmeſt Jorden Sol. op 3. 35' n. 8. 35' Tusmørket varer 64'	10 49
T. 13	Margarethe	N. E.	● n. M. 1. 38' Eftm.	11 41
F. 14	Bonaventura	9 50		0 6
L. 15	Apoſtl. Del.	10 5		0 51
Jesus beſpiser 4000 Mand, Mark. 8, 1—9. 2' Række, Matth. 10, 24—31.				
S. 16	7 S. e. Trin.	10 15	Suſanne	1 30
M. 17	Alexius	10 22		2 7
Ti. 18	Arnolphus	10 29		2 43
O. 19	Juſta	10 34	Sol. op 3. 45' n. 8. 26' Tusmørket varer 61'	3 18
T. 20	Elias	10 42	◐ ſ. Kv. 5. 53' Eftm.	3 57
F. 21	Evenus	10 49		4 43
L. 22	Mar. Magd.	11 0	Hundedagene begynde	5 39
De falſke Profeter, Matth. 7, 15—21. 2' Række, Matth. 7, 22 til Enden.				
S. 23	8 S. e. Trin.	11 15	Apollinaris	6 48
M. 24	Chriſtina	11 41	☾ fjerneſt Jorden	8 4
Ti. 25	Jacobus	N. F.		9 13
O. 26	Anna	12 20	Sol. op 3. 57' n. 8. 14' Tusmørket varer 57'	10 10
T. 27	Martha	1 18		10 57
F. 28	Aurelius	O. E.	○ ſ. M. 9. 0' Eftm.	11 38
L. 29	Oluf	9 8		12 16
Den utro Huſsoged, Luk. 16, 1—9. 2' Række, Luk. 12, 32—48.				
S. 30	9 S. e. Trin.	9 18	Abdon	0 34
M. 31	Germanus	9 25		1 7

August

eller **Høstmaaned.** 31 Dage. 1893.

				Høsv.
Ti. 1	Peders Fængs.	9 31		1 39
O. 2	Hannibal	9 38	Sol. op 4. 10′ n. 8. 1′ Tusmørket varer 54′	2 12
T. 3	Nikodemus	9 45		2 45
F. 4	Dominicus	9 54		3 23
L. 5	Oswaldus	10 7	◑ s. Kv. 5. 14′ Form.	4 9

Jesus græder over Jerusalem, Luk. 19, 41 til Enden. 2′ Række, Matth. 11, 16—24.

S. 6	10 S. e. Trin.	10 27	Kr. Forklar.	5 10
M. 7	Donatus	11 3	De lyse Nætter ophøre	6 37
Ti. 8	Ruth	O. F.	☾ nærmest Jorden	8 16
O. 9	Romanus	12 1	Sol. op 4. 23′ n. 7. 47′ Tusmørket varer 51′	9 39
T. 10	Laurentius	1 24		10 44
F. 11	Herman	N. E.	● n. M. 9. 38′ Eftm.	11 33
L. 12	Clara	8 21		12 15

Farisæeren og Tolderen, Luk. 18, 9—14. 2′ Række, Luk. 7, 36 til Enden.

S. 13	11 S. e. Trin.	8 30	Hippolytus	0 33
M. 14	Eusebius	8 37		1 8
Ti. 15	Mariæ Himf.	8 43		1 40
O. 16	Rochus	8 48	Sol op 4. 36′ n. 7. 31′ Tusmørket varer 48′	2 11
T. 17	Anastatius	8 54		2 44
F. 18	Agapetus	9 4		3 18
L. 19	Sebaldus	9 18	◐ f. Kv. 10. 42′ Form.	3 59

Den Døve og Stumme, Mark. 7, 31 til Enden. 2′ Række, Matth. 12, 31—42.

S. 20	12 S. e. Trin.	9 40	Bernhard ☾ fjerneſt Jorden	4 50
M. 21	Salomon	10 12		5 58
Ti. 22	Symphor.	11 3	Hundedagene ende	7 20
O. 23	Zachæus	N. F.	Sol. op 4. 50′ n. 7. 14′ Tusmørket varer 46′	8 40
T. 24	Sophie Fred.	12 12	Bartholomæus	9 46
F. 25	Ludvig	1 33		10 35
L. 26	Irenæus	2 58	Merkur størſt v. Elongat.	11 17

Samaritaneren og Leviten, Luk. 10, 23—37. 2′ Række, Matth. 20, 20—28.

S. 27	13 S. e. Trin.	O. E.	Gebhardus ○ f. M. 9. 33′ Form.	11 54
M. 28	Lovise	7 41	Auguſtinus	0 10
Ti. 29	Joh. Halsh.	7 48		0 43
O. 30	Benjamin	7 54	Sol. op 5. 3′ n. 6. 57′ Tusmørket varer 45′	1 14
T. 31	Bertha	8 2		1 46

September
eller Fiskemaaned. 30 Dage. 1893.

			O. E.		Høiv.
F.	1	Ægidius	8 13		2 20
L.	2	Elisa	8 31		3 3
		De 10 Spedalske, Luk. 17, 11—19. 2' Række, Joh. 5, 1—15.			
S.	3	14 S. e. Trin.	9 0	Seraphia ☽ f. Kv. 10. 32' Form.	3 53
M.	4	Jul. Maria	9 48	Theodosia	5 1
Ti.	5	Regina	11 1	☾ nærmest Jorden	6 36
O.	6	Magnus	O. F.	Sol. op 5. 17' n. 6. 39' Tusmørket varer 44'	8 16
T.	7	Dr. Louise	12 32	Robert	9 33
F.	8	Mariæ Fødsl.	2 7		10 30
L.	9	Gorgonius	3 41		11 14
		Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden. 2' Række, Luk. 10, 38 til Enden.			
S.	10	15 S. e. Trin.	N. E.	Burchhardt	11 50
M.	11	Hillebert	6 51	● n. M. 7. 55' Form.	0 7
Ti.	12	Guido	6 57		0 39
O.	13	Cyprianus	7 4	Sol. op 5. 30' n. 6. 20' Tusmørket varer 43'	1 9
T.	14	† Ophøjelse	7 11		1 38
F.	15	Eskild	7 22		2 11
L.	16	Euphemia	7 39		2 46
		Enkens Søn af Nain, Luk. 7, 11—17. 2' Række, Joh. 11, 19—45.			
S.	17	16 S. e. Trin.	8 7	Lambertus ☾ fjernest Jorden	3 27
M.	18	Chr. 8 Fødsl.	8 50	Titus	4 18
Ti.	19	Constantia	9 51	◐ f. Kv. 5. 9' Form.	5 25
O.	20	Tamperdag	11 7	Tobias Sol. op 5. 44' n. 6. 2'	6 45
T.	21	Matthæus	N. F.	Tusmørket varer 42'	8 9
F.	22	Mauritius	12 32	Jævndøgn, Efteraar begynder	9 14
L.	23	Linus	1 59		10 6
		Den Vatersottige, Luk. 14, 1—11. 2' Række, Mark. 2, 14 til Enden.			
S.	24	17 S. e. Trin.	3 26	Tecla	10 48
M.	25	Cleophas	O. E.	○ f. M. 9. 13' Eftm.	11 23
Ti.	26	Prs. Christian	6 3	Adolph	11 58
O.	27	Cosmus	6 10	Sol. op 5. 57' n. 5. 44' Tusmørket varer 42'	0 15
T.	28	Venceslaus	6 20		0 49
F.	29	St. Michael	6 35	☾ nærmest Jorden	1 26
L.	30	Hieronymus	7 1		2 6

Oktober

eller **Sædemaaned.** 31 Dage. 1893.

Hvis Søn er Kristus, Matth. 22, 34 til Enden.
2' Række, Joh. 15, 1—17.

		O. E.		Højv.
S. 1	18 S. e. Trin.	7 42	Remigius	2 52
M. 2	Ditlev	8 48	◑ s. Kv. 4. 9' Eftm.	3 48
Ti. 3	Mette	10 14		5 5
O. 4	Franciscus	11 47	Sol. op 6. 11' n. 5. 25'	6 37
T. 5	Placidus	O. F.	Tusmørket varer 42'	8 9
F. 6	Fred. 7 Fødsl.	1 20	Broderus	9 16
L. 7	Amalia	2 49		10 7

Den Vorkbrudne, Matth. 9, 1—8. 2' Række, Joh. 1, 35 til Enden.

S. 8	19 S. e. Trin.	4 14	Ingeborg	10 47
M. 9	Dionysius	N. E.	● n. M. 9. 17' Eftm.	11 20
Ti. 10	Gereon	5 12		11 52
O. 11	Fred. 4 Fødsl.	5 20	Sol. op 6. 25' n. 5. 8'	0 8
			Tusmørket varer 43'	
T. 12	Pr. Frederik	5 30	Maximilian	0 38
F. 13	Angelus	5 44		1 9
L. 14	Calixtus	6 7		1 43

Bryllupsklæderne, Matth. 22, 1—14. 2' Række, Matth. 21, 28—44.

S. 15	20 S. e. Trin.	6 42	Hedevig	2 20
M. 16	Gallus	7 36	☾ fjerneſt Jorden	3 1
Ti. 17	**Flyttedag**	8 47	Florentinus	3 50
			◐ s. Kv. 12. 10' Form.	
O. 18	Luk. Evang.	10 7	Sol. op 6. 40' n. 4. 50'	4 51
T. 19	Balthasar	11 31	Tusmørket varer 43'	6 6
F. 20	Felicianus	N. F.		7 24
L. 21	11000 Jomfr.	12 57		8 33

Den kongelige Mand, Joh. 4, 46—53. 2' Række, Joh. 4, 34—42.

S. 22	21. S. e. Trin.	2 24	Cordula	9 28
M. 23	Søren	3 51		10 14
Ti. 24	Proclus	5 21	○ f. M. 8. 18' Form.	10 53
O. 25	Crispinus	O. E.	Sol. op 6. 54' n. 4. 34'	11 31
T. 26	Amandus	4 41	Tusmørket varer 44'	12 9
F. 27	Pr. Valdemar	5 2	Sem. ☾ nærmeſt Jorden	0 29
L. 28	Caroline	5 37	Mar. Soph. Frederikke	1 11
			Simon og Judas	

De 10000 Pund, Matth. 18, 23 til Enden. 2' Række, Matth. 18, 1—20.

S. 29	22. S. e. Trin.	6 37	Narcissus	1 57
M. 30	Louise Charl.	7 59	Absalon	2 48
Ti. 31	Krprf. Louise	9 32	Reformat. Begyndelse	3 46
			◑ s. Kv. 11. 32' Eftm.	

November
eller Slagtemaaned. 30 Dage. 1893.

				Høiv.
		Ø. E.		
O. 1	Alle Helgen	11 6	Sol. op 7. 8′ n. 4. 18′	4 56
T. 2	Alle Sjæle	Ø. F.	Tusmørket varer 45′	6 19
F. 3	Hubertus	12 35		7 39
L. 4	Otto	1 59		8 45

Jesus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12. 2′ Række, Matth. 5, 13—16.

S. 5	23. S. e. Trin.	3 20	Malachias	9 35
M. 6	Leonhardus	4 41	Merkur størst ø. Elong.	10 15
Ti. 7	Engelbrecht	6 1	● n. M. 1. 47′ Eftm.	10 50
O. 8	Claudius	N. E.	Sol. op 7. 24′ n. 4. 4′	11 23
T. 9	Theodor	3 50	Tusmørket varer 46′	11 57
F. 10	Luther	4 10		0 14
L. 11	Morten Bisp	4 40		0 47

Den blodsottige Kvinde, Matth. 9, 18—26. 2′ Række, Joh. 5, 17—29.

S. 12	24. S. e. Trin.	5 27	Torkild ☾ fjernest Jorden	1 23
M. 13	Arcadius	6 31		2 1
Ti. 14	Frederik	7 47		2 41
O. 15	Leopold	9 9	Sol. op 7. 38′ n. 3. 51′ Tusmørket varer 48′	3 24
T. 16	Othenius	10 32	◐ f. Kv. 6. 35′ Eftm.	4 16
F. 17	Anianus	11 55		5 16
L. 18	Hesychius	N. F.	Jupiter i Oppos. med Solen	6 26

Odelæggelsens Vederstyggelighed, Matth. 24, 15—28. 2′ Række, Luk. 17, 20—33.

S. 19	25. S. e. Trin.	1 20	Elisabeth	7 36
M. 20	Volkmarus	2 46		8 42
Ti. 21	Mariæ Ofr.	4 17	Cecilia	9 37
O. 22	Fred. Ferdin.	5 54	Sol. op 7. 52′ n. 3. 40′ Tusmørket varer 50′	10 24
T. 23	Clemens	Ø. E.	○ f. M. 6. 59′ Eftm.	11 9
F. 24	Chrysogonus	3 30	☾ nærmest Jorden	11 55
L. 25	Catharina	4 19		0 18

Jeg priser Dig, Fader, Matth. 11, 25 til Enden. 2′ Række, Matth. 25, 31 til Enden.

S. 26	26. S. e. Trin.	5 36	Conradus	1 5
M. 27	Facundus	7 10		1 54
Ti. 28	Soph. Magdl.	8 47		2 43
O. 29	Saturninus	10 20	Sol. op 8. 5′ n. 3. 32′ Tusmørket varer 51′	3 33
T. 30	Chr. 6 Fødsl.	11 47	Andreas ◑ f. Kv. 9. 58′ Form.	4 30

December

eller Kristmaaned. 31 Dage. 1893.

					Høiv.
F. 1	Arnold	O. F.			5 34
L. 2	Bibiana	1 9			6 43
	Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2' Række, Luk. 4, 16—30.				
S. 3	1 S. i Advent	2 29	Svend		7 53
M. 4	Charl. Fred.	3 50	Barbara Neptun i Oppos. m. Solen		8 51
Ti. 5	Sabina	5 10	Sol. op 8. 16' n. 3. 26'		9 41
O. 6	Nikolaus	6 31	Tusmørket varer 52'		10 23
T. 7	Agathon	7 52	Venus størst ø. Elongat.		11 1
F. 8	Mariæ Undf.	N. E.	● n. M. 8. 30' Form.		11 39
L. 9	Rudolph	3 22	☾ fjerneſt Jorden		12 16
	Tegn i Sol og Maane, Luk. 21, 25—36. 2' Række, Matth. 25, 1—13.				
S. 10	2 S. i Advent	4 22	Judith		0 34
M. 11	Damasus	5 34			1 10
Ti. 12	Epimachus	6 54			1 46
O. 13	Lucia	8 16	Sol. op 8. 24' n. 3. 26' Tusmørket varer 53'		2 22
T. 14	Crispus	9 37	Merkur størst ø. Elongat.		2 59
F. 15	Nikatius	10 58			3 38
L. 16	Lazarus	N. F.	◐ f. Kv. 11. 12' Form.		4 24
	Johannes i Fængsel, Matth. 11, 2—10. 2' Række, Luk. 1, 67 til Enden.				
S. 17	3 S. i Advent	12 21	Albina		5 20
M. 18	Lovise	1 46			6 29
Ti. 19	Nemesius	3 17	Abraham		7 43
O. 20	Tamperdag	4 53	Sol op 8. 30' n. 3. 25' Tusmørket varer 53'		8 57
T. 21	Thomas	6 35	Solhverv, korteste Dag.		10 1
F. 22	Japetus	8 12	Vinteren begynder		10 57
L. 23	Torlacus	O. E.	○ f. M. 5. 27' Form. ☾ nærmeſt Jorden		11 49
	Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1, 19—28. 2' Række, Joh. 3, 22 til Enden.				
S. 24	4 S. i Advent	4 35	Adam		0 14
M. 25	Juledag	6 15			1 2
Ti. 26	St. Stephan	7 53			1 46
O. 27	Joh. Evang.	9 28	Sol. op 8. 33' n. 3. 30'		2 29
T. 28	Børnedag	10 54	Tusmørket varer 53'		3 10
F. 29	Noah	O. F.			3 53
L. 30	David	12 16	◑ f. Kv. 12. 8' Form.		4 41
	Simeon og Anna, Luk. 2, 33—40. 2' Række, Luk. 2, 25—32.				
S. 31	S. i J. o. N.	1 37	Sylvester Solen nærmeſt Jorden		5 37

Forklaring af Beregningen af Klokkeslettet for Høj- og Lavvande.

Ved Beregningen af Klokkeslettet for Højvande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned, og lægger dertil Havnetiden efter den vedføjede Tabel. Den første Talrække i denne Tabel indeholder det hosstaaende Steds Havnetid, den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredje Middelspringflodhøjden i Fod.

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	3	44	5	19	1	Husum Havn	2	11	7	25	—
Altona	4	54	7	45	8	Højer Kanal	2	54	6	33	7
Amrum	0	55	6	49	9	Krück Aue	3	0	—	—	
Blaavandshuk	1	19	6	8	6	List	1	56	6	15	7
Blankenese	4	19	7	36	—	Meldorf Havn	1	7	7	45	12
Blauort Sand	0	13	6	31	—	Nordby	2	37	6	4	6
Bongsiel	1	48	6	38	12	Norderpiep	0	25	6	18	13
Bordelum Siel	2	17	8	37	—	Nymindegab	2	16	5	48	2
Brunsbüttel	1	33	7	14	11	Ording	0	20	7	23	11
Büsum, undenf. Havnen	0	56	6	15	—	Pelvorm	1	32	6	14	12
Cuxhaven	0	43	6	53	12	Pin Aue	3	22	7	34	11
Dagebøl	1	54	6	54	10	Rendsborg	7	17	7	18	4
Dicksander Gat, ved Sydenden af Flakstrømmen	0	36	6	50	—	Schulau	4	10	7	32	—
						Seesand	0	25	6	54	10
						Skagen	5	37	6	6	1
Esbjærg	2	32	6	3	—	Skallingende	1	51	—	—	
Fanø, N.O. Pynt	2	17	—	—		Støren Itzehoe	3	35	—	—	
„ N.V. „	1	57	—	—		Støren Størort	2	24	7	17	—
„ Midten af Vestkysten	1	6	—	—		Süderoog	0	45	6	44	11
						Sydvesthorn	2	18	7	36	9
Frederikshavn	5	37	6	0	1	Sønderhoe	1	57	6	42	5
Frederikstad	2	12	7	34	11	Teufelsbrücke	4	39	7	41	—
Glückstad	2	44	7	13	12	Thorsminde Gab	3	9	5	35	2
Hals	8	25	4	57	1	Tvilenfleth	3	32	7	27	—
Hamborg	5	4	7	48	—	Tønningen	1	36	7	11	11
Helgoland	11	45	6	51	10	Vollervik	0	49	6	45	12
Hirtshals	4	3	6	14	1	Vyk	1	56	6	21	10
Hjærting	2	20	6	5	—						

Exempel: at finde Klokkeslettet for Højvande og Lavvande den 3die Januar ved Agger:

Af Pillen for Højvande i Januar	0 Tim.	2 Min.
Hertil lægges Havnetid for Agger	3 —	44 —
	3 Tim.	46 Min.

Det udkomne er Klokkeslettet for Højvande om Formiddagen. Er det fundne Klokkeslet større end 12 Timer, da trækkes 12 Timer fra, og det udkomne er nu Klokkeslettet for Højvande om Eftermiddagen.

Klokkeslettet for det paafølgende Lavvande faas ved til Klokkeslettet for Højvande at lægge Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande. Da denne Mellemtid for Agger er 5 Tim. 19 Min., faa indtræffer Lavvande Kl. 9.05' om Formiddagen. Blev Lavvandsklokkeslettet større end 12 Tim., da trækkes 12 Tim. fra, og det udkomne er nu Klokkeslettet for Lavvande om Eftermiddagen.

Trækkes fra de fundne Klokkeslet 25 Min., erholdes derved Klokkeslettene for de næstforegaaende Højvande og Lavvande; lægges derimod 25 Min. til, faa har man Klokkeslettene for de næstfølgende Højvande og Lavvande.

De fundne Klokkeslet er ved denne Beregning stedse udtrykte i Stedets Middelsoltid.

Planeterne i Aaret 1893.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øine. Den 1ste Januar, 29de April, 26de August og 14de December er den i største vestlige Afstand fra Solen og staar op henholdsvis $1^3/_4$, $^1/_4$, $1^3/_4$ og 2 Timer før Solen. Den 14de Marts, 11te Juli og 5te November er den længst øst for Solen og gaar ned henholdsvis 2, 1 og $^1/_2$ Time efter Solen.

Venus staar ved Aarets Begyndelse op $2^1/_4$ Time før Solen og forsvinder snart i Morgenrøden. Den 2den Maj gaar den bag om Solen og holder sig fremdeles skjult, indtil den mod Aarets Slutning viser sig som Aftenstjerne, og midt i Oktober gaar ned 1 Time, midt i November 2 Timer, sidst i December 4 Timer efter Solen. Den 6te December er den længst øst for Solen.

Mars ses i Aarets første Maaneder indtil hen imod Midnat paa Aftenhimlen, hvor den gennemløber Stjernebillederne Fiskene, Vædderen og Tyren og derpaa forsvinder i de lyse Nætter. Dens Afstand fra Jorden er ved Aarets Begyndelse 25 Mill. Mil, derpaa stadig større, indtil den den 4de September gaar bag om Solen og er længst borte fra Jorden, 53 Mill. Mil. Fra først i November bliver den synlig paa Morgenhimlen, hvor den staar op 2 à 3 Timer før Solen, først i Jomfruens, derpaa i Vægtens og Skorpionens Billede. Ved Aarets Slutning er dens Afstand fra Jorden 44 Mill. Mil. Den 25de Januar ses Mars $1^1/_2{}^\circ$ nord for Jupiter, den 7de og 8de December meget tæt nord for Vægtens Hovedstjerne, α libræ.

Jupiter gaar ved Aarets Begyndelse ned lidt efter Midnat, derpaa stadig tidligere, indtil den først i April forsvinder i Aftendæmringen. Den 28de April gaar den bag om Solen. I Juli begynder den at vise sig i Øst før Solopgang, og staar nu stadig tidligere op. Den 18de November staar den modsat Solen, er oppe hele Natten og ses højst paa Himlen ved Midnat. Ved Aarets Slutning gaar den ned Kl. $4^1/_2$ om Morgenen. Jupiter vandrer i Aarets Løb fra Fiskene gennem Vædderen ind i Tyren, hvor den midt i September standser for at vandre tilbage hen imod Vædderen, hvis Grænse den naar ved Aarets Udgang.

Saturn staar ved Aarets Begyndelse op ved Midnat, derpaa stadig tidligere. Den 29de Marts staar den modsat Solen, er oppe hele Natten og ses højst paa Himlen ved Midnat. I Slutningen af Juni gaar den allerede ned ved Midnat og forsvinder nu i Dæmringen. Den 8de Oktober gaar den bag om Solen. I November begynder den at vise sig paa Morgenhimlen, hvor den ved Aarets Slutning allerede staar op 2 Timer efter Midnat. Saturn opholder sig hele Aaret i Stjernebilledet Jomfruen, hvor den fra sidst i Januar til først i Juni er vestgaaende, ellers østgaaende. Den 9de April passerer Saturn meget tæt syd forbi Stjernen γ Virginis. I November ses den 4° nord for Jomfruens Hovedstjerne Spica.

Kronologisk Markedsfortegnelse for 1893.

(Sluttet 22. Juni 1892.)

Januar.

2. *Holstebro.*
3. *Skive.*
4. *Aalborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Randers (2).*
6. *Aarhus,*
- *Esbjærg.*
7. *Horsens.*
9. *Vejle.*
10. *Præstø,*
- *Ulstrup,*
- *Kolding.*
11. *Helsinge,*
- *Aalborg,*
- *Holsted.*
13. *Esbjærg.*
14. *Frederiksborg.*
18. *Næstved,*
- *Aalborg.*
20. *Esbjærg.*
24. *Hjørring.*
25. *Aalborg,*
- *N. Sundby.*
26. *Aalborg.*
27. *Hobro,*
- *Esbjærg.*
28. *Thisted.*
30. *Nykb. (p. M.)*
31. *Frederikssund,*
- *Skive,*
- *Ebeltoft.*

Februar.

1. *Aalborg,*
- *Viborg,*
- *Ny Løgten.*
2. *Faaborg,*
- *Bjerringbro,*
- *Nimtofte.*
3. *Randers (2),*
- *Esbjærg.*
4. *Frederiksværk,*
- *Lemvig.*
6. *Bogense,*
- *Aarhus,*
- *Holstebro.*
7. *Assens,*
- *Skanderborg,*
- *Ringkjøbing.*
8. *Middelfart,*
- *Aalborg,*
- *Kolind,*
- *Horsens,*
- *Varde.*
9. *Vejle,*
- *Ribe.*
10. *Vejlby,*
- *Kolding,*
- *Herning.*
- *Esbjærg.*
11. *Silkeborg.*
13. *Odense,*
- *Aarhus.*
14. *Præstø,*
- *Skjelskør,*
- *Rødby,*
- *Skanderborg.*
15. *Næstved,*
- *Aalborg,*
- *Horsens.*
16. *Frederiksborg,*
- *Nakskov,*
- *Odder,*
- *Vejle.*
17. *Kolding,*
- *Esbjærg.*
18. *Randers.*
20. *Nibe,*
- *Aarhus.*
21. *Maribo,*
- *Rudkjøbing,*
- *Aars,*
- *Skanderborg.*
22. *Svendborg,*
- *Aalborg,*
- *Skjørping,*
- *Mariager,*
- *Horsens.*
23. *Odense,*
- *Hobro,*
- *Vejle.*
24. *Helsingør,*
- *Kjerteminde,*
- *Viborg,*
- *Sjælbro,*
- *Kolding,*
- *Esbjærg.*
25. *Fjerritslev,*
- *Randers.*
27. *Thisted.*
28. *Frederikssund,*
- *Saxkjøbing,*
- *Faaborg,*
- *Nykb. (p. M.).*

Marts.

1. *Hvalsø,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Ny Løgten.*
2. *Korsør,*
- *Skjelskør,*
- *Nakskov,*
- *Bogense,*
- *Holstebro.*
3. *Roeskilde,*
- *Middelfart,*
- *Blokhus,*
- *Esbjærg,*
- *Varde.*
4. *Nyborg,*
- *Hjørring,*
- *Fredericia,*
- *Herning,*
- *Ribe.*
6. *N. Sundby,*
- *Aarhus.*
7. *Storeheddinge,*
- *Vordingborg,*
- *Maribo,*
- *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg.*
8. *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Svendborg,*
- *Aalborg,*
- *Grenaa,*
- *Thirstrup,*
- *Horsens.*
9. *Slagelse,*
- *Rudkjøbing,*
- *Ebeltoft,*
- *Vejle.*
10. *Skibby,*
- *Sorø,*
- *Ærøskjøbing,*
- *Ronde,*
- *Kolding.*
- *Esbjærg.*
11. *Kjerteminde,*
- *Haarlev,*
- *Silkeborg.*
13. *Stege,*
- *Aalborg.*
14. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Saxkjøbing,*
- *Bogense,*
- *Skanderborg.*
15. *Næstved,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*
- *Horsens.*
16. *Frederiksborg,*
- *Haslev,*
- *Nakskov,*
- *Ringe,*
- *Vejle.*
17. *Roeskilde,*
- *Nyborg,*
- *Spørring,*
- *Kolding,*
- *Esbjærg.*
18. *Kjøbenhavn,*
- *Faaborg,*
- *Randers.*
20. *Brobyværk,*
- *Aarhus.*
21. *Storehedd.,*
- *Maribo,*
- *Odense,*
- *Skanderborg.*
22. *Holbæk,*
- *Kjøge.*
- *Svendborg,*
- *Hjallerup,*
- *Aalborg,*
- *Horsens,*
- *Høver Kro.*

23. *Slagelse,*
- *Nysted,*
- *Middelfart,*
- *V. Brøndersl.,*
- *Odder,*
- *Vejle.*

24. *Sorø,*
- *Aarup,*
- *Ø. Svenstrup,*
- *Vesterhassing,*
- *Vejlby,*
- *Kolding,*
- *Esbjærg.*

25. *Hjørring,*
- *Løgstør,*
- *Fredericia.*

27. *Vraa,*
- *Ulstrup.*

28. *Haslev,*
- *Ringsted,*
- *Slangerup,*
- *Rødby,*
- *Sæby,*
- *Skjørping.*

29. *Faxe,*
- *Frederikssund,*
- *Skjelskør,*
- *Aalborg,*
- *Hobro.*
- *Esbjærg.*

April.

4. *Frederiksv.,*
- *Fuglebjærg,*
- *Storehedd.,*
- *Vordingborg,*
- *Aarhus.*

5. *Ruds-Vedby,*
- *Middelfart,*
- *Aalborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Klovborg.*

6. *Skamby,*
- *Thise,*
- *Bjerringbro,*
- *Bræstenbro.*

7. *Aakirkeby,*
- *Roeskilde,*
- *Hesselager,*
- *Horsens,*
- *Esbjærg.*

8. *Farum,*
- *Viborg,*
- *Silkeborg,*
- *Vejle.*

10. *Jyderup,*
- *Herning.*

11. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Dalager.*

12. *Helsinge,*
- *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Flauenskjold,*
- *Aalborg,*
- *Kolind,*
- *N. Snede.*

13. *Skjelskør,*
- *Slagelse,*
- *Nysted,*
- *Vorbasse.*

14. *Sorø,*
- *Esbjærg,*
- *Holsted.*

15. *Kolding.*

17. *Helsingør,*
- *Koldby,*
- *Glæsborg,*
- *Lunderskov.*

18. *Hørsholm,*
- *Aars,*
- *Hvidbjærg,*
- *Ribe.*

19. *Græsted,*
- *Næstved,*
- *Frederikshavn,*
- *Aalborg,*
- *Selde,*
- *Lemvig,*

20. *Skive,*
- *Sjelbro,*

21. *Spørring,*
- *Bækmarksbro,*
- *Esbjærg.*

22. *N. Sundby,*
- *Holstebro,*
- *Ølgod.*

24. *Sindal,*
- *Høver Kro,*
- *Varde.*

25. *Frederikssund,*
- *Uggerløse.*
- *Nykb. (p. M.)*
- *Hadsten,*
- *Ribe.*

26. *Aalborg,*
- *Anbæk,*
- *S. Omme,*
- *Ulfkjær.*

27. *Vexø,*
- *Nykb. (p. F.),*
- *Hjallerup,*
- *Ans,*
- *Odder,*
- *Randbøl,*
- *Ringkjøbing,*
- *Esbjærg.*

29. *Nibe.*
- *Viborg,*
- *Ry,*
- *Give,*
- *Hornsyld,*
- *Kolding,*
- *Foldingbro.*

Maj.

1. *Horsens,*
- *Tarm,*
- *Lunderskov.*

2. *Vejle,*
- *Ribe.*

3. *Aalborg,*
- *Hadsund,*
- *Ny Løgten,*
- *Vinderup.*

4. *Bjerringbro,*
- *Gjerlev,*
- *Fredericia.*

5. *Frederiksborg,*
- *Skive,*
- *Vejlby,*
- *Kolding,*
- *Esbjærg.*

6. *Randers,*
- *Kollemorten,*
- *Holstebro.*

8. *Hvalsø,*
- *Thisted,*
- *Aarhus,*
- *Varde.*

9. *Præstø,*
- *Slagelse,*
- *Bogense,*
- *Skjørping,*
- *Thorup Pakh.*
- *Ribe.*

10. *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Hvalpsund,*
- *Kjellerup,*
- *Trustrup.*

12. *Roeskilde,*
- *Svendborg,*
- *Hobro,*
- *Mørke,*
- *Kolding,*
- *Herning,*
- *Esbjærg.*

13. *Aarup,*
- *Viborg.*

15. *Jellinge,*
- *Foldingbro.*

16. *Asnæs,*
- *Slangerup,*
- *Sorø,*
- *Storehedd.,*
- *Stoholm,*
- *Skanderborg,*
- *Ribe.*

17. *Næstved,*
- *Aalborg,*
- *Sjelbro.*

18. *Skals,*
- *Anbæk.*

19. *Kjøge,*
- *Trust,*
- *Esbjærg.*

20. *Viborg.*

23. *Skjelskør.*
- *Aabro.*

24. *Ringsted,*
- *Aalborg.*

26. *Marstal,*
- *Esbjærg.*

30. *Vordingborg,*
- *Hjørring.*

31. *Aalborg.*

Juni.

1. *Hjallerup (2).*
2. *Esbjærg.*
3. *Hurup.*
6. *Thisted.*
7. *Nykb. (p. S.),*
- *Aalborg,*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Ny Løgten.*

8. *Skive,*
- *Herning.*

9. *Silkeborg,*
- *Lemvig,*
- *Esbjærg.*

10. *Skanderborg,*
- *Holstebro.*
12. *Kjerteminde,*
- *Horsens (2),*
- *Ringkjøbing.*
13. *Korsør,*
- *Præstø,*
- *Maribo,*
- *Varde.*
14. *Helsinge,*
- *Holbæk,*
- *Aalborg,*
- *Ribe.*
15. *Kallundb. (3),*
- *Slangerup.*
16. *Rudkjøbing.*
- *Esbjærg.*
17. *Kjøbenhavn,*
- *Faaborg.*
19. *Randers (2),*
- *Grindsted.*
20. *Vejen.*
21. *Næstved,*
- *Aalborg.*
23. *Skjelskør (2),*
- *Assens,*
- *Esbjærg.*
26. *Frederiksborg,*
- *Ringsted,*
- *Stubbekjøbing.*
28. *Sorø,*
- *Hjørring,*
- *Aalborg.*
29. *Ø. Svenstrup,*
- *Knudstrup.*
30. *Øsløs.*
- *Esbjærg.*

Juli.

1. *Rødby,*
- *Løgstør,*
- *Videbæk.*
3. *Ulstrup,*
- *Grenaa.*
4. *Vordingborg,*
- *Ebeltoft,*
- *Hobro.*
5. *Frederiksværk,*
- *Nyborg,*
- *Aalborg,*
- *Ny Løgten.*
6. *Bogense,*
- *Viborg.*
7. *Randers (2),*
- *Esbjærg.*
8. *Saxkjøbing,*
10. *Slagelse (2),*
- *Aarhus.*
11. *Præstø,*
- *Middelfart,*
- *Mariager,*
- *Salten.*
12. *Odense,*
- *Aalborg.*
13. *Fredericia.*
14. *Frederikssund.*
19. *Næstved,*
- *Nykb. (p. F.)*
- *Svendborg,*
- *Aalborg,*
- *Kolind.*
20. *Ærøskjøb.*
21. *Vilsund,*
- *Vejlby.*
22. *Helsingør,*
- *Nykb. (p. M.)*
24. *Skive (2).*
25. *Roeskilde.*
26. *Aalborg,*
- *Odder.*
27. *Holstebro.*
28. *Anbæk.*
29. *Brande.*
31. *Kjøge,*
- *Ringkjøbing.*

Avgust.

1. *Varde.*
2. *Aalborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Ribe.*
3. *Vorbasse.*
8. *Præstø.*
9. *Aalborg.*
16. *Næstved,*
- *Aalborg.*
23. *Aalborg.*
26. *Lemvig.*
28. *Ramme.*
30. *Aalborg,*
- *Ulfkjær.*
31. *Dalager.*

September.

1. *Frederiksværk,*
- *Herning (2),*
1. *Ribe.*
2. *Kjøbenhavn.*
4. *V. Brøndersl.,*
- *Hurup,*
- *Hadsten.*
5. *Hvalsø,*
- *Aars,*
- *Faarup.*
6. *Aalborg,*
- *Thisted,*
- *Ny Løgten,*
- *Vejlby.*
7. *Randers (2).*
8. *Nykb. (p. M.).*
9. *Bjerringbro,*
- *Skive,*
- *Grindsted.*
11. *Holstebro (2).*
12. *Præstø.*
13. *Sorø,*
- *Aalborg,*
- *Kolind,*
- *Tarm.*
14. *Frederiksborg,*
- *Egeskov,*
- *Skræm,*
- *Varde (2).*
17. *Roeskilde,*
- *Vordingborg,*
- *Flauenskjold,*
- *Aabybro,*
- *Bække.*
16. *Tversted,*
- *Løgstør,*
- *Kolding.*
18. *Ulstrup,*
- *V. Hassing,*
- *Thorup,*
- *Odder.*
19. *Asnæs,*
- *Aalborg,*
- *Stoholm,*
- *Ulstrup,*
- *Rønde.*
20. *Næstved,*
- *Tudse,*
- *Nysted,*
- *Assens,*
- *Sæby,*
- *Aalborg,*
- *Skjerping,*
- *Thirstrup.*
21. *Skjelskør,*
21. *Middelfart,*
- *Løkkensvejkro,*
- *Selde,*
- *Hobro (2).*
22. *Ringsted,*
- *Sindal,*
- *Ans.*
23. *Hjørring,*
- *Skals,*
- *Brande.*
25. *Viborg (2),*
- *Høver Kro.*
26. *Sorø,*
- *Bogense,*
- *Frederikshavn,*
- *Ebeltoft,*
- *Give.*
27. *Agersted,*
- *Aalborg,*
- *Bjærgets Kro,*
- *Randers,*
- *Silkeborg,*
- *Hornsyld,*
- *Jellinge.*
28. *Koldby,*
- *Glæsborg,*
- *Skanderborg.*
29. *Marstal,*
- *Thisted,*
- *Grenaa,*
- *Horsens,*
- *Spørring.*
30 *Jetsmark,*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Vejle.*

Oktober.

2. *Saxkjøbing,*
- *Hals,*
- *Hvidbjærg,*
- *Skive.*
3. *Nakskov,*
- *Faaborg,*
- *Aalbæk,*
- *Nibe,*
- *Lemvig,*
- *Ribe.*
4. *Skibby,*
- *Slagelse,*
- *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Hadsund,*
- *Ny Løgten,*

4. Bækmarksbro,
- Vinderup.
5. Ruds-Vedby,
- Ærøskjøbing,
- Hjallerup,
- Aars,
- Bjerringbro,
- Mariager,
- Holstebro (2).
6. Aakirkeby,
- Fuglebjærg,
- Nykb. (p. F.),
- Rudkjøbing,
- Læsø (2),
- N. Sundby,
- Gjerlev,
- Fredericia.
7. Hvalpsund,
- Herning.
9. Jyderup,
- Vraa,
- Ringkjøbing,
- Aalbæk Mølle.
10. Nykb. (p. S.),
- Præstø,
- Sæby,
- Fjerritslev,
- Tarm,
- Ribe.
11. Helsinge,
- Sorø,
- Svendborg,
- V. Brønderslev,
- Aalborg,
- Thisted,
- Trustrup.
- Varde (2).
12. Græsted,
- Stege (2),
- Kappendrup,
- Spørring.
13. Nyborg,
- Løkken,
- Fuglsø,
- Vejlby,
- Kolding.
14. Farum,
- Kjærteminde,
- Hjørring,
- Anbæk,
16. Storehedd.,
- Løgstør,
16. Skjørping,
- Mørke.
17. Aarup,
- Sindal,
- Aarhus,
- Ribe.
18. Næstved,
- Brobyværk,
- Aalborg,
- N. Sundby,
- Nimtofte.
- Foldingbro.
19. Haarlev,
- Aalborg,
- Kjellerup,
- Kollemorten.
20. Frederikssund,
- Holbæk,
- Vordingborg,
- Rødby,
- Hobro,
- Brestenbro,
- Kolding.
21. Ringsted,
- Viborg,
- Høver Kro,
- Videbæk.
23. Helsingør,
- Hesselager,
- Klovborg,
- Silkeborg,
- S. Omme,
- Lunderskov.
24. Nakskov,
- Faaborg,
- Skanderborg,
- Vrads,
- Ribe,
- Ølgod.
25. Skjelskør,
- Assens,
- Frederiksh.,
- Aalborg,
- Horsens.
26. Hjallerup,
- Sjelbro,
- Give.
27. Faxe,
- Vejle,
- Esbjærg.
28. Haslev,
- Stubbekjøbing,
28. Randers,
- Kolding.
30. Hørsholm,
- Maribo.
31. Kjøge,
- N. Snede,
- Ribe.

November.

1. Roeskilde,
- Aalborg,
- Ny Løgten.
2. Frederiksborg.
- Nysted,
- Middelfart,
- Bjerringbro.
3. Korsør,
- Svendborg,
- Kolding,
- Esbjærg.
4. Kjøbenhavn,
- Vexø,
6. Sorø,
- Nibe,
- Lunderskov.
7. Nakskov,
- Saxkjøbing,
- Bogense,
- Flauenkjold,
- Aars,
- Grenaa,
- Ribe.
8. Sorø,
- Odense,
- V. Brøndersl.,
- Aalborg,
- Kolind,
- Mariager.
9. Slagelse (2),
- Uggerløse,
- Ringe,
- Skjørping.
10. Nyborg,
- Hobro,
- Kolding,
- Esbjærg.
11. Nykb. (p. F.),
- Randers.
13. Ry,
- Thim.
14. Hvalsø,
14. Præstø,
- Rødby,
- Odder.
15. Næstved,
- Skjelskør,
- Kjerteminde,
- Aalborg,
- Holsted.
16. Svendborg,
- Hjallerup.
17. Vordingborg,
- Skive,
- Fredericia,
- Esbjærg.
18. Ringsted,
- Give,
- Lemvig.
20. Holbæk,
- Holstebro.
22. Aalborg,
- Rønde.
23. Løgstør.
24. Trust,
- Esbjærg.
25. Viborg.
29. Aalborg,
30. Slangerup.

December.

1. Esbjærg.
4. Frederiksværk.
6. Frederikssund.
- Aalborg,
- Ny Løgten,
8. Esbjærg.
12. Præstø.
13. Frederiksborg,
- Sorø,
- Aalborg,
- Thirstrup.
15. Esbjærg.
16. Skjelskør,
- Randers.
19. Bogense.
20. Næstved,
- Odense,
- Aalborg.
22. Esbjærg.
27. Aalborg.
29. Thisted,
- Esbjærg.

2. Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1893 med Tilføjelse af Torvedage.

(Sluttet 22. Juni 1892.)

Sjælland, Møen og Bornholm.

Aakirkeby, 7 April og 6 Oktbr. Heste, Kvæg og andre Kreaturer. **Asnæs**, 16 April og 19 Septbr. Kreaturer, Avlsredskaber og hvad Bonden behøver til sin Avlings Drift. **Faxe**, 29 Marts og 27 Oktbr. Kreaturer. **Frederiksborg** eller **Hillerød**, Torvedag hver Mandag og Torsdag; første og tredje Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og slagtede Kreaturer. 14 Jan., 16 Febr., 16 Marts og 5 Maj Heste og Kvæg; 26 Juni Kreaturer; 14 Septbr. Heste, Kvæg og Landbovarer; 2 Novbr. Kreaturer; 13 Decbr. Heste, Kvæg, andre Kreaturer og Landbovarer. **Frederikssund**, Torvedag hver Mandag og Torsdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 31 Jan., 28 Febr. og 29 Marts Heste og Kvæg; 25 April Heste; 14 Juli, 20 Oktbr. og 6 Decbr. Heste og Kvæg. **Frederiksværk**, 4 Febr., 4 April, 5 Juli, 1 Septbr. og 4 Decbr. Heste og Kvæg. **Fuglebjærg**, 4 April og 6 Oktbr. Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata og Avlsredskaber. **Græsted**, 19 April og 12 Oktbr. Heste, Kvæg, Landbrugsgjenstande og Husflidsprodukter. **Haarlev** Jærnbanestation, 16 Marts og 19 Oktbr. Heste og Kreaturer. **Hasley** Jærnbanestation, 28 Marts og 28 Oktbr. Kreaturer. **Helsinge**, 11 Jan., 12 April, 14 Juni og 11 Oktbr. Kreaturer og Landbrugsgjenstande. **Helsingør**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, 24 Febr., 17 April, 22 Juli og 23 Oktbr. Kreaturer. **Hillerød**, se Frederiksborg. **Holbæk**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer; i Tilfælde af Helligdag afholdes Torvedagen den næste Tirsdag; 8 og 22 Marts samt 12 April Heste og Kvæg; 14 Juni Heste, Kvæg og Skovbovarer; 20 Oktbr. Kvæg; 20 Novbr. Kreaturer. **Hvalsø** Jærnbanestation, 1 Marts, 8 Maj, 5 Septbr. og 14 Novbr. Kreaturer. **Horsholm**, 18 April og 30 Oktbr. Heste, Kvæg, Landbrugs- og Husflidsprodukter. **Jyderup** Jærnbanestation, 10 April og 9 Oktbr. Heste og Kvæg. **Kallundborg**, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. Anden Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer. 15 til 17 Juni Uld. **Kjøbenhavn**, Torvedage Mandag og Torsdag med Slagtekvæg, samt Onsdag og Lørdag med Heste og Levekvæg. 18 Marts,

17 Juni, 2 Septbr. og 4 Novbr. Heste. **Kjøge,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 8 og 22 Marts samt 12 April Heste og Kvæg; 19 Maj Heste, Kreaturer og Landprodukter; 31 Juli og 31 Oktbr. Kreaturer. **Korsør,** Torvedag hver Mandag og Torsdag,; 2 Marts, 13 Juni og 3 Novbr. Heste og Kvæg. **Nykjøbing,** anden Onsdag i hver Maaned med Kreaturer; 7 Juni Heste; 10 Oktbr. Heste og Kvæg. **Næstved,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 18 Jan., 15 Febr., 15 Marts, 19 April, 17 Maj, 21 Juni, 19 Juli, 16 Aug., 20 Septbr., 18 Oktbr., 15 Novbr. og 20 Decbr. Heste, Kvæg og Kreaturer. **Præstø,** 10 Jan., 14 Febr., 14 Marts, 11 April, 9 Maj, 13 Juni, 11 Juli, 8 Aug., 12 Septbr., 10 Oktbr., 14 Novbr. og 12 Decbr. Heste, Kvæg, Faar og Svin. **Ringsted,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned, eller, naar denne er Helligdag eller Grundlovsdagen, den næstfølgende Tirsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 14 og 28 Marts samt 11 April og 24 Maj Heste og Kvæg; 26 Juni og 22 Septbr. Kreaturer; 21 Okt. Heste og Kvæg; 18 Nov. Kvæg. **Roeskilde,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Mandag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer; 3 og 17 Marts samt 7 April Heste og Kvæg; 12 Maj Kreaturer; 25 Juli Heste og Kvæg; 15 Septbr. og 1 Novbr. Kreaturer. **Ruds-Vedby,** 5 April og 5 Oktbr. Kreaturer. **Ronne,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag. **Skibby,** 10 Marts og 4 Oktbr. Kreaturer. **Skjelskør,** Torvedag hver Fredag; 14 Febr., 2 og 29 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 23 Maj Heste, Kvæg og Landmandens Husflidsprodukter; 23 og 24 Juni Kreaturer; 21 Septbr. Heste, Kvæg og Frugt; 25 Oktbr., 15 Novbr. og 16 Decbr. Heste og Kvæg. **Slagelse,** første Onsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den næstfølgende Onsdag, Torvedag med levende Kreaturer; 9 og 23 Marts samt 13 April og 9 Maj Heste og Kvæg; 10 og 11 Juli, 4 Oktbr. samt 9 og 10 Novbr. Heste og Kvæg. **Slangerup,** 28 Marts, 16 Maj og 15 Juni Kreaturer; 30 Novbr. Heste og Kvæg. **Sorø,** 13 Septbr., 11 Oktbr., 8 Novbr. og 13 Decbr. Torvedag med Heste, Kvæg og Kreaturer; 10 og 24 Marts, samt 14 April og 16 Maj Heste og Kvæg; 28 Juni Kreaturer; 26 Septbr. Heste og Kvæg; 6 Novbr. Kreaturer. **Stege,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 13 Marts, 12 og 13 Oktbr. Heste og Kvæg. **Store-Heddinge,** 7 og 21 Marts samt 4 April Heste og Kvæg; 16 Maj og 16 Oktbr. Heste. **Tudse,** 20 Septbr. Gaasemarked. **Uggerløse Kro,** 25 April og 9 Novbr. Heste og Kvæg. **Vexø,** 27 April og 4 Novbr. Heste og Kvæg. **Vordingborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 7 Marts, 4 April og 30 Maj Heste og Kvæg; 4 Juli Kreaturer; 15 Septbr. Heste; 20 Oktbr. Heste og Kvæg; 17 Novbr. Kreaturer.

Lolland og Falster.

Maribo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 21 Febr., 7 og 21 Marts og 13 Juni Heste og Kvæg; 30 Oktbr Heste. **Nakskov,** hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer; 16 Febr., 2 og 16 Marts, 3 og 24 Oktbr. samt 7 Novbr. Heste. Kvæg, Svin, Gæs og andet Fjerkræ samt Fedevarer. **Nykjøbing,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 27 April, 19 Juli, 6 Oktbr. og 11 Novbr. Heste og Kvæg. **Nysted,** 23 Marts, 13 April og 20 Septbr. Heste og Kvæg; 2 Novbr. Heste. **Rødby,** 14 Febr. og 28 Marts Heste og Kvæg; 1 Juli og 20 Oktbr. Kreaturer; 14 Novbr. Heste og Kvæg. **Saxkjøbing,** Torvedag hver Lørdag; 28 Febr. og 14 Marts Heste og Kvæg; 8 Juli og 2 Oktbr. Kreaturer;

7 Novbr. Heste og Kvæg. **Stubbekjøbing,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; 26 Juni og 28 Oktbr. Heste og Kvæg.

Fyn, Langeland og Ærø.

Odense Amt.

Aarup, 24 Marts Heste og Kvæg; 13 Maj Kreaturer; 17 Oktbr. Heste og Kvæg. **Asfens,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 7 Febr. Heste; 1 og 15 Marts, 23 Juni og 20 Septbr. Heste og Kvæg; 25 Oktbr. Kvæg og Faar. **Bogense,** Torvedag hver Torsdag; første Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Torsdag, med levende Kreaturer; 6 Febr. Heste; 2 og 14 Marts Heste og Kvæg; 9 Maj Kreaturer; 6 Juli og 26 Septbr. Heste; 7 Novbr. Kvæg og Faar; 19 Decbr. Kreaturer. **Kappendrup,** 12 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Kierteminde,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 24 Febr. Heste; 11 Marts Heste og Kvæg; 12 Juni Heste; 14 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 15 Novbr. Heste og Kvæg. **Middelfart,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; første Tirsdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 8 Febr., 3 og 23 Marts, 5 April, 11 Juli og 21 Septbr. Heste og Kvæg; 2 Novbr. Kvæg og Faar. **Odense,** Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag; første og tredje Mandag i hver Maaned (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Onsdag) med levende Kreaturer; 13 Febr. Heste; 23 Febr., 7 og 21 Marts Heste og Kvæg; 10 Maj Kreaturer; 12 Juli (St. Knud) Heste og Kvæg; 4 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 8 Novbr. Kvæg og Faar; 20 Decbr. Kreaturer. **Skamby,** 6 April Heste og Kvæg.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 20 Marts Heste og Kvæg; 18 Oktbr. Kreaturer. **Egeskov,** 14 Septbr. Heste og Kvæg. **Faaborg,** Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og Avg., med levende Kreaturer. 2 Febr. Heste; 28 Febr. og 18 Marts Heste og Kvæg; 17 Juni Heste; 3 Oktbr. Kvæg og Faar; 24 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Hesselager,** 7 April Heste og Kvæg; 23 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Marstal,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; 26 Maj og 29 Septbr. Kreaturer. **Nyborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden og fjerde Mandag i hver Maaned fra 1 Oktbr. til 1 Maj Torvedag med levende Kreaturer; 4 og 17 Marts Heste og Kvæg; 5 Juli Heste; 13 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 10 Novbr. Kvæg og Faar. **Ringe,** 16 Marts Heste og Kvæg; 9 Novbr. Kvæg og Faar. **Rudkjøbing,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 21 Febr. Heste; 9 Marts Heste og Kvæg; 16 Juni Heste; 6 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Svendborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden og fjerde Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 22 Febr. Heste; 8 og 22 Marts Heste og Kvæg; 12 Maj Kreaturer; 19 Juli Heste og Kvæg; 11 Oktbr. og 3 Novbr. Heste, Kvæg og Faar; 16 Novbr. Heste og Kvæg. **Ærøskjøbing,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 10 Marts og 20 Juli Heste og Kvæg; 5 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 3 Oktbr. Kreaturer. **Agersted,** 27 Septbr., Kvæg og Faar. **Blokhus,** 3 Marts Kreaturer. **Flauenskjold,** 12 April

Kreaturer; 15 Septbr. og 7 Novbr. Kvæg og Faar. **Frederikshavn,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Oktbr. til Jul hver Lørdag med levende Kreaturer; 19 April Heste og Kvæg; 26 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 25 Oktbr. Kreaturer. **Hjallerup,** 22 Marts og 27 April Heste og Kvæg; 1 og 2 Juni Heste; 5 og 26 Oktbr. samt 16 Novbr. Kvæg og Faar. **Hjørring,** Torvedag hver Lørdag, i Nov. og Dec. tillige hver Onsdag; hver Lørdag fra Oktbr. til Jul med levende Kreaturer; 24 Jan. og 4 Marts Heste; 25 Marts Heste og Kvæg; 30 Maj og 28 Juni Heste; 23 Septbr. og 14 Oktbr. Kvæg og Faar. **Jetsmark,** 30 Sept. Kvæg og Faar. **Læsø,** 6 og 7 Oktbr. Kreaturer. **Lokken,** 13 Oktbr. Kreaturer. **Lokkensvej Kro,** 21 Septbr. Kvæg og Faar. **Sindal,** 24 April Heste og Kvæg; 22 Septbr. og 17 Oktbr. Kvæg og Faar. **Skræm,** 14 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Sæby,** Torvedag hver Lørdag. 28 Marts Heste og Kvæg; 20 Septbr. og 10 Oktbr. Kvæg og Faar. **Thise,** 6 April Kreaturer. **Tversted,** 16 Septbr. Kvæg og Faar. **Vesterbrøndersley,** 23 Marts Heste og Kvæg; 4 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 11 Oktbr. og 8 Novbr. Kvæg og Faar. **Vraa,** 27 Marts og 9 Oktbr. Kreaturer. **Østersvenstrup,** 24 Marts Kreaturer; 29 Juni Heste.

Aalborg Amt.

Aabybro, 15 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Aalborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Onsdag Marked med levende Hornkvæg, Faar og Svin; 26 Jan. og 7 Marts Heste; 19 Septbr. Kvæg og Faar; 19 Oktbr. Kreaturer; 13 Decbr. Heste og Kvæg. **Aars,** 21 Febr. og 18 April Kreaturer; 5 Septbr. Kvæg og Faar; 5 Oktbr. og 7 Novbr. Kreaturer. **Hadsund,** (paa den nordre Side af Fjorden ved Hovedgaarden Talsgaard), 3 Maj Kreaturer; 4 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hals,** 2 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hvalpsund,** 10 Maj Kreaturer; 7 Oktbr. Kvæg og Faar. **Løgstør,** 25 Marts Kreaturer; 1 Juli Heste og Kvæg; 16 Septbr., 16 Oktbr. og 23 Novbr. Kvæg og Faar. **Nibe,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag. anden og tredie Tirsdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 20 Febr. Kreaturer; 29 April Heste og Kvæg; 3 Oktbr. Kvæg og Faar; 6 Novbr. Kreaturer. **Nørre Sundby,** hver Tirsdag fra Oktbr. til Fastelavn Torvedag med Kreaturer; 25 Jan. og 6 Marts Heste og Kvæg; 22 April Kreaturer; 6 og 18 Oktbr. Kvæg og Faar. **Skjørping,** 22 Febr. og 28 Marts Heste og Kvæg; 9 Maj Kreaturer; 20 Septbr., 16 Oktbr. og 9 Novbr. Kvæg og Faar. **Ulstrup** (Aars Herred), 10 Jan. og 27 Marts Kreaturer; 3 Juli Heste og Kvæg; 18 Septbr. Kvæg og Faar. **Vesterhassing,** 24 Marts Kreaturer; 18 Septbr. Kvæg og Faar.

Thisted Amt.

Bjærgets Kro, 27 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Fjerritslev,** 25 Febr. Heste og Kvæg; 10 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Hurup,** 3 Juni Heste; 4 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Hvidbjærg,** 18 April Kreaturer; 2 Oktbr. Kvæg og Faar. **Koldby,** 17 April Kreaturer; 28 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Nykjøbing,** Torvedag hver Lørdag, hveranden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul med lev. Kreaturer.; 30 Jan. Heste og Kvæg; 28 Febr. Heste; 25 April Kreaturer; 7 Juni Heste; 22 Juli, 8 Sept. og 30. Sept. Heste, Kvæg og Faar. **Thisted,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 28 Jan. og 27 Febr. Heste; 8 Maj Kreaturer; 6 Juni Heste; 6 og 29 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 11 Oktbr. (Store Onsdag) Kvæg og Faar; 29 Decbr. Heste. **Vilsund,** 21 Juli Kvæg og Faar. **Øslos,** 30 Juni Heste.

Viborg Amt.

Aabro, 23 Maj Kreaturer. **Aus,** 27 April Kreaturer; 22 Septbr. Kvæg og Faar. **Bjerringbro,** 2 Febr., 6 April, 4 Maj, 9 Septbr., 5 Oktbr. og 2 Novbr. Kreaturer. **Kjellerup,** 10 Maj og 19 Oktbr. Kreaturer. **Knudstrup,** 29 Juni Kreaturer. **Selde,** 19 April Kreaturer; 21 Septbr. Kvæg og Faar. **Skals,** 18 Maj Kreaturer; 23 Septbr. Kvæg og Faar. **Skive,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag; 3 og 31 Jan. og 1 Marts Heste og Kvæg; 20 April og 5 Maj Kreaturer; 8 Juni Heste; 24 og 25 Juli, 9 Septbr. og 2 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 17 Novbr. Kreaturer. **Stoholm,** 16 Maj og 19 Septbr. Kvæg og Faar. **Ulstrup Station,** 19 Septbr. Kvæg og Faar. **Viborg,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Lørdag i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag med levende Kreaturer. 1 og 24 Febr. Heste og Kvæg; 8 og 29 April, 13 og 20 Maj Kreaturer; 6 Juli Heste og Kvæg; 25 og 26 Septbr. (Toftemarked) Kvæg og Faar; 21 Oktbr. og 25 Novbr. Kreaturer.

Randers Amt.

Ebeltoft, 31 Jan., 9 Marts og 4 Juli Heste og Kvæg; 26 Septbr. Kvæg og Faar. **Faarup St.,** 5 Septbr. Kvæg og Faar. **Fuglsø,** 13 Oktbr. Kvæg og Faar. **Gjerlev,** 4 Maj Kreaturer; 6 Oktbr. Kvæg og Faar. **Glæsborg,** 17 April Kreaturer; 28 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Grenaa,** Torvedag hver Lørdag; 8 Marts og 3 Juli Heste og Kvæg; 29 Septbr. Kvæg og Faar; 7 Novbr. Kreaturer. **Hobro,** hver Fredag Torvedag; 27 Jan. og 23 Febr. Heste og Kvæg; 29 Marts, 12 Maj og 4 Juli Kreaturer; 21 og 22 Septbr. Kvæg og Faar; 20 Oktbr. og 10 Novbr. Kreaturer. **Kolind,** 8 Febr. Heste og Kreaturer; 12 April, 19 Juli, 13 Septbr. og 8 Novbr. Kreaturer. **Mariager,** Torvedag første og tredie Torsdag i hver Maaned med Kreaturer; 22 Febr. og 11 Juli Kreaturer; 5 Oktbr. Kvæg og Faar; 8 Novbr. Kreaturer. **Morke,** 12 Maj Kreaturer; 16 Oktbr. Kvæg og Faar. **Nimtofte,** 2 Febr. Heste og Kvæg; 18 Oktbr. Kvæg og Faar. **Ny-Løgten,** første Onsdag i hver Maaned Kreaturer. **Randers,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 4 og 5 Jan., 3 og 4, 18 og 25 Febr., 11 og 18 Marts Heste; 6 Maj Kvæg; 19 og 20 Juni Uld; 7 og 8 Juli Heste; 7 og 8 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 27 Septbr. Kvæg og Faar; 28 Oktbr. Kvæg, Faar og Uld; 11 Novbr. Kreaturer; 16 Decbr. Heste og Kvæg. **Ronde,** 10 Marts Kreaturer; 19 Septbr. Kvæg og Faar; 22 Novbr. Kreaturer. **Sjelbro,** 24 Febr., 20 April og 17 Maj Kreaturer; 26 Oktbr. Kvæg og Faar. **Thirstrup,** 8 Marts Heste og Kvæg; 20 Septbr. Kvæg og Faar; 13 Decbr. Kreaturer. **Thorup Pakhus,** 9 Maj Kreaturer; 18 Septbr. Kvæg og Faar. **Trustrup,** 10 Maj og 11 Oktbr. Kvæg og Faar. **Vejlby,** 10 Febr. og 24 Marts Heste og Kvæg; 5 Maj Kreaturer; 21 Juli, 6 Septbr. og 13 Oktbr. Kvæg og Faar.

Aarhus Amt.

Aarhus, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, den sidste Dag med lev. Kreaturer; 6 Jan., 6, 13 og 20 Febr., 6, 13 og 20 Marts Heste; 4 April Kreaturer; 8 Maj Kvæg; 10 Juli Heste og Kvæg; 17 Oktbr. Kvæg og Faar. **Anbæk,** 26 April og 18 Maj Kreaturer; 28 Juli og 14 Oktbr. Kvæg og Faar. **Brædstenbro,** 6 April og 20 Oktbr. Kreaturer. **Hadsten,** 25 April Kreaturer; 4 Septbr. Kvæg og Faar. **Horsens,** Torvedag hver Torsdag (i Fasten dog Onsdag) og hver Lørdag; første Torsdag i hver Maaned samt hver Torsdag i Oktbr., Novbr. og Decbr. indtil Jul med levende Kreaturer. 7 Jan., 8, 15

og 22 Febr., 8, 15 og 22 Marts Heste; 7 April og 1 Maj Kreaturer; 12 og 13 Juni Heste og Kvæg; 29 Septbr. og 25 Oktbr. Kvæg og Faar. **Hover Kro,** 22 Marts, 24 April, 25 Septbr. og 21 Oktbr. Kreaturer. **Klovborg,** 5 April Kreaturer; 23 Oktbr. Kvæg og Faar. **Nørre Snede,** 12 April og 31 Oktbr. Kreaturer. **Odder,** 16 Febr. og 23 Marts Heste og Kvæg; 27 April Kreaturer; 26 Juli Kvæg og Faar; 18 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 14 Novbr. Kreaturer. **Ry,** 29 April Heste og Kvæg; 13 Novbr. Kreaturer. **Salten,** 11 Juli Heste og Kvæg. **Silkeborg,** Torvedag hver Lørdag, første Lørdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 11 Febr. og 11 Marts Heste og Kvæg; 8 April Kreaturer; 9 Juni Heste og Kvæg; 27 Septbr. og 23 Oktbr. Kvæg og Faar. **Skanderborg,** Torvedag hver Tirsdag; den første Tirsdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 7, 14 og 21 Febr., 7, 14 og 21 Marts Heste; 16 Maj og 10 Juni Heste og Kvæg; 28 Septbr. og 24 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Sporring,** 17 Marts og 21 April samt 29 Septbr. Kreaturer; 12 Oktbr. Kvæg og Faar. **Trunst,** 19 Maj og 24 Novbr. Kreaturer. **Vrads,** 24 Oktbr. Kvæg og Faar.

Vejle Amt.

Brande, 29 Juli Kvæg; 23 Septbr. Kvæg og Faar. **Fredericia,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; 4 og 25 Marts Heste og Kvæg; 4 Maj Kreaturer; 13 Juli Heste og Kvæg; 6 Oktbr. Kvæg og Faar; 17 Novbr. Kreaturer. **Give,** 29 April Kreaturer; 26 Septbr. og 26 Oktbr. Kvæg og Faar; 18 Novbr. Kreaturer. **Hornsyld,** 29 April Kreaturer; 27 Septbr. Kvæg og Faar. **Jellinge,** 15 Maj Kreaturer; 27 Septbr. Kvæg og Faar. **Kolding,** Torvedag hver Tirsdag og Fredag, første Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer; 10 Jan., 10, 17 og 24 Febr., 10, 17 og 24 Marts Heste; 15 og 29 April, 5 og 12 Maj Kreaturer; 16 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 13 og 20 Oktbr. Kvæg; 28 Oktbr. Kvæg og Faar; 3 og 10 Novbr. Kvæg. **Kollemorten,** 6 Maj og 19 Oktbr. Kreaturer. **Nandbol,** 27 April Kreaturer. **Sønderomme,** 26 April Kreaturer; 23 Oktbr. Kvæg og Faar. **Vejle,** Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag fra 1 Nov. indtil Jul samt anden Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer; 9 Jan., 9, 16 og 23 Febr., 9, 16 og 23 Marts Heste; 8 April og 2 Maj Kreaturer; 30 Septbr. og 27 Oktbr. Kvæg og Faar.

Ringkjøbing Amt.

Bækmarksbro, 21 April Kreaturer; 4 Oktbr. Kvæg og Faar. **Dalager,** 11 April Kreaturer; 31 Aug. Heste, Kvæg og Faar. **Herning,** 10 Febr. og 4 Marts Heste og Kvæg; 10 April og 12 Maj Kreaturer; 8 Juni Heste og Kvæg; 1 og 2 Septbr. samt 7 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Holstebro,** Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. 2 Jan., 6 Febr. og 2 Marts Heste og Kvæg; 22 April og 6 Maj Kreaturer; 10 Juni Heste og Faar; 27 Juli Kvæg og Faar; 11 og 12 Septbr. samt 5 og 6 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 20 Novbr. Kreaturer. **Lemvig,** Torvedag hver Lørdag; 4 Febr. Heste; 19 April Kreaturer; 9 Juni Heste og Faar; 26 Aug. Kvæg og Faar; 3 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar; 18 Novbr. Kreaturer. **Ramme,** 28 Aug. Kvæg og Faar. **Ringkjøbing,** Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 7 Febr. Heste og Kvæg; 27 April Kreaturer; 12 Juni Heste og Faar; 31 Juli Kvæg og Faar; 9 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Tarm,** 1 Maj Kreaturer; 13 Septbr. Heste, Kvæg og Faar; 10 Oktbr. Kvæg og Faar. **Thim,** 13 Novbr. Kreaturer.

Ulfkjær, 26 April Kreaturer; 30 Avg. Heste, Kvæg og Faar. **Videbæk,** 1 Juli Kreaturer; 21 Oktbr. Kvæg og Faar. **Vinderup,** 3 Maj Kreaturer; 4 Oktbr. Kvæg og Faar.

Ribe Amt.

Aalbæk Molle, 9 Oktbr. Kvæg og Faar. **Bække,** 15 Septbr. Heste, Kvæg og Faar. **Esbjærg,** Torvedag hver Tirsdag, Lørdag desuden for Fisk; hver Fredag fra 6 Jan. til 7 Juli og fra 27 Okt. til 29 Decbr. Marked med Kreaturer (dog i Stedet for Langfredag Onsdag 29 Marts og i Stedet for Bededag Torsdag 27 April). **Foldingbro,** 29 April, 15 Maj og 18 Oktbr. Kreaturer. **Grindsted,** 19 Juni Kreaturer; 9 Septbr. Kvæg og Faar. **Holsted,** 11 Jan. Heste og Kvæg; 14 April og 15 Novbr. Kreaturer. **Lunderskov,** 17 April, 1 Maj, 23 Oktbr. og 6 Novbr. Kreaturer. **Ribe,** Torvedag hver Lørdag; 9 Febr. og 4 Marts Heste og Kvæg; 18 og 25 April, 2, 9 og 16 Maj Kreaturer; 14 Juni Heste, Kvæg og Faar; 2 Avg. Kvæg og Faar; 1 Septbr. Kvæg; 3, 10, 17, 24 og 31 Oktbr. samt 7 Novbr. Kvæg og Faar. **Varde,** Torvedag hver Torsdag; 8 Febr. og 3 Marts Heste og Kvæg; 24 April og 8 Maj Kreaturer; 13 Juni Heste, Kvæg og Faar; 1 Avg. Kvæg og Faar; 14 og 15 Septbr. samt 11 og 12 Oktbr. Heste, Kvæg og Faar. **Vejen,** 20 Juni Heste og Kvæg. **Vorbasse,** 13 April Kreaturer; 3 Avg. Kvæg og Faar. **Ølgod,** 22 April Kreaturer; 24 Oktbr. Kvæg og Faar.

Fortegnelse over de for Kongerigets Beboere vigtigste Heste- og Kvægmarkeder i Hertugdømmerne. (K betyder Kvæg, H betyder Heste).

Slesvig.

Aabenraa, 14 og 28 Febr., 26 April, 3 Maj og 20 Juli, 3 og 17 Okt., 18 Dec. K. **Bollerslev,** 29 Apr. og 6 Okt. K. **Broager,** 12 Maj og 3 Nov. K. **Fjolde,** 15 Apr. og 13 Sept. K. **Flensborg,** 30 Jan. og 7 Marts, hver Fredag i April og Maj, 14 Juli og 11 Sept., 20 (2) og 26 Okt., 2 og 9 Nov. K. **Frederiksstad,** 20 Juli og 2 Okt. K.; 5 Okt. H. **Gram,** 10 Maj og 21 Okt. K. **Hadersley,** 9 Jan. og hver Mandag fra 13 Febr. til 19 Juni (dog ikke i den stille Uge, og, hvis Helligdag, da Tirsdag), hver Mandag fra 18 Septbr. til 13 Nov. K. **Hanved,** 1 Maj og 29 Septbr. K. **Husum,** hver Torsdag fra 1 Advt. til Hansd. (dog ikke i den stille Uge, og dersom ellers Festd., Onsdag forud), og i 3. til inkl. 7. Uge e. Mikkelsd., fra Hansd. til Advt. hver Tirsdag Form. og hver Onsdag, 20 Marts, 26 Juni og 18 Sept. K. **Klipley,** 8 Apr. og 9 Sept., K. **Langhorn,** 29. April og 19 Avg. K. **Løk,** hver Tirsdag fra 14 Febr. til 18 Juli (undt. i den stille Uge), 8 Maj, 28 Avg., 11 Sept., 4, 9, 17, 23, 30 Okt., 7, 13, 20, 27 Nov., 4, 11, 18 Dec. K. **Løgumkloster,** 28 Febr., 13 Marts, 13 Apr., 2 Maj, 15 Juni og 18 Juli, 16 Avg. og 3 Okt. K. **Nybol,** 30 Jan., 24 Apr., 1 Maj, 17 Juni, 16 Okt. og 6 Nov. K. **Skjærbæk,** 27 Apr. og 18 Okt. K. **Slesvig,** 9 Jan., 1 Marts, 4, 11 og 25 Apr., 2 og 9 Maj, 5 Sept. (2), 20 og 27 Okt. og 3 Nov. K. **Sønderbrarup,** 27 Apr., 31 Juli (2) og 14 Okt. K. **Tofslund,** 27 Apr. og 25 Okt. K. **Tønder,** 13 Jan., 17 Febr., hver Fredag (undt. Langfredag) fra 3 Marts til 26 Maj, hver Fredag fra 7 Juli t. 15 Dec., 4 Sept. K. **Tønning,** hver Onsdag fra 28 Juni t. 15 Nov., 21 Avg., 14 Sept., 16, 23 og 30 Okt. og 6 Nov. K.

Holsten.

Altona, hver Mandag, Onsdag og Fredag K. **Elmshorn,** 2 Okt. H; 1 Nov. K. **Heide,** 6 Febr. H; 11 Juli (2) H; 30 Sept. K; 29 Dec. H. **Horst,** 19 Apr. og 16 Okt. HK. **Itzehoe,** 2 Marts H; 17 Apr. K; 1 Sept. H; 7 Sept. og 27 Okt. K. **Kiel,** 19 Febr (2) H; 21 Apr. K; 2 Juli (2) H, hver Torsd. fra 20 Juli til 9 Nov. K. 8 Okt. (2) H. **Neumünster,** 4 Maj HK. 21 Avg. HK. og 20 Okt. HK. **Oldesloe,** 24 Marts. 23 Juni og 22 Sept. HK. **Wandsbeck,** 10 Apr., 29 Maj. 28 Avg. og 9 Okt. HK. **Wedel,** 14 Apr., 25 Maj og 26 Okt. K.

106te Fortsættelse

af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Fjerkræhold og Fjerkræavl.

Først i de sidste 10—12 Aar har Fjerkræavlen tildraget sig mere almindelig Opmærksomhed, og ved ihærdig Virksomhed af de her i Landet fremstaaede Fjerkræforeninger er denne Sag da vokset saaledes frem, at vor Æggeksport nu er af virkelig nationaløkonomisk Betydning. I 1891 beløb den sig til henved 7¼ Mill. Snese, og der kan ingen Tvivl være om, at den kan forøges meget endnu, ja mere end fordobles. Grunden til, at denne Indtægtskilde tidligere har været saa lidet paaagtet, er den, at den for Gaardmanden og den større Ejendomsbesidder altid maa blive af underordnet Betydning; thi Fjerkræholdet trives bedst i det smaa, fordrer derfor ringe Omkostninger, men giver saa ogsaa et, om end forholdsvis godt, dog altid beskedent Udbytte. Af saa meget des større Betydning er derimod Fjerkræholdet for de smaa Ejendomsbesiddere; thi for denne talrige Samfundsklasse kan det, hensigtsmæssigt indrettet og rationelt drevet, blive en væsentlig Kilde til økonomisk Velvære. Det er derfor fortrinsvis med saadanne Fjerkræholderes Tarv for Øje, at nedenstaaende Anvisninger ere givne.

Hønsene ere selvfølgelig den Fjerkræart, som har størst Betydning. Vel er vort Klima med dets hyppige Blæst og Slud ikke det absolut heldigste for Hønseavlen; men dreven med Omhu og Indsigt kan denne dog give et smukt Udbytte, normalt 2 Kr. Netto pr. Høne om Aaret, 100 Procent Fortjeneste af de aarlige Udgifter. Den kan drives med to forskellige Formaal for Øje, Æglægning og Kødproduktion; til en vis Grad kunne disse forenes, men drevne til den højeste Grad maa de nødvendig modvirke hinanden, og det er umuligt, at en Race kan forene den rigeste Æglægning med den størst mulige Kødudvikling. For Øjeblikket er Æggeproduktionen det eneste almene Formaal for Hønseavlen her i Landet; fedet Fjerkræ har ringe Afsætning, og Udførsel deraf have vi ikke.

Ved Valg af Race maa man derfor se paa, dels at der lægges mange Æg (ikke under 120 om Aaret), dels at disse ere store (ikke under 2½ Pund pr. Snes). Ved Siden heraf kunne ogsaa andre Synspunkter fremstille sig; saaledes er en god Vinterlægning særlig fordelagtig, og Æg med gullig Skal skaffe sig let Afsætning i England. Vore hjemlige Landhøns, som jo have den Fordel at være fuldstændig klimavante, lægge ikke meget rigelig og forholdsvis smaa Æg, og Bestræbelser for at udvikle en egen „Landrace" have ikke haft stort Held med sig, fordi de ere blevne for lidt støttede. Af de fremmede Racer frembyde Italienerne og Varieteterne af den spanske Race, navnlig Minorkaerne, størst Fordel.

De første ere de rigeſt læggende: normalt kan i en god Beſætning regnes 8 Sneſe pr. Høne om Aaret; enkelte Dyr lægge 200 Æg og derover. Minorkaerne lægge normalt 7 à $7^1/_2$ Sneſe, men Æggene ere noget ſtørre, $2^3/_4$—3 Pd. pr. Snes, medens Italienernes ikke naa over $2^3/_4$ Pd. Disſe to Racer ere de ſtærkeſt udbredte her i Landet, navnlig Italienerne, der ere lette at holde, haardføre og flinke til at bjærge Føden, men kræve megen Plads; Minorkaerne koſte noget mere i Foder, men egne ſig for Købſtadfolk og andre uden Jord, da de nøjes med indſkrænket Plads. De nævnte Racer lægge rent hvide Æg; gule Æg lægge kun de aſiatiſke Racer, Kochinkineſere, Bramaputraer o. fl., ſamt de ved Hjælp af disſe frembragte Krydsningsracer, Plymouth-Rocks, Wyandottes o. m. fl. De første ere ikke rigtlæggende nok, de ſidſte lægge bedre, men alle disſe Racer ere meget groſt ædende og ikke bjærgſomme, hvorfor de ikke ubetinget tør anbefales. Ved Krydsning mellem Italienere eller Minorkas og en af de aſiatiſke Racer kan man faa Afkom, ſom baade lægge gule Æg og ere meget frugtbare og dog ikke alt for groſt ædende; men ſaadan Krydsning maa beſtandig foretages paa ny, thi Afkom af ſelve Krydsningsafkommet udarter i Reglen. Ogſaa til Vinterlægning ere ſaadanne Krydsningshøns, ſom ſelve Aſiaterne, i Reglen ret flinke; men denne Sag har Opdrætteren i høj Grad i ſin egen Haand. Naar man lægger tidlig (i Begyndelſen af April) fødte Kyllinger til og plejer dem godt, begynde de at lægge i September—Oktober og ſkaffe da Æg paa den Tid af Aaret, da de ældre Høns gerne pavſere.

Næſt efter Valget af Race gælder det Valg af Avlsdyr og disſes rette Behandling. De maa udſøges med ſærlig Omhu ſom de bedſte af Beſætningen, den kraftigſte og livligſte Hane med veludviklet, ſtramt ſtaaende Kam og ſtammende fra en godt læggende Moder, Hønſene ligeledes kraftige og veludviklede Dyr, derhos baade de rigeſt og tillige ſom Kyllinger de tidligſt læggende. Kun toaarige Dyr bør ſom Regel bruges til Avlsdyr; ſærlig kraftige Haner kunne dog endnu bruges ſom treaarige og ganſke undtagelſesvis ſom fireaarige; etaarige maa under ingen Betingelſer bruges. Af disſe Æg udtages til Rugning de frikeſt lagte og regelmæsſigſt formede, altſaa hverken uſædvanlig ſtore eller for ſmaa. Ved nu Aar for Aar at fortſætte med ſaaledes at udvælge de bedſt mulige Dyr til Avlsdyr bringer man ſin Beſætning op til noget virkelig godt, ſelv om det er noget mindre godt, man begynder med, medens man ved, ſom det hyppig ſker, at vælge ſine Rugeæg ud i Flæng af en Kurv, ſelv om man udſøger de ſtørſte og bedſt udſeende, giver ſig Tilfældet i Vold og aldrig veed, hvad man faar ud af ſine Beſtræbelſer. For imidlertid at ſikre ſig, at man virkelig faar Rugeæggene af de udſøgte Avlsdyr, maa man — i alt Fald naar man har flere end een Hane — ſondre dem fra de øvrige. Men nu er det en Kendsgerning, at paa intet Tidspunkt trænge Fugle mere til Frihed og Bevægelſe end i Parringstiden, og derfor vil man ved at indeſpærre Avlsſtammen i en Indhegning modvirke Dyrenes Natur og, hvis Indeſpærringen varer længere Tid, faa ſlet befrugtede Æg, der give daarligt Udbytte af Rugningen og ſvagt Afkom. Det er langt bedre for en Tid at ſpærre den øvrige Beſætning inde; det vil ganſke viſt medføre Tilbagegang i Æglægningen, men det Tab opvejes fuldtud af den Fordel, at man faar ſaa meget bedre Tillæg. Men Tiden, hvori denne Sondring ſtaar paa, maa ſelvfølgelig indſkrænkes ſaa meget ſom muligt. Idealet vilde være, om man kunde faa lagt alle de Æg, man vil have rugede, ſamtidig (c. 10de—15de Marts) til Rugning, ſaa at Kyllingerne fremkom ſamtidig og opklækkedes ſammen; men

i hvert Fald bør man stræbe at faa lagt flere Rugere paa ens Tid: man sparer derved megen Ulejlighed, og Kyllingerne lykkes godt, medens det ikke er sjeldent, at det andet og tredie Kuld trives daarligere end det første, navnlig hvis de afløse hverandre i samme Kyllingegaard.

Hvad Dyrenes Anbringelse angaar, da maa Hønsehuset være tørt og tæt og saa lunt, at Temperaturen i det ingen Vinternat synker under 4° R., og denne Varmegrad maa holdes ved Dyrenes egen Varme, ikke ad kunstig Vej, hvorfor Huset ikke maa være større, end Besætningen kræver det, 1½ eller højst 2 Kvadratfod pr. Individ; til en Besætning paa 50 Høns, som er det højeste Tal, der maa dele Natteopholdssted sammen, vil et Hus paa 5 × 5 Alen udvendigt Maal være rigeligt. At anbringe Hønsehuset i saadan Forbindelse med en Kvæg- eller Hestestald, at Varmen derfra trænger ind i det, har vel Fordele med Hensyn til Vinterlægning, men ogsaa Mangler, nemlig at Hønsene let forvænnes og blive for ømtaalige mod Kulde og Slud, at Utøj fra dem kan overføres paa Kvæget, og at tilstrækkelig Udluftning af Hønsehuset vanskeliggøres. Medens dette nemlig om Natten skal være tæt tillukket, skal det om Dagen grundig udluftes for Dyrenes Uddunstninger. Overhovedet maa der sørges for Renlighed med megen Omhu. Der hvidtes eller tjæres jævnlig i Hønsehuset, Stænger, Reder o. desl. afvadskes med Lud eller Karbolvand, Redehalmen skiftes, og man passer, at der ikke findes Ridser eller Sprækker, hvor Miderne kunne holde til. Disse Hønsenes Plageaander, der ikke maa forveksles med det forholdsvis uskadelige Utøj, der findes i Fjerklædningen, opholde sig nemlig om Dagen ikke paa Hønsene selv, men i Hønsehusets Sprækker, hvorfra de om Natten i Tusindvis falde over de sovende Dyr for at fylde sig med Blod, og da de gøre utvivlsom Skade maa de af al Magt bekæmpes, hvad der alene kan ske ved en gennemført Renlighed. Gulvet maa fejes, og den om Natten faldne Gødning maa daglig bortskaffes eller i alt Fald gøres uskadelig ved, at man hver Morgen, naar Hønsene ere lukkede ud, kaster en eller to Haandfulde Kalkstøv mod Væggen eller Loftet, saa at det lette Støv spredes over hele Rummet og ved at falde som et tyndt Lag over den friske Gødning dræber alle Indvoldsorme og andre Sygdomsspirer, som kunne findes deri. Har man om Vinteren for Lunhedens Skyld Strøelse paa Gulvet, hvortil Tørvesmul især kan anbefales, gør man vel i at anbringe et løst Dække under Siddestængerne, saa at Gødningen kan falde derpaa og saaledes fjernes, uden at man behøver at skifte Strøelsen, før denne er for fugtig til at kunne bruges længere. Siddestængerne bør anbringes alle i ens Højde og kun en Alen fra Gulvet. Vinduet bør vende mod Øst; vender det mod Vest, foraarsager det stærke Aftenlys om Sommeren en længere Tids Uro mellem Hønsene, naar de ere lukkede ind.

Høns, der nyde ubegrænset Frihed, trives bedst, og deres Fodring er billigst og nemmest. Jo mindre Hønsene kunne forsyne sig med Føde efter eget Valg, desto omhyggeligere maa man være med Sammensætningen af deres Foder, som skal bestaa af tre Slags: Korn og lignende melagtige Stoffer, Kød, Mælk eller andre animalske Stoffer og Grønt. Høns, som alene maa fodres af Haanden, skulle, beregnet for 20 Stykker af Middelstørrelse, have 2½ Pd. Korn (Majs, Hvede, Byg og Havre) daglig, samt 1 Pd. Klid og Skraa, 1 Ottk. kogte Kartofler og Roer og 1 Pot skummet Mælk, de sidste Stoffer sammenœltede til en nogenlunde fast Dejg, der helst gives lunken og straks om Morgenen, naar Dyrene ere lukkede ud, hvorimod det faste Kornfoder gives om Aftenen, kort inden de gaa til Ro. I øvrigt maa man i Sammensætningen af Foderstoffer, navnlig i Blødfoderet, holde en passende Middelvej imellem en idelig

Gentagen af det samme og en altfor hyppig Stiften. Fortrinligt ved sin Sammenblanding af al Slags er Affaldet fra Køkkenet, og dette kan næppe finde nogen nyttigere Anvendelse end som Foder til Hønsene. Paa den Tid af Aaret, da Dyrene ikke kunne faa friskt Grønt, erstattes dette med raa Roer, som, overskaarne paa langs, ophænges saaledes, at Hønsene kunne naa at hakke det bløde Kød ud. Dette skaffer dem tillige en gavnlig Beskæftigelse; thi om Vinteren, naar de staa meget og krybe sammen, især hvis de holdes i Indhegning, falde de let paa Unoder som at plukke Fjerene af hverandre, hvad der kan blive vanskeligt at vænne dem af med igen. I øvrigt kræve de forskellige Aarstider ikke samme Art Fodring: om Foraaret skulle de have mest af Havre, som fremmer Æglægningen, om Sommeren Byg, som udvikler Kødansættelsen, og om Vinteren Majs, som giver Varme. Af animalsk Føde æde de meget af Orme, Snegle o. desl. om Foraaret, hvorimod de om Efteraaret, navnlig i Fældetiden, have bedre af at faa Mælk.

Rugningen bør foregaa paa et stille, helst halvmørkt Sted. Lukkede Reder kunne anbefales, da de sikre mod Uheld; man maa da en Gang om Dagen, helst om Morgenen, tage Rugerne af Reden og sætte dem paa igen; men naar man omgaas Dyrene med Ro, er dette en ringe Ulejlighed. De fodres bedst med Brød og Korn, til Afveksling en Gang imellem lidt Kød og Grønt. De saavel som Rederne holdes omhyggelig rene; Utøjet paa dem maa, for ikke at overføres paa Kyllingerne, ødelægges, hvad der lettest sker ved at indgnide Huden paa de mest hjemsøgte Steder med rød Øjensalve. Æg, der ere blevne tilsmudsede ved, at et er knækket, vaskes forsigtig med lunkent Vand og skydes derpaa straks ind under Hønen igen, for at Afkølingen ikke skal skade Fosteret. Mange Kyllinger dø fuldt udviklede i Æggene; det kommer gerne af, at de have ligget for tørt, hvorved Hinden under Skallen bliver saa sejg, at Kyllingen ikke kan gennembryde den. Ruger en Høne i et Hul i Jorden, sker det aldrig. Man bør derfor i Bunden under Reden lægge en tyk Græstørv med Jordsiden opad. Naar Æggene bryde, lader man Rugehønen uforstyrret, og endnu et Døgn efter Fremkomsten lader man Kyllingerne blive under Moderen; først derefter trænge de til Næring.

Kyllingernes første Føde bør for en væsentlig Del bestaa af dyriske Stoffer, hakkede Æg, blandede med smuldret gammelt Hvedebrød, kun lidt ad Gangen, men mange Gange om Dagen; Mælk er dem særdeles gavnlig; men den maa ikke være i mindste Maade syrlig. Da det er vigtigt, at Kyllingerne hærdes i Tide, maa de kun holdes inde, saa længe det er nødvendigt; er Vejret tilstrækkelig mildt, maa de helst straks sættes i det frie, og Moderen finder da til dem den Føde, de have bedst af, saa at man kun behøver at supplere denne med noget Gryn, helst Boghvedegryn. At bruge egne Kyllingegaarde kan have sine Fordele, naar disse ere tilstrækkelig store; i modsat Fald maa de hellere gaa i Frihed mellem de ældre Høns, og man maa da kun paase, at de faa Fred for disse til at fortære den Føde, man kaster til dem. 14 Dage gamle kunne de æde hel Boghvede, et ypperligt Kyllingefoder, som de dog paa Grund af Udseendet undertiden ere uvillige til at tage straks; men koger man den først Par Dage, overvindes den Vanskelighed. Med 3—4 Ugers Alderen træde Byg og Hvede til, men Boghveden bibeholdes. I øvrigt maa der som ved de voksne Høns skiftes passende med Foderet, især hvis de maa undvære Friheden, og Køkkenaffald er ogsaa her fortrinligt, kun maa der ingen Syre findes deri, saa længe de ere smaa. Under hele Opvæksten maa Kyllingerne have mindst eet Maaltid mere end de voksne Dyr.

Fire Produkter yde Hønsene: deres Æg, Kød, Fjer og Gødning. Æggene ere det vigtigste. Foruden at skaffe sig en rigtlæggende Besætning maa man stedse sørge for, at Hønsene ere i god Foderstand uden dog at blive for fede, og at de ere raske. Ildebefindende medfører straks Tilbagegang eller Ophør i Æglægningen. Er det kun Forkølelse, som hæves ved at holde de angrebne lunt og tørt og give dem Salmiak i Drikkevandet, eller et lettere Fordøjelsesonde, som Diarrhøe, der hæves ved forandret Fodring (kogt Ris er fortrinlig), kan det lønne sig at tage dem i Kur; er Sygdomstilfældet alvorligere, maa man hellere straks aflive Patienten. I hvert Fald maa et sygt Dyr ikke gaa imellem de sunde, da Sygdomme hos Høns meget let antage en smitsom Karakter. Man maa heller ikke lade Hønsene blive for gamle; en fireaarig Høne betaler kun daarlig sit Foder, hvorfor man som Regel bør slagte sine Høns ved deres fjerde Fældning, 3½ Aar gamle. Æggene indsamles daglig og anbringes paa et køligt, men om Vinteren frostfrit Sted, helst i Æggebrætter, med den brede Ende nedad. Man kan da nemt passe, at ingen blive for gamle. Afsætter man sine Æg til en Opkøber, bør man aldrig gemme dem hen til højere Priser. I England, hvor vore Æg have et godt betalende Marked, klages der meget over, at vi sælge overgemte Æg, og da vi have farlige Konkurrenter i Rusland og Nordamerika, bør vi gøre alt for at bevare vor Stilling; den Dag, det engelske Marked lukkes for os, vil bringe et føleligt Tab for alle, som afsætte Æg. — Fedning af ungt Fjerkræ er en Forretning, som andensteds, f. Eks. i Frankrig, yder Smaakaarsfolk en god Fortjeneste; men da der her ingen Afsætning er for sligt, overspringes dette Punkt. I Afsnittet om Kalkuner gives en kort Anvisning til Fedning, der ogsaa kan følges ved Høns. Kun eet bør paatales, den Uskik at sælge de tidlige Kyllinger, fordi de betales bedst, og beholde de sildige til Tillæg; paa den Maade faar man aldrig nogen indbringende Besætning. — Fjerene afgive, naar de renses, sorteres og afrispes, et Produkt, der, blandet med Gaasedun, er anvendeligt til Dyner. Velbehandlede Hønsefjer have en Handelsværdi af 50 Øre Pundet. — Gødningen er meget værdifuld. Naar den af Hønsehuset udfejede Gødning, blandet med lidt Kalkstøv eller pulveriseret Gibs, samles i Fjerdinger o. desl., der ikke bør være for tætte, og stilles paa et Sted, hvor den gennemluftes uden at blive fugtig, afgiver den et Produkt, der for Gartneren er 4 Gange saa værdifuldt som Staldgødning.

Idet vi slutte dette Afsnit, skal endnu kun tilføjes dette: Hønen er kun et lille Dyr, men dog er den i Stand til at skabe mangen ubemidlet Families Tilfredshed og Hygge. En Husmandshave er kun en uanselig Plet, men beplantet med gode Frugttræer og Frugtbuske og befolket med en god Besætning Høns og en Række Bistader, kan den blive en virkelig Kilde til Velstand. Frugt, Bier og Høns passe fortræffelig sammen; kun maa man da ikke holde sorte Høns, thi dem kunne Bierne ikke lide.

Kalkunavl er kun paa enkelte Steder her i Landet af nævneværdig Betydning, men kan give et godt Udbytte, hvor der er let Afsætning for unge, fedede Kalkuner. Af Racer er den amerikanske Broncekalkun den største og brugbar til Opblanding med vor hjemlige, noget mindre Kalkun. Til Avl vælges Dyr med buttet Krop og ikke for høje Ben. Behandlingen er omtrent som ved Hønsene; men Kyllingerne ere i deres første Levedage noget sartere og maa beskyttes noget mere imod Vind og Vejr. Dog bør ogsaa de hærdes i Tide for at blive tilstrækkelig stærke til at gennemgaa den vanskelige Periode, da de faa de røde Halse. Som større kunne de paa Stub- og Græsmarker omtrent føde sig selv. Fed-

ningen af de unge Kalkuner sker bedst ved Stopning, hvortil bruges en temmelig stiv Dejg af Havre-, Hvede-, Boghvede- og Majsmel samt knuste Kartofler, ældet med Mælk; heraf rulles Nudler af en Fingers Tykkelse, som stoppes i Halsen paa Dyrene og efterskylles med Vand eller Mælk. Man fodrer til fast Tid Morgen og Aften, begynder med et mindre Tal og lader det efterhaanden stige, idet man dog inden hvert Maaltid forvisser sig om, at Kroen er tømt fra det forrige. Ogsaa ved hel Majs, helst skoldet og halvlunken, kunne de blive fede, men Smagen er ikke fuldt saa fin. Kalkunerne ere fortrinlige Rugere og bruges ofte til tidlig Rugning af Hønse- og Andeæg, idet man ved at sætte en Kalkun i en lukket Rede med nogle Prøveæg let faar den til at lægge sig paa disse; saa snart da Rugevarmen indfinder sig, giver man den de egentlige Rugeæg. En Kalkun kan endog uden Afbrydelse ruge 3 Sæt Æg og dækker et betydeligt Antal, c. 25.

Ænder betale sig i Reglen kun, naar man har saadanne naturlige Vandsteder, hvor de selv kunne skaffe sig den væsentligste Del af Føden; ellers blive Omkostningerne til Foderet let større end Udbyttet. Har man Affætning derfor, er der dog god Fordel ved at drive Ællingernes Vækst saa stærkt fremad, at de med 2 Maaneders Alderen ere slagtefærdige, hvad disse Dyrs næsten ubegrænsede Graadighed selv befordrer. Foderet maa da være udsøgt, især groft malet Korn, blandet med Suppe af Kød- og Fiskeaffald, knuste Kartofler, opblødt Brød og Boghvedegrød, desuden rigeligt Grønt, især Salat. Ænder bør ikke dele Hus med Høns, da disse ikke have godt af Andegødningens skarpe Stank. Andehuset maa være rummeligt og forsynet med Betongulv e. lign., der kan renses ved at overskylles med Vand; Varme behøves ikke, men paa Gulvet eller en Del af dette bredes et godt Lag tør Halm, hvori Anderne lægge sig; naar det er blevet fugtigt, maa det skiftes, men kan bruges en Gang endnu, naar det bliver tørret og udbanket. Rugende Ænder blive let urolige og opgive Rugningen, hvorfor man hyppig lader Høns eller Kalkuner ruge deres Æg; dog kan man faa Anden til at være stadig, naar man holder den i Ro og ganske sondret fra de andre Dyr, samt kun lader den komme ud tidlig om Morgenen, før der aabnes for disse. Ællingerne bør komme i Vandet, saa tidlig som muligt; dog maa det ikke være for koldt de første Gange. Derimod kunne de i Dundragten ikke taale Regn, men faa let Krampe deraf. Af Anderacer ere især de franske Rouen-Ænder, de engelske Aylesbury-Ænder og de kolossale amerikanske Peking-Ænder berømte; dog maa det bemærkes, at jo sværere Anderne ere, desto mindre flyve de, hvorved Brystkødet, som er saa stærkt udviklet hos den vilde And og til Dels hos vor mindre Husand, svinder ind til en Ubetydelighed. Andernes Fjer og Dun ere, om end ikke saa gode som Gæssenes, dog altid et værdifuldt Biprodukt.

Gæssene ere næst Hønsene det Fjerkræ, som kan betale sig bedst for den lille Jordbesidder, og de fortjene en langt større Udbredelse, end de have. Paa saa mange Steder ligger der Græsstykker hen, som ikke egne sig til Brug for Heste eller Kvæg, men som fortrinlig kunde bruges til Gæs, naar man afdelte dem i 3 Skifter, saaledes at Græsset voksede til paa de to, medens Gæssene vare paa det ene, og hvor Dyrene kunde gaa den hele Sommer, lige til Kulden indtræder. Thi trods deres store Krop ere Gæssene ubetinget de nøjsomste af alle Fjerkræsorter; de æde under hele Opvæksten kun Græs og Urter og behøve alene at forsynes med Drikkevand. Skønt de ere Svømmefugle, er det ikke engang en Nødvendighed for dem at komme i Vandet; kun i Parringstiden behøve de dette, da Parringen foregaar bedst paa Vandet. Om Efteraaret kunne

de sættes paa Stubmarkerne. Paa gode Græsmarker bør Gæssene derimod ikke komme; thi deres stinkende Gødning vækker Modbydelighed hos Heste og Kvæg, som derfor ville lade adskilligt Græs staa, naar det er besudlet dermed. Naar Kulden indtræder, tages de ind, og da kan Fedningen af de unge Gæs begynde. Denne kan allerede give ret godt Resultat alene ved Fodring med Havre; men bedre endnu bliver den ved Stopning, som bør foregaa i et temmelig mørkt Rum. Leveren, som jo er af Værdi for Tilberedelsen af Leverpostej, udvikles særlig stærkt ved at faa Gæssene til at drikke meget, og dette opnaas ved i deres Drikkevand at lægge en Del Stykker Trækul af Nødders Størrelse, hvilke de stadig staa og bide i, hvorved de blive tørstige. Foruden Kødet leverer Gaasen et værdifuldt Produkt i sine Fjer og Dun, der indvindes dels af de Dyr, der slagtes, dels ved Plukning. Denne vil, udført i Utide, gøre Skade paa Kødudviklingen og er desuden et Barbari mod Dyrene; men i Fældetiden er den ganske naturlig og ufkadelig. For da at faa saa meget som muligt uden dog at berøve Dyrene mere, end de kunne taale, lader man om Morgenen og om Aftenen, naar de drives ud og ind, hver Gaas passere sine Hænder og stryger den et Par Gange op imod Fjerene; man vil da beholde alle løse Fjer og Dun i Haanden, og ikke meget vil gaa til Spilde. De afplukkede Fjer og Dun sorteres omhyggelig, ovntørres og renses for Skæl o. desl. ved at kommes i Poser og slaas med Ris. Vel behandlede afgive Gaasedunene et meget værdifuldt Produkt. Der indføres aarlig Fjer og Dun for store Beløb, som kunde blive i Landet, hvis Gaaseavl var mere udbredt her. Vor hjemlige Gaas er temmelig lille og noget højbenet; derimod har man i de graa Toulouser-Gæs og de hvide Embener-Gæs et Par fortrinlige Racer, som ogsaa kunne benyttes til Opblanding. Et Par gode Gæs kunne i Modsætning til andet Fjerkræ bruges i en længere Aarrække som Avlsdyr.

Hillerød, i April 1892.

Georg St. Bricka.

Varm Mælk, saa hed som man kan drikke den, — dog behøver den ikke at bringes til Kog — er en Drik, der har en udmærket oplivende Virkning for hvem, der er legemlig eller aandelig overanstrengt. De, der holde af Mælk, synes maaske mindre om den varm, men saa gjør den bedst og hurtigst Gavn. Den styrker virkeligt og blivende, samtidigt med at den opliver — helt anderledes end de alkoholiske Drikke.

Varm lidt Mælk til Landposten og til Folk, der komme kørende en kold Dag. Det har de kun Nytte og ingen Skade af.

Først tager Manden en Snaps; saa tager Snapsen nok en Snaps; til sidst tage Snapsene Manden.

(Kinesisk Ordsprog).

Der er tre Fugle, der blive fuldt saa gamle som Mennesket: Ørnen, Svanen og Ravnen kunne leve over 100 Aar, Pappegøjen og Hejren naa omtrent 60 Aar, Spurvehøgen, Anden og Pelikanen 40, Paafuglen 25, Kanarifuglen sjælden over 15—16 Aar.

Et Turnipsfrø — det er jo i nær Familie med Sennepskornet — er ikke mere end omtrent en Tyvendedel af en Tomme i Gennemsnit, og dog vil det i Løbet af nogle Maaneder tage Vækst af Jord og Luft og Væde, indtil det har naaet 27,000,000 Gange sin egen Størrelse, foruden den store Busk af Blade. En amerikansk Videnskabsmand har fundet ved Forsøg, at et Turnipsfrø i et Minut kan tiltage femten Gange sin egen oprindelige Vægt. Man har ogsaa fundet, at en Turnipsplante kunde vokse i et Døgn næsten 16,000 Gange saa meget, som Frøet vejede.

Det gør ikke noget!

Lars Hansens Gaard var et af de bedste Steder at tjene. Man sagde nok, at han var streng; han vidste, hvordan han vilde have det; men han tjente selv Herren og vilde gøre Ret og Skel mod alle, derfor var det godt at have ham til Husbond.

Det var da en ren Undtagelse, at en Pige engang nær var gaaet fra Gaarden, kun otte Dage efter at hun var kommen; hun betænkte sig da ogsaa og blev. Det gik saaledes til.

Pigen, Maren hed hun, var flink og paaljdelig, men hun havde den Vane altid at sige „Gud!" eller „Herre Gud!" eller „Jesus!" (Jøsses) til hvert andet Ord. Det kunde hendes Husbond ikke bruge og sagde hende det. „Herre Gud, jeg mener jo ikke noget med det, saa gør det ved Gud da ikke noget."

To, tre Formaninger bleve uden Frugt; saa maatte det prøves paa en anden Led.

En Morgen, straks som hun traadte ind i Borgestuen, var der en, der raabte: „Maren!" og hvor hun saa kom, i Huset eller udenfor, i Køkken, Bryggers, bare der var en af hendes Medtjenere, raabte han: „Maren!", Børnene ligesaa. „Maren!" „Maren!" lød det hele Dagen igennem, og hver Gang hun spurgte: „Hvad er der?" eller: „Hvad skal jeg? hvorfor kalder du paa mig?" svaredes der stadig det samme: „Jeg mente ikke noget med det!"

Vred for Alvor kom hun ind til Husbond og klagede. „Aa hvad; det gør jo ikke noget! de mene jo ikke noget med det, saa kan det jo være dig lige meget!"

Nu brød hun ud i hulkende Graad: „Jeg kan ikke holde det ud; de raabe mit Navn ud til Spot over hele Huset. Hvis I ikke forbyder det, maa jeg gaa i Morgen den Dag!"

Da sagde Bonden alvorlig: „Forstaar du det virkelig ikke endnu? Jeg skulde forbyde mine Tjenere at raabe dit Navn, og naar jeg forbyder dig at misbruge Herrens Navn, siger du bare, at det gør ikke noget!"

Nu forstod hun det.

Indhold

af **Wisbechs Almanak for 1893.**

Bombardérbillen. En populær Artikel af E. Toepfer.
Nytaars-Ny. Digt af Magdalene Thoresen med Vignet af H. P. Lindeburg.
En Stoiker. Novelle af S. Schandorph, ill. af H. P. Lindeburg.
Kjærestens Blomst. Fortælling af Carit Etlar, ill. af V. Jastrau.
Drengen og Herremanden. Skjemte-Eventyr af Jens Kamp, ill. af Axel Thiefs.
Snoge-Lars hos Politiet. Skitse.
Tordenskjolds Død. Digt af Pastor Edv. Blaumüller til et Maleri af Prof. V. Rosenstand.
Lars Hestgardist og Jens Fisker. Fortælling af Svend Ellekilde, ill. af Alex Svedstrup.
Lellinge Aaløb. Efter et Maleri af Viggo Langer.
En self-made man. Humoristisk Tegning af Axel Thiefs
Vejrspaadomme for 1893.
Fredensborg. Skitse af Vilh. Rohlfs med nogle Portrætter.
Storfyrstinde Paul og Prins Albert Victor. Minderune af Herman Bang med 2 Portrætter.
Paa Barselvisit. Digt af Elith Reumert, ill. af O. P. Balle.
Kongens bedste Mand, Fortælling af M. Henckel, ill. af H. P. Lindeburg.
Et Møde. Fortælling af Henrik Pontoppidan, ill. af O. P. Balle.
Eleonore Kristina Ulfeldt. Livsbillede fortalt af Adolf Langsted, ill. af Carl H. F. Schmidt.
Den fangne Lærke. Digt af Jenny Blicher, ill af O. P. Balle.
Abul Kasfans Løn. Sagn ved Jakobe, ill. af Carl H. F. Schmidt.
En Brandstifter. Fortælling af Carl Ewald, ill. af Axel Thiefs.
Tre Festaftener. Skitse af J. E. Futtrup, ill. af O. P. Balle.
Fra Brystsygestationerne. Rejseskitse af Fritz Zepelin.
En Nytaarsaften. Skitse af F. O. Andersen, ill. af Alex Svedstrup.

Bombardérbillen.

Et Billede fra Insektverdenen ved **E. Toepfer.**

Af alle de forskellige Dyreklasser er der næppe nogen, der spiller en saa indgribende Rolle i Naturens store Husholdning som den paa Arter og Individer saa overordentlig talrige Afdeling af Leddyrene, der kaldes Insekter. Disse Smaadyr danne en talløs Hærskare, der paa saa mange forskellige Maader gribe ind i Naturens Husholdning, at Menneskets Opmærksomhed uvilkaarlig maa henledes paa dem og beskæftige sig med dem. Denne Indgriben har navnlig ofte en ødelæggende Karakter, i det en stor Del af Insekterne optræde som højst farlige Fjender for de andre Dyreklasser og for Planterne, ja selv „Skabningens Herre", Mennesket, volde disse Smaadyr ofte slemme Bryderier og store Tab; jeg behøver i denne Retning blot at minde om de uhyre Ødelæggelser, som Vandregræshopperne foraarsage i de sydlige Lande. Her hos os ere vi heldigvis ikke udsatte for saa store Ødelæggelser ved Insekterne, men Jordkræbs, Oldenborrelarver og Larver af forskellige andre Insekter tilføje dog ofte vore Kulturplanter en ikke ringe Skade.

Optræde mange af Insekterne saaledes fjendtlig mod andre Dyr og mod Planterne, saa ere de ogsaa selv paa den anden Side omringede af tusinde Farer og udsatte for mangfoldige Fjenders Angreb. Insekternes Tilværelse er derfor en stedsevarende Kamp paa Liv og Død, under hvilken de uundgaaelig vilde være udsatte for Tilintetgørelse, hvis Naturen ikke havde udrustet dem særdeles godt med Vaaben, der sætte dem i Stand til med Held at optage Kampen for Tilværelsen og hævde deres Plads som et nødvendigt Led i Naturens store Husholdning. Disse Vaaben ere af den mest forskellige Art og ere hos nogle Insekter egnede baade til Angreb og Forsvar; dette gælder f. Eks. med Hensyn til Billernes kraftige Bidemund og Gedehamsens Giftbraad. Andre Insekter ere derimod blot udrustede med en Art Dækvaaben, som alene egner sig til et passivt Forsvar. Naar Guldhvepsen saaledes trues med et Angreb af sin Fjende, Gravehvepsen, ruller den sig sammen omtrent ligesom Pindsvinet, og dens haarde Hud, der danner ligesom et Panser omkring den, afgiver da et Værn, som Gravehvepsens Braad ikke kan trænge igennem. Atter andre Insekter tage i Farens Stund deres Tilflugt til List, eller ogsaa afgiver deres fuldstændige Overensstemmelse i Form og Farve med de nærmeste Omgivelser et Beskyttelsesmiddel, som

bevirker, at deres Fjende ikke let opdage dem. Et forsultent Dyr, som udelukkende ernærer sig af levende Rov, men har Modbydelighed for alt, hvad der er dødt, staar f. Eks. i Begreb med at snappe en stor skællet Vandkalvelarve, der trind og fast svømmer omkring i Vandet. I samme Øjeblik, den gribes, gør Vandkalvelarven, som straks opdager, at den trues af en Fjende, sig modbydelig blød og redder sig ved denne List, thi Angriberen tror nu at have et dødt Dyr i Munden og lader fuld af Væmmelse Byttet fare. En Sommerfugl, der kaldes „den egebladvingede Spinder" (Gastropacha quercifolia) og altid hviler siddende med sammenfoldede Vinger mellem visne Blade, ligner under Hvilen aldeles skuffende et Bundt tørre, brune Blade, saa at man skal se nøje til for at opdage, at det er en Sommerfugl. Ved denne skuffende Overensstemmelse med Omgivelserne undgaar den let sine Fjenders Opmærksomhed.

Skønt Insekternes forskellige Angrebs- og Forsvarsvaaben frembyder et meget interessant Emne, vil jeg dog ikke dvæle længere ved disse, men indskrænke mig til blot at skildre den højst ejendommelige Maade, paa hvilken den saakaldte Bombardérbille forsvarer sig, naar den trues med et Angreb. Denne lille Bille forsvarer sig paa en lignende Maade mod sine Fjender som det mærkelige Stankdyr (Mepluti Chinga), der hører til Pattedyrene og har hjemme i Nordamerika, nemlig ved Hjælp af en ildelugtende Vædske, hvis modbydelige Stank tvinger Fjenden til at tage Flugten.

Bombardérbillerne (Brachinus) danne en særegen Afdeling af Billerne og ere beslægtede med de velbekendte Løbebiller, som ere let kendelige paa deres langstrakte Krop og meget lange Ben. Man kender omtrent 100 forskjellige Arter af Bombardérbiller, der opnaa en Størrelse af 8—16 Millimetre og leve selskabelig under Stene eller mellem Trærødder. De fleste Arter have hjemme i de varme Lande; her i Europa findes 11 Arter i Frankrig og 4 i Tyskland; i vort Fædreland findes kun en eneste Art, og det end da kun meget sjældent. Navnet Bombardérbille hidrører fra, at disse Dyr udstøde en Røg fra Spidsen af deres Bagkrop, naar de trues med Angreb af en eller anden Fjende. Denne Røg hidrører fra en Vædske, som affondres i særegne Stankkirtler i Bagkroppen; dette Stof er flydende, saa længe det gemmes i en Sæk, der staar i Forbindelse med Stankkirtlerne, men det forvandles til Gas, saasnart det kommer i Berøring med Luften; herved opstaa de smaa Dampkugler, som Bombarderbillerne udstøde, og fra hvilke disse mærkelige Dyrs Navn hidrører. Denne gasagtige Luft har en modbydelig Lugt og er tillige ætsende, saa at den foraarsager en brændende Smerte, naar

den kommer i Berøring med Huden. Det er derfor ikke saa underligt, at Fjenden betænker sig paa at forny sit Angreb, naar han faar slynget en saadan Ladning lige i Hovedet.

Man kan bedst iagtage denne ejendommelige Skydning og det hermed forbundne svage Knald, naar man kaster en Bombardérbille ned i en lille Flaske, i hvilken der er lidt Spiritus. Man hører da et Par Gange en temmelig høj Hvislen, der lyder ligesom naar man hælder smeltet Bly i koldt Vand, indtil omsider den lille Bille har udtømt sit Forraad af den ildelugtende Vædske og derfor maa standse sin Artilleriild. En særegen Bombardérbille (Brachinus diplosar) er end ogsaa i Stand til ved en Bøjning af Bagkroppen at kunne rette sine smaa Dampkugler mod et bestemt Punkt, og den er saaledes i Besiddelse af et mere fuldkomment Skyts end de andre Arter.

Bombardérbillerne have mange Fjender, og af disse er ingen mere paa Nakken af dem end en nær Slægtning, den saakaldte Pupperøver (Carabus sycophanta), hvis Navn hidrører fra, at den røver og æder andre Insekters Pupper; thi ogsaa blandt Insekterne bekræfter Sandheden af det gamle Ordsprog sig ofte „Frænde er Frænde værst". Da Pupperøveren baade er større og stærkere en den største Art Bombardérbille, vilde det være en let Sag for den at faa Bugt med en saadan, hvis Bombardérbillen ikke var udrustet med et saa ejendommeligt Forsvarsvaaben. Naar Pupperøveren truer Bombardérbillen med Angreb, tager denne straks Flugten, i det den fra Spidsen af Bagkroppen udstøder en stinkende Dampkugle mod den forfølgende Fjende. Røgen og det lille Knald, der ledsager dette, bringer øjeblikkelig Pupperøveren til at standse, men saa snart den har fattet sig lidt efter denne ubehagelige og uventede Hilsen, optager den atter Forfølgelsen. Hvis det ikke under denne korte Standsning, er lykkedes den lille Artillerist at finde et sikkert Smuthul, som den kan skjule sig i, begynder den atter sin Kanonade og sender ufortrødent Skud paa Skud mod den forfølgende Fjende, som derved igen tvinges til at standse, hvorved Bombardérbillen i Reglen vinder et saa stort Forspring, at den kan naa et sikkert Skjulested. Hvis nogle af Bombardérbillens Kammerater befinde sig i Nærheden af den, naar den bliver angrebet, tage disse straks Parti med den; man hører da Skud paa Skud fra forskellige Sider, saa at der opstaar en formelig Tiralleurild i det smaa, som snart driver Fjenden paa Flugt.

Til Slutning vil jeg meddele Læserne en Bearbejdelse af en interessant og komisk Skildring, som en fransk Naturhistoriker har givet af Bombardérbillerne i Bladet „le Figaro".

„Siden den Dag, da min Nabo, den gamle Oberst R", fortæller den franske Naturhistoriker, „under en Samtale triumferende paaviste min egen Uvidenhed og visse Insekters Genialitet, havde jeg stadig spekuleret paa at faa Oprejsning. Allerede nogle Dage efter viste der sig til min store Glæde en gunstig Lejlighed dertil. Medens jeg lugede mine Jordbær, opdagede jeg nemlig en hel Samling Bombardérbiller, der havde opslaaet deres Bolig under en gammel Mursten. Da Michelet ikke omtalte disse smaa Biller i den Bog, han har skrevet over Insekterne, og af hvilken Oberstén havde øst al den Visdom, han udfoldede i den før nævnte Samtale med mig, var det altsaa højst sandsynligt, at Oberstén aldeles ikke kendte Bombardérbillerne. Jeg hoverede allerede ved Tanken om at kunne slaa denne gamle Artilleriſt paa hans eget Omraade. Jeg begav mig derfor straks til ham og bad ham komme ind til mig for at slaa en Passiar af. Han fulgte øjeblikkelig med mig, og efter at vi havde spaseret lidt omkring i min Have, sloge vi os til Ro paa en Bænk i Nærheden af Jordbærrene.

Lidt efter førte jeg Samtalen ind paa Artilleriets Omraade og spurgte pludselig Oberstén: „Naar tror De, at Mitrailleusen eller Kuglesprøjten blev opfunden?"

„Mitrailleusen?" svarede den gamle Kriger. „Hm! vent lidt; det er bleven mig fortalt, at kort efter Slaget ved Pavia kom en stakkels Djævel af en Opfinder og viste Kongen en Maskine af en saa sindrig Kunstruktion, at den kunde skyde 50 Skud i Træk uden at lades mere end en Gang. Kongen modtog vel Opfinderens Ansøgning, men han trak paa Skulderen og lod den stakkels Kanondigter indespærre i en Daarekiste. Hvis denne Historie er sand, maa det altsaa have været i Aaret 1525, at man første Gang saa Ideen til det Skyts, som vi desværre 1870 gjorde saa daarlig Brug af".

„Det er galt, Oberst!" svarede jeg; „Mitrailleusen har nemlig været til lige siden Skabelsen, og da Noah gik om Bord i Arken tog han to af den Slags med sig, den ene var af Hankøn og den anden af Hunkøn".

„Naada! hvad skal den Polsesnak sige?" udbrød Oberstén.

„Hvis De blot vil følge med mig hen til Enden af Jordbærstykket her, saa skal jeg straks vise Dem en hel Park af Revolver-Kanoner, der ere spillevende, ikke behøve at lades og som skyder baglænds."

Oberstens Nysgerrighed blev vakt, og han begyndte straks at udspørge mig; men han var mistroisk, og han undte mig aabenbart den samme Skæbne, der havde ramt den nylig nævnte Opfinder.

Paa Vejen til Enden af Jordbærstykket sagde jeg til ham: „De ved jo nok, at Naturen ofte har udrustet den svage og uendelig lille med vidunderlige Evner. Livskræfterne, som ere koncentrerede i dens mikroskopiske Legeme omsætte sig til en feagtig Farvepragt, til et Overmaal af Glans eller til Brændpunkter for utrolige Kræfter. En Skabning har Naturen givet et farligt Vaaben i en dødbringende Gift, en anden har den givet Muskler, hvis Kraft langt overgaar vor Forstand. Giv f. Eks. en Stud de Knæhaser, som Loppen har, der tager en Meter i eet Spring — og Studen springer over Mont-Blanc!"

„Meget sandt", sagde Obersten.

„Naturens Lov!" vedblev jeg, „er Ødelæggelsen af alt. Insektet er skabt til at fortære, og det bestaar derfor næsten ikke af andet end Mave og Kindbakker. Væbnet til Tænderne, stadig sulten og aldrig mæt — saaledes er denne store Rensselsesmester skabt. Til Udførelsen af dens Hverv har Naturen udrustet den med hele Arsenaler fulde af Spyd, Sabler, Kaarde, Dolke og Leer; men denne uforsonlige Ødelæggelsens Aand vilde gaa ud over sit Maal, hvis den blev helt overladt til sig selv. Den har derfor ogsaa Fjender. Ligesom den er udrustet til at anrette Blodbad, saaledes er der andre, som ere klædte i Harnisk for at kunne yde Modstand. Der er Skjolde, som værne mod disse frygtelige Vaaben, ætsende Vædsker, som magnetisere disse ustyrlige Vildmænd i den tunge Rustning. Den stærke bukker ofte under for den svages Angreb, thi ogsaa i Natnren er der Retsbetjente. Retfærdigheden lever og triumferer over den raa Magt, og paa denne Maade kommer der Ligevægt i Naturens store Husholdning".

Da vi nu vare naaede til Enden af Jordbærstykket, standsede vi, jeg sparkede Murstenen nogle Skridt bort og viste Obersten Bombardérbille-Familien, som havde været dækket af Stenen, i det jeg blot sagde: „Der!" De stakkels smaa Biller blev øjensynlig forskrækkede og kunde naturligvis ikke forstaa Grunden til det Overfald, som nu samme Dag for anden Gang saa pludselig lod Solen trænge ind i deres sikre og hemmelighedsfulde Tilflugtssted. De løb derfor frem og tilbage mellem hverandre, som om de vare besatte. Deres Bevægelser vare saa hurtige, at man næppe kunde faa Tid til at beundre deres prægtige Dækvinger, som havde en smuk blaa Farve, eller deres brungule Brystskjolde og de nydelige Guldepauletter, som prydede deres firskaarne Skuldre — det var en hel Uniform!

„Skal det være deres Artilleri?" spurgte Obersten, som nu aabenbart begyndte at tvivle om, at jeg virkelig var ved mine fulde Fem.

„Ja, og de skal snart baade faa det at se og høre i fuld Virksomhed," svarede jeg med en saadan Bestemthed, at han straks kunde mærke, at jeg var sikker i min Sag. „Tjen mig nu blot i at passe ganske nøje paa en kort Tid, saa skal De faa en rigtig militær Exekution at se baade med Peleton-Ild, Tirailleur-Ild og almindeligt Bombardement."

Disse mine Ord pirrede i høj Grad den gamle Soldats Nysgjerrighed, og han var derfor lutter Øje og Øre. Jeg havde næppe talt ud, før pludselig en stor Pupperøver lod sig se i Nærheden af Bombardérbillerne. Den var øjensynlig dygtig sulten og den galopperede af Sted af alle Kræfter paa sine seks Ben. Dens truende Miner, dens vilde Blik og dens opspilede Kindbakker, der formelig „skar Tænder", — alt syntes at sige: Hm! her lugter af frisk Kød! Aa det store Fæ!

„Stop!" raabte Obersten, „det er en af mine Havevogtere, uden den og dens tapre Kammarater vilde jeg faa alt i min Have ødelagt af Larver".

„Saa sig den Deres sidste Farvel, thi den gaar Døden i Møde, min Herre. Og det er virkelig disse svage og tilsyneladende frygtsomme Smaadyr her, som skulle gøre det af med den Kolos," sagde jeg, idet jeg pegede paa Bombardérbillerne.

Pupperøveren gik forvoven som en Attila løs paa den prægtige Bombardérbille-Kolonne. Den naaede snart en lækker Hun og lod to Gange sit opspilede Gab falde ned over den, men den havde næppe faaet en Mundfuld af dette lækre Bytte, før der pludselig lød to Skud, og en bidende Røgsky omhyllede Slughalsen, der blev aldeles forbløffet.

Alt var gaaet saa rask for sig, at Oberstén næppe havde lagt rigtig Mærke dertil. Han havde ikke set, at den angrebne Bombardérbille fra Spidsen af sin Bagkrop havde udsprøjtet et Par Draaber Vædske, der ledsagedes af et Knald og i Luften forvandledes til en stinkende Damp, som saa pludselig lammede Angriberen. Jeg fortalte ham derfor det hele saa fuldstændigt som muligt. Samme Morgen havde jeg nemlig læst alt, hvad Linné, Latreille, Fabricius og Boitard have skrevet om Bombardérbillerne, hvorfor jeg var glimrende udrustet med Citater af bekendte Naturforskere. Vægten af disse Citater knuste aldeles Oberstén, men det bedste og mest slaaende saa vi for Resten lige for vore Øjne.

Saasnart mine brave Bombardérbiller opdagede Faren, lode de Komandoordet gaa fra Mand til Mand. Pupperøveren, hvis Sult var bleven endnu mere pirret ved det forstyrrede Maaltid, gjorde sig Rede til at genoptage Forfølgelsen, og vi

saa nu Bombarderbillerne 2 og 3 sammen stige op paa en stor Jordklump, hvor hver indtog sin Post. Fra denne lille improviserede Fæstning rettede de truende deres smaa Bagkroppe ud mod Angriberen, og Anføreren havde taget Plads øverst oppe paa Jordklumpen for at lede Kampen derfra.

Det var højst interessant og mærkeligt at se.

Pupperøveren prøvede nu et Stormløb mod Jordklumpen, men ved sit første Forsøg paa at storme denne, blev den modtagen med en kraftig Salve lige i Gabet, og Skud paa Skud knaldede løs fra de beleirede.

Angriberen blev næsten kvalt af den stinkende Damp, og den var maaske ogsaa bleven ramt af nogle Draaber af den ætsende Vædske, som bragte den til at bide i Græsset. Den spilede sine Kindbakker højt op og udsprøjtede en mørk stinkende Fraade mellem disse. Dens Ben rystede krampagtig, den gned de store, blindede Øjne med Følehornene, og det saa ud, som om hele dens Krop blev rystet af et frygteligt Bugvrid.

„Godt ramt, mine Herrer!" raabte Obersten i stor Glæde over at være i sit Yndlingselement, midt i Krudtrøgen, og han tog aabenbart Parti med de smaa Artilleristers.

Efter kort Tids Forløb stansede Pupperøverens Krampetrækninger. Den var maaske lidt skamfuld over det halve Nederlag, som de smaa Bombardérbiller havde tilføjet den i vort Paasyn. Den vilde øjensynlig atter optage Kampen og vise sin Tapperhed ved et nyt Stormløb, men dette blev en dyr Spøg for den.

Hele Bombardérbille-Kolonnen, der var 18 Mand stærk, sluttede sig nu sammen i Kredse, saaledes at de vendte Hovederne bort fra Fjenden, men Bagkroppene imod ham. Paa denne Maade dannede de tre Mitrailleuse-Batterier, som fyrede løs af alle Kræfter. Det gik nu ikke mere efter Komando, men det var en fri Hurtigskydning, og Resultatet af denne viste sig snart. Pupperøveren, denne Kolos, der vejede lige saa meget som et Par Dussin Bombardérbiller, laa neden for Jordklumpen og vædede Jorden med sin klæbrige Fraade. Den strakte sine sammentrukne Ben fra sig, Dødskrampen gav sig til Kende gennem et Par høje Spring, og da den nu var ude af Stand til at kunne forsvare sig, lammet, forbrændt og blindet som den var, styrtede hele Bombarderbille-Kolonnen sig over Kolossen for at fortære dette lækre og med saa stor Hæder tilkæmpede Bytte.

Obersten undrede sig i høj Grad over den interessante Scene, som han havde faaet Lejlighed til at iagttage, og jeg fik fuldstændig Oprejsning for mit tidligere Nederlag.

Nytaarsny.

Digt af

Magdalene Thoresen.

Med en Vignet af

H. P. Lindeburg.

Nu tændes der atter et Nytaarsny.
Den hvide Segl i den bølgende Sky
ser underlig skræmt paa Jorden.

Dog gaar den uhindret sin Tidevagt
og vokser og fremmes i Lys og Magt —
alt efter en evig Orden.

Men samtidigt hersker i Luftens Egn
helt andre Love med andre Tegn
og omskifter Lys og Skygge.
Thi Taagerne flokke sig Lag ved Lag,
og Stormen fremfarer med viltre Jag —
alt efter sit eget Tykke.

Da synes det tit, som par Himlen lukt,
hver en af de tindrende Stjerner slukt,
selv Solen den Lod maa dele!
Thi Skyggerne ejer saa sær en Magt:
at hvad saa end Lyset har tænkt og sagt,
fornægter Mørket det hele.

Men Mørket kan nægte saa haardt det vil,
og Skyggerne drive sit værste Spil,
dog Lyset har Overmagten!
De tindrende Stjerner gaar frem paany,
og Maanen staar blank i sin høje Sky,
og passer paa Tidevagten.

* * *

Se — selvsamme Skik har det nye Aar.
Det tæller sig op af den Tid, som gaar,
Maaneder, Uger og Dage.
Derved fanger Tiden blivende Sted —
thi Loven, den følger fra Evighed,
er fremad, aldrig tilbage.

Og ind i den tiddelte Ordens Ring
bevæger sig tusende andre Ting,
som følger helt andre Love.
Her kæmper de utalte Jordeliv,
Her raader de vekslende Skjæbners Kiv
og Lystens evige Vove.

Her lyser det op til en Fryd saa stor,
at alt hvad der søger sit Maal paa Jord,
kan synes hel smaat og ringe.
Og selv om et Mulm over Himlen gik,
den aabner sig dog for vort glade Blik —
thi Lykken kan alt betvinge.

Her pisker en Stormbyge Skjæbnens Hav,
saa Dag blir til Nat, og Natten en Grav,
der sluger vort lyse Minde.
Ulykken er alt, hvad vi tror og ved,
vi sætter vort Maal paa et haabløst Sted,
og kan ikke Vejen finde.

Da raades der vildsomt for Tidens Gang:
en Stund er for kort, og en er for lang —
den blir os aldrig tilmaade.
Det hænder vel og i en Skjæbnedyst,
at han, som fik Nidhug i saaret Bryst,
vil selv for sit Tidemaal raade.

Men Lykken den vender sig ofte om!
og Skjæbnen kan rette sin haarde Dom,
og sænke det skarpe Vaaben.
Selv han, som kan sletingen Redning se,
hvem ved, om han ej i sin største Ve
ser pludselig Himlen aaben?

Thi højt over Jordlivets Kval af Lyst,
og over de kæmpende Skjæbners Dyst,
selv der hvor Ondskaben stænger
og Livshaabets sidste Skjærv staar paa Spil —
det gaar kun saa langt som Vorherre vil:
„Hertil," har han sagt, „ikke længer."

Saa vær os velkommen, kjær Nytaarsny!
Din flammende Segl i den dunkle Sky
kan vidne for Gud til Jorden:
At hvad saa end Mørket har tænkt og sagt,
beholder dog Lyset sin Overmagt —
alt efter en evig Orden.

En Stoiker

Fortælling af S. Schandorph.

Illustreret af H. P. Lindeburg.

I.

I gamle Dage havde Lundby Kro været et nærsomt Sted. En Diligence bedede der om Formiddagen, en om Aftenen. Kroen var Lokale for Egnens Klub, hvor Proprietærer og Forpagtere udenfor Bondestanden en Gang om Ugen samledes med Gaardmænd. Det syntes

Proprietærerne var pænt gjort af dem selv, for de kom jo dog én Gang om Aaret til Middag hos Greven paa Rødhavegaard, og Forpagterne paa de to Herregaarde i Egnen kom der to Gange om Aaret sammen med Kammerherren paa Højrup, Hofjægermesteren paa Sparreløse, en hel Hob Præster og to Provster.

Det var i den gode Tid, da Bønderne ikke var blevne rigtig kalkunske. Naar gamle Proprietær Ring til Bringstrupgaard nu mindedes de Tider, sagde han:

„Den Gang havde hver Mand sit Areal i Hovedet, naar han talte til Folk og vidste, at lige saa sandt som at en Etatsraad er mer end en Justitsraad, saa er en Mand paa 200 Tønder fire Gange bedre end en almindelig Gaardmand. Men nu har de drukket sig saa kæfrede til i Politik, at de, Fa'en partere mig, har glemt at dividere halvtreds ind i tohundrede."

Naa — saa kom der en Jernbane, som førte Trafiken langt uden om Lundby Kro. Farvel de gode Frokoster og Aftensmaaltider for Diligencepassagerer til 2 Mark og otte Skilling i gamle Penge, Snaps inklusive, bajersk Øl exklusive, som samlede mange Folk foruden Passagererne. Thi det var en af Egnens bedre stillede Beboeres Kulturfilder, disse Diligencer, som bragte livlig diskuterende Handelsrejsende med, der kunde fortælle om al Slags Skandale baade i Kjøbenhavn og Provinserne, somme Tider endog en studeret Person, som kunde udvikle Forskjellen mellem Fru Heibergs og Høedts Kunstprincipper. Denne sidste kunstneriske Konflikt interesserede Forpagteren paa Rødhavegaard, som i sin Ungdom havde gaaet i Latinskole. Han brugte, hvad han havde hørt af Diligencepassagerer, forbundet med hvad han læste i Billes „Dagblad" og sin „egen gode naturlige Forstand", til Underholdningsstof for sin stadige Borddame, Lærerinden paa Rødhavegaard, de to Gange om Aaret, han kom til Middagsselskab hos Grevens.

Det var mere end tredve Aars stadig voxende Dekadence, der havde givet Kroen det Udseende, den nu havde. Endnu laa den og strakte sig bredt hen med sin hvidpudsede Façade med sex lave Vinduer paa hver Side Døren, med de tjærede Bomme langs hele Huset, de, som i gamle Dage brugtes til at binde Heste og Kvæg fast ved, naar de passerede til og fra Markedet i Kjøbstaden. Men nu var, som den gamle Kromand, Jørgen Rasmussen, sagde, endogsaa Bæsterne blevne saa højbenede, at de vilde kjøre med Jernbane, men det var ikke for det, de Bæster kunde være lige saa gode som saa mangen en Bondetamp, som lod sin Kjælling og sine Tøse sy Underbuxer med Kniplinger paa hos Sytøsen i Bringstrup, som selv gik med Rumpepude i Kjolen.

De mange smaa Vinduesruder havde antaget alle Regnbuens Farver. Den store Gjæstestue, hvor Folk baade havde spist Ansjoser og Laks, kogt Skinke og kold Andesteg foruden megen varm Mad, stod tom og øde. Det gamle Billard var længst gjort i Penge tilligemed Sofaen med Fjedre og de Møbelsirtses Gardiner. Nu laa der Ærter og Korn bredt ud paa Gulvet, for Rotterne havde ynglet saa gevaltig paa Loftet, ikke at tale om, at Loftet havde givet sig paa mange Steder, saa det næsten var farligt at passere det. Ja egenlig var det kun Skænkestuen, hvor af og til en Bonde, en vandrende Haandværkssvend, en forvildet Lammedriver tog en Øl med Snaps eller en „fort", samt Kromandens lille mørke Sovekammer bag Skænkestuen, der stod som i fordums Dage.

Ude fra havde Façaden faaet forskjellige Buler paa Maven. Bindingsværksbjelkernes sorte Tjære skallede af og blottede det halvraadne Træ. Den ene af de store Popler foran Indgangsdøren var længst gaaet ud, dens Top hugget af. Dens Stamme stod og fremviste Sporene af sine lemlæstede Lemmer. Den anden var død i den ene Side, bar en høj og smal Top, som svajede hid og did.

Laden med Rejsestalden havde kun undtagelsesvis Besøg. Den var lige saa puklet paa Maven som Stuehuset. Dørene hang og drev paa de rustne Hængsler. Paa Straataget groede Mossет tykt, og Loftet var, som Kromanden sagde, en Balsal for de gamle Rotter, som de unge havde jaget ud fra Stuehusets Loft.

„Gud maa ellers vide, hvad det Rak lever af," sagde Kromanden. „Var jeg Rotte, vilde jeg flytte til Herregaardene. Men det Rak har ingen Tænkekraft uden til at sætte Unger ind i denne Verden med samt dens Synd og Daarlighed — og saa saadan nogle skaldede Unger, som de Rotteunger er. Se, var jeg Vorherre, saa lod jeg alle Rotteunger fryse ihjel, for naar de bliver store . . . ja saa gjør de Menneskeslægten Fortræd . . . og hvad Fornøjelse kan Himlens og Jordens almægtige Skaber egenlig talt have af deres snattede Haler? Ja det er nu ellers akkurat ligesom, hvis jeg var Konge. Saa skulde Fa'en ta' mig, om jeg vilde gjøre ham paa Sparreløse til Hofjægermester, for han er dog saa dum som den værste Klaphingst, og saa lade ham paa Rams-

gaard sidde og sylte Valle som Kammerjunker, skjønt han har taget Exame baade til Student og Kandidat. Men hele Tilværelsen er egenlig noget Vrøvl. For naar jeg kommer over paa den Snask ovre paa Banen, maa jeg saa spørge, om det skal være et Beværtningssted? Saadan nogle Snoller Smørrebrød med salt Kjød og Ost! Kjødet er tørt som en Støvlesaal og krummer sig i Vejret som en overkjørt Skruptudse, og Osten sveder klamt ligesom Hænderne paa Sytøsen i Bringstrup. — Nej, det gaar s'gu ikke frem, tværtimod det gaar tilbage med al Reli'on og ricele Fødevarer. Degne sætter sig op mod Præster, og ham derovre paa Stationen, han vil være Resta'ratør, og han er fra Oprindelsen af Skoma'rsvend. Ja den, der kan forklare mig Meningen af hele Verdensstyrelsen, vil jeg give tre Mark i gamle Penge, om end det ogsaa er gaaet nok saa meget tilbage for mig. Ja, det er Satens, saa man tænker dybere, efterhaanden som det gaar tilbage for En. Men min Mo'r var da ogsaa født uden for Bondestanden, for hendes Fader var Rebslager i Store Heddinge. Det er sagtens fra hende, jeg har den megen Tænkning."

Saadan blev Jørgen Rasmussen ved at filosofere Aar ud og Aar ind, dels for sig selv i Monologform, dels i Samtaler med sine Gjæster, hvis Tal svandt ind Aar for Aar. I den første Tid, da Tilbagegangen i Kroens Søgning blev kjendelig, kunde det hænde, at en Gjæst gav ham det Raad at følge mere med Tiden. Egnen var jo kjøn. Lidt bag Kroen laa Skov og Sø. Kjøbenhavnerne begyndte i Sommerferien at drage længere ud i Landet, fordi Strandvejen blev for beboet og for dyr. Men Jørgen Rasmussen sagde:

„Skulde jeg skrabe det Rak op, som ikke kan trives paa de Steder, hvor det er forsørgelsesberettiget og lade dem æde og drikke paa Kridt? . . . Skulde En som jeg, der aldrig har villet gifte mig, fordi jeg ikke kan taale Vrøvl af Fruentimmer eller Skraal af Unger eller Stank af Bleer, som hænger til Tørre, skulde jeg nu tage saaden en Kontorknippel fra en af de mange Regeringsanstalter her ud fra Kjøbenhavn med samt hans Kjælling, hans otte Unger og hans raffinerede Tjenestetøs? Nej . . . vil Sognet ikke komme til mig, saa kommer jeg til Sognet, naar Kasfen her er smadret sammen over Hovedet paa mig, og Rotterne har ædt Loftsbrædderne helt itu, og saa

siger jeg til Sognet: Værs'go og fød mig. Jeg var Jeres Glæde og Fornøjelse, inden I var saa tossede efter den Jernbane, og naar I har rungeneret mig, saa kan jeg vel fortjene af Jer nogle Skefulde Mælkegrød og nogle Rugbrødsstumper i Refusion, fordi I lavede den Jernbane, og fordi jeg har gjort Tjeneste i det, I nu kalder Sogneraadet, men som var meget dygtigere, den Gang det hed Sogneforstanderskabet, for da sad jeg i det tillige med Præsten og den gamle Proprietær Randberg, og var vi tre enige om Tingene, saa blev de, som vi vilde have det . . . Nu skændes de som Thingstude, fordi de hverken har Øvrighed eller Præst, og Ingen af dem kan skrive ottografisk. Og netop, fordi Præsten og den gamle Randberg vidste, hvor der skulde sættes h'r i „hvis" og „hvor" og saadant noget, saa stak jeg Halen mellem Benene, fordi at der er Respikt i mig, og fordi jeg havde beværet og skænket for andre Folk end for rene Bondefredrikker."

Aldeles ude af sig selv blev Jørgen Rasmussen, da en Venstregaardmand foreslog ham at lade et politisk Møde afholde i Kroens Have.

„Nej før lægge min Hals paa Blokken. Af Jer forbandede Oprørsslubber kommer alt Ondt, og det er Jer, der har faaet Jernbaner i Stand, som ødelægger saa mange Næringsdrivende. Nej, jeg har havt den røde Kjole paa under Kristian den ottende, før I fik lavet Soldaterne blaa. Og jeg siger: Kongen skal regere, for det er han opfødt og oplært til, og vi andre skal holde Kjæft, for det er vi opfødte og oplærte til, vi skal tro paa vores Katekismus og paa den lille Tabel, ære de Gamle og smække de Unge paa Flaben. Det er min politiske Anskuelse. Men I er ligesom Rotterne der oppe paa Loftet, som ikke respekterer nogen Ting, ikke en Gang Katten, som dog i gamle Dage var deres Overhoved og bed dem ihjel. Nu er de ved at bide Katten ihjel, og for hvert Aar der gaar bliver baade Bæster og Mennesker mere obstinatsige, for Bæsterne vil være Mennesker, og Menneskene vil være Bæster. Kassen her holder vel lige saa længe som jeg . . . og for Resten kan hele Venstre . . ."

Man vil selv kunne supplere den folkelige Opfordring, som Jørgen Rasmussen henvendte til sit Lands Opposition.

Jørgen Rasmussen blev mere og mere reduceret til den Beskæftigelse, han kaldte at tænke. Han maatte sælge det ene Stykke Jord af de nogle og tredve Tønder Land, som hørte til Kroen. Pengene maatte fyldes i Kreditorerne. Men ellers forandrede han Intet i sin Levevis. Han vilde have god Mad, derfor beholdt han sin gamle Pige, hvor døv og hvor tvær hun end var, gav hende samme Løn, som hun altid havde faaet, skjønt hun ikke havde stort Andet at gjøre end at lave Mad til sin Husbond. Han drak sine fire Snapse Genever om Dagen, „for det kurerede for Stensmerter", sine fire halve Bajere, „for det med bajersk Øl, det var det eneste sande Fremskridt, der var gjort i Landet siden Kristian VIIIdes Tid," og om Aftenen sine to Ølglas Extrakt-punsch, „for ellers fik han haardt Liv om Morgenen."

„Nej saa længe jeg kan faa det, ta'r jeg det Gode, som vor Herre har skabt i sin Visdom. Naar jeg kommer paa Sognet, er det jo tidsnok at æde og drikke det, som Menneskene snasker sammen i deres Taabelighed.

II.

Men den gamle Jørgen Rasmussen kom ikke paa Sognet.

Han havde solgt fem Tønder Land Jord endnu af sin Lod. Nu var der kun tyve tilbage af de oprindelige firsindstyve — Ja der blev saa igjen nogle Kronesedler til gammel Gæld og til at fortære op . . .

Han gik en fugtig Efteraarsmorgen i sin tilgroede Have, hvor Duggen blinkede i Spindelvævene, der slængte sig over de højt opgroede Ribs- og Stikkelsbærbuske. Græsset, der fyldte Gangene, gjorde hans hvide Uldsokker vaade til op over Anklerne. Enkelte nedfaldne Æbler fra et vantrevent Kavèl-Æbletræ laa og gloede rødt op. Jørgen Rasmussen røg paa en kort Pibe . . .

„Ja, ja . . ." sagde han til sig selv — „Det er den sidste Kardus af Kastrups Blaamand, som jeg nu tærer paa . . . men man kan jo da begredere sig selv til Augustinus's Petum optimum . . . man behøver jo ikke at sige det til nogen . . . og man kan jo stoppe den Bondeknaster ned i de gamle Blaamandskarduser. For hver har jo sin Ære, og jeg har min.

Jørgen Rasmussen blev forbavset ved at høre en

Vogn holde an foran Kroen. Han haabede ikke paa stor Fortæring, men dreven af sin Tænkekraft, der gav sig Udslag i følgende Ytring:

„Min Bedstefader og min Fader var Kromand i de gode Tider; saa det er jeg opfødt til og bestemt til af Forsynet, og saalænge Knaldhytten holder, saa skal jeg nok møde i Skænkestuen, om det saa kun er en Lammedriver, der kommer og bider en tør Snaps tre Gange over" — satte han Fart paa sin Gang ind i Huset saa stærkt, at han tabte sin ene Slæbe, Ruin af en broderet Morgensko og maatte anvende et Minutstid for at fange den med den store Taa.

Staldmester havde Jørgen Rasmussen længst ophørt at holde. Mon den gamle, døve Bo'el skulde have hørt ude fra Kjøkkenet, at der kom en Vogn og havde besørget Trappen fat til op mod Fadingen? . . . Jo gu' havde hun saa . . . Naa det var jo en fin Herre og Dame, som gik ned ad Trappen. Han havde da gule Hjortelæders Handsker og ikke Bælgvanter . . . og hun havde røde Strømper og Støvler med en hel Del Knapper paa . . .

„Det var ingen Nytte til med de Knapper," mente Jørgen Rasmussen, „men det er dog bedre at unde Knapmageren en Fortjeneste end at lade sine Negle vore og sine Lus yngle."

Han var ret fornøjet med sit Indfald og smilede med en Værts Forekommenhed, da han traadte ind i Gæstestuen, hvor Bo'el havde vist Herren og Damen ind.

Men saa ærgrede det den gamle Kromand, at der var koldt i denne tapetserede Stue med den gamle haarde Sofa og de skrøbelige fire Stole af dem „med Stakit til Ryg". Thi efterhaanden som Forfaldet skred frem, havde han kun Varme i den hvidkalkede Kjælderstue paa den anden Side Forstuen. Men byde ordentlig klædte Folk ind i et Rum med Træbænke „som var for gode til en Køterkrop, men mere end gode nok til et Par Bondebuxer," det gik Jørgen Rasmussens Ære for nær.

Saa maatte Herskabet hellere blive i den kolde Stue.

Jørgen Rasmussen tog Huen helt af, da han saa, at de i Stuen siddende havde noget nydeligt Rejsetøj med alle Slags Loddenskab. For Pelsværk, det véd man er Noget værd, det har ikke enhver Rakkerpukkel Raad til at kjøbe.

Herren spurgte, om de kunde faa Frokost. Jo, han kunde faa Skinke med Spejlæg.

Det var Jørgen Rasmussens eneste plat du jour.

„Udmærket," sagde Herren, „og saa en Smule Øl."

„Præsist," svarede Kromanden, tænkte sig lidt om og spurgte:

„Med mindre Herren vil have Portvin."

Herren rynkede Næsen lidt.

„Ja den er kanske overgemt," sagde Kromanden og plirrede med Øjnene, „for den har ligget her siden 1864, da her laa en Majaar og et Par Løjtenanter."

„Godt — — saa lad os faa den."

Jørgen gik ud og skyndte paa den gamle Bo'el, mens han raabte hende ind i Øret:

„Idag er vi sgu Resteratører, din gamle Aalekvabbe."

„Lad mig gaa, Rasmussen," svarede Bo'el og satte sig i Aktivitet.

I en for hende usædvanlig Fart fik hun serveret den lille varme Ret færdig, samt lagt et Stykke Gruyère-Ost under en Klokke.

Jørgen Rasmussen saa til og sagde:

„Det er Fa'ens, saa Du rupper dig. Har Du nu futtet en Troldkjælling af under din Uldklokke? Det er mageløst, saa dine gamle Undersaatter lystrer dig — Hva! . . . hva! . . . hva? . . . Skal Du ogsaa sæbevaske dig, Bo'el?"

Bo'el gik hen ved Vasken og skyllede Ansigt, Arme og Hænder med Masser af Vand og grøn Sæbe.

„Det var et Vidunder," sagde Jørgen og kløede sig med Ryggen mod Skorstensvæggens Kant. „Kanske Du vil laane den gamle Regle- og Tandbø'ste, som en Probenrøjter for femten Aar siden glemte ovre i det Kammer, hvor vi havde den Seng med Fjermadratser, som jeg spillede bort i Sjavs og Napoleon med ham — — Forstkandidaten, Greven — — ham, der var hos Skovrideren ovre paa Rødhavegaard — — aa Herre Gud, han døde af Drik og Kjærlighed langt borte fra sit kjære Fædreland — — Kan Du høre, Bo'el?"

„Nej," raabte Bo'el saa højt, som om det var hendes Husbond, der var døv; alt imens hun tørrede sine Hænder i Viskestykket. Før var de brune som en raa Hummer. Nu var de røde som en kogt.

„Jeg synes, Rasmussen skulde gaa ud og passe Bæsterne," raabte Bo'el.

„Hold Bøtte!" brølte Jørgen Rasmussen hende ind i Øret.

„Ka'ske jeg er Staldmester, og ka'ske det er Rasmussen, som laver Mad? . . . Nu gaar jeg ind med Maden og retter an."

„Nej holdt . . . Jeg er den Onde o. s. v. . . . Herre her i Huset. "

„Ja det kan man s'gu se. Derfor ser det hele ud som Rakkerens Forstue," raabte Bo'el, skubbede til sin Husbond med Skulderen, mens hun strunk rettede sin ellers krumme Ryg og bar den rygende Skinke med Spejlæg, og Klokken med Osten under ind paa en Bakke.

Jørgen Rasmussen gav sig atter til at klø sin Ryg, men han raabte højt efter Bo'el, trods det, at hun var gaaet ind og end mindre end ellers kunde høre et Ord af, hvad han sagde:

„Ja det er rigtigt: Naar jeg er halv gal i Hovedet, saa lystrer Du, din gamle Edderkasse, men naar Du gjør dig hel gal, saa kan jeg ikke skrige dig over. For det første er man „homan", og for det andet saa kan et Fruentimmer pibe som en Tværfløjte, mens en Mand brumler som en Trækharmonika; men naar saa Fruentimmeret er døv til, saa hviner hun op som en Ornegris, der bliver skaaren . . . Jeg kommer ligegodt til at gaa ud i Rejsestalden og se, om jeg kan faa stivet Krybberne saadan af, at Bæsterne ikke river dem om med Mulen . . . Ja ja, om jeg ogsaa skal komme paa Sognet og dø ovre i Fattighuset, saa kan de skrive paa mit Gravkors: Han var immer sin Konge tro, dyrkede sin Gud i Løndom og respekterede sit Privilegium paa Krohold, selv den Gang, da det ikke var mere værd end en bladløs Kniv uden Skaft."

Saa passerede kgl. privilegeret Kromand Jørgen Rasmussen sin Kjælderstue, tog sig en Flaske med Bitter ned fra Hylden, skænkede sig en Snaps af den, drak den med et Suk, og sagde saa:

„Ja, naar jeg var bleven et umælende Bæst, som hverken kunde tænke eller tale, saa havde jeg kanske slaget mig paa Venstre, holdt min Kjæft og stemt med de andre Bondetampe og kanske faaet Søgning; men jeg har, Gud ske Lov, altid følt mig mere som Borger end som Bonde,

og det er min salig Mo'ers Skyld, fordi hun var Datter af en Rebslager . . . Ja jeg skal overvinde mig lige til det sidste Øjeblik . . . Jeg skal være Staldmester . . . ja . . . jeg har renset Vandhuset egenhændig, men jeg vil blive ved med at frygte Vorherre og ære Kongen."

Under denne halv højt udtalte Monolog gik Jørgen Rasmussen ud mod Rejsestalden.

„Sikken en Venstrebølle det lige godt maa være, han med Pelstøjet! Ja Politiken breder sig ogsaa i Kjøbenhavn ligesom den Snotsyge, de kalder Influenza, men som lige godt hedder Gripsygen, for det ved jeg . . . Har han ikke selv spændt Bæsterne fra. Det er s'gu vist en Overretsprukurator, som vil være Rigsdagsmand. Han har s'gu sparket Døren itu for at komme ind i Stalden, den Hanodder. Mon han véd, hvad kvalifikaceret Indbrudstyveri vil sige? . . . Naa skidt . . . Døren var ikke mere værd end en Sjangdarmers aflagte Buxer . . . Det er det Eneste, jeg har mod Regeringen, at de lægger saadan nogle lyseblaa Didrikker herind, som hellere skulde gjøres til Dragoner og forsvare deres Fædreland mod Tyskerne."

Mumlende alt det Vrøvl frem samlede Jørgen Rasmussen nogle Træstykker sammen og fik lavet Noget, der lignede to Baase, snakkede venlig til Hestene, og da han mærkede, at det var skikkelige Heste, kælede han for dem, lagde sit Hoved op mod deres og sagde:

„I skal faa lige hvad I vil, for I er to skikkelige smaa Kibbekalve er I, I to røde Rævevnger . . . Se . . . se . . . se . . .! Kan I se, at jeg kan godt lide Jer . . . sikket pænt Bentøj paa dig . . . du lille Kat . . . Er det dig, som gaar fjermer? . . . Naa det vidste jeg nok . . . Naa Manden har selv Foder med? Ja, ja . . . Det var s'gu ogsaa det sikreste . . . Saa du nærmer, gi'r Drikkepenge, som Du er Bæst til . . . Halløj! . . . lad mig vare mine Træsko. Du mener, at det gaar tilbage med de gamle Pæretræer ude i Haven, og saa vil Du give Pærekompot . . . Ja, ja, min Dreng, Meningen er god, men jeg muger ikke efter dig."

En Stund syslede den gamle Kromand om de to smaa Heste og dæggede for dem som for et Par Kattekillinger. Saa syntes han, at han trængte til lidt Varme og søgte atter ind i Kjøkkenet.

Bo'el var der ikke.

„Hvad . . . forsømmer hun sine Ting?“ vilde han raabe, men saa huskede han paa, at der jo egenlig Intet var at forsømme.

„Ja, men den gamle Suder kan da ikke sidde og konservere dem med Pelstøjet . . . uden at det skulde være, at de holdt paa hende for at gjøre kjøbenhavnsk Grin med det gamle Liv. Hun er s'gu dog for god til at blive gjort Nar af.“

Han gik ind i Forstuen, lagde Øret til Nøglehullet i Døren til den forhenværende fine Gæstestue. Naturligvis blev der talt højt. Jørgen Rasmussen hørte Bo'el sige:

„Ja Tak, fordi Tøsen har havt'et saa godt, Hr. Grosse'r . . . Ja dette hersens kan blive nysseligt, for her er jo Søen dernede, og der er jo Skoven, og lige til Sankt Hansdag saa synger jo de Nattergale . . . Og saa er her jo dog endnu tyve Tønder Land til Stedet . . . ja hele Huset maa naturligvis rives ned, og det bliver billigt, Hr. Grosse'r, for den lille Frue kan vist sparke en af Bindingsværksstolperne igennem med den nysselige lille spidse Hæl, som sidder lige midt under Fodbladet. Det maa ellers gjøre ondt at gaa med Hælen i Hulningen, men det ser jo farlig vænt ud, at Menneskene kan faa Naturens Lovlighed skabt om, saadan som de selv vil ha' den lavet til for Stadsens Skyld . . . Ja Jørgen Rasmussen kan være et stort Bæst, navnlig fordi han ikke har villet gifte sig med mig, efter at han havde besnakket mig og faaet det Barn med mig, for veltalendes har han altid været, og det har Vorherre skænket ham, uden at han har havt mindste Nytte af det, for havde ikke det Vrøvl siddet i Halsen paa ham, . . . ja, han maatte jo spytte det ud som andet Kvalster*) for ellers havde han vel kløjts**) i Klumperne — saa kunde han jo have holdt Kjæft og havde siddet som en rig Mand og fulgt med Tiden og bleven Bondeven og Venstremand. Men nu er jeg ked af at gaa her og drive . . . og kjøber Grosse'ren det, saa faar jo Grosse'ren og Fruen og deres velsignede Børn frisk Luft, og jeg ser min Tøs hver Dag, og Jørgen Rasmussen sørger De vel for . . . for jeg er nok gal paa ham fra den Dag, han var saa veltalende, og fik mig til at være Kjærest med ham, men han har dog fødet mig i 23 Aar og aldrig snakket om den Føde, jeg fik, og han

*) Sjællandsk, = Slim. **) bleven kvalt.

har dog betalt til vores Barn, hvad Loven paabød og givet mig fyrretyve Rigsdaler i gamle Penge om Aaret, akkurat det Samme nu, da det gaar ham skidt, som den Gang det gik ham godt, og Menneskene kan jo ikke være saa fuldkomne, forinden de bliver Engle paa den anden Side af Graven. Jeg forlanger ikke, at Jørgen Rasmussen skal blive en Engel, og nødig vilde jeg have, at han skulde gifte sig med mig, for saa tror jeg, at jeg mistede Overtaget over ham; for, om ogsaa jeg ikke har kunnet hindre ham i at rungenere sig, saa har jeg i alle de mange Aar holdt ham paa fem Snapse og to Øller om Dagen, og det kan ikke være for meget for et stærkt og ført Mandfolk, som endda har Kroprivilegium lige fra Kristian VIII.'s Tid."

„Skal jeg spørge ham om, hvad han vil have for hvad der er tilbage af Herligheden," sagde den unge Mand ind i Øret paa Bo,el?

„Nej Gu' skal De ej," lød Svaret, „for han har løbet avet om i mange Herrens Aar. Han forlanger vist en 100,000 Daler for ikke at sige en hel Million. Jeg kan nok lide, at han var storsnudet, mens Tid var, men naar man ikke ejer et Par hele Skjorter, saa er det for sent. Nej, Herren skal snakke med Prokurator Lomholt, i Kjøbstaden. Han kan gi' regeberlig Besked, for han tager sig af min Smule Sparekassebog, og han har aldrig snydt mig for mere, end der er nødvendigt for hans Profession. Vorherre bestemmer jo ethvert Menneskes Stand."

„Ja ja, Amalie," sagde Herren til den unge Dame, som havde siddet og smaastampet i Gulvet for at bekæmpe Fodkulden, „saa tager vi til Kjøbstaden. For her kan blive en kjøn lille Villa til dig og Børnene. Jeg kan være her om Sommeren fra Lørdag til Mandag — og vi er saa fri for at ligge paa Strandvejen, som nu er akkurat lige saa landlig som Østergade . . . Ja vi maa ligge over paa Hotellet i Nat — vi kan saa tage til Kjøbenhavn med Morgentoget. Kan vi saa faa spændt for, Bodil?"

Bodil saa' ud af Vinduet, saa', at Vognen var spændt for, at Trappen var sat til, at Kromanden stod og passede paa Hestene.

Den unge Frue, som havde holdt sig tavs under Samtalen, gik hen til Bodil, lagde sin Arm om hendes Hals, og, trods den Lugt og Tørverøg, der udstraalede

fra den gamle Pige, kysfede hun hendes rynkede Kind, og sagde med Munden tæt mod hendes Øre:

„Ja min gamle Bodil, jeg har sagt til min Mand, at saa længe vi har Noget, skal min gamle Amme ikke mangle. Farvel, Bodil!"

„Farvel og Gud ledsage Dem, Frøken Mariane og det baade til Lands og til Vands, for jeg véd, at De har været i England . . . Og det, at De har havt Karen i fire Aar, det er magesløst baade af Dem og af hende, nu da Tjenestepigerne render fra deres Kondition hver Maaned. Men at Deres Fader, den gamle Præst, som har konfirmeret mig, og som jeg gik til Alters hos, at han lige godt maatte dø! For han skjældte mig ikke ud, hverken da jeg gik med Karen, eller da hun var bleven til. Han vidste meget bedre end som de nymodens Præster, hvordan Menneskene er skabte. For hvad skulde vi med en Forløser, naar vi ikke begik Synden? Og saa da jeg havde saa forskrækkelig megen Mælk, saa var det, at jeg blev Deres Amme, og saa var det, at Præsten sagde, at jeg skulde se' at faa Jørgen Rasmussen til at gifte sig med mig, men saa sagde jeg, at saa vilde han faa Overtaget, og det duede han ikke til, og saa var det, at jeg bandte ved den levende Gud paa, at jeg skulde holde ham fra mig, om det saa var med en Ildtang og en Tørveglød, og saa troede han mig, og nu har jeg holdt Jørgen Rasmussen og Krostedet oppe i fem og tyve Aar, og naar jeg nu er fem og halvtreds, saa er det ikke min Skyld, at det ikke har holdt længere, men det er s'gu min Skyld, at det ikke smadrede sammen for over femten Aar siden, og nu kan jeg ikke mere, for jeg er døv som en Muldhvalp . . . og se, hvor mine Hænder ser ud af Jægten*)."

Bodil vilde lige til at snyde sin Næse med Fingrene, men erindrede den gamle Præsts Modbydelighed for denne Methode, befindede sig, snød sin Næse og tørrede sine Øjne i sit Kjøkkenforklæde.

Hun blev ved at snakke:

„Og jeg har holdt det, jeg bandte paa. For naar Jørgen Rasmussen om Aftningen, og han var noget blisset, begyndte med at kisemisse, saa sa' jeg Du til ham og sa' . . . Avæk med dig! Du kan tage hvad Kjærester Du vil, sa' jeg, men Gud, skal være min evige Fjende, om jeg mere vil være en af dem. Ja det har jeg sagt over hundrede Gange, og det hjalp hver eneste Gang . . . Ja, ja Farvel Frue, Farvel Hr. Grosse'r'. Det skal gaa i Orden. Og det kan ikke blive dyrt. For naar Jørgen Rasmussen siger, at Huset er prioriteret lige op til Skor-

*) Sjællandsk: Gigt.

stenen, saa er det endda Løgn, for de to Skorstene er ifjor faldne ned i ét Pløre, en Aften, da det var saadant et Guds Blæsevejr . . . Ja, ja, Farvel! Det linder lige godt at faa sagt, hvordan Tingene er, ja Gu' gjør 'et saa."

Den unge Frue kysfede den gamle Pige paa Panden; hendes Mand gav hende Haanden.

„Ja saa bare en flittig Hilsen til Karen," sagde Bodil igjennem den aabne Dør.

„Undskyld, at jeg har ladet Dem vente," sagde Grosfereren til Jørgen Rasmussen.

Kromanden lettede lidt paa Huen og sagde fornemt: „Ingen Forseelse. Idag er her ikke saa travlt som ellers."

De Fremmede kjørte. Jørgen saa' lidt efter dem, vendte sig saa om og saa' Bo'el staa i Døren med Haanden skyggende for de røde Øjne, hvorfra Taarerne randt ned over Kinderne.

Jørgen Rasmussen maalte hende op og ned med et ikke synderligt blidt Blik.

Bodil rankede sig lidt i Ryggen, tørrede Taarerne med Bagen af Haanden, følte sig lettet over, at hun ikke skulde være fin, snød sin Næse med Fingrene og kastede Resultatet langt fra sig, ikke just mod Jørgen Rasmussen, men dog lidt i Retning af ham. Kromanden lod, som han oversaa' Demonstrationen, pegede efter Kjøretøjet og sagde:

„Skidt med det Vogntøj! Det var s'gu ikke Selvejerstads. Han har lejet det hos den bælgøjede Vognmand Jens Kristoffersen. Fyren havde kanske ogsaa lejet Pelstøjet hos en Bundtmager."

III.

De gik og saa' surt, Bodil og hendes Husbond, talte ikke til hinanden Dag efter Dag. Og Tiden sneg sig hen som ellers.

En Dag var Bodil gaaet bort uden videre fra Morgenstunden af og kom først hjem om Aftenen. Da der Intet var at bestille i Kroen, bemærkede Kromanden det ikke, før han saa' hende ude paa Vejen i Hat og Kaabe.

„Hvor har Du væ't, din gamle Ildskuffe?" raabte han.

„I Sparekassen."

„Hold Kjæft," sagde Kromanden i en Tone beregnet paa, at Bodil ikke skulde høre det.

Jørgen Rasmussen sad i Kjælderstuen, fra han stod op sent og gik i Seng tidlig, smaadrak med Møller Lars Andersen og den for over tyve Aar siden afskedigede Skolelærer Aasberg, for de to kom drivende et Par Gange om Ugen af ældgammel Vane. De var nogenlunde enige om, at Alt, hvad der var sket, siden Vorherre tog Kristian VIII. til sig, var noget rigtig Skidt.

Den gamle Degn, som først var afskediget efter Frederik VII.'s Død, forsøgte af og til et svagt Forsvar for denne Konge.

„Han var dog dansk og folkelig."

Men saa blev Møller Lars Andersen arrig og sagde:

„Ja havde han ikke været dansk, saa havde Tyskerne ikke hævnet sig paa ham, og havde han ikke været folkelig, saa havde Berg og . . . Hørup ligget ude . . . der ude i Møghullet fra Møddingepølen."

Tænkeren, Kromand Jørgen Rasmussen lo saa lidt og sagde:

„Ikke i mit Møghul, for Berg er for høvet til at kunne rummes i det — den anden kjender jeg jo ikke, men jeg bilder mig ind, at det er en flatten Kandidat. For jeg har nu en bestemt Forestilling om, hvordan jeg vil have, at ethvert Menneske skal se ud. Men han er dog lige godt latinsk Jurist, og de Folk smider man ikke uden videre hen i Skidt og Møg. Men det er jo mærkelig nok, at en Mand, som kunde være Landsoverrets- samt Hof- og Stadsretsprokurator, ikke har ventet paa, til han blev til det, inden han begyndte at tale til Bønder, Bæster og Hornkvæg. Se saa klog var dog Alberti, og derfor har han Sparekassen i Ryggen, og derfor har han et bedre Haandtag i Bagstykket paa Bøndernes Vadmelsbuxer."

„Ja Gud ske Lov, man er født uden for Bondestanden," sagde den gamle Skolelærer.

„Eller har har hævet sig over den, fordi man har en anden Profession, som jeg og Jørgen Rasmussen," sagde Møller Lars Andersen.

Paa den Maade gik en Maanedstid hen. Naar Jørgen Rasmussen mødte Bodil, sagde han en Del Skjældsord, men han vidste jo, at hun ikke kunde høre dem.

En Dag holdt en pæn Vogn udenfor Kroen. Jørgen Rasmussen, der stadig sad og spejdede ud fra Kjælder-

stuens Vindue, saa' den komme, kjendte Prokuratoren fra den nærmeste Kjøbstad, sluttede, at den anden Fyr foruden Kusken var hans „Fuldmægtiger".

„Man kan lige saa godt springe i 'et, som krybe i 'et," sagde Jørgen Rasmussen. „Og jeg skal nok lade dem vide, at det er mig, der har gjort det, som Bo'el har lavet til, men i det aller Indvendigste af mit Hjerte maa jeg dog velsigne den gamle Ko. Det kommer af min Tænkekraft . . . Og naar jeg ikke mere er hendes Husbond, saa kan hun rejse ad hede . . . Nej! . . . nej, nej. Gamle Bo'el . . . Hold Kjæft Jørgen Rasmussen, det siger jeg til mig selv, fordi jeg tænker dybere end andre Mennesker."

„Bo'el!" raabte han fra Forstuen ud i Kjøkkenet . . . „Er det dig, som vil sælge min fra Forfædrene arvede Ejendom?"

„Hva'?" lød det ude fra Kjøkkenet.

Jørgen Rasmussen gjentog Spørgsmaalet.

Gamle Bodil kom ud i Døren og sagde, mens hun stirrede stift paa sin Husbond:

„Ja. For nu maa det ske."

Jørgen Rasmussen fløjtede Melodien til den tapre Landsoldat, drejede sig om paa sin fladhælede Morgensko og sagde:

„Ja, se det vil jo ende med, at Fruentømmerne bliver Rigsdagsmænd. Men de kan jo være lige saa gode som det Mandfolkerak, som spilder Landets Penge med deres Vrøvl og Sludder. Fruentømmerne bliver lige godt endnu dyrere, hvis de bliver Rigsdagsmænd, for de bliver aldrig færdig med at vrøvle."

Han gik ud, hilsede høflig Prokuratoren og Fuldmægtigen, satte Trappen til, hjalp dem af, spændte fra, trak Hestene ind i Rejsestalden.

Da han var færdig, sad den guldbrillede, fuldskæggede Sagfører med sin blond-knevelsbartede Fuldmægtig ved Bordet i Skænkestuen, hver med en halv Bajer foran sig og med Dokumenterne udfoldede paa Bordet.

„Skal vi ikke have hver en Kognakkert for at varme de indvendige Dele?" spurgte Jørgen Rasmussen.

Sagføreren virrede med Hovedet.

„Vi maa vente, til den forhenværende Skolelærer og Mølleren kommer."

„Halløj," raabte Jørgen Rasmussen, „har den gamle Sparekasse-Malene derinde lavet hele Komedien til?"

Sagføreren nikkede.

„Ja, ja da. Det var godt, Nogen gad gjøre det. Bliver Enden paa det, at jeg skal paa Sognet?"

Sagføreren rystede paa Hovedet.

„Ja, ser De, saa er det s'gu Skøbningen og Forsynet der har lavet det til."

Sagføreren nikkede smilende og sagde, mens han saa' ud:

„Der er Skolelærer Aasberg og Lars Andersen."

„Vitterlighedsvidnerne?" spurgte Kromanden.

Sagføreren nikkede igjen, mens et Smil spillede om Munden og Solen skinnede i hans Briller.

„Naa her er J to gamle Rævepelse!"

Med de Ord modtog Kromanden sine to gamle Venner.

Den afskedigede Skolelærer sagde:

„Ja Jørgen Rasmussen . . . tak De Bodils Enersji."

„Hvad er det for en Legemsdel paa hende?" sagde Kromanden.

„Det er noget Aandeligt inden i hende, Jørgen Rasmussen," svarede Aasberg.

„Er Du ogsaa i Ledtog med den gamle Mergelkasse, Lars?" spurgte Kromanden.

„Du skulde ikke skjælde hende ud, Jørgen, men takke hende i hendes Grav, hvis hun ellers dør førend Du selv."

„Den Tid, den Sorg," sagde Jørgen.

„Vil Jørgen Rasmussen gjennemlæse disse Dokumenter?" spurgte Sagføreren.

„Nej, F— raspe mig, om jeg vil," sagde Jørgen Rasmussen. „Har Forsynet bestemt, at jeg skal gaa fra den gamle Kro, saa kan jeg jo ikke hindre ham, for han er stærkere end Bismarck . . . Men saa længe der er fire hele Vægge omkring et Hummer i Smadrekassen, faar J ikke røget mig ud af den."

„De kan blive her, saa længe der er et Rum i Huset," sagde Sagføreren. „Deres Venner dèr kjender Salgsvilkaarene. For Bodil Mortensdatter sagde, at hun var vis paa, at De vilde vise Sagen fra Dem, men vidste, at naar de to Venner gik ind paa det, saa . . ."

„Ja, ja, da. Den gamle Grydeskraber skulde bare være Hofdame, saa intregant, som hun kan være til Tider."

„Vil De ikke selv læse disse Ting her ... saa ønsker De maaske, at min Fuldmægtig skal læse dem for Dem."

„Nej Jøsses bevares. Det var Synd, at saadant et pænt Menneske skulde have al den Ulejlighed. Hver Gang jeg har været for Retten, og Herredsfogden har læst op for mig, saa er jeg faldet i Søvn ligesom et gammelt Dg, naar Mergelkassen holder stille."

„Vil De da skrive under, uden at De har læst det?"

„Det bliver jo ikke bedre, fordi jeg læser det, eller fordi Fuldmægtigen læser det. Tag mine Briller henne i min Frakke, som hænger henne i Krogen, Lars Andersen, saa faar Du en Kognakkert i Honorar. For jeg kan ikke kradse mit hæderlige Navn mere, uden at jeg spænder de Glasheste for Lugtekarethen."

Jørgen Rasmussen skrev sit Navn under flere Papirer. Den sidste Gang vilde han slaa et Sving under det, men Pennen stødte i Farten mod Papiret, saa der kom en stor Blækklat under Navnet.

„Lad os ikke tage os det nær, Hr. Prokurator," sagde Jørgen Rasmussen. „Det er Kongeseglet under Fredsslutningen ... Værs'artig. Nu kan I to gamle Bøvsakker kradse Jeres Navne ... Men nu véd jeg, at jeg har handlet som en Gjentlemand, hvis Mo'er ikke var en Bondeko, men en Borgerdatter ... Men nu har jeg, ... jeg var lige ved at bande paa det ... ikke smagt Spiritus i fjorten Dage, jeg vil lige godt ha' en lille Kognakkert, ... hvis de bærede Herrer vil ha' en med."

Sagføreren og hans Fuldmægtig sagde høflig nej Tak; de anede Kvaliteten af den havarerede Kromands Kognak. Men Lars Andersen og Aasberg sagde ikke nej.

Jørgen Rasmussen stødte sit Glas mod deres.

„Ja det er Lidkjøb," sagde han. „Den gamle Hest er solgt til Hesteslagteren for Hudens Værdi."

„De er skam en Stoiker, Jørgen Rasmussen," sagde Sagføreren, mens han vinkede til sin Fuldmægtig, at han skulde pakke Dokumenterne sammen.

„Ja jeg tænkte s'gu nok, at jeg skulde faa en Titel, naar jeg tog Affke'n med Pension fra mit kongelig priviligerede Embede," sagde Kromanden.

„Ja, nu maa vi desværre sige Farvel," sagde Sagføreren.

„Ingen Forseelse," sagde Jørgen Rasmussen.

Da Sagføreren og Fuldmægtigen var udenfor Døren,

sparkede Kromanden ud i Retning af dem. Saa sagde han til Ex-Skolelæreren og Ex-Mølleren:

„Lov og Ret vilde være en herlig Ting, naar den faldt i Hænderne paa saadanne Folk, som vi tre er, i Stedet for paa saadan nogle Tampe . . . Hør I to gamle Bælgetrædere, I kjender jo Salgskonditionerne . . . Faar jeg Lov til at beholde mit Lager af Spirituosaer? Hvad?

Kromanden pegede op mod den gamle Skjænk.

„Det er der ikke Noget i Vejen for," svarede Aasberg, mens hans Tunge slikkede hans Læber.

„Naa ja . . . Vi tre kan altid have nok i det til at læske vor Tørst nogle Maaneder endnu. Og saa sla'r jeg i den Tid fire Øre af paa hver vaad Fortærings-gjenstand. Saa kan I da ikke sige, at jeg er gaaet fra Bestillingen som en Rakkerpukkel . . . Her er s'gu en Bid sød svensk Punsch. La' vos ta' den paa Formiddagen, for den, der gjemmer til Natten, han gjemmer til Katten, sa' min salig Mo'r, Rebslager Fredriksens Datter."

Den svenske Banko kom ned. Ex-Skolelæreren spurgte:

„Hvad vil De bestille, Jørgen Rasmussen, naar . . . naar . . . naar saadan Tidens Fylde kommer?"

„Aa jeg er s'gu ikke forvænt med at have for meget at bestille, saa Tiden og jeg vi kommer nok ud af det . . . Kan De huske Aasberg, at jeg spillede Violin i gamle Dage? Jeg tror, jeg vil være Musikusser igjen."

„Har De ikke solgt Fiolen?" spurgte Ex-Mølleren.

„Nej, lige saa lidt, som jeg har glemt mit Tysk," svarede Kromanden.

Han gik ind i sit Sovekammer, aabnede et Skab, tog en Violin frem, gned Strængene og Buesnoren med Harpix, vilde stemme Violinen; saa sprang først Kvinten, saa Basstrængen.

„Aa to Strænge er s'gu nok for en Pensionist," sagde han, gik atter ind i Kjælderstuen, sang og spillede med lige rusten Vokal- og Instrumentalklang og med midt-sjællandsk Udtale af Tysken:

„Ach, du lieber Auguſtin,
alles iſt weg, weg, weg!
Ach du lieber Auguſtin,
alles iſt weg!
Rock iſt weg, Stock iſt weg,
Auguſtin liegt im Dreck;
ach du lieber Auguſtin,
alles iſt weg."

Taarerne randt ned ad Møllerens og Skolelærerens Kinder af Drik og af Rørelse; men Jørgen Rasmussen sagde flot: „Jeg bryder mig Fa'en om hele Smørret."

IV.

„Bo'el, Bo'el," raabte Jørgen Rasmussen ud i Kjøkkenet en Morgen sent paa Efteraaret, han laa i sin Seng. For en rum Stund siden havde han sovet ud, havde ment, at nu maatte vel hans „Pensioniststand" snart begynde.

„Saa kan jeg vel have Lov til at ligge lidt og bøle,*) før jeg staar op og træder i Virksomhed," havde han sagt, strakt sig og gabet højt.

Han havde længe hørt Pikken, Hamren, Dundren, raslende Lyde af faldende Grus, Klirren af Glas, der gaar i Stykker, høj Tale, hvoraf han havde opfattet Ord som:

„Kassen falder s'gu af sig selv . . . Det er ellers Synd for de mange dejlige Trælus, som har ædt sig saa smækfede i det raadne Tømmer . . . Halloj, hold paa det Stykke Væg, Jakob, for ellers faar jeg det over Benene . . ."

„Bo'el, Boel! Hvad Fa'en! Skal en Husbond staa ud af Sengen, bare fordi at hans Tyende er saa døvt som en Skalle eller en gammel Suder?"

Det var begyndt at dæmre. Igjennem Vinduet, der længst var uden Rullegardiner, saa' Jørgen Rasmussen, at det var Ruskregn, lyttede lidt. Regnen trommede paa Ruderne, som smaat hamrende Knoer.

Bo'el . . . Bo'el!

Endelig kom den gamle Pige med Hovedet tæt omhyllet, med en rygende Spølkum Kaffe i den ene og nogle Stykker Kandissukker i den anden Haand. Hun rakte begge sine Hænder ud mod sin Husbond.

„Kan Du ikke holde Sukkeret, mens jeg drikker, din gamle Bradepande? . . . Saadan . . . Hvad er det ellers for nogle Dagtyve, der maser saadan, før Vorherre lader Solen opstaa, og forstyrrer baade Fugle og Folk i Morgensøvnen?"

„Det kan vel Rasmussens egen Fornuft sige Rasmussen, uden at en anden En behøver at fortolke det for Rasmussen, som altid takker Vorherre, fordi han har givet Rasmussen saadan en god Forstand."

*) o: drive.

Et Brag og en efterfølgende Susen, saa en ramlende Larm.

„Naar falder Kassen?“ spurgte Kromanden.

„Det varer vel et Par Dage endnu,“ svarede Bodil.

„Jeg skulde s'gu ha' sparket det hele ned paa en halv

Dag, naar der var gode Søm i min Træskohæl, men nu om Stunder er Menneskene saa lud—last—skind—skrupdovne . . . Ja nu maa jeg vel ud af Sengen . . . Hjælp mig mine Buxer paa, Bo'el, saa skal jeg gjøre mig til Direktør, og saa skal der komme Vejr i Orreværket . . .*) Saa. Træk saa de lange Uldhoser paa din Husbonds smaa Pusselanker og hjælp ham saa Morgenskoene paa, saa skal hele Knejpen ryge af som en Troldkjælling, som er lavet af Krudt- og Brændevinsgrød . . . Er der flere Drikkevarer paa Lager?"

„Det Skidt er der altid for meget af," sagde Bodil . . . En Malurtbitter vilde vel være det sundeste."

„Ja det smager jo mest af Apothekersager," sagde Jørgen Rasmussen, som nu var nogenlunde paaklædt. Han gik ud i Kjælderstuen, skjænkede sig en ædelgrøn Snaps, slog den i sig, opdagede endnu nogle Flasker paa en Hylde, nikkede beroliget og gik ud.

Solen var brudt igjennem Skyerne og beskinnede skærende Ødelæggelsens Vederstyggelighed. Alle Ydervægge hinsides Indgangsdørene var faldne. Stivere var satte under det mosbegroede Straatag, som alt var skredet ned paa nogle Steder trods Stiverne. Dets Ruiner hang i tykke Totter og Klumper ned ad dem eller var masede ud i Dyndet og laa der paa Jorden som en Mødding.

Den gamle Storstue med sit Tapet: hvide Blomstervaser, omsluttede af blaa krusedullede Rammer paa lysegrøn Grund, laa blottet for profane Øjne. Den Storstue havde ikke været aabnet i mange Aar. Det var den, hvori Jørgen Rasmussens Konfirmationsdag for mere end en Menneskealder siden var bleven fejret.

Han saa dog, at det gamle Chatol af Mahogni var flyttet ud, ligeledes den polerede Pæretræs-Kommode med dens Prydelse: Kristusbarnet i Marias Skjød og Josef bøjende sig over deres Skulder, Alle udførte i Voks.

Spottende koldt skinnede den stikkende Sol ind i den fordums Billardstue og blottede alle Fedt- og Salpeterpletter paa de grønne, med Limfarve malede Vægge. Jørgen Rasmussen gjenkjendte i to Fedtpletter Mærkerne af to pomadiserede „Probenreuteres" Nakker, som i sin Tid „pareredе højt" i „Karoline" med Forpagteren og Godsforvalteren paa Rødhavegaard, og som kunde „doub-

*) o: Orgelet.

lere" og „opføre en hel Balfaldera med Ballerne og faa dem til at danse Hamborger-Skotsk". Mere i Skygge laa den gamle Spisestue, hvor Diligencepassagererne havde vederkvæget sig ved det kolde Bord; dens okkerfarvede Vægge var helt brune. Jørgen Rasmussen smagte i sin Mund paa Minderne af Ansjoser, Laks, Æg, kold Steg, Øl, Genever, god Kaffe.

Der var ingen Haandværkere til Stede.

„Nu er de en Time om at æde Frokost — saadan nogle Drivere, som stjæler Dagen fra vor Herre og deres Intrepenører!" mumlede Jørgen Rasmussen og rystede paa Hovedet.

Han gik hen ved en af de afstivede Bindingsværksbjælker, pillede i Træet, smuldrede det ud mellem Fingrene og sagde:

„Naa ja, ja. Gammel Benedder i Knoklerne er og bliver inkorabel, som Doktorne siger."

Det blæste i den endnu levende Poppel foran Døren. Dens høje tynde Top svajede til alle Sider, og nogle levnede Blade fløj over Vejen ud paa Marken.

„Mukker Du over Tingene, din lange Nækel!" sagde Jørgen Rasmussen, „skjønt Du ikke en Gang har Forstand som et Kre'tur? Hold nu din Keje, saa skal jeg se, om jeg kan spare dit gamle Liv, til jeg er borte fra det Hele. Ja, ja, Du og jeg vi kan dog paakalde vores Samvittigheds Vidnesbyrd paa, at vi hellere har villet give Folk Kredit end trække dem op."

Han saa hen mod Rejsestalden. Ja der var ogsaa Væggene huggede ud.

„Den var dog lige godt den mindst raadne," sagde Jørgen Rasmussen efter at have besølt Træværket. „Men bare jeg havde Pengene for al den Havre, der er ædt i den Stald."

Gjennem Stuelængen saa' han Arbejdere i Færd med Nedbrydningen af Udhusene.

„Det er dog godt, at de faar Tid til det," sagde Kromanden, gik ind ad sin Dør og til den levnede Del af Stuehuset.

De næste to Dage sad han i Kjælderstuen og gik ikke ud. Jørgen Rasmussen havde aldrig været stærkt forfalden til Drik, men i de to Dage døvede han sine Øren med Snapse, fordi han paastod, at al den Hamren og Dundren gjorde ondt i dem.

Om Aftenen kom Bodil ind.

„Imorgen bliver det galt, Rasmussen," sagde hun.

„Naa saa Vorherre har bestemt den Dag? Ja, ja da, din gamle franske Træsko . . . Har Du sørget for Vogn til Stationen?"

„Ja det forstaar sig."

„Skal vi op med Hønsene?"

„Nej Rasmussen kan ligge til Klokken otte."

„Ja, ja da . . . Stik saa af, Bo'el . . . Hvad Fa'en græder Du for? . . . Skal Du ha' et Smask under Tagskjægget . . . saadan som Du sik det i Ungdommens Dage."

„Bliv fra mig, Rasmussen!"

Da Jørgen Rasmussen blev vækket af Bodil næste Morgen, sagde han: Ah! Thi han mærkede en liflig Lugt af Stegt i sin Næse.

Inde i Kjælderstuen sad Ex-Mølleren og Ex-Skolelæreren foran et pænt dugbedækket Bord.

„Naa," sagde den gamle Aasberg, „det er en højtidelig Stund . . . og jeg vilde gjerne sige et Par Ord . . . Eller . . . hvad mener De, Jørgen Rasmussen."

„Det er bedre at spise og holde Kjæft og takke Vorherre i Hjertets Stilhed og Enfoldighed," sagde Jørgen Rasmussen, „for det at holde Taler det er noget, som vi kan overlade til det Venstrerak . . . og til de Folkethings-Bøller . . . Klem paa Varerne, I to gamle Balberer!"

De spiste Flæsk-Æggekage og Ost, drak Snapse og Øl. Hver Gang Ex-Skolelæreren blev rørt, og Ex-Mølleren syntes, at han ogsaa skulde blive det, sagde Kromanden:

„Man kan lige saa godt grine, som man kan græde, for man faar lige meget for det. Bo'el . . . har vi Dessæren til Affke'n? Kan Du høre, din gamle hvidgraa Hun-Kamél?"

Bodil kom med Æbleskiver og Puddersukker, mens Jørgen Rasmussen tog et Par Flasker ned fra de næsten tomme Hylder i Skænken.

„Her er s'gu baade Pommerans og Bonde-Sherry . . . Nej den sidste skal dog ikke forgifte vore Maver. Bo . . . el! Bo . . . el!"

Bodil kom ind, nu pyntet med ulden grøn Kjole og Tournure, bart Hoved med Fletningen tvunget over Issen.

Jørgen Rasmussen lo, saa han fik de andre To til at le med.

„Hurra for Stadsen! sagde Gumpekærrøget, det

troede, det var bleven Kaneheſt igjen, da det fo'r mod Vinden," raabte Jørgen Rasmusſen . . . „Hør, Boel, er her nogen Kre'turbeſætning tilbage?"

„Jo Katten, ſaa længe den gider være her, og Griſen, til Slagteren henter den om et Korters Tid."

„Indbyd dem i mit Navn til Afſkedsgildet," ſagde Jørgen.

„Er Rasmusſen bleven tovlig?" ſagde Bodil.

„Ja er Du ſelv for fornem, ſaa ſkal jeg ſelv intredoſere begge Bæſterne, og det egenhændig," ſagde Jørgen Rasmusſen og gjorde Mine til at reiſe ſig. — Er Lars Anderſen og Aasberg ikke enige med mig, at vi alle er vor Herres Kre'tur, og at man for en enkelt Gang godt kan æde med en Gris og en Kat?"

„Ja—a—a," trak Lars Anderſen langt ud, „det ved jeg ſ'gu dog egenlig ikke . . . kan det paſſe ſig, Aasberg?"

„Lad nu Jørgen Rasmusſen ha' ſin Vilje i dette Vemodens Øjeblik," ſagde den gamle Skolelærer og ſnød ſin Næſe. „Det er nu hans Maade at være gudsfrygtig paa, Lars Anderſen."

„Ja hver har jo ſin Rel'ion," ſagde Lars Anderſen, „jeg har min, men lad nu Jørgen Rasmusſen ha' ſin idag ved en ſaadan Ligbegegnelſe af hele Værtſkabet, ſom i hans Faders Tid blomſtrede og florerede."

Han ſnød ſin Næſe ligeſom Aasberg for at ſkjule ſin Gammelmandsgraad.

„Ellers er jeg ſ'gu'tte Demokrat," ſagde Kromanden, „men . . ."

Bodil var imidlertid gaaet ud.

Man hørte ude fra Kjøkkenet høje Skrig af en Gris.

Bodil ſtødte Døren op med Bagdelen, trak den højt vrælende og ſtærkt modſtrittende Gris ind ved Halen, mens den ſorte Kat med en hvid Plet om den roſenrøde virrende lille Snude, rolig hvilte paa hendes Arm.

De tre gamle Fyre braſt ud i en høj Latter. Men Bodil ſaa' ſaa dødningealvorlig ud, ſom om hun var til Højmeſſe.

„Tag De Katten, Anderſen, ſaa tager jeg det groveſte Arbejde med Griſen paa mig," ſagde Jørgen Rasmusſen.

Katten ſatte ſig ſtille paa Ex-Møllerens Skjød paa den førſte Indbydelſe og fik en Reſt af Flæſkekagen og af Fløden til Kaffen. Med Kraftanvendelſe fik Jørgen Rasmusſen bragt Griſen op mellem ſine Knæ og dens

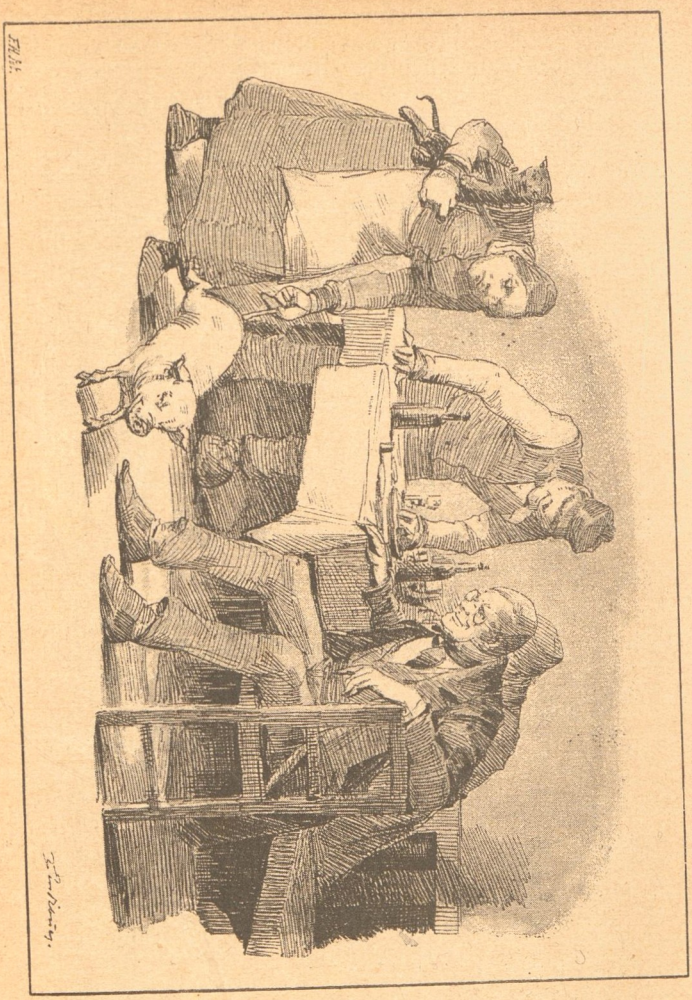

lyserøde Tryne sat oven over Bordet. Men aldrig saa snart saa' den Flæskekagen paa Fadet og Brødet i Bakken, før den arbejdede i modsat Retning, satte begge sine Forben paa Dugen og gryntede af dyb Madlængsel. Den aad Flæske- og Brødlevninger, og da Bodil kom med

Æbleskiverne, snappede den af Fadet saa mange, den kunde gabe over.

Saa tog Jørgen Rasmussen den, spændte den ned paa Gulvet, heldte Slatter af Øl, Brændevin og „svensk Banko" ud i et Lerfad.

Katten gik hen og lugtede til det, gav en lille foragtelig-hvæsende Lyd fra sig, gik fornærmet hen og satte sig i en Krog.

Men Grisen slufrede det underlige Mixtum-Compositum i sig. Ex-Skolelærer Aasberg sagde:

„Ja Svin er altædende, medens Rovdyr af Kattesslægten holder sig til dyriske Produkter."

„Gud være da lovet for, at vi Mennesker ligner mere Svin end Katte," sagde Jørgen Rasmussen. „Man har meget at takke det udødelige Forsyn for."

En Vogn hørtes rulle udenfor. Bodil kom ind i Kaabe og med Tørklæde om Hovedet.

„Nu skal vi afsted, Rasmussen," sagde hun . . . „Men ih du Alstyrende! Drikker De Grisen fuld, Rasmussen? Slagteren er her og vil have den med."

„Naa saa vil den gaa glad i Døden, den søde So-Unge. Jeg skal bede for dens Sjæl . . . Ja, ja Bo'el . . . er her mer . . . jo der staar s'gu lidt Kognak, to Slatter i to Flasker. Hellere revne end levne!"

Den reducerede Kromand delte redeligt med sine to Fæller den sidste Draabe, som fandtes i Huset.

„Er der ingen Segarer, Bo'el?"

„Jo her er lige tre," sagde hun, og tog en lille Pakke ud af en Skuffe i Skænken og smed den hen paa Bordet.

„Det sla'r nok til som til Skræderens Barsel, da de aad Barnet med," sagde Jørgen Rasmussen, gav saa sine Venner og sig selv hver en Cigar.

Skolelærer Aasberg rejste sig og sagde:

„Maa jeg sige et Par Afskedens Ord?"

Jørgen Rasmussen svarede:

„Nej . . . Lad os hverken koge Ollebrød eller piske Røræg."

Et Slag lød udenfra mod Udvæggen i Stuen.

Ritsch, ratsch! Det ramlede og hvislede. Et stort Hul kom frem og Vinden suste ind om Benene paa de Tilstedeværende. Jørgen Rasmussen sagde:

„Nej der bliver ingen Tid til Ligtale . . . Farvel.

Vi ses nok igjen et eller andet Sted, for der er nok af Plads i hele Himmelrummet, og faar vi det ikke bedre i det andet Liv end i dette herfens, saa er Vorherre ikke den gode Mand, jeg al min Tid har anset ham for at være."

I en Fart fik Jørgen Rasmussen Støvler og Frakke paa. Han sparkede de lasede og halv saaleløse Morgensko fra sig og sagde:

„Hej Du Gris . . . æd Du dem med."

Han rakte Lars Andersen og Aasberg Haanden, bed sig i Læberne og sagde:

„Besøg mig i min ny Bopæl."

„Ja, hvor flytter De hen?"

„Det kan De spørge Bo'el om; jeg ved det s'gu ikke."

Bodil sad allerede paa Agebrættet hos Kusken paa Vognen derude. Jørgen Rasmussen vilde sende sit gamle Hus et flygtigt Afskedsblik, men det meste af det var en uformelig Dynge Grus og Halm.

Den ene Poppel stod endnu. Den reducerede Kromand klappede dens ru Bark og sagde:

„Naa Du gamle Kanelstang . . . hold dig stram til det sidste. Farvel I to gamle Vallakker!" — han mente Lars Andersen og Aasberg . . . „I kommer til at give fem Øre mere for en Punsch nede paa Stationen, end I har givet hos mig."

Vognen kjørte. Jørgen Rasmussen saa' sig ikke om.

V.

„Hvor Fa'en skal vi nu hen?" raabte Jørgen Rasmussen til Bodil.

„Først til Stationen."

„Og saa?"

„Naturligvis til Kjøbenhavn."

„Hvad Fa'en skal vi der?"

„Karen er bleven gift med en Skomager. Jeg skal bo der . . . ude paa Kristianshavn."

„Ja, hvor Fa'en vil I gjøre af mig?"

„Der er lejet en Stue til Rasmussen et Par Gader derfra."

„Naa — Hvem skal betale den og min Føde?"

„Rasmussen har halvandet hundrede Kroner om Aaret at leve for. Rasmussen kan faa varm Middagsmad hos os andre."

„Tak Bo'el. Der er jo Beværtninger, hvor de kun tager 8 Øre for en Bajer. Saa gaar det nok."

„Karen vil gjerne have, at Rasmussen skulde gifte sig med mig for en Ordens Skyld."

„Ja, men jeg vil ikke bo sammen med dig Bo'el, for nu vil jeg s'gu være souveræn Herre over mig selv."

„Nej jeg er ogsaa helst fri," sagde Bodil. „Det er bare for Karens Skyld."

„Ja vel. Saa hold Kjæft . . . for jeg kan ikke lide de blidere Hjertefornemmelser. Saa her er Stationen. Aa der er jo ti Minutter, til Toget gaar, saa kan jeg unde min Konkurrent at drikke en Bitter hos ham. Man skal tilgive sine Fjender, selv naar man skal nødes til at gifte sig paa sine gamle Dage. Hvad er det, Du har holdt paa Skjødet? Aa ja. Det er Glasskabet med Jæsusbarnet og Mutter Marie. Ja lad vos faa vor Smule Rel'ion med for Resten af Livet. Det er min eneste Arv fra Forfædrene . . . Hvad var det for en Tittel, han gav mig, den Prokuratorkantøffel? En Sto . . .?"

„Det kan jeg ikke huske," svarede Bodil.

Humoristisk.

En Mand yttrede til sin Kone, at han ikke elskede noget saa højt som sine Bøger. Den elskværdige Kone ønskede da at være en Bog, for at blive Gjenstand for en saa stor Kjærlighed. „I det Tilfælde", bemærkede Manden, „vilde jeg ønske, at Du var en Almanak, som man hvert Aar maa vexle."

Kjærestens Blomst.

Fortalt af Carit Etlar,

med Illustrationer af
V. Jastrau.

Der gik en Pige henad Landeveien. Hun havde forgyldte Sko paa og traadte forsigtig i Støvet. Solen skinnede og Lærken sang hen over Stubmarken. Hun standsede af og til lidt, skyggede med Haanden for Øinene og saae sig om, det lod til at hun ventede Nogen. Langt borte kom en Rytter farende. Da han naaede hen til Pigen holdt han stille.

„Hvor skal I hen i saadan en Fart, Niels Husar?“ spurgte hun.

„Jeg piler afsted for at komme tidsnok igjen til at danse med Dig, lille Karen,“ svarede han og saae hende ind i Øinene.

„Hvad troer Du, Jens vil sige til det?“ spurgte hun og lo.

„Fanden i Vold med Jens, lad ham passe sig selv,“ svarede Husaren. „Der har Du en Sukkerkringle, den tog jeg med til Dig.“

Karen stak Kringlen paa sin Finger.

„Farvel til iaften,“ sagde Husaren, idet han red videre.

Lidt efter kom en ung Karl ned over Bakkerne og sprang ud paa Veien til Pigen, han tog hendes Haand i sin og saadan fulgtes de nu heelt fornøiede et Stykke videre.

De sagde ingenting til hinanden, idetmindste ikke noget synderligt, det behøvedes ikke heller, han havde ifjor spurgt, om hun vilde være hans Kjæreste og det svarede hun Ja til, nu vare de altsaa forlovede og skulde snart giftes. Da de naaede til Ledet ved Rugmarken, standsede han og sagde:

„Nu skal jeg hen og flytte Faarene, gaa lidt langsomt iforveien, Karen, saa kommer jeg snart efter; men skulde Du naae Gaarden før jeg, saa lad være at danse med Skrædderens Hans, vent siger jeg Dig, jeg vil have den første Dans."

Hun nikkede.

„Og den anden Dans?"

Karen nikkede igjen og lo.

„Og den tredie Dans, alle Danse! Hvad skal man ellers være forlovet for?" bemærkede han, mens hun blev ved at nikke og le. Hun saae blot paa ham, men svarede ikke.

Jens tog en Rose frem, som han gav hende.

„Det er den skjønneste Blomst i Gartnerens Have, den er til Dig," sagde han.

Karen tog den og dermed skiltes de. Jens stod flere Gange stille og saae efter hende, men hun vendte sig ikke om og gik og spiste af sin Sukkerkringle. Da hun kom lidt længere hen, saae hun en gammel, krumbøiet Mand, der sad i Solskinnet paa en Steen og støttede sig til sin Stok.

„Hvor skal Du hen, lille Pige? Du er saa pyntet," sagde han.

„Jeg skal til Høstgilde oppe paa Gaarden," svarede hun og daskede med Rosen.

„Du gik nok med et Mandfolk," sagde han og saae paa hende med to smaa, kloge Øine.

„Aa, det var bare min Kjæreste," sagde hun.

„Han saae godt ud."

„Husaren seer kjønnere ud."

„Ja, naar Du kunde gifte Dig med Klæderne, saa var han den bedste."

Karen holdt ikke af den Samtale og begyndte til en Forandring at spørge: „Hvad hedder I ellers?"

„Jeg hedder „Se Dig for."

„Det var da et farligt tosset Navn, ha, ha, ha!"

„Ja, jeg har ikke valgt det selv, man maa bære det Andre give En."

„Hvor kommer I fra?"

„Fra Verdens Ende."

„Det maa være langt borte."

„Man faaer at gaa sin Vei, saa godt man kan."

„Hvor skal I nu hen?"

„Ja, seer Du, lille Pige, En kan sige, hvor han kommer fra, men ikke altid hvorhen han gaaer, det gjælder blot om at se sig for."

Pigen rystede paa Hovedet og spiste videre af sin Kringle.

„Du har to rare Gaver der i Hænderne, giv mig den ene," sagde den Gamle og strakte den rystende Haand ud.

Pigen stod lidt og betænkte sig.

„Der har Du en Rose," sagde hun og lo. „Du trænger til noget at pynte Dig med."

„Ja, jeg er gammel," svarede Manden, „jeg er ogsaa sulten, jeg tror, jeg havde bedre af Kringlen."

Men Pigen puttede sin Kage helt ind i Munden og lagde Rosen paa Mandens Knæ.

„Du seer Dig nok ikke for, lille Pige, og giver med forkeert Haand," sagde den gamle Mand, idet han blinkede med sine graa Øine. Du havde vist gjort klogere i at gjemme Rosen i dit Bryst, end Kringlen i din Mave."

Pigen trak paa Skuldrene, hun gad ikke svare ham, og gik videre.

Lidt efter kom Jens forbi den gamle Mand.

„Hvor skal Du hen? Du er saa pyntet," spurgte „Se Dig for".

Jens gjorde et Spring i Luften og slog ud med Armene.

„Jeg skal til Gilde oppe paa Gaarden med min lille Kjæreste," sagde han.

„Var det hende, som gik her forbi for lidt siden?"

„Ja, og hun er den kjønneste Pige i det hele Land, den herligste tillige," sagde Jens. „Tager jeg ikke feil, har hun nok givet Jer min Rose, for at I ogsaa skulde have noget at fornøie Jer over. Det var kjønt gjort."

Den Gamle støttede Hagen paa sin Stok og rystede paa Hovedet.

„Hvor er I ellers fra?" spurgte Jens.

„Derfra hvor Gæssene gaaer barbenede."

Jens lo. „Er der noget, jeg kan gjøre for Jer?"

VLASTIMIL
F.H.A.L.

„Giv mig en Drik Vand i mit Krus, Kilden er langt borte og mine Been begynde at blive noget sludskvorne under mig."

Jens saae hen ad Veien efter Karen, tog saa den Gamles Tinkrus og hentede det fuldt af Vand, nede fra Kilden.

„Det skal Du have Tak for," sagde Manden da han havde drukket. „Du er en retskaffen Karl."

„Ja, det sige de rigtignok om mig," svarede Jens frimodig.

„Hvad skal jeg nu give Dig til Gjengjæld?"

„I kan Ingenting give mig," svarede Jens, „jeg har alt hvad jeg trænger til."

„Siig ikke det," yttrede den Gamle, „jeg kan i alt Fald give Dig et godt Raad, det koster ingen Ting og kan maaske komme Dig tilgode."

„Lad mig høre det Raad," sagde Jens med en tvivlende Mine.

„Se Dig for, før Du giver din Rose bort og se Dig endnu længere for, før Du giver dit Hjerte bort," sagde den Gamle og løftede Stokken iveiret. „Nu vil Du gifte Dig, aa ja, — det er et Baand, let at binde, svært at løse. Se Dig for, og Vorherre være med Dig."

Dermed reiste Manden sig og gik. Jens blev staaende og saae efter ham, han var bleven helt alvorlig tilmode. Da den Gamle var kommen lidt henad Veien, vendte han sig om, Vinden bevægede hans hvide Haar.

„Se Dig for!" raabte han endnu engang. Hans Stemme, der nylig var hæs og rystende, lød nu klar og tydelig. Han holdt Blomsten op i Luften, Solen skinnede paa den, saa at den saae ud som det røde Blod. — Jens glemte aldrig den Rose. — Den Gamle forsvandt i Skoven.

Nogle Aar senere kom Jens forbi det samme Sted, med et Læs Tækkehalm. Der sad den samme gamle Mand paa den samme Steen som første Gang de mødtes. Jens holdt stille foran ham. „Tak for sidst," sagde han, „det var nok Jer, jeg traf her forgangen Aar, da vi skulde til Høstgilde oppe paa Gaarden."

„Det var saa," sagde „Se Dig for."

„I gav mig et Raad med paa Veien."

„Ja, det var ogsaa mig. Hvordan er det gaaet Dig siden?"

„Det er gaaet saadan, at jeg tænkte paa jeres Raad den Aften, lige til jeg naaede Gildesalen. Saae saa jeg mig for gjennem Vinduet før jeg gik ind og der dansede min Kjæreste Galop med Skrædderens Hans. Saa saa jeg mig for nok en Gang, da stod hun og fjantede med Niels Husar, han fik alle de Danse hun havde lovet mig, — hun danser endnu med sin Husar, kan jeg tro, det vil sige de danse Pokker i Vold og slaas nok mere end de dandse. — Jeg gik hjem og gjorde som I sagde, jeg saa mig bedre for, før jeg gav min næste Rose bort og den fik en fattig Pige, men hun varede den og nu blomstrer det for os allevegne. Jeg stod mig godt ved at følge jeres Raad."

„Ja, det er lettere at give Andre Raad, end selv at følge det," sagde den gamle Mand, og rokkede med Hovedet.

„Vil I kjøre med?" spurgte Jens.

„Ja Tak, mine Been begynde at blive lidt stive under mig."

Jens hjalp „Se Dig for" op i Vognen. — Saa kjørte de.

Anekdote.

En velnæret Abbed rejste til Florents; da han sent om Aftenen ankom i Nærheden af en af Byens Porte, spurgte han en Bonde, som han mødte: „Kan jeg komme ind ad Porten?" — Bonden maalte ham med et flygtigt Blik og sagde: „Aa jo, hvorfor ikke det? Jeg har saamænd før drevet baade to og tre ind ved Siden af hinanden, som vare endnu federe end Deres Højærværdighed!"

Drengen og Herremanden.

Æventyr fra Sydsjælland ved **Jens Kamp**,

illustreret af **Axel Thiess**.

Der var en Gang en fattig Enke, og hun havde en rød Kalv, en stumphalet Væder og en lille Gris. — Det var al hendes Ejendom. — Jo, saa havde hun da ogsaa en Dreng, men han var den værste Skjælm, der kunde gaa paa to Ben, saa der ikke var den Ting saa gal, han jo kunde hitte paa den, og ingen kunde snart tage sig i Vare for ham. Moderen, stakkels Kone, var tit ilde faren med ham, for han var jo hendes eneste Barn, og hun kunde ikke vel nænne at ave ham.

Væderen og Kalven skulde Drengen nu passe; men han havde ikke ret Lyst til det. Han satte sig oppe paa Ledstolpen ved Enden af deres lille Mark og saa fløjtede han nok saa lystig. Kalven og den stumphalede Væder kunde saa passe sig selv og gaa til hvad Land de vilde.

Nu traf det sig ogsaa saa uheldigt, at der boede en Herremand der lige ind til, som var meget nærig. En Gang, da Drengen som sædvanlig sad paa Ledstolpen og fløjtede, gik Kalven og Væderen ind paa Herremandens Mark. Han kom da farende og tog baade Kalv og Væder og trak dem hjem til sit, og Enken maatte give alle sine Penge til Herremanden, før hun igjen fik Dyrene tilbage. Hun formanede nu da Drengen til endelig at passe paa; men det gik igjen, som det var gaaet før: Han havde andre Ting at passe, og Herremanden tog baade Kalven og Væderen og trak dem hjem. Den Gang havde Moderen ingen Penge at løse dem hjem med, og hun maatte saa love Herremanden den Sæd, som stod paa hendes lille Mark, og hvoraf hun og Drengen skulde have levet til Vinter; men det fik saa ikke hjælpe, for Kalven og Vædderen vilde hun ikke miste.

„Det gjør ikke noget, Moder," sagde Drengen, „for det skal Herremanden nok komme til at betale."

Saa tog Drengen en Hyldegren og lavede sig en Hvistelfløjte, og derefter tog han Grisen, nu var den snart stor og fed, og slagtede den. Blodet af den samlede han i en Blære, som han gav Moderen. Han sagde,

at hun altid derefter skulde bære den paa Brystet. Hun vilde vide, hvad det skulde gjøre godt for; men det vilde han ikke sige hende.

Just samme Dag kom Herremanden om at besøge Enken. Da de havde talt lidt sammen, siger Drengen: „Men Mo'er, Du husker da heller paa ingen Ting! Hent dog en Drik Øl i Kjælderen til vor Nabo!"

Ja, Moderen gik da ogsaa ad Kjælderen til med Ølkruset; men det varede syv lange og syv brede, før hun kom igjen; men endelig kom hun da.

„Det var ogsaa en Tid, det tog!" raabte Drengen hende i Møde.

„Aa" svarede Moderen, „til saadanne Gjæster jager det vel ikke saa haardt."

„Saadanne Gjæster! — Hvad siger Du, Moder? — Det er vor kjære Nabo, Herremanden. Jeg skal lære Dig noget andet, Moder, end at tale ilde om ham," og dermed trak Drengen sin Kniv og stak hende den ind i Brystet, saa Blodet strømmede ud, og af Forskrækkelse faldt Moderen som død om paa Gulvet.

„Hvad har Du dog gjort, Dreng!" raabte Herremanden forfærdet. „Din egen Moder! — Det kommer Du galt fra — Vorherre bevares!"

„Aa, ikke andet!" sagde Drengen, „derfor er der gode Raad!" — Han tog da Hvistelfløjten og blæste i den, og saa kom Moderen ogsaa til sig selv igjen. Hun saa, at hun fejlede ikke noget, for det var kun Blodet af Blæren, som var flydt ud.

„Nej, da var det dog en herlig Fløjte," sagde Herremanden. „Den kan saaledes gjøre dødt levende; sælg dog endelig mig den, for nu til Mikkelsdag skal jeg have mig nogle fremmede til Høstgilde, og saa var det rart, om jeg havde et eller andet saadant at more dem med."

„Den koster 100 Daler!" sagde Drengen.

Ja, dem vilde Herremanden da gjerne give. Han fik saa Fløjten og gik fornøjet hjem med den.

Nogen Tid derefter var det Mikkelsdag, og Herremanden gjorde et stort Høstgilde. — Efter Bordet skulde han more sine Gjæster med et eller andet, og han gav sig saa da til at skjænde paa sin Kone. Det ene Ord tog det andet, for Konen var lidt hastig af sig, og hun troede, at Manden skjændte for fuldt Alvor. — Det gjorde

han da ellers ikke saa sjælden —, og derfor tog hun godt fra sig. Da blev Herremanden ogsaa forbitret; thi hun vidste nok at tage ham paa hans ømme Steder, og han greb i en Fart sin Kniv og stak Konen dermed, saa hun sank død om paa Gulvet.

„Men Mand, Mand dog! Hvad gjør Du?" raabte de forskrækkede Gjæster.

„Aa," svarede Manden, „hvad gjør det? — Jeg gjør hende levende igjen, den gamle Hegle. — Nu skulle I bare se; det er min bedste Kunst!"

Han greb da Fløjten og begyndte at blæse i den af alle Kræfter; men Konen baade var og blev død. — Da rejste Gjæsterne straks deres Vej og lod Herremanden ene og fortabt tilbage. — — Nej, tænkte han, det var dog for galt, og det var Drengens Skyld alt sammen. Det skulde han faa betalt!

Han skyndte sig strax af Sted hen til den fattige Enke for at faa Hævn over Drengen. Men denne havde seet Herremanden langt borte og aftalte med Moderen, at han skulde lægge sig i en Grav i Haven, hun skulde hylle ham til med Ris og Kviste og sige, at han var død og hun havde begravet ham der.

Saa kom da Herremanden, og det første, han spurgte om, var Drengen.

„Aa Herregud, ja!" sagde den gamle Enke, „det er en stor Sorg, at jeg har mistet ham, og han var endda den eneste, jeg havde."

„Hvad for noget! — Er han død?" raabte Herremanden.

„Naa, om han er? — Jo, han ligger saamænd i den sorte Jord."

Saa vilde Herremanden vide, hvor han da laa begravet.

„Aa," svarede Enken, „jeg havde jo ikke Raad til at faa ham i Kristenjord, det blev for dyrt med alt dette, og derfor gravede jeg ham en Grav her nede i vor Have. — Følg med og se!" sagde hun til Herremanden, og denne fulgte da ogsaa med og fik at se, hvor Drengen laa.

Siden blev Herremanden og sad og talte med Enken til ud ad Aften, da Maanen stod op og han kunde se at gaa hjem. Da han nu gik fra Huset, maatte han forbi Havelaagen, og hvem stod her da andre end Drengen med et langt hvidt Lagen over sig. — Herremanden saa'

nok, at det var Drengen og troede, at han gik igjen. Men han tænkte som saa, at han kunde vel nok liste sig forbi Spøgelset, uden at det gjorde ham noget. Dog, aldrig saa snart var Herremanden kommen forbi Laagen, før Drengen fo'r efter ham med en lang Knippel og gjennempryglede ham lige til han naaede sin Gaard, og han maatte holde Sengen i mange Dage derefter.

Nu troede da Drengen, at Herremanden aldrig mere turde komme derhen; men alligevel kunde Drengen ikke ved højlys Dag vise sig i sin egen Dragt, hvorfor han tog en af sin Moders Kjoler paa og klædte sig i det hele i Kvindeklæder. Naar nogen spurgte Moderen, hvem den store fremmede Pige var, saa svarede hun altid, at det var hendes Datter, som i lang Tid havde været borte hos fremmede; men nu var kommen hjem.

Endelig, lang Tid derefter, kom Herremanden en Gang igjen over at besøge Enken, og Drengen sad da i Kvindeklæder ved Skorstenen og spiste sin Mellemmad. Herremanden spurgte forundret, hvem det lange Kvindfolk var, som sad der borte ved Skorstenen og gumlede.

„Aa, det er saamænd min Datter Katrine," svarede Enken, „hun er bleven noget lang af sig, det lille Pigebarn; men naar hun faar Drøjden med, saa tænker jeg vel, at hun bliver lidt kjønnere."

Ja, det haabede da ogsaa Herremanden. Nu saa' hun ikke rigtig kjøn ud, men stærk maatte hun jo være; hun maatte rigtignok kunne bestille noget, og han spurgte da, om ikke han kunde faa hende i Tjeneste, for han trængte saa meget til en rigtig stærk Pige. Han havde nemlig, sagde han, to uvane Pigebørn til Døtre, og de vare saa slemme til at liste sig ud om Aftenen. Derfor trængte han til en Pige, som baade kunde varte dem op og passe paa dem; men det maatte være en, som kunde magte dem, hvis det kom derpaa an. — Herremanden bød saa Enken en god Løn for Datteren, og nogle Dage efter kom Drengen da ogsaa af Sted til Herregaarden for at opvarte Døtrene og passe paa dem.

Det gik nu ogsaa alt sammen godt nok det første halve Aar, og Herremanden var saa meget vel fornøjet med den nye Pige; men da traf det sig, at den yngste Datter blev syg, — det var ellers en underlig Sygdom, og Faderen maatte da have hende i skarpt Forhør. Omsider maatte hun da ogsaa ud med Sproget og bekjende, hvad hun vidste om den slemme Dreng. — Da blev Herremanden forbitret, om han ikke før havde været det, og han raabte da efter Drengen, hvor han var.

„Han er ude i Gaasestien", svarede Døtrene.

„I Gaasestien?"

„Ja," svarede den yngste Datter, „han sad ude i Gaasestien for at lære Gæssenes Sprog. Han kunde nok ellers lidt af det hjemmefra, og nu havde han hørt, Gæssene havde talt om, at de vidste, hvor en stor Skat laa begraven; men han havde ikke rigtig forstaaet det. Nu vilde han lære deres Sprog til Gavns, saa kom han nok efter, hvor Skatten var."

„Hillemænd!" tænkte Herremanden. — „En stor Skat!" — Ja, hvis han endda kunde finde den, hvad gjorde det saa med Datteren?

Herremanden krøb saa ogsaa ind i Gaasestien, og de sade der da begge og lyttede saa meget andægtige efter, hvad Gæssene talte om.

Da en Tid var gaaet, mente Herremanden, at han maatte ind og faa sig nogen Mad; men Drengen sagde, at det duede ikke: Skulde han lære Gæssenes Maal, saa maatte han netop faste. — Da de saa igjen havde siddet der og ikke mælet et Ord, siger Drengen, at nu troede

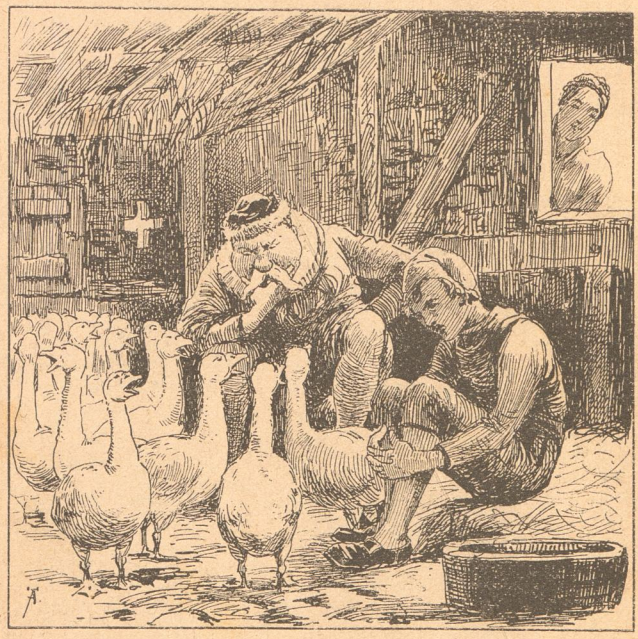

han snart, han var klog nok, nu havde han faaet Rede paa, hvad han vilde, og han gik da sin Vej. Herremanden blev derimod tilbage, og han var mere opsat paa end nogensinde at faa Rede paa, hvor Skatten laa gjemt. — Imedens han nu sad der, holdt Drengen sig lystig med Folkene paa Gaarden.

Endelig, da en Dag til var gaaet, kunde Herremanden ikke længere holde det ud. Han var helt forkommet af Sult, og endda var han lige klog. Da han nu saa

hvilket Hus Drengen imedens havde holdt paa Gaarden, forstod han, at han var narret igjen, og nu skulde da Drengen lade sit Liv; det var sikkert. I al Hemmelighed sendte han Bud efter to af sine Tjenere. De skulde komme med en stor Sæk, faa fat paa Drengen og putte ham i Sækken, for derefter at bære ham til Galgen, som laa et Stykke derfra og hænge ham op.

Det gik ogsaa som Herremanden havde befalet. Drengen maatte i Sækken, og Tjenerne trak af Sted med ham.

Han var noget tung at bære paa, den slemme Dreng, og da de havde gaaet et Stykke og omtrent vare midtvejs til Galgen, kom de til en Mølle. Her gik de ind i Møllestuen for at faa sig et Krus Øl at styrke sig paa til det strænge Arbejde, og Sækken satte de der uden for. — I det samme kom den gamle Møllesvend forbi, og da han saa' Sækken, troede han, det var Korn, som skulde males. Han vilde derfor lige tage den for at bære den ind i Møllen, da noget begyndte at jamre sig inde i Sækken.

„Hvad for noget!" sagde Møllersvenden, „hvem er det, og hvor skal Du hen?"

„Aa," klagede det inde i Sækken, „jeg skal til Himmerig — til Himmerig; men jeg vil saa nødig!"

„Til Himmerig!" raabte den gamle Møllersvend, „gid det var mig, der var saa lykkelig. Jeg har nu snart faaet nok af at gaa her og støve i Mel Dag ud og Dag ind fra det ene Aar til det andet, — gid det var mig!"

„Ja, luk op for Sækken, saa bytte vi," sagde Drengen.

Dertil var Svenden saa meget villig. Han løste op for Sækken, og da han havde skiftet Trøje med Drengen, krøb han i Sækken i Stedet for denne.

Kort efter kom Herremandens Tjenere tilbage. De vare blevne noget lystige af Øllet, men Sækken fik de da paa Nakken igjen. Rigtignok syntes de, den var bleven saa let; men de tænkte, det var dem selv, der vare blevne stærkere, fordi de havde faaet den gode Hjertestyrkning. — De fortsatte da deres Vej efter Galgen, men Drengen stod oppe i Møllelugen og lo.

Kort derefter kom Herremanden til Møllen; thi han tænkte, at derfra kunde han holde Øje med Tjenerne og se, om de ogsaa rigtigt fik Drengen hængt.

Han gik op til den øverste Luge for at se ud, og Drengen, som nu havde faaet sig dygtig tilstøvet for at være ukjendelig, sagde, at han hellere maatte krybe ud i den ene Møllevinge, saa kunde han bedre se.

Ja, nok! Han krøb højt op i Møllevingen, og derfra saa' han ogsaa godt nok, hvordan Tjenerne slæbte af Sted med Drengen i Sækken, og at de omsider fik ham klynget op.

Men just som han igjen vilde forføje sig ned paa Jorden, glad over, at han endelig var Drengen kvit, begyndte Møllen at gaa. Herremanden skreg og hvinede, men holde sig fast det maatte han. Han bandede og svor og tiggede og bad, og bedst som han skulde se sig for, saa stod Drengen der neden for med Armene over Kors og lo ad ham.

Nu havde han dog aldrig kjendt Magen.

Hvordan i al Verden kunde dog det hænge sammen?

Men det fik han ikke Tid at tænke paa; det var det samme, hvis Drengen vilde lade ham slippe ned, saa maatte han forlange af ham, hvad han vilde, og han skulde faa det. — Ja, svarede Drengen, naar han maatte faa hans yngste Datter til Kone og dertil den halve Herregaard, saa skulde han komme ned, men ellers kunde han for ham sidde lige til han drattede.

Der var ikke andet Raad, Herremanden maatte krybe til Korset, og saa slap han endelig ned.

Saa blev der holdt Bryllup i Fryd og Gammen med Spil og Dans lige til Loftet. — Herremanden blev straffet for sin Gjerrighed, Drengen blev Herremand, og Enken blev friet ud af hendes Fattigdom. — Saadan blev alt godt tilsidst.

Tvertimod!

En ung Prædikant af et meget uanseligt Udvortes begyndte sin Prædiken med de Ord: „Frygter ikke!" men gik fra Koncepterne og begyndte adskillige Gange paany: „Frygter ikke!" Da raabte en Bonde af Menigheden: „Jo jo, det var ogsaa en Karl at blive bange for!"

Snoge-Lars
hos Politiet.

Snoge-Lars var for nogle Aar siden en af de mest kendte Figurer i Nordsjælland; hvor han viste sig med sin Kasse under Armen og med sin høje Kasket, hvorpaa en landlig Kunstner havde fremtrylet glubende Afbildninger af dens Indhold, var han vis paa at samle en beundrende Tilskuerskare om sig. Var det varmt Solskinsvejr, saa man ham sidde paa en Grøftekant eller en Bænk, hvor han da lukkede op for Kassen, tog Hugormene frem og sad og kælede og smaasnakkede for dem. „Ja, ja, lille sorte, ja, ja, lille graa," sagde Lars saa, „I længes efter at komme ud til de andre Tampe," og dermed tog han Kasketten af og lod de to store Yndlings-Hugorme, der paa Vandringen havde Rede i hans tykke, buskede Haar, komme ud og lege med de øvrige. „Lærde Folk, pyh," sagde Lars, „de forstaar sig ikke paa Naturhistorie, de ved ikke engang, om en Hugorm lægger Æg eller faaer levende Unger, pyh!"

Lars boede ude ad Frederiksborgkanten til i et lille Hus, hvor han levede hyggeligt sammen med sine benfrie Venner; han omgikkes dem som den fattige Mand i Lignelsen sit Lam, der efter Skriftens sandfærdige Vidnesbyrd „aad af hans Haand og drak af hans Bæger, laa i hans Skød og var ham som en Datter". Larses Seng var bred nok til, at hele hans Hugorme- og Snogefamilie kunde faa Plads ved hans Side. „De holder af at have det varmt, de Tampe," sagde Lars, „naar først jeg er bleven varm i Sengen, saa skulde De bare se, hvor de kan krybe sammen i en Klump tæt ind til mig." Om Morgenen stod Lars op og fik sig et Fad Mælkegrød.

„De holder af Mælk, de Tampe," sagde han, naar der sad en Kreds Hugorme om Fadet og kappedes med ham om at tømme dets Indhold.

„Er der aldrig nogen, der har bidt Dem, Lars?" spurgte vi ham engang. „Jo, der er," svarede han, „de Tampe er noget upaalidelige, inden de bliver rigtig dresserede; men det gør ikke noget, at de bider mig i Fingrene; der kan jeg suge Giften ud; men det er værre, naar de bider mig i Panden. Det er sket et Par Gange, at denne sorte Tamp har bidt mig der" — og han viser paa et Par Ar — „naar jeg er kommen til at klemme ham med Kasketten." „Hvordan slap De over det?" „Aa jo, jeg var saa heldig hver Gang at være i Nærheden af en Doktor."

Der var dem, som troede, at Lars ikke var rigtig vel forvaret i den øverste Etage. Dette var en komplet Misforstaaelse. Lars var Naturforsker med Slangerne som Specialitet, og der er næppe nogen samtidig, der som han var inde i disse Dyrs Levevis og Sædvaner. Men Lars var tillige praktisk Videnskabsmand, der vilde leve af Videnskaben, og derfor drog han omkring med sit Menageri i en Glaskasse og viste Dyrene frem til dem, der vilde berige deres naturhistoriske Viden for en Femøre. Da han siden kom til Erkendelse af Reklamens Magt anlagde han den høje Kasket med de malede Hugorme. Den var hans Skilt, og det viste sig, at det trak godt, hvorfor Lars ogsaa lod hver ny Kasket, han fik, udstyre mere og mere overdaadigt med Billeder.

Viste det sig nu end, at dette Skilt var vel egnet til at tiltrække sig Publikums Opmærksomhed, saa viste det sig desværre ogsaa, at det var egnet til at tildrage sig Politiets Opmærksomhed. Der var kommen en ny og ivrig Underfoged eller Fuldmægtig til en af Byerne deroppe, og hvad enten han nu frygtede for, at Lars vilde foranstalte Gadeopløb, eller han var fjendtlig mod Videnskaben, nok er det: han gav strænge Ordre til, at naar Lars første Gang kom til Byen, skulde han transporteres hen paa Kontoret, hvor han selv vilde betyde ham, at Adgangen til Byen fremtidig var forment hans Menageri.

Det var siden efter ganske morsomt at høre Lars fortælle, hvorledes det gik ham paa Kontoret.

„Jeg blev jo noget løjerlig," sagde han, „da der kom en Fyr med Guldsnor om Huen hen til mig og bad mig følge med ham hen paa Kantoret. „Skal jeg paa Kan-

toret?" sagde jeg; „jeg har jo hverken tigget eller stjaalet;" men jeg maatte jo gaa med ham, begribeligvis. Da jeg nu kom derhen, sad der en tre fire visnæsede Skriverkarle og grinede. „Ja, vent I blot," tænkte jeg, „I skal nok faa noget at grine af."

Jeg satte nu min Kasse paa Gulvet og tog Hatten af og sagde Goddag i Stuen. Hugormene blev saa livlige, de vilde kravle af Hatten, men jeg gav dem et Dask i Hovedet, saa blev de rolige. Saa sagde den fornemste af dem, kan jeg tænke, det var, at jeg ikke maatte gaa omkring paa Gaden og vise mine Dyr frem.

„Hvad maa jeg ikke?" sagde jeg og blev noget harm ved det; „her faar Zigeunere og Skærslibere og tyske Didriktører Lov til at vise Dyr frem og gøre Kunster; hvorfor maa jeg saa ikke have Lov til at drive min lovlige Næringsvej?"

Men han blev ved sit, og de andre sad og grinede; han sagde, at jeg skulde rejse hjem med det næste Tog, og jeg skulde blive der paa Kantoret, til Toget gik. Jeg blev noget harm over, at jeg skulde staa der og lade mig overbegrine af dem, og jeg var jo heller ikke meget for at sætte Pengene til, som jeg havde givet for min Billet, og saa sagde jeg til ham: „Vil saa Deres Højærværdighed betale min Billet, Tur og Retur, frem og tilbage?" Nej, det vilde han ikke, og jeg maatte da aldrig komme til Byen mere. „Ja, saa kan det ogsaa være lige meget, hvor alle Dyrene er," sagde jeg og lukkede op for Kassen og heldte hele Redeligheden ud paa Gulvet, „nu vil jeg forære Deres Højvelbaarenhed hele Familien; men de skal helst sove i en varm Seng om Natten og have varm Mælk om Morgenen, ellers kan de ikke taale Kulden."

Men de lod ikke til at blive glade for Tampene; de kravlede alle fire op paa Pultene og sad og gloede ned paa Hugormene, der laa sammenrullede paa Gulvet, og han, den fornemste af dem, sagde, at jeg værsaagod straks skulde putte dem i Kassen. „Nej, saamæn gør jeg ej," sagde jeg; „men I kan faa Kassen med, saa kan I selv putte dem i," og jeg lukkede saa Døren op og sagde Farvel. Men saa begyndte han at raabe, at jeg skulde blive i Kongens og Lovens Navn, og saa var jeg jo nødt til at komme igen, begribeligvis.

Nu vilde han da nok betale Billetten for mig, naar jeg vilde putte Dyrene ind og aldrig komme der i Byen mere. „Hvoraf skal jeg saa leve, Hr. Øvrighed?" sagde

jeg, for nu var jeg ligesom blevet noget mere driftig; „jeg kan ikke leve af Luft de ni Maaneder af Aaret som en Hugorm.“ Naa, ja, til sidst maatte han jo give sig, for jeg var nu fast bestemt paa, at jeg ikke vilde putte Tampene i Kassen, før jeg havde vundet Sejr. Alle de langbenede Skrivere sad oppe paa Pultene og trak Benene op under sig af Forskrækkelse. Saa maatte jeg da nok vise Dyrene frem, men jeg maatte ikke gaa med min Snoge-Kasket. „Hvordan skulde saa Folk kunne se, at jeg er Snoge-Lars?“ spurgte jeg. „Naa, saa se, at faa de forbandede Dyr i Kassen og vis dem bare frem, for Fanden!“ sagde Over-Skriveren. „Nej, for Folk, Hr. Øvrighed!“ sagde jeg og puttede saa Tampene i Kassen. Saa sagde jeg Farvel og Tak, og da jeg gik ud af Døren, saa jeg, at Skriverne kravlede ned af Pultene. „Det er mærkeligt, at nogen kan være saa bange for Dyr,“ tilføjede Lars, „men de kender dem ikke.“

Stakkels Hugorme, deres Ven Lars er ikke mere; den store Betjent, der ikke lader sig forskrække af nok saa mange Kasser fulde af Slanger, har anholdt ham.

Træffende Bemærkning.

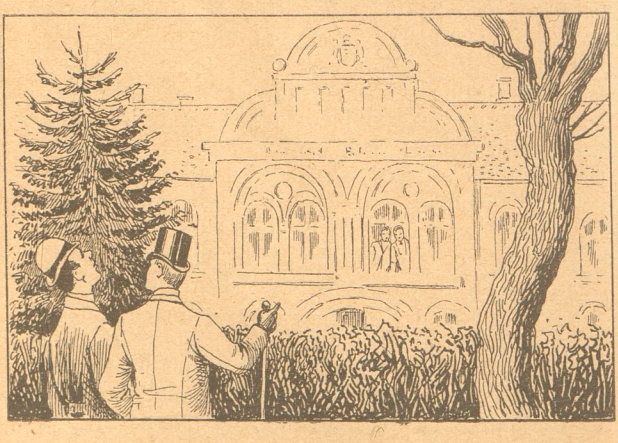

Provindsmanden: Hvad er det for en Bygning?

Kjøbenhavneren: Det er Blindeinstitutet; kan Du se, der er netop to Blinde, der kigger ud ad Vinduet.

En liden og sørgelig Beretning
om vores brave Vice-Admiral

Tordenskiolds Død.

I Rime befattet af Edv. Blaumüller.
Til et Maleri af Vilh. Rosenstand.

Paa Hannovers Grænseskel
kom de sammen til Duel,
vores tapre Admiral
med en Oberst, hedte Stahl.

Førstens stod de slet og ret
paa en liden grønne Plet,
gav med Kaarden Hilsnings Tegn —
Tordenskiolds var altfor klein.

Kold, hans Tjener, tog paa Vei,
for han lugted Skalkestreg;
men de skældte ham en Gæk,
han med Vold blev slæbet væk.

Brød da Svenske overtværs,
langed ud en dürftig Terts —
Tordenskiold var ingen Fant,
han parered den galant.

Siden faldt han ud igen —
Stahl ham holdte Kaarden hen,
riposterede i Kvart,
trængte ham paa Livet hardt.

W. Rosenthal

Og hans Klinges ſpidded Od,
ſlikked ſom en Slangebrod,
ſpillende i giftig Harm,
under Admiralens Arm.

Tordenſkiold han blegned brat,
vaklede paa Foden mat,
Kaarden med et Djævels Tryk
gennembored Heltens Ryg.

Gamle Kold, ſom iled til,
ſaa, at Livet ſprang paa Spil,
tog ſin Herre faſt i Favn,
gjorde ham paa ſidſten Gavn.

Tordenſkiold var gæv og bold,
han befol ſig Gud i Vold,
bad, at Gud for Jeſu Blod
naadelig hans Synd forlod.

Derpaa ſov han ſalig hen;
Gud ham reiſer op igen,
før ham i en linned Kjol
ſeirende for Lammets Stol.

Her i Verden under Sky
pranger han med Helterv,
Folkets Ven og Kongens Knægt
lever han fra Slægt til Slægt.

Lars Hestgardist og Jens Fisker.

Af Svend Ellekilde

Med Tegninger af E. Alexander Svedstrup.

Paa den flade Strand laa Fiskerlejet med smaa hvide Huse; bagved oppe over Skrænterne bredte Landet sig med spredte store Gaarde. Landboere og Strandboere har ondt ved at forliges, og saaledes var det ogsaa her. Gaardmændene pløjede helt ud til Skrænten, saae ned og saae tilbage igjen og sagde: „Alt det meget Land er vores!“ — Men Fiskerne saae op og sagde: „Pyt! Alt det meget Vand er vores!“ Der var en Slags bevæbnet Fred imellem de to Racer. Men Racefordom har sine Undtagelser.

Der var et Sted, hvor Fiskeri og Landbrug kom i nær Berøring. Lars Larsens store Gaard laa oven over det sydligste Hus i Lejet. Fra Fiskerhusets lille Have entrede gamle „Kavél“-Træer lige op til Lars Larsens store Haves gamle Gravensteenere og slyngede Grene sammen over det skrøbelige Stakitskjel. Lars Larsen var meget rig og allerede af den Grund meget anset. I daglig Omtale kaldtes han Lars Hestgardist. Han havde en Kone, der var svagelig, men en Datter rask og munter som en velfodret Plag. Hun hed Jensine — hvilket kom sig af, at hendes Fader havde bestemt, at han vilde have en Søn, der skulde hedde Jens; men da han efter længere Tids Ægteskab kun opnaaede „en Tøs“, kaldte han hende Jensine. Denne Jensine var en Und-

tagelse fra Reglen, hun var, ligefra hun kunde gaa, en stor Ynder af Fiskerlejet. Hun debuterede i Lejet med at kravle igjennem det frønnede Stakitværk og rulle ned ad Skrænten til Haven bag Fiskerhuset. Hun blev fanget af Fiskerdrengen, der slæbte hende hjem igjen til Lars Larsen. Da var Jensine fire Aar og Fiskerdrengen sex Aar.

Det kuriøse var, at Fiskerdrengen hed Jens, man skulde næsten tro, det var paa Dril.

Det pludseligt indledede Bekjendtskab mellem Jens og Jensine voxede med Aarene til Venskab. Hun stod oppe bag sit Stakit og kiggede interesseret ned til Jens, naar han var ifærd med at tyve „Kavèler". Senere blev Tilnærmelserne større. Han kylede Calviller op til hende, og hun kastede Gravenstener ned til ham; de legede sammen, skjændtes og sloges trods Forældrenes Tilhold om at holde sig til deres egne. Men da de naaede Konfirmationsalderen ændredes Forholdet. Venskabet døde, ikke paa Grund af Uenighed, men paa Grund af Ligegyldighed. Jens dyrkede sine mandlige Venners Selskab, lagde sig efter at sejle og fiske, lagde sig efter Armkræfter og efter at ryge Cigarer og spille Harmonika og var ellers en Vildkat, gik endelig tilsøs og kom saa i Tjenesten som Marinesoldat.

Da kom Julen. Jens kom hjem med Orlov for at holde Jul hos Moderen, som var bleven Enke. Juledag laa Sneen tyk og hvid. Det var tungt Føre for Fiskerfolket, som drog til Kirke klumpevis. Gaardmændene klingrede afsted i flot Kanefart. Men Julen, som for en kort Stund gjør Folk venlige og glade, virkede ogsaa her. Gaardmændene holdt Hestene an, naar de mødte gaaende Folk, og de havde Plads i Kanen, og Fiskerne glemte Sejgheden og kravlede op. Skjæbnen vilde, at det var Gaardmand Lars Larsen, der kom med halvtom Kane forbi Jens og hans Kirkekammerater, og Skjæbnen vilde, at Jens og Jensine kom til at sidde paa samme Agebræt med Fødderne tæt sammen i Halmen og under samme Dækken. Nu havde de ikke set hinanden i tre-fire Aar. Hun kunde ikke lade være og kigge paa ham, saa stor og kjøn han var blevet, og saadan Marinekraven klædte ham, og han var bleven helt underlig ved, at den bitte Jensine nu havde stort Bryst og var bleven en Kjærnepige, men Snakken kom hurtigt igang og saa gik

det med Barndomserindringer; der var nok at le af og trække frem af. „Kan du huske, du tjærede vor sorte Kat paa hanses Poter, saa den satte Mærker paa alle de hvide Gulve?"

I Kirken hørte Jens ikke meget af Prædikenen, thi han tænkte hele Tiden paa, hvordan det kunde være gaaet til, at Jensine, der var en ganske almindelig Pige dengang, var voxet sig til saadan en brillant Skude. Engang da han vendte sig, og han mødte hendes brune Øjne over Psalmebogen, gav det et helt Stik ind i ham, og han syntes bestemt, at hun blev ligesaa rød som Alterfløjlet.

Anden Juledag rejste Jens.

Men Sommeren kom, og Jens kom igjen. Han sled i det fra Morgen tidligt, for Driftighed var der i ham, men munter var han tillige. Alle mulige Grinagtigheder kunde han sætte i Værk. Om Aftnen kom de unge og hentede ham fra hans Garn, uden ham havde de det ikke gemytligt nok. Han gik altid tidlig hjem igjen, og paa Kroen kom han næsten aldrig; han fik sig en Aften-Passiar med Moderen, og saa sagde han Godnat og laaste sin Kammerdør — og sprang lidt efter ud af Gavlvinduet og listede op under de gamle Calvilletræer op til Lars Larsens Gravenstenere, og lidt efter kunde man høre Hvisken og Tisken inde fra Skyggen under en stor Tjørn, der paa alle Sider var garderet af tætte Skanser af Ribs og Stikkelsbær. Det var Elskovsord og Kjærlighedstanker, der blev talt her i de lyse Nætter, men ogsaa mere triste og nøgterne Ord, thi han var fattig, hun

var rig, og om end Kristendommen er bleven prædiket igjennem 1000 Aar her i Landet, er Lars Hestgardist ikke den eneste, der sjer mere paa Mammonet end paa Hjærtelaget.

Lars Larsen havde, uden at vide noget rigtigt, alligevel lugtet Lunten, og da Jens en skjønne Dag gik ind til ham for i alle Tilfælde at høre, hvad Lars vilde sige til hans Bejlen, fik han klar Besked. Han skulde aldrig komme til at sætte sine Ben under den gamle Gaards Straatag som Svigersøn, for den Gaard havde hans Fader levet hele sit Liv paa, og han selv levet hele sit Liv, og hans Datter skulde giftes med en Gaardmandsøn, der kunde overtage den gamle Gaard. Dermed stoppede Lars Larsen sig en Pibe og nikkede til Tegn paa, at Audientsen var forbi.

— Ja undskyld, sagde Jens, men jeg vilde blot forhøre mig, om I var tilsinds at gjøre to Mennesker ulykkelige eller ikke.

— Farvel! sagde Lars.

— Farvel da!

Jens var af de Folk, der aldrig taber Modet. Han sang lige kjækt om Eftermiddagen, mens han bødede Garn. Jeg skal nok faa ham til at sige Ja, sagde han. Men hvordan, det vidste han ikke rigtigt endnu.

Fiskerne tog, trods det kølige Forhold til Gaardmændene, ikke saa sjældent Kommissioner med til Byen for dem, — for Betaling forstaar sig. Lejet laa i en Fjordmunding, og Søvejen over til Byen var knap en Mil, mens Kjørevejen var henad de tre.

Saa var det en Dag, at Jens fik at vide, at Lars Larsen skulde til Bys, men daarligt kunde affe Heste og derfor havde forhørt sig hos et Par Fiskere angaaende Baadefart. Strax gik Jens op til Lars og sagde, at da det just traf sig, at han skulde derover, vilde han gjærne tage Bud med, for der var da ingen Grund til Uvenskab, og koste noget skulde det ikke. Lars trak lidt paa det; han skulde nok have Smør til Byes, men der var det, at han nok selv vilde med og saadan, og forresten hastede det ikke. Men Jens var Venligheden selv, og vilde Lars Larsen selv med, var det udmærket, for det stod med pæn Vind i disse Dage. Og saa blev det til, at Lars nok vilde med.

Jens gik fløjtende hjem. Nu kunde det jo være, at

han kunde faa Krammet paa Gaardmanden, thi paa Søen kunde man tit komme længere med dem end paa Landjorden.

Morgen kom og Lars Larsen kom med Smørret og saae betænksomt ud over Bugten, som havde temmelig livlige Bølger, men i Solskinnet saae de helt medgjørlige ud.

— Det blæser idag!

— Ikke Spor uden godt, vi kan aldrig have bedre Vejr, svarede Lars, og det er en dejlig rolig Baad.

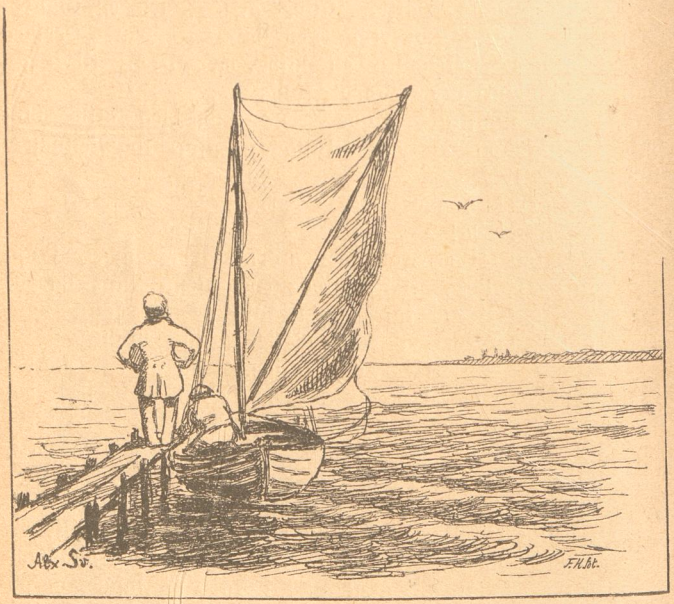

Saa sejlede de da, Vinden var agterind, Baaden gled i støtte Tag gjennem Vandet, og Lars Larsen syntes, det var helt udmærket.

Det blev Eftermiddag inden de tog hjemad igjen; Jens havde forfærdelig meget at bene rundt om, og det uagtet det begyndte at kule op med Torden-Byger.

Omsider stod de ved Havnen.

— Jeg synes det er svær høj Sø!

— Ikke Spor!

Lars saae endnu mere betænksom ud, end om Morgenen.

— Kom nu Lars Larsen, saa er vi klar! Bange for lidt Vind, er Du vel ikke?

Bange, Lars roste sig altid af sit uhyre Mod, han som havde været med i 48, bange, he! Lars kravlede i Baaden og man kom ud gjennem Havnemundingen.

Baaden rejste sig i Søen, pjaskede ned igjen, krængede svært til Siden og pilede saa i et langt Kryds ud ad det aabne Hav til.

— Det er svært saa Du styrer hende udefter?

— Ja vi maa jo krydse hjem.

Ligesaa duelig en Hestgardist Lars havde været, ligesaa elendig var han som Sømand. Han blev blegere og blegere og kravlede helt op ad Essingen. Men han lod som han var veltilmode og gav sig til at snakke. Da de havde sejlet lidt, siger Jens:

— Jeg troer jeg sætter Topsejlet op, saa presser vi den bedre. Kanske Du vil tage Roret saalænge?

— Topsejl! Og vi render allerede med hele den ene Fading i Vandet, jeg er allerede helt dyngvaad! Der er ingen Grund til at sætte Livet til.

— Sætte Livet til, ja mig er det ligegyldigt, om jeg drukner eller ej, naar jeg ikke kan faa Jensine. Kanske Du vil tage det Ror lidt!

— Nej, lad være med det Topsejl, den helder saa stygt. — Det begyndte at kvalme for Lars Larsen.

— Naa ja, kan jeg gjøre Dig en Tjeneste med at lade være at sætte Topsejlet, saa for mig gjærne, og vi faaer ogsaa snart nogle slemme Byger, det staaer med Stød!

— Jeg troer vi skulde vende og gaa i Havn igjen, vi kommer ikke hjem mens det er lyst, troer jeg, paa den Manèr.

— Vi faaer det lyst nok, tænker jeg; de Kammerater dèr — Jens pegede ud i Horizonten — vil nok give Lys, det er et Par vældige Tordenbyger de.

— Ja det er fælt med den Torden, vi har iaar.

— Du skulde have en Lynafleder paa Din Gaard, Lars Larsen!

— Aa, vil Vorherre, at Lynet skal slaa ned, respecterer det ikke en Lynafleder.

Tordenbygerne kom nærmere, og nu og da glimtede

et blaaligt Lyn frem bag Skyerne, og Vindstødene bleve heftigere.

— I saadant et Vejr kunde en Kludderhas godt kæntre en Baad, sagde Jens filosofisk, og Lars blev om muligt blegere end før.

— Hvis vi nu vendte, saa kunde vi vel være i Byen paa et Øjeblik, sagde Lars.

— Det var et Øjebliks Sag, men jeg er ikke den Mand, der gjør mig til Grin; vi kommer nok hjem i Nat engang.

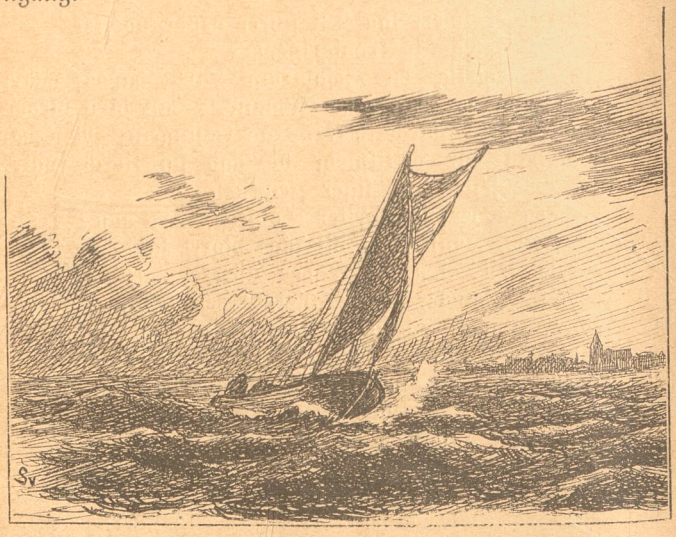

— Hvis Du vil vende, giver jeg Aftensmad, og der er jo Beridere ogsaa. Vi kunde jo tage hjem imorgen — uf! sikket Lyn!

— Ja det bliver et Herrens Vejr!

— Saa skynd Dig lidt og vend!

— Nu skal jeg sige Dig noget, vil Du give mig Jensine til Kone, saa vender jeg, men aldrig ellers, om vi saa skal vende Bunden ivejret herude!

— Den Ting, synes jeg, vi kunde tale bedre om til andre Tider.

— Ja saa taler vi heller ikke om at vende.

— Vi kunde faa det saa gemytligt i Byen iaften!

— Gemytligt, jeg er altid gnaven, saalænge jeg ikke kan faa Jensine til Kjæreste!

Lynene bleve stærkere, og Tordnen rullede som Arbejdsvogne over en Træbro.

— Man skulde tro, Lynet kunde slaa ned i saadan en Mast, sagde Lars.

— Det hændte forleden ovre ved Bornholm. Jeg siger ligesom Du, vil Vorherre, kan Lynet ramme os lige saagodt inde i Byen. Nu slaaer vi et Slag udefter igjen. Du kan nok taale lidt mere Sø.

— Vend hellere —, gispede Lars, Søsygen kriblede i ham og han rystede i sit gjennemblødte Tøj — ellers kommer vi aldrig hjem!

— Jensine! sagde Jens.

— Jeg vil give Dig 10 Kroner!

— Snak, nu gaar vi paa den anden Boug, pas paa Hatten!

Lars svarede ikke, han havde maattet give tabt mod Søsygen.

— Jeg vil give Dig 100 Kr. for at vende! stammede han. Jens svarede ingen Ting uden: Der slog Lynet ned, saae Du det?

Lars mælte i en lille Tid ingenting, saa sagde han med Anstrængelse:

— Du skal faa Jensine, hvis Du holder rigtig af hende og ikke selv siger Nej til hende, men om tre Maaneder først, for saa handler Du ikke i Overilelse.

Det lysnede i Jens Ansigt, han vendte Baaden, og saa Minutter efter laa de atter i Havnen.

Der var vel gaaet en Maaned, og Lars Hestgardist og Jens kom en Del sammen, men ikke videre, end at Jens lige akkurat fik Lov at komme ind i Gaarden og snakke et Par Ord. Saa en Søndag, da Jens kom anstigende paa sædvanlig Tid, traf han Lars Larsen i usædvanlig oprømt Stemning ifærd med at lægge Saddel og Bøjle paa en dejlig ung Hest.

— Jeg rider en lille Tur idag, det er dog min bedste Fornøjelse. Ja saadan En som Dig kan ikke ride engang.

— Det er vel ikke saa gefährligt, mente Jens.

— Naa, vi skulde vel heller ikke have vores gode Heste spolerede af en Søndagsrytter; men Du har sagtens heller ikke godt Mod til den Slags, ellers kunde Du da

forresten godt ride paa den gamle, Moderen til ham her, hun render ikke med nogen, og man sidder paa hende ligesom i en Sofa. Ja ligegodt vil Du prøve det, kan Du hente hende!

— Det skulde Du, sagde Jensine, glad over Faderens Venskabelighed, jeg skal hjælpe Dig!

Saa hentede de den gamle og lagde Dækken paa.

— Jeg har kuns eet Par Stigbøjler, sagde Lars Larsen, men dem kan Du faa, og saa spændte han af og spændte paa, og det var jo særdeles venligt, og saa red de først i Skridt og saa i Trav, og det gik helt flot.

— Nu vil jeg sige Dig een Ting, Jens, sagde Lars Hestgardist, nu vil jeg ikke have noget Vrøvleri med Dig; nu rider vi en lille pæn Tur, men Du skal love mig een Ting, og det er et Ord, at Du ikke springer af Hesten, saadan som det kan hænde med Begyndere, naar de bliver bange; naar Du blot bliver siddende, maa Du gjærne sakke bagefter eller vende om, men ikke springe af, for jeg vil ikke være til Komedianteri med Dig!

Det lovede Jens lige paa Stedet, at ride var jo ikke vanskeligt.

— Men forresten, sagde Lars lidt efter, saa kunde jeg bedre lide, om Du alligevel tog den unge, for den gamle skal man være lidt forsigtig med, den er ikke paalidelig i Forbenene.

Det var der ikke noget at sige til, og saa skiftede de Hest.

— Det er en dejlig rolig Hest, den bær' bare lidt højt, men saa skal Du klemme godt med Benene. Hold bare jævnt og lige paa Tøjlen; haler Du, slaaer den op og stejler, og det er altid kjedeligt for en Begynder; saa tager vi et lille Trav — saa—aa!

Det var det værste Jens havde været med til, ligesaa jævnt den gamle bar, ligesaa galt stødte den unge, han fløj en Alen tilvejs, og i samme Nu han faldt ned, fløj han op igjen, hvormeget han saa end klemte med Hæle og Knær; Hatten dansede paa Hovedet, han maatte trykke den helt ned over Ørene, snart sad han paa den ene Side, snart paa den anden Side af Dyret, Stigbøjlerne havde han jo ikke mere, hvert Øjeblik maatte han gribe den i de nederste Mankehaar for at holde Balancen.

— Ska—ha vi—hi ik—hik—kikke holde op med det — Trav li—hidt! spurgte Jens.

— Vi er ikke begyndt endnu, sagde Lars, og satte stærkere Fart paa, men Du kan jo menecere og sakke agter ud, men lad være med at stramme Tøjlen, eller „hale tot", som I siger, for saa slaar den bag ud. Kom saa, nu rask Lotte, kom saa, kom saa, Fritz, Fritz! Se nu gaar den! Det er pudsig med den Fritz, det er ligesom den ikke var vænt fra, den er altid i Hælene paa Moderen.

Jens var ligeved at ryste skilt ad, han raabte Prrr og han raabte saa—aa—aa—, men Fritz var stadig mindst paa Siden af Moderen; han forsøgte at holde igjen, men det hjalp kun til, at den gjorde saa tossede Sidespring, at han kom til at hænge helt nede paa Siden af den.

Aa Gud give han var hjemme igjen!

— Skal vi langt!

— Det skal jeg sige Dig, Jens, dette her er nu min Sejletur, lige for lige; vi vender, ligesaa snart Du siger, at Du giver mig Løftet tilbage om Jensine.

— Er det saadan vi leger, raabte Jens i Raseri, om Du saa vil brække Halsen paa mig, siger jeg ikke Nej til Jensine!

— Aa det er svært som Ridning kan tage paa Rekrutter. Sex Mil i Træk kan vi godt tage uden at hvile, og man kan ogsaa godt hvile paa en Hesteryg; og det lover jeg Dig, at Du skal blive reden saadan til, at Du sælger Dit Liv for en Tinknap.

Farten gik over Stubmarker og ind paa Landevejen. De flintrede af. Lars sad saa flot som en kongelig Berider, men Folk paa Vejen var lige ved at le sig fordærvet over Jens; han sad med Næsen helt henne over Manken og hoppede og vinglede, Øjnene løb og Næsen løb og Sveden løb, Albuerne vare ligeved at ryste af ham og Aandepusten lød som et Lokomotivs Stønnen, og han indsaae klart, at længe holdt han ikke Livet i sig paa den Manér. Gjærne havde han ladet sig dumpe ned, men dels vilde han slaa sig til Krøbling derved, dels var det imod Aftalen.

Med fem Minutters Mellemrum spurgte Lars:

— Hvordan gaar det, troer Du, Du holder ud et Par Timer endnu. Dschik Dschik —!

Jens kunde mærke, at Huden forlængst var gaaet af Inderlaar og Nederryg, han tog et hastigt Tag under

det ene Ben og var ligeved at falde af samtidigt, jo der var Blod udenpaa Benklæderne.

Lars fulgte hans Bevægelser med Interesse.

— Ja jeg har skam ondt af Dig Jens, det er ledt nok, men det bliver meget værre.

Jens havde ikke Vejr til at svare, han tog en fortvivlet Beslutning og rykkede i Tøjlen, som om han vilde trække Hovedet af den unge Hest, men den svarede med et Par vældige Spring, saa at han tabte Tøjlerne og klamrede sig til Halsen.

— Du maa ikke tabe Tøjlen, sagde Lars, rakte sig hen, greb Tøjlen og førte den over paa sin egen Haand. Hold Dig nu godt fast, Jens.

Nu gik det vildere end før, men stadigt i Trav.

— Bedre Travere findes ikke i hele Amtet, de er ogsaa præmerede, aldrig slaar de over i Galop!

Jens mærkede hvor Blodet dunkede i ham, som om han skulde sprænges, han var ligeved at lade sig dumpe ned, koste hvad det koste vilde. I det fjærne saae man Byens Tage.

— Vi rider udenom Byen, sagde Lars, og gav det prustende Dyr Schenklen.

— Jeg kan ikke mere'! sagde Jens.

— Giver Du Dig?

Jens nikkede.

De kom først hjem sent om Aftenen.

Om Natten kunde Jens hverken ligge paa den ene eller den anden Side, hverken paa Maven eller Ryggen, hverken gaa eller staa. En hel Uge efter kunde han kun stavre afsted skrævende; det var ligesom hans i Forvejen runde Ben vare blevne dobbelt saa runde.

Nu kom han aldrig mere paa Gaarden, men kun om Aftnen sent til Tjørnen.

Det var i Slutningen af September en Søndag Nat, at det gav sig til at lyne og tordne saa voldsomt, at hele Fiskerlejet kom paa Benene. De fleste unge var iforvejen paa Benene, thi der var Gilde i Kroen. Det rullede og dumpede over Hovedet paa dem, som om Lofterne skulde falde ned, og det glimtede med Blink som det klareste Solskin. Med eet lysnede det stærkt og vedvarende. Jens fløj hen til Vinduet; var der Ild hos

Naboen? Nej, hen til Kjøkkenvinduet. Ild! Der var Ild oppe over Skrænten. Det var hos Lars og hos Jensine — og den svagelige Kone! Jens foer ud og op ad Skrænten. Vælbige Luer knitrede op gjennem Stuelængens Straatag.

En af Gaardens Karle løb brølende som et galt Menneske ned ad Lejet til. Jens styrtede ind i Huset gjennem Kjøkkenet, hvor et Lys stod og brændte; igjennem Stuen foer han ind i Soveværelset; der tumlede Lars Larsen og Jensine og en Pige med den syge Kone; men da Pigen saae Jens, overlod hun ham at hjælpe til og løb ud i Gaarden. „Skynd Jer, skynd Jer, for Taget skrider!" raabte hun derudefra. Røgen stod ind gjennem Stuerne.

„Ud gjennem Gavlvinduet!" raabte Jens og tog Konen som et Barn paa sine stærke Arme, stødte Vinduestolpen ud med Skuldren i et rasende Hug.

„Kom Lars, tag imod Din Kone!"

Lars krøb ud gjennem Vinduet og Jens løftede Konen ud til ham, og derefter mere kastede end løftede han Jensine bagefter og krøb selv ud.

Jens og Lars bar Konen ned til Jens Moder, og der fik ogsaa Jensine Tag over Hovedet.

Da Uvejret var forbi, kom Kvinderne i Senge i det lille Fiskerhus.

— Du skal ikke være bange mere, hviskede Jens til Jensine, nu ligger Du jo godt, og det i min Seng. Nu gaaer jeg op og ser til de andre!

Oppe om den brændende Gaard var der Folk nok, men der var ingenting at gjøre, Ilden havde Magt over det Hele.

Der hjalp ingen Kjære Moder. Den hjærtevarme Fiskerkone vilde ligesom Jens, at Lars Larsens skulde slaa sig til Ro i deres Hus, og derved blev det foreløbigt.

Et Par Dage efter som Lars Larsen stod og saae vemodigt paa de forkullede Rester af den gamle Gaard, kom Jens hen til ham. Han saae, at den gamle havde Taarer i Øjnene. Men trøste ham kunde han ikke. Saa tog han ham blot trofast i Haanden og kanske fik han ogsaa selv lidt Vand i Øjet.

— Vorherre har sine egne Veje, sagde Lars omsider. Det vil jeg dog sige Dig, sagde han lidt efter, at Du skal have Jensine alligevel. — —

Et Par Aar efter laa der en ny pæn Gaard paa Bakken, men Stuehuset laa helt nær Skrænten, og der boede gamle Larses og unge Jenses sammen. Lars Larsen havde forpagtet sin halve Jord ud, men havde til Gjengjæld lavet en større Hestestald efter alle Nutidens Fordringer, et Stutteri i det smaa. Men intet prægtigt Føl syntes han dog kunde maale sig med Barnebarnet Lars Jens. Foreløbig lærte han at ride paa Bedstefaderens Knæ, men naar han blev større skulde han lære at ride saadan som de gamle Hestgardister, og saa skulde Jorden ikke mere forpagtes ud.

Opvakt.

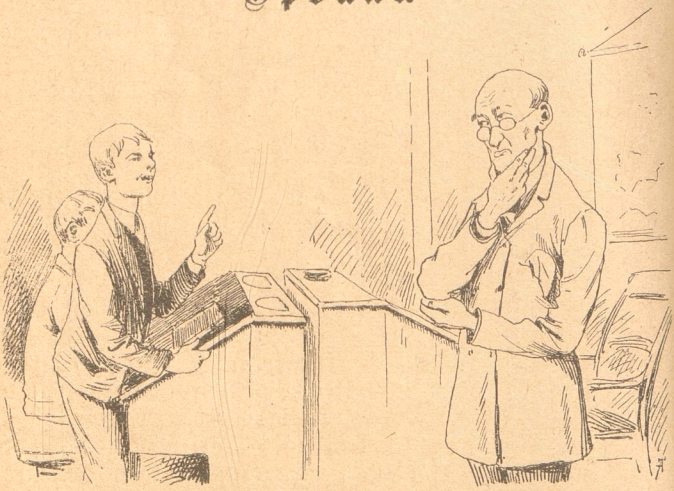

Læreren: Da slog Samson tretusinde Philistre med — naa, videre Jens.

Jens (tier).

Læreren (peger paa sin Kind for at hjælpe ham): Hvad er da dette?

Jens: Rigtig — med en Aasenskjæft!

Fellinge Aaløb. Efter et Maleri af Viggo Langer.

Syvsoverdag.

Under de mange frygtelige Kristenforfølgelser i de første Aarhundreder fortælles fra Martyrernes Historie mange underlige Sagn og Legender. Saaledes berettes der fra Kejser Decius's Tid Aar 249, om syv troende Mænd — alle deres Navne findes optegnede — at de for at redde sig skjulte sig i en Grotte, der fandtes i et Bjerg i Nærheden af Ephesus. Da de følte sig i Sikkerhed, overvældede Trætheden efter Flugtens Anstrengelser dem i en saadan Grad, at de alle faldt i en lang og dyb Søvn — saa langvarig, at de først vaagnede — saa lyder Sagnet — efter 198 Aars Forløb, under Theodosius den 2dens Regjering Aar 447.

De forestillede sig nu, at de kun havde sovet èn lang Nat, og da de følte Sult, sendtes én af dem ind til Byen at skaffe Fødemidler.

Men hvor maatte han undre sig! I Stedet for Dianabillederne lyste kristne Kors fra alle Templerne, Folket kjendte og forstod ham ikke, hans eget Modersmaal forekom ham ukjendt og fremmed. Og han vakte Opsigt — saavel hans Klædedragt, som de Penge, for hvilke han vilde gjøre Indkjøb. Man førte ham til Prokonsulen, at denne skulde se den mærkelige Gamle med de gammeldags Mønter, der antoges at hidrøre fra en i Jorden funden Skat.

Da saa den Gamle her fortæller sin og sine Venners Hændelse, rygtedes denne Begivenhed hurtig ud over den hele Stad og baade Biskoppen, Kejseren som hele Folket maatte strax ud at se Stedet og de syv mærkelige Gamle.

Men paa en Gang sove de dog atter hen, denne Gang den evige Søvn. Baade Biskop og Kejser knælede ned og kysfede de Døde, Kejseren bredte endog sin Kappe af Purpur ud over dem, og de stedtes til Hvile i gyldne Kister.

Saaledes er efter Sagnet den Legende, der knytter sig til Almanakens Mærkedag: den 27. Juni — Syvsoverdagen.

En self-made man.

Tegning af Axel Thiefs.

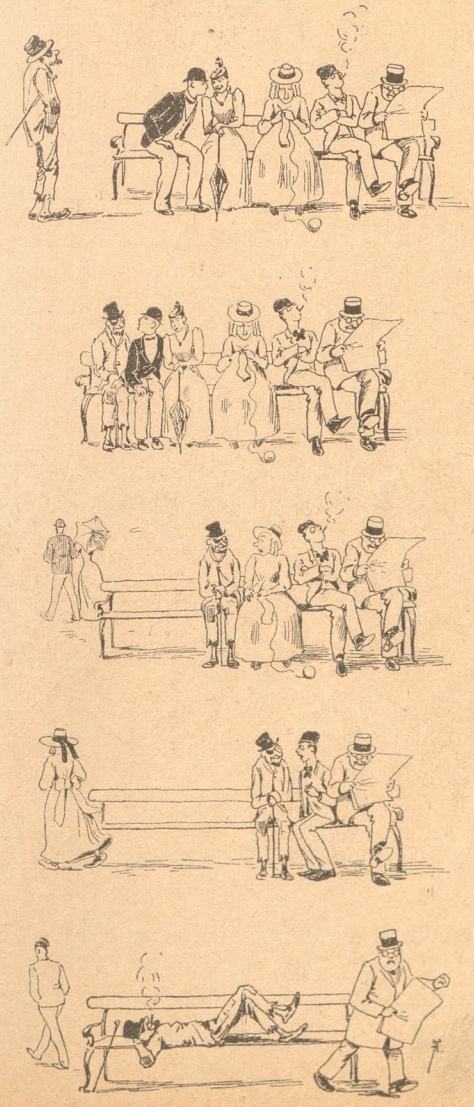

Vejrspaadomme for 1893.

Januar. Klart Frost i Maanedens første Dage, derefter megen Sne. Midt i Maaneden usædvanligt mildt Vejr for Aarstiden med megen Regn. Noget køligere Vejr i Resten af Maaneden.

Februar. Taage, derefter Blæst og Tøsne. Senere østlige Vinde med opklarende Vejr. Slutningen af Maaneden stille og klar med let Frost.

Marts. Klart Frostvejr, derefter megen Sne, efterfulgt af en kort Periode med Tøvejr og Regn. Resten af Maaneden klar med jævn Frost.

April. Klart og køligt i den første Del af Maaneden. Ustadigt og mildt. Den sidste Del af Maaneden tør og kølig.

Maj. Klart Vejr med Nattefrost, derefter ustadigt. Slutningen af Maaneden mild og smuk.

Juni. Smukt Vejr med tiltagende Varme. Tordenbyger. Ustadigt og køligt. Klart og smukt i sidste Tredjedel af Maaneden.

Juli. Varmt og klart Vejr, Tordenluft. Nu og da Haglbyger. Tiltagende Varme i Slutningen af Maanedrn.

August. Meget varmt og tørt. Senere ustadigt og varmt til Udgangen af Maaneden.

September. Varmt og ustadigt, derefter Tordenbyger med Blæst og køligere Vejr. Sidste Del af Maaneden smuk og mild.

Oktober. Den første Halvdel af Maaneden mild og tør. Derefter ustadigt Vejr med Regn. Slutningen af Maaneden kølig med Blæst.

November. Blæst og køligt. Smukt og mildt. Senere hen taaget Vejr uden Nedslag.

December. Mildt og taaget. Ustadigt med Blæst og Tøsne. Slutningen af Maaneden meget mild.

Kjøbenhavn. J. Cohens Bogtrykkeri.

Fredensborg,

Kongeparrets Sommerresidens under Fyrstebesøgene.

Skitse af **Vilh. Rohlfs**. Med nogle Portrætter.

Som jeg sidder her ved mit Skrivebord, medens Ilden blusser i Kakkelovnen og Sneen udenfor fejes hen over Markernes Knolde af Stormen, slynges op imod Mure og Hegn, saa den samler sig i Driver med lange, bløde Skraaninger — er det helt underligt at tænke sig, at dette Sted, denne stille Plet midt i Nordsjælland, til sine Tider fængsler hele Verdens Interesse.

Det er Vinter nu paa Fredensborg. Den dejlige Have ligger stille og ensom med sine falmede Blomsterrabatter og det sorte, visne Græs; Alleerne strække sig gjennem Parken som to Rækker Vagtposter, der stive og regelrette have stillet sig op langs de sumpede Veje. Det eneste Levende i Skoven er Kragerne, der spadsere hen over Sneen eller med hæse Skrig fare om mellem de nøgne Grene — Krage-Skriget og Stormens Suk, Lyden af knækkede Kviste og Løvets Raslen, medens det hvirvles hen over Skovbunden, det er Vinterens Musik i Fredensborg Slotshave.

Hist henne, bag Marmorhavens Gitter, sove under skjærmende Trækasser de smaa Marmor-Børn deres Vinter-Søvn paa de kolde Puder, medens Wiedewelts stjønne Statuer, Danmark og Norge, knejse lige kjækt baade Vinter og Sommer og med usvækket Stolthed og Ynde strække Armene ud imod det hvide Slot.

Nede ved Søen, hvis Flade i Sommerens Sol sendte skjælmske Blink ad Alleerne op imod Slottet, tegne Skovens Konturer sig nu mørke mod den graa Himmel; Vandet er truende sort, og fra Bred til Bred spreder sig en tæt, klam Taage.

Overalt er der nøgent og vaadt — og naar Frosten rigtig tager fat, eller naar Vinter-Regnen afører Landskabet hver Gnist af Poesi, da sænker sig over det Hele den dybe, faste Søvn, der synes Døden saa lig.

Og midt i det Hele — med den øde Park bag sig, med den forfrosne By foran sig, ligger Slottet ligesaa tavst, lige saa forladt som alt andet. Men Slottet er for

denne Egn, hvad Hjertet er for det menneskelige Legeme: det er Drivkraften; det er derfra, det friske, varme Blod, det pulserende Liv føres ud i Legemet, og hvis Hjertet gik fuldstændig i Staa, saa døde Livet bort. Heldigvis slaar Hjertet dog endnu — svagt, men det slaar dog — og saalænge Livet ikke er udslukt, har man Haabet om, at det atter kan rejse sig i sin fulde Kraft.

Jeg har sunget om Fredensborg Slot:

Der staar et Sted et prunkløst Slot
af høje Bøge skygget,
al Somrens Sol har det forladt,
og Fuglene, der bygged'
den lune Rede under Tag
og kvidred' der saa mangen Dag,
er fløjne bort mod Øst og Vest,
Mod Syd og Nord, hvor der er bedst
Ved Vintertid at være.

Og i det tomme, hvide Slot,
af Marmor-Vagten skjærmet,
der hviler nu en Gjenklang kun
af det, der her sig nærmed'
saa højtidsfuldt til alle dem,
som mødtes i det fælles Hjem:
En Tone fra det skjønne Land
Ved Evighedens lyse Strand,
Fra Kjærlighedens Rige.

Saa øde staar det tause Slot,
af visne Blade krandset,
og Støvet dryssер sagte ned,
hvor Kongebørn har dandset;
men træder man i Slottet ind,
man fanges af et Aandespind;
de stille Rum fortælle om,
at her er skabt en Helligdom,
Som aldrig kan forødes.

Ej Tausheds Magter Klangen end
fra Kuplens Hvælv forjøge,
Og Hjemmets Aander slumre blidt
i Havesalens Kroge.
Fra hvert et Hjørne hvisker det,
og hvert et Sæde, hver en Plet
sin Del af Minders Rigdom fik:
et Ord, et Smil, et kjærligt Blik,
af Fred og Glæde fostret.

Og medens Mindets blege Krands
det hvide Slot omslynger,
Det hele — Slot og Skov og Sø —
sig pludselig forynger.

En Trøst, et Haab har hjemme her:
at de, det gamle Slot har kjær,
vil komme hid fra Øst og Best,
fra Syd og Nord — thi der er bedst
i Hjemmets Skjød at være!

Kongeparrets Guldbryllup stunder nu til, og Fredensborg har ny Udsigt til et større Fyrstebesøg. Det vil sagtens blive pompøsere, mere imponerende end de sædvanlige, men disse have dog præget sig i Erindringen — enkle og prunkløse som de vare. Og nu, da Aarets Dag helder mod Aften og Horisonten straaler i Guld og i Rødt, føler jeg Lyst til ligesom at lukke Øjnene og lade det brogede Sceneri glide langsomt forbi i Erindringen.

Saa vil jeg helst med bløde Træk, uden skarpe Kanter, fremstille, hvad der nu — midt i Vinterens Hjerte — synes mig at være næsten en Drøm, et Stykke Eventyr . . .

Det er en smuk Solskins-Dag i September; Naturen staar endnu i al sin sommerlige Yppighed. Esrom Sø ligger som et blankt Spejl midt i de løv-tætte Skove — fra Kongebroens Flagstænger hænge de fire Nationers Farver slappe ned.

Paa Broen staa Skipperen og Matroserne med Haanden til Huen — i Alleen langs Søen staa Folk og stirre paa en Baad, som er ved at lægge til. Der lyder Latter og Raab fra Baaden — en stærk, mandig Røst behersker det Hele; Baadens Besætning springer i Land, paa Broen staar Kejseren af Rusland omgiven af unge Prindser og Prinsesser. De gaa op ad Trappen, Publikum nejer og hilser og faar Hilsen og Smil igjen fra den glade Klynge, som med Kejseren i Spidsen i raskt Tempo bevæger sig op imod Slottet. Og Tilskuerne sætte i Løb ad Sidegange gjennem Parken for paany at lade Selskabet passere forbi, for atter at nyde Synet af de fyrstelige Personer.

Høj og fyldig, iført en stramtsiddende graa Jakke, bærende Hovedet frit paa den kraftige Hals, i det brede, skjægsmykkede Ansigt de lyse Øjne, der undertiden holdes sammenknebne, til andre Tider vidt aabne, gaar Ruslands Kejser sorgløs sin Vej gjennem Danmarks Skove. En Person som en Kejser, en Holdning som en Kejser — ikke blot imponerende ved sin Stillings Vælde, men

betagende ved hele sin Optræden, bedaarende alle Kvinder ved sin Mandighed, ved det Væld af naturlig Kraft, som hviler over ham . . .

Det er tidlig Morgen. Et Lokomotivs Fløjten melder Ankomsten af et Extratog — frem for Fredensborg Jernbanestations Perron kjører et Tog, af hvis Kupevinduer der titte brune, fremmedartede Ansigter. Saasnart Toget

holder myldre de ud af Vognene, alle Medlemmerne af „det kejserlig russiske Ekvipage-Musikkorps" — en broget Samling af de forskjelligste Typer fra alle Ruslands

Egne. Mørkeblaat Tøj besat med gule Snore, hvide Huer med flagrende Baand, under Armen Instrumentet, i Haanden Nodestolen og en vældig Bunke Noder.

Medens en Pakvogn tager Nodepakker og Stole,

blive Musikerne stillede op i Geled og marchere til Slottet. Ved Ridebanen lejre de sig for at vente paa nærmere Ordre — nysgjerrige stirre de russiske Matroser paa de danske Gardister, som exercere paa Ridebanen. Saa kommer Ordren — hurtig gribes Noderne og afsted gaar det ud i Parken, hen under Slottets Vinduer mod Haven.

I Vinduet til sit Paaklædningsværelse viser Kejseren sig i Morgendragt og taler ned til sin Hofmarchal, Fyrst Obolensky, der jo desværre ifjor paa Livadia blev et Offer for Influenzaen. Fyrsten, Kejserens Jævnaldrende, er iført russisk Nationaldragt med Kosakhuen paa; han bringer Kejserens Ordrer til Musikdirektøren. Denne hæver Taktstokken — og den fuldtonende Harmoni-Musik bringer sin Morgenhilsen til Herskaberne i Slottet. En noget fremmedartet Musik, frembragt af mange forskjellige Instrumenter, som ikke findes i vore Orkestre.

I den tidlige Morgenstund er der stille og fredelig i Parken; kun enkelte Tilhørere ere hidkaldte ved Rygtet om, at den russiske Musik er set vandre gjennem Byen. Solen kaster sine Straaler gjennem Løvet hen over Blomsterrabatterne paa Plainerne foran Slottet, medens Pladsen foran Bygningen endnu ligger i Skyggen. Musiken spiller nogle faa Numre — Kejseren har trukket sig tilbage, og Korpset gaar ind i Slottet for at faa en Hjertestyrkning inden det vender hjem til sit Skib paa Kjøbenhavns Rhed.

Kun en enkelt Gang, ved særlig højtidelig Lejlighed, er den russiske Musik bleven paa Fredensborg hele Dagen — har spillet om Formiddagen i Slotsgaarden, om Eftermiddagen i Parken, om Aftenen ved Taflet. Da har det om Eftermiddagen været som en Promenadekoncert — en sand Nydelse for Fredensborgerne og for de talrige Rejsende, der strømme hertil under Kejserbesøget.

Da har Parken været livlig besøgt. Tætte Skarer af Tilhørere stille sig op saa nær ved Slottet som muligt for at høre og — for at se. Thi Havesalens Døre staa paa vid Gab, og i Døren, paa Trappen og i de aabentstaaende Vinduer ses de fleste Medlemmer af Kongefamilien i fortroligt Samkvem; Herrerne rygende deres Cigar efter Frokosten, Børnene tumlende muntert omkring . . .

Det er en livfuld Tid for Fredensborg, naar Residentsen forlægges hertil — nu sker det som Regel

Prins Valdemar. Kronprins Frederik. Kronprinsesse Louisa. Kejser Alexander III. Dronning Olga. Kong Georg. Prinsesse Alexandra. Kong Christian IX.

Kejserinde Marie Feodorowna. Dronning Louise.

kun naar der ventes stort Fremmedbesøg. Slottet er jo ingenlunde saa lille i sig selv, men det er for lille til paa standsmæssig Maade at give Plads for de mange Gjæster. Man hjælper sig imidlertid paa bedste Maade — Hjærterum er der i hvert Fald til Overflod, og enhver maa tage det som han kan faa det.

De kongelige og kejserlige Herskaber have kun ringe Plads i Forhold til det, hvortil de ellers ere vante; Møblementet er tarveligt, Værelserne smaa — Havesalen og Kuppelsalen ere de to eneste nogenlunde store Rum. Storfyrst-Thronfølgeren f. Ex. bebor to smaa Værelser, meget tarvelig møblerede — paa Væggen hænge Oljetryksbilleder! Og hvad Følget angaar, maa de fleste Damer og Herrer nøjes med at have Dagligstue, Spisestue og Soveværelse i samme Rum.

Men man har jo den frie, herlige Natur! Kongefamilien profiterer selvfølgelig deraf — daglig foretages Udflugter, Rideture, Kjøreture, Spadsereture og aflægges Besøg hist og her. Og hver den, der har haft den Lykke at se nogen af Kongehusets Medlemmer indenfor sine Døre, betragter sig som et særligt priviligeret Væsen og glemmer aldrig at fortælle derom, naar Lejlighed gives.

Kongehusets store Elskværdighed er kjendt overalt; paa Fredensborg-Egnen ved man tilfulde at skatte den; den Højeste som den Laveste nyder godt deraf.

Kronprindsen og Kongen af Grækenland have personlige Bekjendte viden om — med stor Interesse og Deltagelse færdes de blandt Befolkningen, lytte til dens Tale, hjælpe, hvor Hjælp kan ydes. Og det samme gjælder selvfølgelig om alle Kongefamiliens Medlemmer — man tænker ikke paa Fredensborg naar man boer der, man glemmer det heller ikke i Kjøbenhavn; derom vidner tilstrækkelig den rige Gavmildhed, som Kongen og Dronningen saavel som deres Børn udøve ved Jule- og Nytaarstid.

Man har en lille Historie om en Gave, som kom fra Dronningen ifjor. Paa sin Fødselsdag fik Dronningen af Kjøkkenpersonalet en stor, smagfuld pyntet Fødselsdagskage; med sædvanlig Godhed tænkte Dronningen strax paa et Sted, hvor Kagen vilde være overmaade velkommen: Børne-Asylet.

Den næste Dag sidde Børnene i Fredensborg Almueskole og lytte andægtig til Lærerens Forklaringer, da

Døren gaar op, og ind triner en rød Lakaj, der overrækker Læreren en Kurv. Han skulde hilse fra Dronningen, at her sendte hun Børnene sin Fødselsdagskage og haabede, den maatte smage godt. — Stort Røre mellem Børnene — længselsfulde Blikke paa Kurven; Læreren stod og saa' paa Lakajen. Om det virkelig var her, han skulde levere Kagen? — Ja, vist var det saa! — Saa tog Læreren Kurven for at lægge Kagen paa et Fad, og medens han er borte spørger Lakajen venlig Børnene, hvorledes de har det her i Asylet. — Det er slet ikke Asylet, svares der, det er Almueskolen! — Hvadbehager? er det ikke Asylet? maa jeg saa bede om Kagen igjen! — Vips, snapper Lakajen Kurven og forsvinder. — Der sad Børnene tilbage med lange Ansigter . . . heldigvis var der en gammel Dame, som hørte Historien og næste Dag sendte Skolebørnene en Kage i Stedet for den, der kom og forsvandt . . .

Der føres Familieliv paa Fredensborg Slot. Det er ikke Politiken, som samler, det er Kjærligheden, der forener. Den staar saa smukt for ens Tanker, denne ofte tilbagevendende Sammenkomst af hele Familien; den vidner højt om den Plads, Kongen og Dronningen indtager i deres Børns Hjærter, og den vidner højt om den Trofasthed, hvormed Kongebørnene i fremmed Land bevarer Kjærligheden til deres Fædreland.

Paa Fredensborg Slot bære de saakaldte „historiske Ruder" et direkte Vidnesbyrd derom. De fleste fyrstelige Personer have i en Rude indridset et Udbrud af Henrykkelse, af Længsel eller af Vemod — blandt disse læses ogsaa det Navn, som bæres af Ruslands Herskerinde, Danmarks vennesæle Datter, Kejserinde Maria Feodorowna. Men Mindeskriften kalder hende ikke saaledes — der kalder hun sig som hun kjendes og mindes af alle Danske: Dagmar!

Naar det flagsmykkede Kongetog, som bringer Kejseren af Rusland og Familie til Fredensborg, holder stille foran Perronen, da stiger først ud, stor og imponerende, venlig hilsende, men stadig kejserlig reserveret, Herskeren over alle Rusere. Og efter ham stiger ned paa Perronen hans Hustru, stille og lidet fremtrædende i sin Person, bevægende sig med fuldendt Majestæt og fuldendt Ynde; hun behøver kun at vise sig for at fængsle alle — der er en Mildhed i Kejserindens Ansigt, en Ven-

Prins Albert Victor. Prins Christian. Prs. P. Nicolaus Marie af Grækenl. Ps. Marie af Grækl. Storfyrstinde Xenia.

Ps. Thyra. P. Carl. Kronpr. Constantin af Grækl. Storfyrst Georg. Storf.-Tronfølger Nicolaus. Ps. Maud.

P. Harald. Ps. Ingeborg. Ps. Louise. Storfyrst Michael.

lighed og Glæde over atter at være i Danmark, over atter at gjense sine Bekjendte, som river alle med. Man kan ikke undlade at beundre de skjøne Øjne, der ere saa udtryksfulde, som det sjældent ses. Men man ser det ogsaa strax, at den Mildhed og Kjærlighed, som præger Kejserinden, ikke er Mangel paa Karakter — kunne de straalende Øjne sende blændende Straaler af Naadens Sol, saa kunne de ogsaa skyde Lyn, som ramme sikkert og haardt . . .

Glæde og Sorg veksler paa Fredensborg som alle andre Steder — men det maa siges, at vor Konge og Dronning længe har været forskaanede for store Sorger, som dem, der ifjor og iaar ere brudte ind over dem.

Minderne fra Fredensborg ere overvejende lyse, og det hvide Slot, som blev mørkt og skummelt under Juliane Marie, og som var hadet af Frederik den Sjette, er bleven Hjemstedet for Liv og Glæde. De høje Sale give Gjenlyd af den støjende Ungdoms glade Munterhed — og de Ældre foragte ikke at lægge Fyrsteværdigheden lidt til Side og være med, hvor det gjælder uskyldigt Tidsfordriv.

Man fortæller jo, at Kejseren af Rusland ynder at tumle med de Unge; — Kejseren er i hvert Fald ikke den strænge Hersker indenfor Familiens Kreds.

Der var engang en Gjæst paa Slottet, som udtalte sig i stærkt anerkjendende Ord om Kejseren af Ruslands store Jævnhed og Ligefremhed. Saa vendte en høj russisk Embedsmand sig om til ham: „Min Herre, De kjender slet ikke Kejseren af Rusland; De kjender kun en elskværdig Privatmand!"

Det var sikkert en korrekt Bemærkning. Paa Fredensborg er det ikke Kejseren, men den elskværdige Privatmand, der gaar i Butiker med de Unge — der morer sig i Marmorhaven med at kjøre høje Slægtninge i en Trillebør — der tager Trommestikken og slaar paa Storetromme i Porten. Og det er Privatmanden, der spadserer i Klynge med de unge Prindser og paa sine egne Enemærker, paa sin Villas Grund, slaar Takt og fløjter med de Unge: „Dengang jeg drog afsted!".

Over Familielivet inden Døre hviler Privatlivets Fred. Inden for Slottets Mure er jo Samlivet paa Grund af den indskrænkede Plads stærkt koncentreret; foruden Kuppel- og Havesalen ere Dronningens Værelser

Samlingsstedet for Familien. Paa første Sal er Spilleværelset, hvor Dronningen og hendes smukke Datter, Prindsessen af Wales, dyrke den sande Kunst paa Flygeler — og tæt derved er den store Dagligstue, helt fyldt med Møbler af de forskjelligste Arter — Stole, Borde, Sofaer, Chaiselongues og mange fotografi-prydede Skjærmbrædter. Her samles Familien til fortrolig Samtale.

Kronprindsen og Kronprindsessen bo noget mere isoleret i en Fløj, der gjennem Slotskirken staar i Forbindelse med den øvrige Del af Slottet. Men ved Maaltiderne samles alle, og ofte foretages i Fællesskab Udflugter i Omegnen.

I Reglen er det efter Frokosten Kl. 1. Publikum ved det og samler sig ved den Tid skarevis omkring Slottet.

Der er travlt i Staldene og Vognremiserne. Staldmesteren er personlig til Stede — Vognene trækkes frem, Hestene spændes for — tilsidst stige de rødfrakkede, sølvgallonerede Kudske op paa Bukken, og Ekvipagerne kjøre ind i Slotsgaarden. Der er et Par tospændige Vogne og to firespændige Chàr-à-bancs.

De vælige Dyr stampe i Stenbroen, Kudskene sidde paa Bukken, ved Hovedet af Hestene staar en Tjener og holder Dyrene i Ro. Lidt efter aabnes Slottets store Fløjdør og Dørvogteren — Schweitzeren med trekantet Hat og Stav i Haanden — træder ud paa Trappen. Kongefamiliens Medlemmer samles efterhaanden — fra Marskalsfløjen kommer Kronprindsessen med sine Børn, man færdes mellem Vognene for at søge sin Plads.

Det er et Sceneri af megen Virkning. Solen skinner over Gaarden og belyser de hvide Mure, Terrassen med Marmor-Løverne, den tæppebelagte Trappe; ved Trappens Fod Ekvipagerne, de smukke, stejlende Heste, Kudske og Tjeneres røde Frakker, gule Benklæder og lange lakerede Støvler — midt i alt dette Herskaberne i livlig Bevægelse og ved Indgangen til Slottet Gardisterne under Gevær.

Man er kommen til Sæde; den første Vogn kjører bort. Kong Christian sidder paa Bukken og styrer selv Hestene med øvet Haand, ved hans Side Kejserinden; i Vognen Dronningerne Louise og Olga og Prindsessen af Wales. Saa kommer Chàr-à-banc'erne, begge forspændte

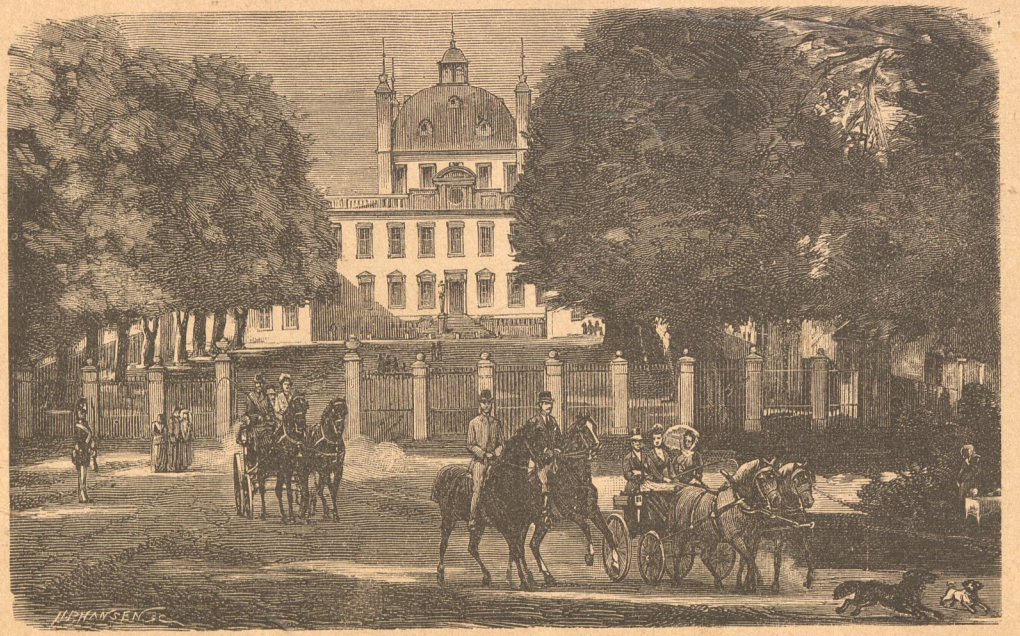

Fredensborg Slot. (Efter Aagaards og Baches Maleri.)

Kronprinsen og Kronprinsessen til Vogns. Kongen og Prins Valdemar til Hest. Dronningen og Prins. Thyra til Vogns.

med fire skinnende sorte Heste; i den ene Kronprindsen, Kong Georg, danske, russiske og engelske Prindsesser og yderst Kejseren; i den anden ses Kronprindsessens ranke, majestætiske Figur midt imellem de mindre Børn. Sidst kommer Prinds Valdemars lille Vogn, kjørt af ham selv for Prindsesse Marie og Storfyrstthronfølgeren.

Afsted gaar det ad Stranden til — bagefter kjører Vogne med Service og Mad til et let Maaltid. Og ved Fem-Tiden er man i Reglen hjemme igjen.

Saaledes gaar det en Dag — en anden Dag spadserer eller kjører man i mindre Selskaber; Kongen tager sig gjerne en Ridetur.

Det var en Dag, jeg kjørte med Jernbanen til Kjøbenhavn sammen med en ung Tysker og hans Frue. De havde været godt omkring paa Fredensborg og set meget, men mest var den unge Kvinde optaget af en Herre, de havde set ride paa Frederiksborg-Vejen. Og da jeg fortalte, at det var Kong Christian, hun havde set, vilde hun neppe tro, at den ungdommelige Rytter var over 70 Aar gammel. Hun havde aldrig set nogen sidde saaledes til Hest, og hun talte hele Vejen til Manden om, at hun maatte og vilde have med hjem et Billede af Kongen til Hest . . .

Over Fredensborg sænker sig Efteraars-Aftenens Stilhed; Maanen er i første Kvarter og kaster som et Slør hen over Landskabet. Vi gaa op ad Jernbanegaden i Fredensborg, dreje tilhøjre og staa pludselig foran Slottet. I den let disede Luft ligger det store Bygningskompleks mørkt bagved Slotsgaardens store Lindetræer; fra alle Vinduer straaler Lys — oppe fra Kuppelen skinner Salens hvide, elektriske Skjær. Som et af de Fe-Slotte, hvorom vi læste i vor Barndom, ligger Fredensborg her foran os i Maanelskin, midt i de dæmrende Skove — hæver sig fantastisk op over Omgivelsernes Lidenhed.

Vi gaa nærmere op mod Slottet og standse ved Vagten — ved Indgangen til den indre Slotsgaard. Fløjdøren ud til Terrassen staar aaben — ud til os lyder Gardens Musik. Og medens vi drømmende stirre paa de oplyste Vinduer og lytte til Musiken kommer Feen os til Hjælp, slaar ud med sin Tryllestav, saa at Væggene spalte sig og vi se lige ind i Kuppelsalen.

Vi se over Hovederne paa Musikkorpset gjennem

den aabne Dør fra Lakajgemakket ind til Taflet, Kuppelsalen ligger forholdsvis høj og snæver i Skjæret fra en Række elektriske Lamper langs Galleriet; alt er klart oplyst, lige op til det øverste af Kuplen. Væggenes otte Malerier fortælle Træk fra „Iliaden".

Paa det sort og hvid stribede Marmorgulv staar et Bord i Hesteskoform, bedækket med store Sølvopsatser, prydet med et Væld af Blomster — thi det er Festdag idag. Og omkring Bordet sværme en Sky af røde Lakajer, i Knæbenklæder, hvide Strømper og Sko — Løbere, der bære en Hovedbeklædning, forestillende en Urtepotte fyldt med Blomster — Mundskjænken i blaa Frakke med blanke Knapper — Hoffourererne i guldbroderet Uniform med trekantet Hat og Kaarde — alle i travl Beskjæftigelse med at sørge for Taflet.

Midt for Bordet, med Ryggen til Havesalen, sidder Ruslands Kejser med Dronningen som Borddame; lige over for dem, paa den indvendige Side af Bordet, sidder Kongen med Kejserinden. Til begge Sider af dem sidde de øvrige Herskaber, og ved Siden af dem igjen Hoffets Damer og Herrer og de indbudne Gjæster. For den ene Ende af Taflet sidder Overhofmarskalken, for den anden Ende Ceremonimestren.

Musiken spiller — Lakajerne løbe frem og tilbage, Vinen perler i Glassene — der passiares livlig. Alle ere civilklædte, kun de vagthavende Garde-Officerer bære Uniform, men i den klart belyste Sal, ved det festlig smykkede Bord, funkle og skinne Damernes Diamanter og Herrernes Kjæder og Stjerner.

Maaltidet er forbi — Overhofmarskalken holder Øje med Kongen, som nu rejser sig, byder Kejserinden Armen og gaar forbi de bukkende Gjæster, fulgt af de øvrige Herskaber. Saasnart Dørene ere lukkede styrter hele Tjenerskabets Sværm sig over Taflet, som i et Nu er afdækket og baaret ud — Kuppelsalen staar atter tom.

Men i Døren vise sig nu Tjenere, bærende store Bakker med Kopper, Kaffe, Sukker og Fløde — vi følge dem ind i Havesalen.

Havesalens Rokokko, de italienske Landskaber paa Væggene, Maleriet fra Olympen i Loftet, gjør et hyggeligt, dæmpende Indtryk. Paa det bløde, kostbare Tæppe have de indbudte Gjæster og Hoffets Damer og Herrer stillet sig op langs Salens to Sider — de kejserlige og

kongelige Herskaber gaa fra den ene til den anden. Kejseren af Rusland taler Fransk med de højere staaende Herrer, han kjender — Kejserinden og Prindsesse Alexandra gaa ligesom vore egne kongelige Herskaber omkring med sædvanlig Elskværdighed og henvende ligefremme, venlige Ord til enhver.

En halv Timestid senere bukker Kongen for Selskabet og Herskaberne trække sig tilbage gjennem Døren ind til Dronningens Værelser. Saa forlade de øvrige Herrer og Damer Salene — Væggene lukke sig igjen og vi staa atter udenfor Jærnkjæderne ved Vagten og stirre paa det oplyste Slot . . .

Dagene blive kortere og kortere; Solens Straaler tabe i Varmeevne, Løvet bliver gult, og de stærke Storme sprede Bladene i Alleerne og blæse en isnende Kulde ind gjennem Vægge og Vinduer. Saa kommer Dagen, da det idylliske Familieliv, Spadseretourene og Udflugterne, Jagtpartierne og al den anden Herlighed faar Ende for denne Gang.

Paa Kjøbenhavns Rhed ligger det russiske Kejserskib færdig til at afsejle — ud fra Fredensborg Slot rulle de kongelige Ekvipager — en lang Række af røde Frakker. Og en efter en afsætte Vognene deres Passagerer ved Jernbanestationen — der er en egen Stramhed i Kudskenes Tagen-til-Hatten, i Tjenernes ydmyge Holdning — der hersker Stilhed blandt Tilskuerne udenfor og indenfor Stationen. Det er jo Livet, der tager Afsked med Fredensborg!

Det myldrer med Danske og Russere og Engelskmænd og Grækere — overalt Uniformer og Ordener. Og paa Perronen, udenfor Kongevognen, hilse Herskaberne venligt Farvel til de Tilstedeværende. Det er ikke blot Uniformer og Ordener, som bøje sig for deres Konge og hans Hus — det er varme Hjærter, oprigtige Følelser, der komme dem imøde. Afskeden har intet stift, ingen ceremoniel Kulde over sig; der er jo i det vemodsfulde Farvel det gjensidige Haab om atter at mødes — til Guldbrylluppet.

Decbr. 1891.

Storfyrstinde Paul og Prins Albert Victor.

En Mindetune af **Herman Bang** med 2 Portrætter.

I.

I Peter Pauls Kirken, over Fæstningens Fængsler, som ved Mytteri kan sættes under Vand fra Nevaen, sover Romanoffs Slægt den evige Søvn.

I de andre Russerkirker er der Pragt.

Lapis Lazuli Søiler bærer Isakskirkens dunkelt blaa og paa gyldne Kapitæler hvilende Kuppel. Og fra Helgenbillederne lyser Ædelstene som Rovdyrs Øjne gennem Mørket, mens de lange Messer læses. Guldskrin gemmer Helgenes Ben. Hellige Mænd er malte paa Guldgrund.

Peter Pauls Kirken Stil er Strænghed. I graa Stenkister hviler de store Czarer og deres Hustruer, Kister uden Pryd. Side om Side staar de. Ved Ligenes Fodende staar Navnene at læse, kun Navnene: Peter den første, Katharina den anden, Alexander den første. Ingen Indskrift findes, men det behøves ikke heller. Navnene alene er en Verdensdels Historie.

Stille er her.

Der lyder kun en Skildvagts Trin over Flisen, og Bønnerne af to Poper, der knæler ved Graven hos den sidste Czar — Befrieren, som de myrdede.

Her er ingen Faner, ingen Sejerstegn, ingen Trofæer. Alene i deres Stenkister venter Ruslands Herskere paa Dommen, mens Katharina hviler ved Siden af den Husbond, hun dræbte.

Paa én Kiste brænder en evig Lampe, paa Alexander den andens, ved hvis Kiste Poperne bliver ved at bede. Den ene Kiste er dækket af Blomster. Lange Aar har fra det uhyre Rige Bønderne sendt og sender endnu i Dag Kranse til Befrierens Grav: Roser, Palmer, Krims Blomsterflor og Immortelter.

Dag og Nat vexler Poperne, Dag og Nat lyder Bønnerne, en evig Sjælemesse for den døde Kejser.

Men naar den næste Czar bæres ind under Peter Pauls Kirkens Hvælvinger, flyttes Lampen, for det er ved hans Stenkiste de evige Bønner læses.

Ved Alexander den andens Side hviler hans Hustru. Der er ikke blevet nogen Blomst tilovers for hendes Grav. Og dog fortjente hun det.

Et eneste Ord maler hendes Liv og hendes Kjærlighed. Hun var forladt, ensom bortsørgede hun sine Dage. Czarens Hjærte tilhørte en anden.

Saa bad hun den Husbond, hun endnu elskede, lade hende, der havde stjaalet hans Kjærlighed, flytte til Vinterpaladset, thi sagde hun: Saa kan Du komme til hende uden Fare.

I Peter Pauls Fæstningens Kirke bisattes Prinsesse Alexandra af Grækenland, Storfyrstinde Paul.

Hjemsøgelsens Tid er kommen for Fyrsterne, og Fremtidens Tragikere, der elsker Skuespil i Purpur ved Thronernes Fod, vil gribe til dette Tiaar, hvor saa mange uvanlige og næsten utrolige Tilskikkelser har løftet deres Hænder mod Fyrsterne.

Ludvig den anden staar i Tiden gaadefuld og besynderlig, en Kunstnernatur, der aldrig blev Kunstner, fordi han var født til Konge, og som bukkede under for Kunstnerens Griller, fordi Skyggekongen, han var, ikke fandt nogen Vej til Daad. Erkehertug Rudolf giver Verden Skuespillet i Meyerling, og efter at have tilbragt

en lang Ungdom med at tilegne sig Herskerens Kundskaber, slaas han til Jorden af en gammel Races Viljesvaghed i selve det Øjeblik, da to store Lande venter sig alt af hans Evne til at herske. Johan Orth, sit berømte Huses mest glimrende Søn, det store Haab som Feltherre, en Taler med Overbevisningens udmærkede Evne, bryder op fra sin Stand og dør paa et fjærnt Ocean, slynget hen paa en ukjendt Kyst sammen med den ene, for hvem han ofrede alt. Kejser Friedrich grunder „Riget" og regerer døende i hundrede Dage — en Kejser, som faar Tid just til at proklamere for sit Folk alt, hvad han havde villet udrette. Prins Balduin dør hemmelighedsfuldt og brat, saaret af hvad eller ved hvem? Mens Czarens Liv bevares gennem alle Farer, rives Storfyrstinde Paul bort, blomstrende, saa hastigt som hendes kongelige Fæller, og i Fyrsteslægternes onde Tid bryder endelig Skæbnen ind over Huset Wales og river Hertugen af Clarence hen, medens Brudeudstyret sømmes. Monarkerne bliver ensomme paa deres Troner: det er Ungdommen, som dør ud.

Hertugen af Clarence er død som de andre, født, bestemt til at øve Daad, gaaet bort uden at havet øvet den. Hans Navn blev sjældent nævnet, mens han levede, aldrig nævnet uhæderligt. Prinsen af Wales er endnu den Dag i Dag af de „unge Fædre", som selv vil leve Livet; saadanne Fædres Sønner bliver let stilfærdige og sky-beskedne. Hertugen af Clarence er bleven tegnet netop saadan. I Nærhed af sin Moder og sine Søstre levede han i Ubemærkethed, og han var altid den tro Ledsager, naar Vejen gik mod Fredensborgs Landliv. — Mon de nogensinde vil samles der mere, de kongelige Gjæster, som nu er blevet sørgeklædte, eller vil altfor tunge Minder splitte dem, saa de skyr det hvide Hjem ved Esrom?

Hertugen af Clarence er i det mindste bragt til Ro, han hviler i Westminster Abbedi hos sine Fædre. Prinsen af Wales vilde jorde sin Søn paa Kirkegaarden i Sandringham, der kunde hans Ungdomsminder nynne over Menneskets Grav. Men en Hertug af Clarence tilhører sin Stilling endogsaa efter Døden. Og man har bisat ham i Westminster mellem hans Lige.

Blandt Englands Storheder hviler den unge Fyrste, hvis hele Historie var den, at han skulde været Englands Konge. Det er Thronernes Ungdom, som dør.

Et Suk fra Fredensborg.

Digt af **Adolf Langsted.**

O, Fredensborg! hvor legede de muntert i din Have,
De ældste to i Flokken, en Pige og en Dreng!
De straalede af Sundhed; — nu tues deres Grave
I Øst og Vest, hvor Døden dem redte brat en Seng.

Der gik et Suk igjennem Alléerne, de lange,
Da barske Østenvinde dem hærged grumt i Høst,
Der steg en sagte Hulken, et Væld af dumpe Klange
Fra Esromsø, der spejled den glade Ungdoms Lyst.

Da segned hun i Døden, — ak! som et Blomster sage
Hun kaldtes bort, Prinsessen, der alt bar Modernavn;
Og Esromsøen hulked: Hun kommer ej tilbage,
Ej mer det skjønne Billed skal hviles i min Favn!

Et Suk har atter rystet Alléerne, de lange,
Og Lindene sig neje, som Sorgen de forstod,
Som mindedes de Prinsen, der her i Havens Gange
Saa tit har spøgt og leget med frejdigt Ungdomsmod.

Og naar i Maj de løves de store, stille Skove,
Naar Trækfuglskaren atter sig melder her til Gjæst,
Naar gylden Sol forløser den bundne Esroms-Vove,
De to skal ene savnes ved Stammeparrets Fest.

De to, som Parkens Linde saa tit har skygget over,
Nu hviler sig i Skyggen af høje Kirkehvælv,
I Marmorsarkophager den lange Søvn de sover
Og glider som i Drømme ad Evighedens Elv.

Dér spejler deres Billed en aldrig frossen Vove,
Dér kjendes Rosens Glæde foruden Tornens Sorg,
Og dér bag Paradisets de dæmringssvøbte Skove
Sig højner Faderhuset, Guds-Fredens lyse Borg.

Der gaar et Suk igjennem Alléerne, de lange,
Trindt over Haven bredes et Jordelin af Sne,
Der hulker under Isen et Væld af dumpe Klange,
Og Stormens Orgel bruser i Sukkenes Allé.

Paa Barselvisit.

Digt af **Elith Reumert** med Illustration af O. P. Balle.

I Toppen af den grønne Bøg
Sad min Veninde, Madam Gjøg
Fortabt i søde Drømme.
Den ene Vinge sænket var
Og lukket hendes Gjepar,
Saavidt jeg kunde dømme.

Hun er en Smule intrigant,
Ej saa naiv en Musikant
Som Spurven og som Svalen.
Jeg tænkte straxː Hun er paa Spil!
Hvad har mon nu bragt hende til
At gaa fra Hr. Gemalen?

Da hørte jeg, en Drosfels Sang.
Og Reden, hvorfra Stemmen klang,
Jeg øjned i det Samme.
Flux var mig Gaadens Løsning klarː
Den var det, som i Gjet skar
Den siffige Madamme!

Thi Gjøgen er en dreven Fugl:
I Andres lune Redeskjul
Hun sine Æg jo lægger.
De Andre ruger Ægget ud,
Imens Fru Gjøg, som nyfødt Brud,
Igjennem Skoven trækker!

Methoden er jo svært bekvem;
Og vist jeg tror, at der er dem
Blandt Men'skebørn, som gjerne
Forsøgte dem paa den Maneer
Og syntes, det var stor Plaseer
Alt Børnemas at fjerne! — —

Da Solens Straaler faldt paaskraa,
Imens jeg under Træet laa,
Blev Fruen misfornøjet;
Thi ganske tydeligt jeg saa,
Hvordan hun Hovedet lod gaa
Og klippede med Gjet.

Hun svigted Rollens Karakteer,
Saa Ingen kunde tænke meer,
Hun gik paa Drommens Baner.
Jeg raabte højt: „De narrer ej
En gammel Praktikus som mig!
De nærer skumle Planer!"

Hun hastig gjennem Luften skar
Og gav i Flugten mig som Svar
Af Kuk vist fyrretyve.
Og oversat, det var bestemt:
„Du lurer godt, men det er slemt,
At Du kan ikke flyve!" — —

Idag kom jeg paa samme Sti
Det velbekendte Sted forbi,
Og højt fra Droslens Rede
Betragted mig et Gjepar,
Og saa jeg rigtigt til, det var
Ret som de vilde bede.

Jeg Gjets tause Sprog forstod:
„O, Menneske! Vær god, vær god,
Og lad i Fred mig være!
Bag denne Redes lune Væg
Jeg lægger, vær ej vred, mit Æg!
Lad mig i Fred, Du Kjære!"

Jeg kendte strax min gode Gjøg.
Men et saa delikat Besøg
Jo støder Etiketten.
Et Kuk, halvt sukkende, hun drog,
Mens jeg forsvandt, idet jeg tog
Ærbødigt til Kaskjetten. —

Kongens bedste Mand.

Fortælling af M. Henckel.

Med Illustrationer af H. P. Lindeburg.

Der gik Dans paa Bergenhus. Norges Statholder, den danske Kongeſøn Prins Kriſtian, ſom allerede i adſkillige Aar havde været valgt til Faderens Efterfølger i de tre nordiſke Riger, gav en Afſkedsfeſt forinden ſin Tilbagereiſe til Danmark, hvorhen han var bleven kaldet ved et pludſeligt Budſkab fra Kong Hans. Det var ikke alene Adelen — den Kriſtian under ſine Beſtræbelſer for at dæmpe Opſtanden, først under Knud Alfſøn, Høvedsmanden paa Aggershus, og ſenere under Herluf Hyttefad, jo næſten havde udryddet — ſom ved denne Lejlighed gav Møde. Ogſaa Medlemmer af den Borgerſtand, for hvilken han, fra ſin Barndom og paa Grund af ſin Opdragelſe, endnu beſtandig nærede Forkjærlighed, havde i ſtort Antal indfundet ſig paa hans Bud, og nødtvungent maatte „Rigens gode Mænd", alle disſe ſtatelige Hofſinder og gjæve Riddere, gjøre gode Miner til ſlet Spil, taale disſe

Haandværkere og Kræmmere i deres Midte, ja efter deres Herres Villie gjøre al Ære og Stads af dem! Det var noget, som just ikke smagte — — Men Prinsen selv var i sit mest oprømte Lune. Han holdt af Bergen, hvor han første Gang havde mødt og vundet sin lille Due, den hollandske Pige, hvis Ynde og Skjønhed i hans Øjne overstraalede alle andre Kvinders — hende, med hvem han siden havde levet saa lykkelige Dage i Oslo, og han holdt af disse jævne Mennesker, om hvem han vidste, at de vare ham virkelig hengivne. Og hans smaa, mørke, gjennemtrængende Øjne fløj med et fornøjet Udtryk Salen rundt, dvælende ved de brogede Skarer, der bevægede sig i Kjærternes og Lysenes Glans og traadte Dansen til Gigers og Skalmejers Klang. I den glade Stemning blandede der sig dog en vis Vemod ved Tanken om at skulle forlade det gamle Norges Klippeland, som han denne Gang kanske ikke saa snart skulde gjense; det havde stemt hans Sind til en vis Mildhed og Blødhed, som mærkelig nok til sine Tider kunde gribe denne vilde, utøjlede Natur, hvis Færd allerede betegnedes af mangen blodig og grum Daad.

Efter i nogen Tid at have set paa Dansen, havde han trukket sig tilbage i en Vindusfordybning med den gamle Ridder, Mogens Gyldenstjerne, en af de faa Adelsmænd, han virkelig skattede og holdt af, og talte med ham om Forholdene hjemme i Danmark og Stridighederne med Lybækkerne, i hvilke de danske Søhelte, Peder Skram og Otto Rud, havde høstet saa rige Laurbær, ikke at tale om Admiralen, Jens Holgersøn Ulfstand, som forrige Aar havde overrumplet og ødelagt hele den vismarske Sømagt og indtaget Byen paa en Markedsdag. — Prinsens Øjne lynede ved Tanken om den Bedrift. „Saaledes skal de have det, det storsnudede Kram," sagde han. „At tænke sig, at slige Kræmmerhelte lige siden Middelalderen have dristet sig til at ville spille Herrer i Norden! Mod og Dristighed, det have de for Sanden, det skal ingen frakjende dem, men efter Fredslutningen i Vaaren tænker jeg dog næsten deres Vinger skulle være stækkede — for en Stund."

„Handelsrettighederne paa Sverrig fik de allenfals ikke, men der skal sagtens mere til end de 30,000 rhinske Gylden, de maatte forpligte sig til at udbetale, for at tømme deres Skatkammer, Eders Naade —"

„Saamænd, dog frygter jeg i Øjeblikket ikke deres Magt, fik vi kun aldrig farligere Modstandere at bekjæmpe! Nej, Mogens, Sverrig — det vil blive os en haardere Nød at knække. Min Herre Fader har ved Gud og alle hans Hellige svunget Sceptret for mildt — i alle Maader."

Den gamle Ridder trak paa Skuldrene. „Naa, hvad det anbelanger, da tykkes mig dog ellers hans Naades Myndighed kan have baade Næb og Kløer, hvad I Herre Junker selv adskillige Gange har faaet at fornemme."

„Mener Du, da han smurte mig med Ridepisken, fordi jeg havde gjort gale Streger? Guds Dros, de Hug vare vel fortjente, al den Stund slig Færd kun lidet sømmer sig for en Kongeson. —"

Han tav og faldt pludselig i Tanker, der truede med at tage en alvorligere Retning, at dømme efter de smaa Rynker, der kom frem mellem Brynene, og Mogens Gyldenstjerne søgte at dreje af, ved at gjøre ham opmærksom paa de mange skjønne, unge Kvinder, „der vare for Øjet at skue fast som liflige Blommer i en yndelig Krans", da begge studsede ved at høre en stærk, ligesom undertrykt Hulken i deres Nærhed.

„Guds Dros — hvad er det?" udbrød Junker Kristian og saae sig om. „Hvo græder her mellem saa mange Glade?"

Da faldt hans Øjne pludselig paa en besynderlig Skikelse, der sad sammenkrøben paa Hug paa Bænken mellem to af de mægtige Murpiller, der bare Salens Loft. Det var et Barn, en Dreng paa en ni eller ti Aar — maaske ældre, maaske yngre; hans Alder var det umuligt at bestemme, thi Ansigtet var fortrukket som paa en gammel Mand, og Væksten lav og forkrøblet: det uformelig store Hoved sad helt nede mellem de høje, spidse Skuldre, de lange, krogede Arme, der havde Lighed med en Abes, naaede ham næsten til nedenfor Knæene. Med sine store, vidt opspilede Øjne, blændede af Taarer, betragtede han ufravendt Kongesønnen, fulgte hver af hans Bevægelser — det var et Blik som det, hvormed Hunden giver Agt paa sin Herre. — —

„Hvad skal det sige? hvem er Du, og hvorledes kom Du hid?" spurgte Prinsen, idet han traadte nærmere.

Drengen søgte at standse sin Hulken og at frem-

stamme et Svar; da traadte en gammelagtig Mand i en lang graa Kofte, et Læderbælte om Livet, og med en Kabuds paa Hovedet, som han i en Fart snappede af, frem af den Række Tilskuere, der havde Lov til at stille sig indenfor Hallens Døre for at se paa Festen, og bøjede sig dybt for den fyrstelige Herre.

Han var en af Dørvogterne der paa Slottet, forklarede han, og Drengen hans Søn — en stakkels Vantrevning, der uagtet han gik i sit ellevte Aar næppe var større end et Barn paa fem, og sagtens aldrig blev til noget ret Menneske. Han havde taget ham med op at se paa Stadsen, thi Drengens eneste Lyst var at høre om Ridderfærd og Ridderspil, om Kongernes og deres ypperste Mænds Bedrifter; hans Hu stod ene til det rige, brogede Liv, der rørte sig i Verden derudenfor — en Verden, fra hvilken han bestandig skulde være udelukket! — Og han havde sligt hurtigt Nemme, var saa begjærlig efter Lærdom og Kundskaber, stakkels Gutten han, at det var en Synk en ikke var i Stand til at skaffe ham dem. — — Faderen tørrede Taarerne af Øjnene med Bagen af sin barkede Haand.

Men Prins Kristian lagde sin Haand paa det stakkels uformelige Hoved og sagde med sin mildeste Stemme: „Og nu græder Du alligevel ved Synet af al denne Herlighed, istedetfor at den skulde volde Dig Glæde? —"

Et Blik saa sørgmodigt og blidt, at det ramte ham lige ind i Sjælen, mødte Kongesønnen fra de store dybe Barneøjne. — —

„Hvorfor er jeg ikke som de andre Mennesker? hvorfor kan jeg ikke vokse og blive stor, blive en tapper Riddersmand, der tjener Kongen og fører Sværd ved Lænd?" Han skjulte Ansigtet i sine Hænder og Taarerne piblede langsomt ud mellem de lange, magre Fingre.

Der foer et lille Smil over Kristierns Ansigt, saa blev det pludselig alvorligt igjen. En Sjæl, famlende sig frem, men fuld af Længsel og begejstret Higen, indesluttet i dette elendige, skrøbelige Legeme! —

„Og hvem siger, at Du ikke kan komme til at tjene Kongen? Kommer Du end ikke til at ride den stolte Stridshingst i Slaget med Glavind ved din Side, nu, saa gives der vel andre Maader hvorpaa Du en Gang kan naa at gavne Din Konge og Dit Land. Du holder af at lære — se her —" han drog en Børs fyldt med

Guldstykker frem og lagde den i den forbavsede Dørvogters Haand — „her er Midler til at sørge for dit Barn, til at skaffe ham kraftig Føde, der kan styrke hans Legeme, gode, varme Klæder og fremfor alt de Kund-

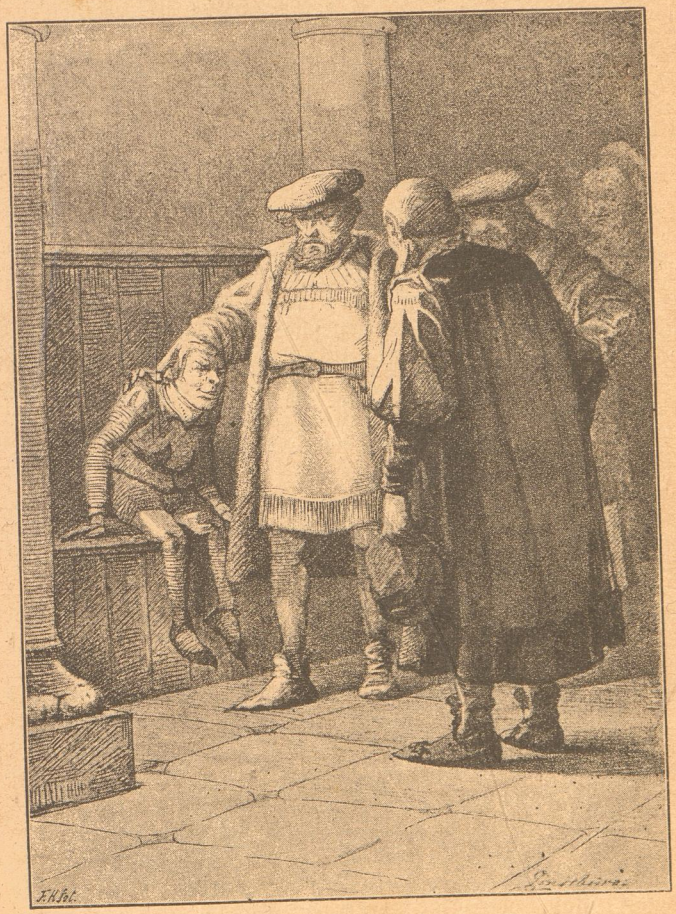

skaber han behøver for en Gang at træde ind i det Liv, han nu græder af Længsel efter at lære at kjende! — Jeg skal fremdeles sørge for Dig, Du Smaa —" han klappede igjen Drengen paa Hovedet — „naar disse

Penge ere opbrugte, skal min Kammerskriver udbetale Jer flere, og naar Drengen har lært noget, og er bleven gammel nok dertil — saa kan Du bringe mig ham!"

Det var som om Fader og Søn havde tabt baade Næse og Mund. Barnet stirrede op i det strenge, bydende Aasyn, der dog i dette Øjeblik fuldt af Naade og Mildhed skuede ned til ham, og han foldede uvilkaarligt Hænderne som han gjorde det for Billedet af den Korsfæstede og Guds Moder. Først da Kongesønnen med et Smil og Nik havde fjernet sig, medens Dørvogteren vejede Børsen i Haanden mumlende hen for sig som i Drømme: Tag mig tusend — det var saa vist en kongelig Handling den!" — Først da fik hans Henrykkelse Luft. „Jeg skal tjene Kongen!" jublede han og slog Hænderne sammen. „Tjene Kongen, blive en af hans gode Mænd — nej den bedste, den allerbedste!"

Næste Dag stod Bergenshus øde og forladt. Statholderen var rejst, var dragen ned til Danmark for nogle Maaneder senere, i Januar 1513, at bestige Tronen i de forenede nordiske Riger, som ved Kong Hans's pludselige Død i Aalborg var bleven ledig.

Adskillige Aar vare forløbne.

Kong Kristian den Andens Regjering havde hverken været lykkelig eller frugtbringende for de Lande, han dog ønskede at gavne. Tyrannisk kunde man vel nærmest kalde hans Færd — der, hvor han mangen Gang søgte og troede virkelig at øve Retfærd, blev denne til unødvendig Grusomhed. Hvad han vilde gjennemføre, det være sig godt eller ondt, skete jo aldrig med Lempe, men kun ved Magtbud, og han har sagtens selv havt Følelsen af, at han fjernede sit Folk fra sig istedetfor at vinde det. Efter Dyvekes Død var hans Stemning bestandig bleven mere og mere bitter og mistrivsk. Hvad hans Fremfærd mod Slotsherren, Torben Oxe, bragte over hans Hoved, da den danske Adel opsagde ham Huldskab og Troskab, det ved enhver; men ingen af os, der nu dømme ham, ligesom hans Samtid længst har gjort det, ved dog noget om alle de bittre Kampe, den Strid og Søndersplittelse i hans eget Indre, der sikkert gik forud for denne Opløsning og hans Fald.

I Sverrig havde man allerede længe været ham

fjendsk. Opstand udbrød paa Opstand og den mægtige Sture Slægt, som nu i Aarhundreder havde tragtet efter og ogsaa for en Tid opnaaet Kongeværdigheden, gjorde trolig Sit til for at puste til Ilden. De Tidender, der bragtes fra den Kant gjorde altid Kongen mod i Hu; han følte Faren, der nærmede sig, og sin Afmagt til at afværge den; der var Timer, i hvilke hans Omværende næppe turde nærme sig ham — hun, der af alle havde ejet størst Magt over ham, var jo borte, og ikke engang hans fromme Dronning turde rose sig af nogen særlig Indflydelse over ham, men frygtede ham i samme Grad som de andre.

En Foraarsdag i 1519 havde Kongen og Dronningen rejst sig fra det daglige Middagstaffel paa Kjøbenhavns Slot. Dronning Elisabeth, som endnu ikke var eller saa ud til at være synderlig andet end et Barn med sin spinkle, jomfruelige Skikkelse, og det blege Ansigt med de store, troskyldige, lidt forskræmte Øjne, var tilligemed sin Hofmesterinde og de andre Damer ifærd med at trække sig tilbage til sine egne Gemakker, da man meldte Hans Naade, som stod og talte med den tyske Stjernetyder Bernhardin Monck, at en Mand fra Bergen ønskede Foretræde hos ham.

„Lad ham komme," sagde Kongen," ikke formener jeg, at det just er hemmelige Tidender, han har at overbringe, og vi ville derfor modtage ham her med det Samme."

Et Øjeblik efter blev Dørforhænget trukket til Side og en gammel Mand traadte ind, førende en yngre med sig ved Haanden — en sælsom lille Mandsling med et stort Hoved, der sad klemt ned mellem et Par høje, spidse Skuldre, en Dværg, der spankede frem paa et Par unaturlig tynde Ben, men omhyggelig for ikke at sige pyntelig klædt i de mest spraglede Farver. Ved hans Side slæbte et Sværd næsten ligesaa stort som han selv, og fra hans perlestukne Baret vajede en mægtig Fjerbusk. Synet af ham vilde upaatvivlelig have vakt Latter, dersom ikke Udtrykket i hans Ansigt havde været paa en Gang saa alvorligt og ydmygt, at det opfordrede til Skaansel og Medlidenhed.

Kongen afbrød sin Samtale med Stjernetyderen og vendte sig om. „Aa, er det Jer to," udbrød han og nikkede ved Synet af disse to sælsomme Figurer, der

sandelig toge sig løjerligt nok ud heroppe i Hofsindernes statelige Klynger. „Kom nærmere —"

„Stormægtigste Herre og Konge, her bringer jeg Jer min Søn — efter Eders egen Befaling —" stammede den gamle Mand og bøjede sig den ene Gang efter den anden.

„Naa, saa Du har altsaa ikke glemt vor Aftale, og Du, min Ven, ikke dit Ønske at komme til at tjene Kongen?"

„Ak nej, Eders Naade, jeg har jo ikke havt anden Tanke, siden Løftet blev givet mig! Efter Eders Befaling er intet blevet sparet paa min Optugtelse og Lærdom; jeg har Kjendskab til Latin saavel som til andre Sprog, og har forhvervet mig god Færdighed i at føre Pennen. —"

Kongen nikkede igjen. „Nu, det er mig kjært og velkommen skal Du være mig, Aslag, — mig og Dronningen her — ej sandt Elisabeth? — Klogt og Forstand taler ud af dit Aasyn og mandig Alvor tillige, saa liden Du end er; har Du Snille og Lune tillige, da formener jeg, at Du mangen Gang vil kunne sprede Skyen paa vor Pande og fjerne Mismodet fra vort Sind. —"

„Visselig, min høje Konge, er jeg rede til at gjøre alt hvad I befaler, dog —" Stemmen blev usikker, frygtsom og tøvende, „om Eders fyrstelige Naade vil tilgive mig, da var det ikke just som — som Eders Nar, at jeg attraaede at tjene i Dankongens Gaard —" han holdt inde, ligesom forbavset over sin egen Dristighed.

„Som Nar siger Du? Ej for Gud om det er Tider at drive Narrespil nu i Danmark! Findes her desforuden Gjække nok, der ønske at tjene os paa den Vis," udbrød Kongen og saa sig om med et spodsk Blik i Kredsen. „Troskab og et ærligt Sind ere sjeldne Varer nu til Dags, findes dog kanske snarere hos den ringe Almuesmand end i den højere Stand. Ikke Narretittel, men Bo og Skjoldmærke agter jeg at give Dig, naar jeg fornemmer, at Du virkelig er min Gunst værd, og vel gad jeg se den, som vover at haane Dig her ved mit Hof! — Dog, trætte og mødige maa I være begge, gak til Kogemesteren først og lad ham sørge for Eder — siden skal jeg lade Dig kalde til Lønkamret og underkaste Dig en Prøve."

Hofsinderne tilkastede hinanden Blikke — hist og her i Kredsen mumledes der om nye Luner og sære Indfald af hans Naade. — —

Men Dværgens Ansigt straalede ligesom hin Aften oppe paa Bergenshus, da han første Gang svoer Kong Kristiern Troskab i sit Hjærte, og han forlod Salen stoltere og lykkeligere end nogen af de mange, der flokkede sig om

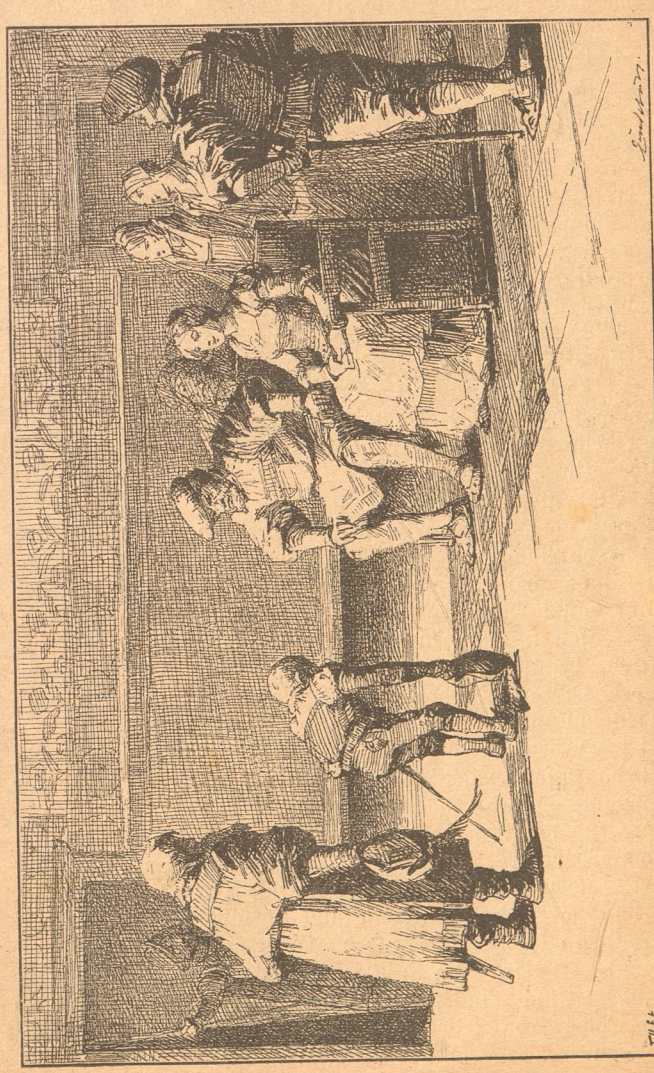

Kongen og troede sig at staa paa Ærens og Magtens Tinde.

„Se til Dværgen, hvor han alt kroer sig," udbrød den tidligere Lehnsmand paa Kjøbenhavns Slot, Esge Brock og lo," han vil nok snart have fortrængt Eder af hans Naades Gunst, min gode Bernhardin Monck, J, som hidtil har været Kongens højre Haand, uden hvem han intet har kunnet eller turdet foretage sig." —

Tyskeren skjød Brystet frem og knejsede med Hovedet. „Saamænd ædle Ridder — det er jo nu en Gang saa, at det er slige Folk af den laveste Pøbel, som snart spille Herrer i Danmarks Rige!"

„Til en Tid, gode Mester, til en Tid! Naar Nøden engang styrter ind over Land og Drot, da vil det dog først vise sig, hvo der vil staa ham mest trofast bi, enten Pøbelen, den lave Hob, som lod sig lokke ved Haabet om usel Vinding, eller de Mænd, som ved deres Fødsel og Fortjenester kaldes til at staa Tronen nær!"

Aslag hørte de beske Ord idet han gik forbi, og da han drejede Hovedet, mødte han et hadefuldt Blik fra disse to Mænd, der ikke lod ham i Tvivl om, at de vare eller vilde blive hans Fjender.

Forresten lod det til, at Esge Brock skulde faa Ret — den norske Dværg blev inden ret lang Tid Kongens erklærede Yndling. Han havde gjort ham til sin Skriver, en Slags privat Sekretær, og talte ofte i Timevis med ham, fandt ham ikke alene kløgtig og munter af Sind, men ogsaa fuld af Indsigt i mange Ting, og havde ham næsten bestandig omkring sig. Selv den barske Sigbrit yndede ham og plejede altid at spørge efter „Mandslingen", inden hun satte sig til at arbejde med Kongen.

„Er det Hoved stort, der sidder paa ham, saa rummer det da ogsaa noget," sagde hun og lo. — „Aslag har Forstand for tre, og han bruger den — det er min Tro mere end der kan siges om de fleste af os!"

Heller ikke Dronning Elisabeth gik ham nogensinde forbi, uden at henvende et venligt Ord til ham eller klappe ham paa den vanskabte Skulder med sin hvide Haand, taalte ikke, at hendes Damer, de unge mundkaade Jomfruer, gjorde sig lystige over ham, hvad der jo nok stundom kunde falde dem ind — allesammen, undtagen en, Esge Brocks Fæstemø, den smukke, stilfærdige Jutta Gyldenstjerne med de tungsindige Øjne og det blide

Smil — hun, der forekom den stakkels Dværg som en Aabenbaring fra en anden og bedre Verden.

Og Aslag vilde have været fuldkommen lykkelig i sin ny Stilling, han, som havde faaet sit brændende Ønske opfyldt og tjente i Kongens Gaard, stillet paa lige Fod med de fleste af sine Omgivelser, vogtet og skjærmet af sin Herres Naade, dersom man blot havde undt ham at være det. Men at det lille norske Utyske havde faaet sligt Fodfæste, skulde leve hædret og anset i deres Midte, det kunde Hofsinderne ikke tilgive ham. Havde Kongen gjort ham til sin Hofnar, saaledes som Fyrsterne plejede at gjøre ved slige Vanskabninger, der nu en Gang vare til, for at man skulde more sig over dem og deres Pudsigheder, det havde været noget andet, men nu — at forlange, at man skulde vise en ussel Dværg, en Skabning mærket af Vorherre, ondskabsfuld og hvas som en Ragekniv, samme Hensyn som et andet kristent Menneske, det var dog vel meget. Det var især Esge Brock og Bernhardin Monck, som paa den sidste Tid var bleven stillet noget i Skygge, der vare ham paa Nakken; han var en Spion, sagde de, Sigbrits og Didrik Slaghoeks Handlanger, der gik Kongen under Øjnene og spillede Angigerens Rolle. Og giftige Ord hviskedes om ham rundt omkring i alle Kroge, hadefulde Blik mødte ham hvor han gik og stod; intet Under, at han, skjønt ikke ondskabsfuld af Naturen, dog af og til maatte tage sin Tilflugt til sit Vid og sin Tunge, de eneste Vaaben, han havde at forsvare sig med! —

Tiden gik.

Aaret 1520 var oprundet og med det en af de mindeværdigste Begivenheder, de mørkeste Punkter i Kristian den Andens Historie i det Stokholmske Blodbad, hvis Rædsler Tiden endnu ikke har formaaet at udviske.

Da Efterretningen herom naaede til Kjøbenhavns Slot, siges der, at Dronning Elisabeth faldt i heftig Graad og vred sine Hænder; det var, som havde hun en Forudfølelse af, at hendes Ægtefælle ved denne Handling havde forberedt sin egen Undergang. Hofsinderne gik om med mørke Miner, og mod Didrik Slaghoek udstødtes Trusler og Forbandelser, baade aabenlyst og i Smug — ingen tvivlede om, at det jo var ham, som havde tilskyndet Kongen til den unaturlige Grusomhed, der vakte alle Retsindiges Harme.

Den danske Ridderstand traadte sammen og holdt hemmelige Raadslagninger — man spurgte uvilkaarlig sig selv, hvilke Voldshandlinger vilde Tyrannen vel øve, naar han nu vendte tilbage? Mod hvem havde man nu søgt at ægge ham? Paa hvem var hans altid vaagne Mistanke bleven henledet, og hvilke og hvor mange Offre vilde den næste Gang kræve?

Midt under denne ophidsede Stemning indtraf Kongen igjen i Residensstaden, selv mørk og grublende som en truende Uvejrsky. Var det sandt, at han nu angrede sin vilde, blodige Daad og allerede pønsede paa Hævn over sine onde Raadgivere, Didrik Slaghoek, Jens Beldenak og de andre, som, beklædte med Magt og Værdigheder, fore saa ilde frem i hans Navn?

Ingen vidste det. Han talte til ingen, saa næppe paa nogen. Sin Dronning og den lille spæde Datter, som var født i hans Fraværelse, skjænkede han kun en ganske flygtig Opmærsomhed — sin Yndling, den norske Dværg, mumlede man om, skulde han have givet et Spark, saa at han faldt og slog sig til Blods. — —

Aslag sad i en Krog af Drabantsalen, sammenkrøben ligesom hin Gang, da han var Barn, og græd — ikke over sin egen Jammer og Ringhed, ikke over Sparket og Slaget, der endnu skar i hans Kjød, men over sit Livs store, tabte Illusion: Troen paa den Fyrste, han havde elsket og æret over alt i Verden, paa hans Retfærd og Menneskelighed. Alle de skjønne Drømme, han havde drømt, de gyldne Luftkasteller, han havde bygget, vare med et styrtede sammen — og hvad var der blevet tilbage?

Det var som om en dyb Afgrund havde aabnet sig for hans Fod — Skræk, Harme og Undseelse fyldte paa engang hans Sind. Aldrig kunde det blive mere, som det havde været, aldrig. — —

Da gik Esge Brock tæt forbi ham i det Samme. Han saa med et haanligt Blik paa den lille Vantrevning.

„Ret nu har hans Naade nok begyndt at faa Øjnene op, alt eftersom de onde Anslag komme for Dagen," sagde han, — „skadeligt og forgiftigt Kryb bør udryddes og trædes under ærlig Mands Fod, bør ikke taales ved Dankongens Hof!"

Aslag saa op, med en Mine, som et jaget Dyr, saaret og forfulgt. Alle de Krænkelser og Ydmygelser,

han havde lidt, alt hvad han havde taalt og fundet sig i, stod i dette Øjeblik tydeligere for ham end nogensinde før, væltede sig ind over ham som Flodens stærke Bølger. — — Han sprang op og knyttede Hænderne — vilde tale, skrige det ud til disse Mennesker, som mistænkte og forhaanede ham, at han led en Smerte i sit Indre større end Ord kunde udsige. — —

Men saa faldt hans Øjne paa Dronningen og bagved hende stod Jutta Gyldenstjerne. I Begges Blik syntes han at læse Harme og Afsky — han følte, at ogsaa disse Tvendes Foragt var falden paa ham, at de troede ham skyldig — og det var mere, end han kunde bære. Med et hæst Skrig styrtede han forbi dem og ud af Salen.

Den næste Dag var den norske Dværg intet Steds at finde paa Slottet.

„Han frygtede Kongens Vrede og det med Rette," sagde man, og de fleste troede, at han var sprungen i den dybe Brønd i Slotsgaarden, eller havde druknet sig i Voldgraven; andre mente, at han var flygtet tilbage til Norge eller til sin Ven og Velynder Didrik Slaghoek. — —

Sandheden kjendte ingen, og ingen spurgte heller om den. Vanskabningen, der som Barn og Yngling havde attraaet at blive „Kongens bedste Mand", var forsvunden og forglemt, som om han aldrig havde været til.

En klar, raakold Dag i April Maaned 1523 strømmede Kjøbenhavns Indvaanere i tætte Skarer gjennem de snævre krogede Gader ned til Havnen. Derude paa Rheden havde i flere Dage en Flaade ligget sejlfærdig og klar til at lette. Fra det forreste og anseligste af Skibene, „Løven" vajede Kongeflaget i denne Morgenstund, og paa dets Dæk stod den afsatte Hersker, som havde maattet vige Pladsen for Farbroderen, den allerede valgte og hyldede Hertug Frederik.

Kun Kjøbenhavns Indbyggere var bleven „Borgerkongen" tro, havde villet kjæmpe for ham til det yderste, men han havde dog ikke dristet sig til at begynde den ulige Kamp, og foretrak at drage til sin mægtige Svoger Kejser Karl den Femte, for af ham at begjære Hjælp og Understøttelse til at vinde sit Rige tilbage. Med Haanden slog han op og viftede til Afsked til de Mange, som trods

alt hang ved ham med trofast Hengivenhed, og skyggende for Øjnene, medens han lænede sig til sin grædende Hustrus Arm, skuede Kristian den Anden tilbage mod de Kyster, som han først skulde gjense Aar derefter — som Fange.

For fulde Sejl styrede Kongeskibet og Flaaden ud-efter, medens Menneskemængden paa Strandbredden stir-rede efter det bortdragende Herskerpar med Sindene fulde af Vemod og bange Anelser. Om han nu aldrig vendte tilbage, den gamle Ørn, som dog havde levet og virket for deres Vel trods alle sine Fejl og Skyggesider! Og den fromme Dronning — og de uskyldige Børn. — —

Deltagelsen, Bevægelsen var stor — der blinkede Taarer i de flestes Øjne.

Da saas pludselig gjennem de bølgende Skarer en lille sælsom Mandsling at trænge sig frem og styrte ud mod Skibsbroen, hvor han med alle Tegn paa Fortvivlelse vred sine Hænder, og med vidt opspilede Øjne stirrede ud efter de bortsejlende Skibe. Hans Kappe flagrede i Vinden, Baretten havde han tabt, tilsølet og støvet og medtaget saa han ud.

„For silde," skreg han og slog sig for Panden — „for silde!" Og som mekanisk vedblev han at gjentage Ordene, medens hans Blik stivt og ubevægeligt var rettet mod det Fjerne derude, og store Taarer langsomt rullede ned ad de indfaldne Kinder.. — Tilfods var han vandret ned fra Bergen ved Budskabet om, at Kong Kristiern var stedt i Nød, var paa et Skib fra Skaane kommen over til Helsingør, og uden at have undt sig Rast eller Hvile var han, udmattet saa han næppe kunde slæbe sig frem, gaaet Dag og Nat indtil han naaede Kjøbenhavn. Portene vare endnu ikke aabnede; halv afsindig af Angst for ikke at komme tidsnok til endnu Gang at kaste sig for den Herres Fødder, til hvem hans Hjærte, trods alt, saa mægtig droges hen, havde han maattet vente i flere Timer. — Byvagten havde Ordre til ingen Fremmede at indlade denne Morgenstund, og, da han endelig var sluppen, da han med Møje havde banet sig Vej gjennem de bølgende Folkeskarer var det for at se sit Haab bristet, se Skibenes udspændte Sejl, der førte Kongen bort. — —

Og nu — hvad nu?

I Gent sad Kong Kristian ensom og grublende med Haanden under Kinden. Hjælpen, han havde søgt, havde

han ikke fundet; man havde holdt ham op med gode Ord og Løfter, men derved var det blevet, og fra Danmark havde de faa Trofaste, han havde tilbage, skrevet til ham, at kom der ikke Undsætning, vilde Kjøbenhavn ikke længer kunde holde Stand, men maatte overgive sig.

Den ene efter den anden af den landflygtige Konges Tilhængere og Ledsagere vare faldne fra. Nogle forbleve i Holland, andre droge bort for, som de sagde, at undersøge Forholdene og Stemningen derhjemme, — men de vendte ikke tilbage. Dronningen skrantede og sygnende hen. — Haabet syntes at være dødt i begge Ægtefolkenes Hjærter.

Og nu sad han der, den en Gang saa mægtige og egensindige Herskr, paa hvis Bud hans Undersaatter skjalv — en falden Storhed, ene med sin Kummer — dukkende ned i Mindernes bittre, brusende Hav, hvis Bølger sloge sammen over hans Hoved. —

Da meldte man ham ligesom hin Gang paa Kjøbenhavns Slot, at en Nordmand begjærede ham i Tale. Han blev ført ind — en lille forvoksen, forkrøblet Mandsling — Dværgen Aslag. Hulkende kastede han sig for Kongens Fødder, greb Fligen af hans Kjortel og førte den til sine Læber. — —

„Herre Konge, tag mig til Naade! Tag mig atter i Dit Brød, jeg beder Dig saa mindelig derom. —"

„I mit Brød?" gjentog den landflygtige Konge bittert. „Det Brød jeg næppe ejer mere til mig selv eller mine! — Aa, Aslag, Aslag, de andre gik, vendte Stodderkongen Ryggen, og Du — Du kom hid for at tjene mig nu — just nu. —"

„Ja, for mig syntes, at just nu var Tiden dertil," udbrød Dværgen med en pudsig Blanding af Graad og paatagen Lystighed i Stemmen, medens Ansigtet fortrak sig i nogle sælsomme Bridninger. „Har I ikke Brødet til mig, Herre Konge, nu — saa finder jeg det vel alligevel paa en eller anden Vis, jeg tiltrænger ikke saa meget endda, liden som jeg er! — Kun et begjærer jeg — stød mig ikke bort, men lad mig have Lov at leve i Eders Nærhed, gaa Eder til Haande og tjene Eder af al Formue — ak, ikke længer som Eders bedste Mand, men som Eders ringeste Svend!"

Da bøjede Kong Kristian sig ned over den lille Vantrevning, der tryglende laa for hans Fod — vanskabt i

det Ydre og dog rummende saa ædel en Kjerne i denne ormstukne Skal! Han lagde sin Haand paa det store uformelige Hoved — „bliv da," mumlede han, „bliv. —" Og et sælsomt Baand knyttedes i denne Stund mellem de To — et Baand, som først Døden skulde løse. —

Aarene gik.

Den 30te Juli 1532 steg en Fange i Land i Sønderborg — bøjet, graahærdet, bleg og forgræmmet — en Olding, ikke af Aar, men af Udseende.

Trolig havde Ulykken fulgt Kong Kristian, syntes at have præget ham som et af „Guds Stedbørn" paa Jorden, han, som vel havde megen Skyld at sone, men som vel ogsaa fik Lov at bøde haardere end de fleste. Meget Blod var flydt for hans Skyld, mangen en Kamp var stridt og mangt et Offer bragt, men hans Lod var nu engang kastet og hans Skjæbne fuldbyrdedes af sig selv. Sin Hustru og sine Børn, alt hvad der var ham kjærest i Livet, havde han mistet, Rige og Velfærd var gleden ud af hans Haand, og nu var han mod Tro og Love lokket hid og berøvet Friheden, for stedse stænget ude fra alt, hvad der giver Tilværelsen Værd og Betydning for Manden i hans kraftigste Alder.

En eneste Ledsager havde han — Aslag, den norske Dværg.

„Her er trangt," sukkede Kristiern, da Døren til Fangetaarnet, „det blaa Taarn," havde lukket sig efter ham, og Bolte og Slaaer, der droges for, gave en bitter, skjærende Gjenlyd i hans Indre, medens han gysende saa sig om.

Og dog skulde det blive mere trangt endnu.

Spadsereturene i Slotsgaarden, som man i Begyndelsen tillod ham, bleve efterhaanden nægtede baade ham og hans Ledsager og Bevogtningen stadig strængere. Endnu havde hans Parti jo ikke opgivet hans Sag, og det kom for Dagen, at man søgte at sætte sig i Forbindelse med ham; et Brev opsnappedes og saa førte man ham over i det søndre Taarn, ind i det snevre Rum, hvor Lyset kun fik sparsom Adgang, og hvis Dør man tilmurede efter ham.

„Levende begravet!" — Rædslen lagde sig over ham, tyngede ham for første Gang til Jorden. Han saa sig

om efter den eneste menneskelige Skabning, som var bleven ham tro. — „Tilbage, Aslag, — forlad mig nu; Du har sandelig holdt Troskabseden, Du svoer mig, men her er Grænsen — over Gravens Tærskel skal Du ikke følge mig!"

Dværgen slog sig for sit indfaldne Bryst. „Troskaben rækker ud over Graven med Herre, Konge; har jeg fulgt Eder i Livet saa lad mig ogsaa følge Eder i Døden — den skræmmer mig ikke!"

„Hunden følger sin Herre," sagde Fangevogteren,

som trak paa Smilebaandet ad den sælsomme Skabning, naar han sad paa Hug ved den Fangnes Fødder og søgte at sprede hans Tungsind ved sin Tale og sine Indfald ligesom i gamle Dage. Og med Hundens Troskab blev Aslag paa sin Post. — Aandens Kraft holdt Legemet oppe.

Men der kom en Dag, hvor dette skrøbelige Hylster ikke mere kunde holde Stand.

Mangel paa frisk Luft og Bevægelse tærede paa Livskraften; Spøgen døde paa hans Læber, Glansen slukkedes i hans Øjne og mat og febersyg laa han paa Lejet, efter at have kjæmpet til det yderste for ikke at give sig — en Kamp kanske større end mangen, der strides paa Valpladsen!

Den fangne Konge stod bøjet over sin sidste, sin eneste Ven, og en bitter Taare sljal sig ned ad hans Kind. „Vi sled Aarene tilsammen, vi To, men nu maa vi nok skilles, mærker jeg. Ak, Aslag, — for Dig gryer Friheden, jeg derimod — jeg bliver ene tilbage!"

„Ene," stønnede den Døende — „ja, ja! Jeg maa nu lyde en Mægtigeres Bud, maa forlade min Herre og Konge," — og de bristende Øjne søgte denne Herre, Haanden famlede efter hans — „men jeg ved det — jeg skal møde ham igjen."

„Visselig, Aslag, Du gode og tro Tjener, større i din Ringhed, mere værd i din Ydmyghed end nogen højbaaren Ridder i mit Rige. — Din Konges gode Mand foruden Herreborg og Skjold, den bedste — den eneste og sidste!"

Da foer der et Smil, et Udtryk af ubeskrivelig Lykke henover de stivnede Træk, der forklarede dem i Døden og ligesom udslettede den Maske af Hæslighed, som havde præget dem i Livet. Den norske Dværg havde faaet sin Frihed, var gaaet didhen, hvor han skulde modtage sin Løn.

Hans Gjerning var endt, hans Livsmaal havde han naaet:

Den fordums Herfker over trende Riger græd over ham — han var død som Kongens „bedste Mand!"

Et Mode.

Fortælling af **Henrik Pontoppidan.**

Med Illustration af O. P. Balle.

Landevejen løb langs med Havet, under høje, villabestrøede Skovskrænter, der faldt brat ned mod Stranden. Det var en ganske tidlig Sommermorgen. Solen var nylig dukket op af det blanke Havspejl, Stranden, Skrænterne, Landevejens Træer — alt laa endnu indhyllet i lysviolette Taager. Skibene ude paa Havet gled med røsenrøde Sejl, de hvide Strandfugle boltrede sig over Vandskorpen med gyldne Vinger.

Jeg kom gaaende hen ad Vejen, hvor intet andet Menneske var at se. Endnu sov man rundt om i Fiskerhytterne og Badehotellerne. Fra de smaa Sommervillaer, der tittede frem af Skoven højt oppe paa Skrænterne ligesom Stærekasser, hørtes ingen Lyd. Først om en Time eller to vilde Solen vække Liv her. Tykke Herrer i Nankinsjakker og Damer i spraglede Sommerfugletoiletter vilde da vise sig paa alle Verandaerne; Latter, Tallerkenraslen og Klavermusik vilde lyde ud fra de opslaaede Vinduer, og Landevejens Støv vilde ophvirvles af Landauere, Bicycleryttere, Ølvogne og gnavent udseende Fodgjængere, der med Hatten bag i Nakken hastede til Stationen for at komme til Byen til deres Forretninger.

Jeg drejede fra Landevejen ind paa en Sti, der i sære Slyngninger førte op til en Udsigtsbænk paa Egnens

højeste Punkt i Udkanten af Skoven, hvor jeg paa denne Tid af Dagen plejede at kunne sidde uforstyrret og se paa Havet og dets mange Sejlere. Da jeg naaede derop, fandt jeg til min Overraskelse — og Ærgrelse — at Bænken allerede var optagen, af en Dame, der havde taget Plads i dens ene Hjørne og herfra betragtede mig med et Blik, der røbede en ikke mindre Forbavselse end min egen, ja næsten Skræk.

Jeg skjulte saa godt som muligt min Forstemthed, lettede tavs paa Hatten og tog Plads i Bænkens andet Hjørne. Jeg fandt ingen Anledning til at lade mig fortrænge fra dette Sted, som jeg nu i over en Maaned hver Morgen havde opsøgt og derfor mente at have en Slags Hævd paa.

Jeg antog, at Damen ogsaa nok hurtigt vilde fortrække, naar hun saa', at jeg ikke lod mig genere af hende, men tværtimod satte mig rigtigt til Borgeleje her. Men i denne Henseende forregnede jeg mig. Flere Minutter forløb, og hun gjorde ikke mindste Mine til at rejse sig. Tværtimod ... hun blev siddende saa roligt, saa ubevægelig, saa musestille, at jeg tilsidst begyndte at tvivle om, hvorvidt hun var et virkeligt, levende Menneske og ikke en kjæmpestor, udklædt Dukke, der var bleven glemt her af en eller anden Børneflok.

Jeg kunde ikke længer styre min Nysgjærrighed; jeg drejede langsomt Øjnene henimod hende.

Store Gud — hvor var hun nydelig! En ganske ung Pige, næsten et Barn endnu. Et Legeme saa yndefuldt sart, et Ansigt saa friskt som en Nøddekjærne, lysegraa Øjne, blegrøde Læber, blond, silkefint Haar, der laa kreppet over de let blaanende Tindinger og i Nakken var samlet i en Knude. Hun var i lys Morgenkjole, havde et lille blaat Shavl over Skuldrene; paa Hovedet bar hun en hvid Halmhat med et Slør, der hang hende langt ned paa Ryggen.

Da hun mærkede, at jeg iagttog hende, fik hun en rød Plet paa Kinden, men rørte sig ikke. Som betaget af en indre, nervøs Uro sad hun med en tvungen rank Holdning og trykkede sig op imod Bænkens Armelæn. Hænderne med de blaatbesløjfede, graa Halvhandsker hvilede i hendes Skjød, Fødderne holdt hun inde under Bænken.

Jeg vovede tilsidst at tiltale hende, jeg kunde ikke lade det være. Jeg lod et Ord falde om det smukke Vejr og om Fuglene, der skreg rundt om os i Skoven. Hun drejede

Hovedet om imod mig, saa' lidt paa mig, og svarede uden Forlegenhed — tilsyneladende. Lidt efter lidt kom vi i en helt utvungen Passiar. Det viste sig, at vi havde en Del fælles Bekjendte, og hun blev mere og mere uforbeholden og meddelsom. Tilsidst fik jeg hende endog til at vende Hovedet bort og le, idet jeg ved Grimacer søgte at levendegjøre Billedet af nogle Herrer, som vi begge kjendte fra Kjøbenhavns Gader.

Gjennem denne Samtale fik jeg enkelte, spredte Oplysninger om hende selv. Jeg erfarede, at hun sammen med sin Familie boede i en Villa tæt ved det Sted, hvor vi sad, og at hun havde flere Søskende. Da hun tillige fortalte, at hun — ligesom jeg selv — havde opholdt sig her i over en Maaned, kunde jeg ikke tilbageholde min Forundring over ikke at have set hende før.

„Jeg har dog ellers haft mine Øjne godt med mig, tør jeg sige — og jeg vilde sandelig ikke have overset Dem. Jeg er da heller ikke af den Slags, der sidder herude og kukkelurer, jeg er paa Færde fra Morgen til Aften — og det er Frøkenen nok ogsaa, kan jeg forstaa, siden jeg kan have haft den Fornøjelse at træffe Dem her saa tidligt paa Morgenstunden, mens alle andre af vore unge Damer endnu ligger og sover paa deres grønne Øre. Derfor kan jeg slet ikke forstaa, at jeg ikke før har truffet Dem."

Der kom pludseligt noget alvorligt over hendes Ansigt. Hun vendte Hovedet bort og syntes i Begyndelsen ikke at ville svare.

„Jeg holder mest af at være hjemme," sagde hun saa — underlig kort.

„Hvad for noget?" udbrød jeg. „Det er virkeligt meget forkert af Dem, Frøken. I denne Sommertid — og med det Vejr, vi hele Tiden har haft! Jeg er sikker paa, det er heller ikke efter Deres Læges Forskrift. De skulde vist tværtimod være i frisk Luft fra Morgen til Aften, og der er jo al mulig Lejlighed til Adspredelse her ved Badestedet. Vi har Fisketure, Lawn-Tennis, Rosport og hundrede andre Ting. Og, det er sandt — Sommerballerne i Koncertsalen! Heller ikke der har jeg set Dem, Frøken! Hvor kan det dog være? Danser De ikke?"

„Nej."

Jeg saa' hen paa hende. Hun havde med halv Stemme ligesom stødt Ordet ud.

Skjønt hun stadig sad med Ansigtet bortvendt, kunde jeg se, at hun var bleven bleg, og at den forrige nervøse Uro fik hendes Læber til at sitre.

Jeg begreb hende ikke. Hvad var det egentlig for et besynderligt lille Menneske, jeg her havde truffet paa? Under hele vort Møde havde hun kastet mig fra Forbavselse til Forbavselse, — først ved det ualmindelige i at lade sig overraske her, ensomt drømmende paa denne Tid af Døgnet, ligesom en Skovens forsinkede Dryade; dernæst ved den Frihed og Frisked, hvormed hun havde talt til mig — og nu igjen ved denne pludselige, sky Tavshed.

Hvad der dog havde forundret mig næsten allermest var, at min Smule Kurmageri øjensynlig glædede hende. Hvor kunde dette være muligt? En saa ualmindelig indtagende ung Pige maatte dog allevegne være Gjenstand for Herrernes Galanteri. Hun maatte jo snareſt være indtil Kjedsomhed vant til Mændenes Komplimenter. Og nogen Kokette var hun sikkert ikke. Hun lukkede sig jo inde, skjulte sig som en anskudt Hind i Skovens Tykning, mens alle de andre unge Piger sværmede sejrsbevidste omkring og gjorde de unge Mænd krusede i Hovedet med deres fantastiske Sportsdragter — hun, som kunde blive Dronningen for dem alle, tvinge det hele Badested til at kaste sig beundrende for hendes Fødder.

Jeg blev grebet af en heftig Nysgjærrighed efter at lære Hemmeligheden i dette smukke Barns Væsen at kjende. Jeg havde aabenbart ved mine Spørgsmaal nærmet mig hendes Sjæls saare Punkt, og for ikke yderligere at skræmme hende, drejede jeg nu Samtalen bort i en anden Retning. Jeg begyndte igjen at tale om vore fælles Bekjendte, om de kjøbenhavnske Teatre, om Skuespillere, Bøger og Musik, og det varede da heller ikke længe, før jeg igjen saa' hende smile.

Men med et foer hun sammen. Der blev raabt paa hende nede fra Villaen, hvor hun boede.

„Thea! . . . Thea!" kaldtes der gjentagende.

Hun lod, som om hun ikke hørte Raabet. Mens hun bed sig i Underlæben, blev hun ved at stirre paa sin ene Haand, der febrilsk krammede om Bænkens Armstykke.

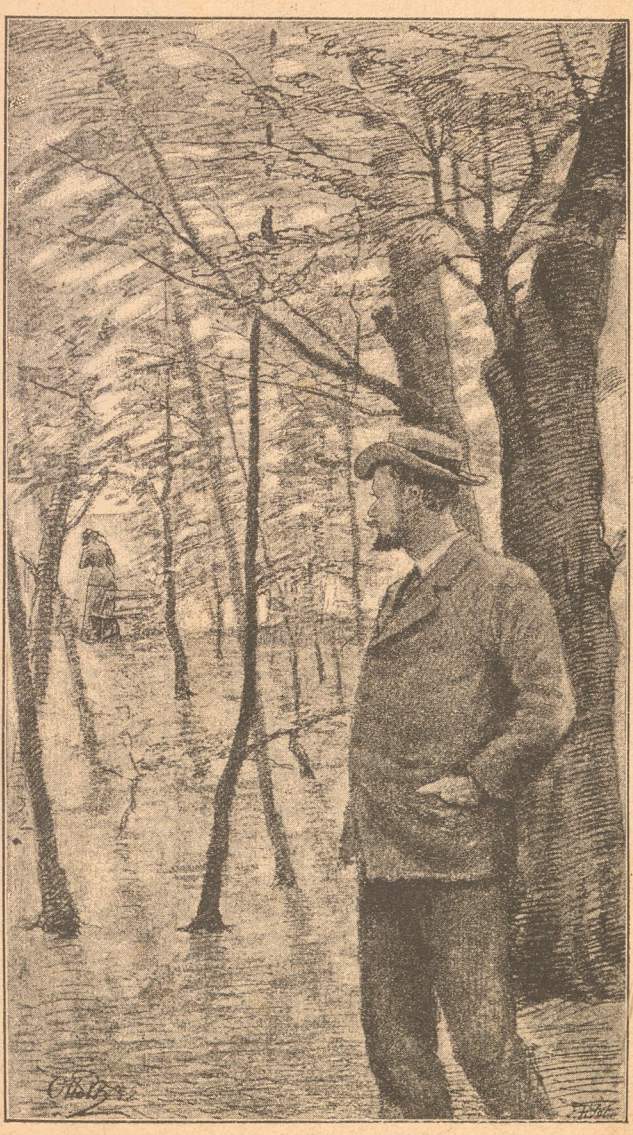

Jeg forstod hende ikke og sagde derfor, ganske troskyldigt:

„Det er vistnok Dem, man kalder paa, Frøken. De hedder altsaa Thea . . . Det er sagtens Deres Søster, der ikke kan begribe, hvor De har forputtet Dem. Hør! Nu kalder hun igjen! Saa maa jeg nok give Afkald paa Deres behagelige Selskab."

„Thea! . . . Thea!" raabtes der, denne Gang baade af en Kvinde- og en Herrestemme og med en saadan Udholdenhed og Kraft, at Fuglene rundt om os tav.

Men hun rørte sig stadig ikke. Hun var atter bleven meget bleg, og jeg kunde se, at hele hendes Legeme sitrede.

Dette var mig fuldstændig gaadefuldt. Hvad i Alverden skulde jeg tænke om hende?

I min Raadvildhed sagde jeg:

„Jeg haaber, Frøken, at det ikke er mig, der er Skyld i Deres Forstemthed. Det skulde gjøre mig ondt, dersom jeg har mishaget Dem med min Paatrængenhed. Jeg beder Dem i saa Fald at tilgive mig den."

Men da hun bestandig hverken svarede eller gjorde Mine til at gaa, skjønt Raabene blev ved at lyde — og nu med mange Stemmer — nede fra Villaen, forstod jeg, at jeg her kun havde et at gjøre, — nemlig hurtigst muligt at bortfjærne mig.

Jeg rejste mig, blottede høfligt og tavst mit Hoved og gik bort.

Ganske underlig til Mode søgte jeg længere ind i Skoven for at grunde over dette mærkelige Møde; men efter at have gaaet et hundrede Skridt vendte jeg mig om og saa' da den unge Pige forlade Udsigtshøjen og gaa ned imod Villaen. Da opklaredes Gaaden: den unge, fine Skabning haltede paa en stor Klumpfod.

Hun holdt Lommetørklædet op for Øjnene og syntes at græde hæftigt.

Strøtanke.

Af Sorg undfanges den fagreste Sang;
Thi Hjærtesukket har Evighedsklang.

Alfred de Musset.

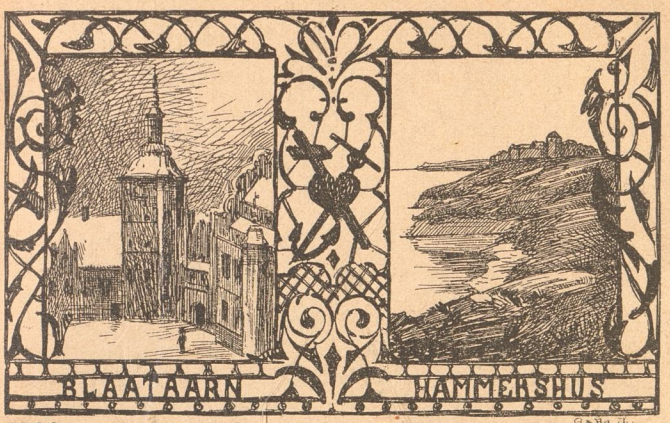

Eleonore Kristina Ulfeldt.

Et Livsbillede, fortalt efter hendes egne Værker ved **Adolf Langsted**.
Med Illustrationer af **Carl F. H. Schmidt**.

Næst Unionsdronningen Margrethe er Eleonore Kristina Ulfeldt Danmarkshistoriens mægtigste Kvindeskikkelse. Efter sin Fader Kong Kristian IV havde hun arvet ikke blot de skjønne, skarptskaarne Træk, men tillige hans Gudsfrygt, Kraft og Snille, om end i en noget ejendommeligere og sjældnere Form. Som Begavelse var hun saa vel ham som hele sin Samtid langt overlegen. Hun delte sin Tids Domme, men ikke dens Fordomme, hun delte dens Tro, men ikke dens Overtro: derfor var denne Kongedatter et Hoved højere end alt Folket. Derfor kunne vi endnu den Dag i Dag forstaa hende, hvad enten hun fortæller om sin Lyst eller sin Jammer, glæde os over hendes mandige Optræden under alle sit omflakkende Livs Forviklinger, røres ved hendes barnlige Hengivelse i Guds Haand, og vi kunne ikke andet end smile ved de mange ungdommelige og virkelig pudsige Indfald, hvormed hun krydrede selv de bedsteste Timer.

Kun ni Aar gammel indgik hun en Forbindelse, der skulde blive skæbnesvanger for hele hendes Liv, idet hun blev trolovet med Korfitz Ulfeldt, som da var Kammerjunker hos Kongen. Hun fik en god og alsidig Opdragelse, og den Undervisning, hun modtog i sin Barndom, har sikkert lagt en Grundvold, hvorpaa hun med Lethed senere har kunnet bygge videre. Allerede viste hun en umættelig Videbegjærlighed, et let Nemme og en vidunderlig Hukommelse. Hun kunde f. Eks. lære en Salme udenad, medens hun afskrev en anden, og endda samtidig opfatte hvad der blev talt om i Stuen, og dog var dette kun Legeværk imod de Prøver paa sin Hukommelses Styrke, som hun senere i Livet skulde aflægge. Hun kastede sig med særlig Iver over Regning og Musik og var den eneste af Kongens Døtre, der kunde udtrykke sig flydende paa fransk; dette Sprog var den Gang endnu ikke kommet i Mode og taltes endog ved Hove kun sjældent.

Den 9de Oktober 1636 holdt Kongen sin Datters Bryllup med Korfitz Ulfeldt paa Kjøbenhavns Slot. Kort efter blev Ulfeldt udnævnt til Rigshovmester og Statholder i Kjøbenhavn og flyttede da ind i den store, smukke Gaard paa Graabrødretorv. Ulfeldts mange Embedspligter levnede ham kun sparsom Tid til Samvær med sin Hustru, og han blev ofte nødt at forlade hende flere Maaneder ad Gangen, naar han blev sendt til Udlandet i Kongens Ærinde. Men Eleonore Kristina vidste at beskæftige sig i sin Ensomhed; Tiden blev hende aldrig lang. Hun studerede italiensk og spansk og dyrkede samtidig sin Musik; efter Sigende skal hun med lige Færdighed have spillet paa Guitar, Fløjte og Violoncel. Dog forsmaaede hun heller ikke lettere Adspredelser som Jagt, Boldspil og Skak. Hendes Skakbrædt var meget pragtfuldt, at dømme efter en samtidigs Beskrivelse. Selve Brædtet var af hvidt og gult Rav og de kunstfærdigt ciselerede Brikker af purt Guld. Det morede hende kun at spille Skak, naar hun kunde spille højt, og hun holdt sjældent mindre end en Rosenobel (ɔ: 17 Kr.) paa Partiet.

I Aaret 1647 ledsagede hun sin Ægtefælle paa en større Udenlandsrejse til Paris, hvor hun ved det franske Hof vakte almindelig Opmærksomhed ikke blot ved sin Skjønhed og sit indtagende Væsen, men ved sin store Aandrighed. En af Dronning Annas Hofdamer har skrevet om hende: Der var megen Anstand udbredt over

hendes smukke Personlighed; hun gjorde sin Reverens for Dronningen ganske som en af vore egne Prinsesser og viste ingen Forlegenhed ved Samværet med alle disse fremmede Mennesker. Hendes Tale var beherskket og havde lidt af hendes Fædrelands Kulde over sig. Paa sin Kjole og Hat havde hun saa mange Perler, at man kunde se, hun maatte være meget rig. Som Tegn paa sin høje Stand bar hun en lille Dukkehat af sort Fløjl, som alene Kongens Døtre maatte bære. Medens hun opholdt sig i Paris, gjorde Dronningen et stort Bal for hende og skjænkede hende et Guldur, besat med Diamanter af uhyre Værdi.

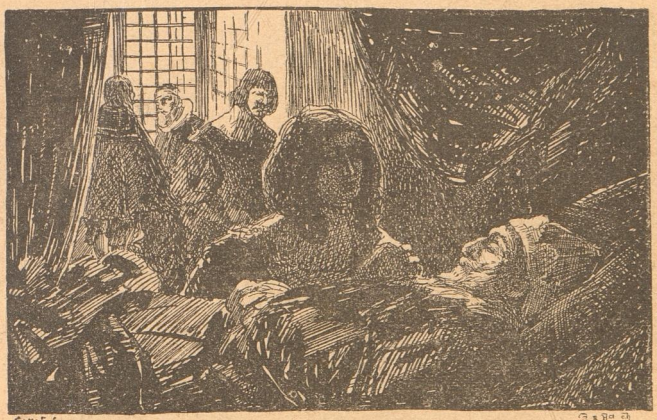

Et Aarstid efter Eleonora Kristinas Hjemkomst blev hendes Fader Kristian IV syg, og den 28de Februar 1648 døde han paa Rosenborg Slot. Hans Yndlingsdatter, Eleonore Kristina, som tillige med nogle faa andre havde vaaget hos ham den sidste Nat, trykkede hans venstre Øje til; det højre, der var blevet beskadiget paa „Trefoldigheden", havde lukket sig af sig selv.

Med Faderen døde, saa at sige, Eleonora Kristinas Lykke. Det varede ikke længe, før Rigshovmesteren og hans Frue ved stolt og hoffærdig Optræden paadrog sig det nye Kongepars Unaade. Frederik III bar lige fra sin Tronbestigelse Nag til Korfitz Ulfeldt, fordi han vidste, at han havde dikteret den strenge Haandfæstning, som

han havde maattet underskrive; derfor havde han ved Banketten i Anledning af Kroningsfesten tilhvisket ham de bekjendte Ord: „Hr. Korfitz! I har i Dag bundet mine Hænder; hvo ved, hvem der kan binde Eders igjen.“ Dronningen, den forfængelige Sofie Amalie, var misundelig paa Eleonore Kristina, fordi denne ved alle Hoffester overstraalede hende ved sin Sjønhed og sit glimrende Vid. Rigshovmesteren, hvis anmassende Væsen havde skaffet ham mange Fjender, blev snart Skive for en Mængde falske og vanærende Beskyldninger, der endog drøftedes offentlig paa Gader og Stræder, og Følgen blev, at den stolte Potentat besluttede at unddrage sig

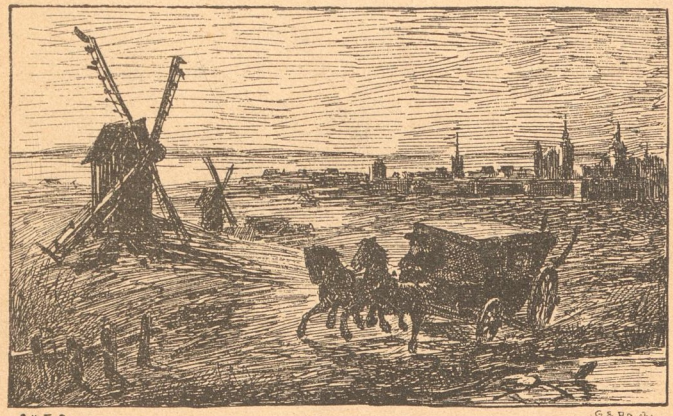

C.H.F.S

sin pinlige Stilling ved hemmelig Flugt. Eleonora Kristina pakkede i stor Hast deres Værdigjenstande, Juveler og andre Kostbarheder sammen, og om Aftenen den 14de Juli 1657 forlod Rigshovmesteren og hans Familie Kjøbenhavn i en Hyrevogn, idet de kjørte ud ad Østerport, hvortil han som Statholder havde Nøglen. Da Ulfeldt saaledes havde forladt sin Post uden Tilladelse og Varsel, bleve hans Embeder og Len strax overdragne til andre og hans store Ejendomme beslaglagte. Fra nu af var Eleonore Kristinas Liv een stor Opofrelse: fremfor at blive tilbage og have magelige Dage i sit Fædreland, foretrak hun at følge sin landflygtige Husbond fra Hof

til Hof og fra Fængsel til Fængsel. Hun, som havde delt de gode Dage med ham, var for stolt til nu at svigte ham i de onde. Der var ikke det, som hendes Kjærlighed ikke var stærk nok til at bære; og selv da hendes Husbond havde forraadt hendes Fædreland og dødsdømt maatte flakke om som en fredløs Mand, veg hun ikke fra hans Side, men iførte sig endog Mandsklæder for altid at kunne være hos ham. Hun tog aldrig noget Øjeblik i Betænkning at nedsætte sin egen Person, naar hun derved kunde redde hans, „agtende det for en Lykke, at hun sin sorgfulde og ofte med Sygdom behæftede Husbond maatte trøste og tjene."

Efter som Landsforræder at have dikteret Danmark Freden i Roskilde og efter siden at have forraadt Karl Gustav ved at røbe Stormplanen paa Kjøbenhavn for de danske, vovede Ulfeldt sig uden Forklædning til den danske Hovedstad. Baade han og Eleonore Kristina bleve øjeblikkelig arresterede og som farlige Statsfanger førte til Hammershus Fæstning paa Bornholm. Eleonore Kristina var ikke den, som tabte Modet; da hun og Ulfeldt aldrig kunde vente at blive benaadede, gav hun sig strax til at pønse paa Flugt. I Vinteren 1660—61 lagde hun en snedig Plan, hvori hun indviede Ulfeldt og deres tro Tjener og Medfange, og alle tre fik nu travlt med i al Hemmelighed at træffe Forberedelser til Flugtens Iværksættelse. Eleonore Kristina sønderskar tre Par Lagener, som Venner i Kjøbenhavn havde sendt hende til Sengen, og forfærdigede deraf nogle Touge og et Sejl til en Baad; Ulfeldt udborede med en Egepind Muren under Jærnstængerne for det ene Vindu, saa at de i det afgjørende Øjeblik let kunde brydes ud, og Tjeneren skar et Par Aarer af nogle Brændestykker, som de havde opsparet i Vinterens Løb. Forsøget skulde iværksættes den 13de Marts, saafremt Vinden var gunstig og Vandet isfrit. Dagen kom; Vejret var lovende, — i Mørkningen brød de altsaa Jærnstængerne fra Vinduet, barrikaderede Døren og skred til Værks. Eleonore Kristina fastgjorde i Vinduskarmen et Hejseapparat, som bestod af Snorer, der vare trukne igjennem et Brædt og vel indsmurte med Lysetælle. Hun var selv den første, der vovede den eventyrlige Fart, idet hun satte sig paa Brædtet og lod sig fire ned ad den 21 Alen høje Skrænt. Derefter lod Ulfeldt sig hejse ned, og tilsidst firede Tjeneren sig selv ned.

For at undgaa Skildvagterne maatte Flygtningene gaa en Omvej, ved hvilken Lejlighed Ulfeldt i Mørket forvildede sig ud i en Møddingpøl og mistede sine Sko. De lode sig derpaa glide ned ad den stejle Klippevæg for hurtigst muligt at komme ned til Stranden; men disse anstrængende Farter udmattede i den Grad Ulfeldt, der hele Vinteren havde været syg, at de maatte gjøre Holdt ved et Gjærde udenfor en Kro. Ingen af dem følte sig stærk nok til at overskride dette Gjærde, der tjente til Brystværn for de ydre Forsvarsværker, og Tjeneren og Eleonore begyndte derfor at bryde Hul paa det for at krybe igjennem. Ved denne Støj vækkedes imidlertid Kroværten, som troede, at det var Tyve, der vilde bryde ind i hans Svinehus. Han løb ud i Døren og raabte dem an, men da de ikke svarede, greb han sin Bøsse. Da bemærkede han i det gryende Dagskjær nogle „ubekjendte, underlige Postyrer", som han senere under Forhøret udtrykte sig, „thi Grevinden var behængt med al Slags Dingeldangel af Snore, Lagener og Sejl, og de Pløke og Træstykker, som vare bundne dertil, og som de skulde bruge til deres Sejlads, raslede mod hverandre; dertil havde hun den forpinte Greve, som ikke kunde gaa alene, paa Halsen. Tjeneren krøb ogsaa afsted noget hinkende og krumbøjet med en stor Bylt paa Nakken, og ovenpaa Bylten var der bundet to krumme Stænger, der lignede Horn, saa at disse Postyrer paa Grund af Taagen slet ikke syntes at ligne menneskelige Væsener." Kromanden, som troede, at det var Spøgelser, tabte Bøssen af Forskrækkelse, løb ind i Huset og smækkede Døren i efter sig. Med megen Besvær naaede de ned til Fiskerlejet, men her bleve de anholdte af Strandvagten og førte tilbage til Fængslet. Efter nogle Maaneders Fangenskab bleve de dog løsladte paa den Betingelse, at Ulfeldt til Kronen afstod alt, hvad han ejede af faste Ejendomme og Godser (udenfor Fyen) og forpligtede sig til i Fremtiden ikke at forlade Fyen, hvor han skulde tage Bolig paa Holkenhavn, sin Hustrus Mødreneary. Han saa dog Lejlighed til at slippe bort under Paaskud af at skulle bruge Badene i Aachen, men da han i Stedet lagde Raad op imod den danske Regering og tilmed søgte at at vinde Udlandet for sine hævngjærrige Planer, blev han dømt til at miste Ære, Liv og Gods. Da han imidlertid var undvegen, maatte man nøjes med at hen-

rette ham »in effigie«, d. v. s. halshugge en stor Trædukke, der var gjort i hans Billede. Hans Vaabenskjold blev sønderbrudt af Bødlen og kastet i Slotsgraven, hans Gaard blev nedreven til Grunden, og paa Graabrødretorv blev der rejst en Pyramide med den Indskrift: „Forræderen Korfitz Ulfeldt til evig Spot, Skam og Skændsel.“ Næppe et Aarstid derefter døde Ulfeldt, efter længe fredløs at have flakket om i Tyskland, i en Baad paa Rhinen, men det blev ikke forundt hans trofaste Hustru at være hos ham i hans Dødsstund.

Paa hans egen Opfordring var hun rejst til England for at indkræve en større Sum Penge, som Ulfeldt i sin Tid af sine egne Midler havde laant den engelske Konge Karl II, da denne landflygtig opholdt sig i Nederlandene. Kongen var imidlertid utaknemmelig nok til paa den danske Regerings Forlangende at udlevere hende, der, som man troede, havde haft Del i Ulfeldts Forræderi. Paa et engelsk Krigsskib blev hun ført til Kjøbenhavn, hvor hun paa sin Dødsfjende Dronning Sofie Amalies Anordning blev sat fangen i Blaataarn paa Kjøbenhavns Slot. Der henlevede Kristan IVs kjæreste Datter tre og tyve lange Aar i et Fangehul, saa usselt, at Loftslugen, selv i den strængeste Vinterkulde, maatte staa aaben for at hun ikke skulde kvæles af Røgen fra Kakkelovnen, der ikke en Gang var forsynet med noget Rør.

Ofte skrantede hun, men i al sin Elendighed vidste hun bestandig at holde Modet oppe ved at gjenkalde sig i Erindringen de kjære Salmer og Bibelsprog, hun havde lært udenad som Barn. „Jeg fornam i min Bedrøvelse,“ bekjender hun selv, hvad Nytte man deraf haver: i Ungdommen Salmer og bibelske Sprog at have lært; — tror mig, mine Børn, de have udi min Elendighed været mig en stor Trøst. Derfor øver Eder nu i Ungdommen udi det, som Eders Forældre Eder udi Barndommen have ladet lære, nu! (siger jeg) nu, medens Bedrøvelsen Eder ikke saa hardt gjæster, paa det at naar hun kommer, I da kunne være beredte til at tage imod hende og Eder med Guds Ord trøste.“ Saalig bar hun sin haarde Skæbne: „Gud var den, som selver traadte ind med mig af Taarndøren, han var den, som rakte mig sin Haand og stred for mig i Misdædernes Fængsel. Gud haver gjort underlige Ting imod mig, og det er mere en ubegribeligt, at mine Lemmer ikke ere indskrumpede af den

megen Liggen og Sidden, at mine Øjne ikke ere dumme, ja ganske blinde af Graad, at jeg ikke er stakaandet af idelig Lyseos, Stank og indeklemt Luft —". Langt fra at anklage sin Ægtefælle, hvis forræderiske Anslag hun alene kunde takke for den ublide Medfart, der var bleven hende til Del, omtalte hun ham altid med Ærbødighed, saaledes i Beskrivelsen af deres sidste Møde: „Min Herres Afskedsord til mig i Amsterdam vare disse: Du har levet med mig i Taalmodighed, raadet mig i Vanskeligheder, elsket mig i den højeste Elendighed; nu skilles vi ad. — Herpaa gav jeg ham et trofast Svar med vaade Øjne og med en Mund, der talede af et Hjærte, som var fuldt af den Kjærlighed, et Ægteskabsløfte, styrket ved saa mange Aars kjærlige Omgang og prøvet i Modgang, kunde skjænke, og dermed hilsede vi hinanden for sidste Gang." Til Opvartning havde man givet hende en raa, lunefuld Kvinde, som ofte plagede hende med Drillerier af den kaadeste Slags. Naar Eleonora Kristina endelig tabte Taalmodigheden og gav sig til at skjænde, gjorde hun sig opsætsig og brugte Mund.

„Sagte, sagte!" sagde Prinsessen en Gang, da Kvinden blev højrøstet, „saa længe ikkun en af os er vred, saa haver det intet at sige; men bliver jeg og' vred, saa tør der følge andet paa!"

Hun satte da en spodsk Mine op og sagde: „Jeg tror nok, I er ikke god, naar I bliver vred! I haver nok Ord derfor, at I udi gamle Dage ikke kunde taale meget, men slog strax — mens . . ."

„Hvad mere?" spurgte Eleonore, „mener I, at jeg nu ikke kunde gjøre ondt, om jeg vilde, saa vel som da, om nogen gjorde mig noget, som jeg ikke kunde lide? Nu langt bedre! De haver ikke behov at nægte mig Kniv for den Sags Skyld, at jeg skulde myrde Eder; det kan jeg gjøre med mine bare Hænder. Jeg kan kvæle den stærkeste Karl med dem, om jeg uforvarende fik fat paa ham, og hvad kunde ske mig værre end mig sker? — Derfor farer ikkun i Mag!"

Hendes Sind var endnu bestandig saa ungdommelig frisk, at hun ikke sjældent lod sig henrive til en lille Spøg. Da Kvinden saaledes en Dag berettede hende, at der skulde komme Linedansere paa den inderste Slotsplads og beklagede ikke at kunne faa dem at se, fik hun et lystigt Indfald. Hun lod hende tage Sengklæderne af

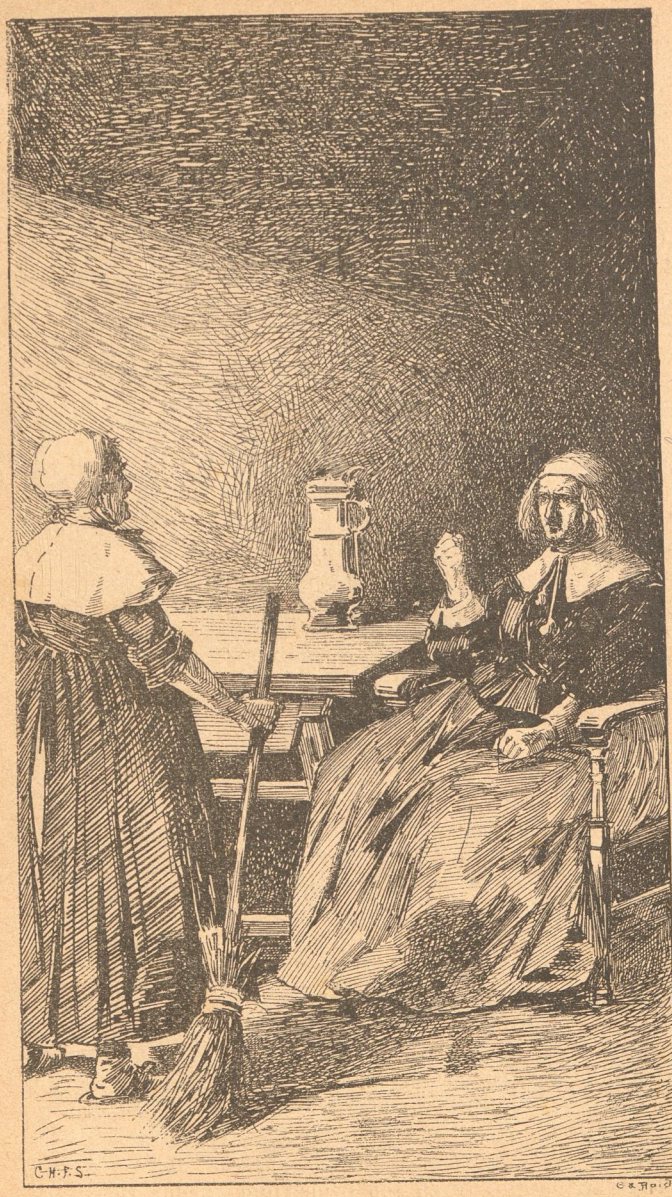
C·H·F·S·

Sengen og derpaa rejse Sengen op mod Vinduet. For at komme op paa dette Stillads skød hun Bordet hen til Sengen, entrede fra Bordet op paa det rejste Sengested, lod saa Kvinden række sig først Natskrinet og derpaa en Stol, som hun stablede ovenpaa Sengen, og efter behændigt at være klatret fra Skrinet op paa Stolen, stak hun Hovedet ud af Vinduesgluggen og kigede ned paa Slotspladsen. „Jeg kunde se Kongen og Dronningen i deres Øjne," fortæller hun i Dagbogen, „de stode paa den lange Sal, og undrede jeg siden paa, at de ikke kastede Øjet did, hvor jeg stod."

Skjønt Naal og Traad og Bøger var hende berøvet, vidste hun bestandig at beskjæftige sig; Nød gjør opfindsom, og der var ikke noget saa ubetydeligt, at den driftige Kvinde jo ikke kjendte Anvendelse derfor. Pinseaften havde Slotsfogeden saaledes sat grønne Grene, saakaldte „Majtræer" ind i hendes Fængsel. Hun brød da nogle Kviste af Grenene, skrabede Barken af dem med et Glasskaar, der maatte tjene som Kniv, blødte dem i Vand, lagde dem i Perse under et Brædt, hvorpaa Fejeskarnet blev baaret ud, saa de bleve flade, og lavede saa en Vævekam deraf. For gode Ord og Penge fik hun Per Kudsk overtalt til at give sig noget grovt Traad, som hun brugte til Søller, og af den Silke, som hun fik ved at optrevle sine Strømper og Sløjferne paa sin Nattrøje, lavede hun brede Baand. Den ene Bom blev fastgjort ved Kakkelovnen, den anden ved hendes Liv, saaledes at hun, saa saare Nøglen blev stukket i den yderste Dør, med et Ryk kunde faa sin Væv løs og lagt bort, førend den inderste Dør blev aabnet.

Hun fik Mad og Vin fra Hoffets Kjøkken, undertiden endog Konfekt og Strøsukker. Dette sidste var hende særlig velkomment, fordi det var indsvøbt i rent Papir, og hun paa den Vis fik noget at skrive paa. Blæk skaffede hun sig ved at røre Sod ud i Øl; — Laaget af et Tinkrus maatte tjene til Blækhorn, en med Glasskaaret tildannet Hønsefjer til Pen. Med dette simple Skrivemateriale frembragte hun et af vor Literaturs Mesterværker — det saakaldte „Jammersminde", i hvilket hun har givet en skjøn og uforglemmelig Skildring af sit Fængselsliv.

Endelig i Aaret 1677, da hendes Dødsfjende Sofie Amalie var død, blev Eleonore Kristina sat paa fri Fod.

Der blev anvist hende Opholdssted paa Maribo Kloster, hvor hun i sin Datter Anna Katrines Selskab henlevede de sidste tretten Aar af sit Liv. Disse forløb stille og roligt, og da den haardtprøvede Kvinde den 16de Marts 1698 blideligt hensov, blev hun i Følge sit udtrykkelige Ønske begravet „i Stilhed og uden Ceremonier", svøbt i det Jordelin, som hun allerede i Blaataarn havde syet. Hendes Kiste var kun betrukken med sort Læder uden Bogstaver og Beslag; hun havde jo den Tro, som hun saa smukt har udtrykt i sit Jammersminde: „Om de end, naar jeg er død, lægge mit Legeme i Stranden, saa skal det dog tillige med Sjælen komme for Guds Trone paa den yderste Dag og bestaa sig bedre end som mange, der ligge i Kister med Sølv beslagne og i herlige Begravelser. Jeg begjærer intet uden et saligt Endeligt."

Paa Gravstenen i Maribo Kirke læses følgende Indskrift: Herre! havde dit Ord ikke været min Trøst, da havde jeg maattet forgaa i min Elendighed.

Salmevers,

skrevne af Eleonore Kristina i Blaataarn.

Betænk min store Trængsel,
Mit lange, haarde Fængsel,
Min Jammers el've Aar!
Ej saa, at det bedrøver;
Gud Herren blot mig prøver,
Han kjender bedst, hvad jeg formaar.

Gud, jeg for dig nedfalder:
Se til mig i min Alder,
Som stunder nu fast til!
Af Aaget du mig spænde,
Gjør paa min Trældom Ende,
Dog ej hvad jeg, men hvad du vil.

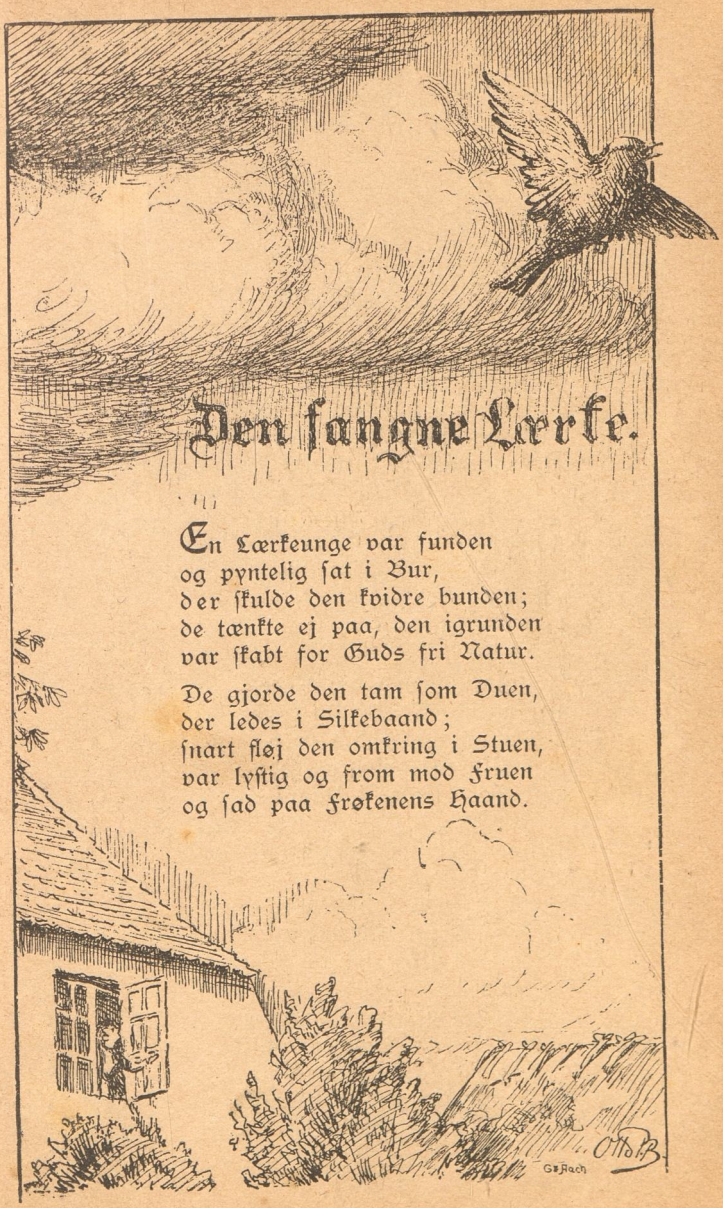

Den fangne Lærke.

En Lærkeunge var funden
og pyntelig sat i Bur,
der skulde den kvidre bunden;
de tænkte ej paa, den igrunden
var skabt for Guds fri Natur.

De gjorde den tam som Duen,
der ledes i Silkebaand;
snart fløj den omkring i Stuen,
var lystig og from mod Fruen
og sad paa Frøkenens Haand.

Den kvidred saa smaat derinde,
men det var en fremmed Sang;
og følte den Solen skinne,
da fløj den med Sorg i Sinde
mod Ruderne, saa det klang.

En Dag, da Stæren derude
just fløjted sin Melodi,
fandt Lærken en aaben Rude
og letted sin Vingeskude
og fløj med Sang mod det fri.

De stirred med Sorg i Gjet
jo højere den sig svang,
men Lærken var saa fornøjet,
nu havde just alt sig føjet
efter dens Hjærtenstrang.

Nu fløj den paa lette Vinge
højt over Husenes Tag;
den kunde sin Lyst ej tvinge,
den maatte svinge, ja svinge
sig ud i den lyse Dag! — —

Tro aldrig, om i din Rede
en syngende Lærke Du faar,
at Du kan holde den nede,
hvor Murene om den frede,
naar Solen leger i Vaar!

At have det lunt derhjemme,
at sidde stille i Bur
bag stængende Laas og Gjemme
og tie ihjel sin Stemme,
det er ej Lærkenatur!

Nej, bæres af Frihedstrangen
langt bort fra Fængselets Mur
og slaa sin Trille i Vangen,
til Døden stænger for Sangen,
kun det er Lærkenatur!

J. Blicher.

Abul Kassans Lon.

Et østerlandsk Sagn ved **Jakobe.**
Med Illustrationer af Carl H. F. Schmidt.

Da den vise Fyrste Abdulmelek, Aar 685 efter Christi Fødsel, overtog Kalifatet, og de blodige Optrin endte, som hans Forgjængere havde havt at bekjæmpe, hengav han sig til Fredens Sysler i sit pragtfulde Palads i det rige, mægtige Damaskus. Despot som han var, vilde han dog, at enhver af hans Undersaatter kunde fremføre sin Klage, og ikke sjeldent bevægedes han til at lade Naade gaa for Ret, kun naar Striden førtes indenfor Religionens Enemærker, var han haard og ubøjelig, vee den Vantro, der vovede at betvivle selv det mindste af Koranens hellige Ord.

Naar Abdulmelek viste sig for Mængden, med den hvide Talar over sin slanke Skikkelse, medens Turbanen sad kækt om hans smukt formede Hoved med det ravnsorte Haar og Skjæg, var det ikke alene de langt beslørede Kvinder, som bag deres lette Gazes Skjul tilkastede ham smægtende Blikke, selv Mændene bøjede sig beundrende i Støvet for ham. Gavmild indtil Ødselhed, omringedes Kalifen af hengivne Tjenere, og blandt Rigets første Mænd valgte han sine Yndlinge, der dog holdt sig i klogelig Afstand fra den lunefulde Monark.

Den Eneste der uforbeholdent hengav sig til Kalifen, var en yngre, fattig Emir, Abul Kassan, der med brændende Lidenskab saae op til sin høje Behersker.

En Dag, da han i begejstrede Udtryk tolkede sin Hengivenhed, afbrød Kalifen ham koldt: „Det sande Venskab, saavel som den rette Kjærlighed er stedse stum, glem ikke det, min gode Emir.“ Abul Kassan svarede smilende: „Kalifens Ord er Visdom; dog kan der i Menneskenes Sind være et Kjærlighedens Væld, saa rigt, at det undertiden, ligesom Nilens Vande, med uimodstaaelig Kraft maa svulme over sine Bredder.“

Den store aarlige Fest til Ære for Ofringen i Mekka var netop fejret.

Med ødsel Haand havde de Troendes Beherskер sendt en gylden Regn nedover Damaskus og Omegn.

Det var Aften; de mange pragtfulde Bygninger, ikke mindst Moskeerne, Basarerne og Karavanseraierne ud-

sendte et Straalehav fra de tusindvis med kostbar duftende Olie fyldte Lamper.

Kalifens Slot viste sig som et sandt Feepalads. De med Guld, Sølv, Elfenben og Purpur overdaadig udstyrede Sale tindrede i det stærke Lysskjær omkap med de fint slebne Diamanter og Ædelstene, der spillede i alle Regnbuens Farver paa Turbanerne og Kaftanerne, der prydede de mange af Islams Sønner, der paa denne Aften vare Kalifens Gjæster.

Selv havde han med Abul Kassan trukken sig tilbage fra Sværmen og stod nu ene med sin Ven paa en af Altanerne, der vendte ud mod den store Plads, hvor Mænd, Kvinder og Børn bevægede sig i tætte Skarer.

For at undgaa Mængdens Opmærksomhed forbleve de i Baggrunden skjulte i Halvmørket.

Kalifen havde nylig fra sit Belte løsnet en Diamant af sjelden Størrelse, og fæstet den paa Abul Kassans Turban, hvor den funklede som en blinkende Stjerne. Hans udtryksfulde Øjne hvilede med Velbehag paa Emiren, og idet han lagde sin fine Haand paa dennes Skulder, udbrød han: „Aften er Du da fornøjet med mig og tvivler ikke om, at jeg foretrækker Dig. Du tier og sukker — har Du endnu et Ønske? saa sig frem.“ Abul Kassan svarede med et veemodigt Smil: „Vredes ikke min høje Herfker, men det, hvorefter mit Hjerte higer, er hverken Perler, Guld eller Ædelstene, det findes ikke i Østens rige Skatkamre, det er mere end Salomons Ring, mere end de Vises Sten.“

„Ved Muhameds blege Maane,“ afbrød Abdulmelek, „Du bliver ikke let at tilfredsstille, næsten skulde jeg tro, at Du er bleven indtagen af de Houris lignende Skjønheder i mit Harem og ønsker at fortrænge de Troendes Beherfker.“ „Vise Kalif, Ingen veed bedre end J, at Alt hvad min Hu staar til, er Eders Venskab, sagde Abul Kassan i en tilbagetrængt lidenskabelig Tone.“ „Det har jeg alt skjænket Dig,“ faldt Kalifen ind. „Giv mig et Tegn derpaa,“ hviskede Abul Kassan. „Har jeg ikke for et Øjeblik givet Dig et saadant,“ spurgte Abdulmelek; men Abul Kassan rystede tavs paa Hovedet og fortsatte: „Kalifens Gaver af Perler og Ædelstene ere glimrende Beviser for at han sætter Pris paa sin tro Tjener.“

„Hvad vil Du da?“ afbrød Abdulmelek utaalmodig. Abul Kassan hævede Hovedet stolt og sagde, idet han

roligt fæstede sit Blik paa Kalifen, i en dæmpet, men fast Tone: „At Du giver mig et Kys som det, Du trykker paa Dine egne Sønners Pande.“ Kalifens Aasyn antog et koldt Udtryk, idet han undvigende svarede: „Jeg kysser sjeldent mine egne Sønner. Kjærtegn ere mig imod.“ „Ogsaa jeg sætter kun Pris derpaa, udbrød Emiren, naar de som her, skulle være Udtryk for en sjelden Gunst.“ „I er en Sværmer,“ sagde Abdulmelek, og vilde med disse Ord trække sig tilbage, men Abul Kassan standsede ham og bad indtrængende: „Høje Kalif, betragt ikke mit Forlangende som et spøgefuldt Indfald, det er en Bøn fra Ven til Ven. Vil I nægte mig den?“ „Ja,“ svarede Abdulmelek, skød Emiren let tilside og forsvandt mellem Marmorsøjlerne; men Abul Kassan blev længe staaende og stirrede op mod den dunkle stjernebesaaede Himmel. Da han omsider blandede sig mellem Gjæsterne, sendte mere end en Musselmand misundelige Blikke efter Diamanten, der fra Emirens Turban stak dem i Øjnene som et nyt Bevis paa, hvor højt han stod i Kalifens Gunst.

Den næste Dag var Abdulmelek mild og naadig; idet han rakte Abul Kassan Haanden, tilføjede han med sin smukke sonore Stemme: „Aften naar de skjønne Kvinder under Strengeleg forlyster vort Øje med deres lette Dands, skal Du sidde ved min Side.“

Misundt som Emiren var, dandsede han dog ingenlunde paa Roser, hans Haab om at faa sit Venskab beseglet paa den Maade, han ønskede, var forlængst opgivet; ikke desto mindre voxede hans Hengivenhed for Kalifen med hver Dag.

Hvad enten Abdulmelek i Kredsen af sine Emirer, Kadier og Dervisher tog Plads paa sin Trone, for at holde Dom, eller han blødagtig hvilede paa sit Purpurhynde, omringet af prægtigklædte Slaver og Slavinder, var han i Abul Kassans Øjne den Herligste blandt dem Alle, uovertruffen i Skjønhed og ædel Anstand.

Aarene svandt og det syntes, som om Kalifen Abdulmeleks Liv skulde blive en eneste lang solbeskinnet Dag, da trak paa en Gang Skyerne sammen og Sorgen kastede sin mørke Skygge over Kalifens gyldne Palads. Dødens Engel Azariel skred over dets Tærskel og bortrev Abdulmeleks mest elskede Hustru, den skjønne Mirza. Kort Tid forinden havde det Rygte bredt sig over hele Damaskus, at Sønnen af dette Ægteskab, den kække sværmeriske

Almanzur, den kæreste af alle Kalifens Børn, havde svigtet sin Fædrenetro og sluttet sig til Nazaræernes forhadte Lære. Den Eneste, der ingen Anelse havde herom, var Abdulmelek, hvem Ingen vovede at bringe et saadant Budskab.

Efter mange Raadslagninger mellem Hoffets Nærmeste, besluttedes det, at Abul Kassan skulde være den, der meddelte de Troendes Behersker ikke alene det omtalte Rygte, men ogsaa at det efter Almanzurs egen Tilstaaelse var sandt.

Med bankende Hjerte nærmede Emiren sig Kalifen, der i et af de indre Gemakker laa paa sit Hynde med Albuen støttet til Lejet og skyggede med Haanden for Panden. Fra hans ophøjede Stade saae man igjennem en Række af glimrende Sale, den store Hal, fra hvis Midte et Vandspring udsendte høje Straaler, medens talrige Slaver og Slavinder bevægede sig imellem Marmorsøjlerne til Takten af en dæmpet Musik.

Da Abul Kassan med korslagte Arme havde bøjet sig for Kalifen, bortviste denne med en Haandbevægelse de tvende Slaver, der som tause Støtter havde holdt Vagt ved Dørtærskelen.

Saa skaansomt som muligt meldte Emiren om Sønnens Frafald.

Kalifen hævede langsomt Hovedet og syntes i Begyndelsen ikke at fatte, hvorom Talen var, men da den frygtelige Vished omsider som et Lyn slog ned i hans Sjæl, kjendte hans Raseri ingen Grændser.

Han svor ved Profetens Grav, at hvis Sønnen ikke inden Minaretens Klokke næste Gang kaldte de Troende til Bøn, havde omvendt sig og anraabt Allah om Barmhjertighed, vilde han med egen Haand støde sin Damascenerklinge i hans falske Hjerte.

Alle Abul Kassans Forestillinger vare forgjæves; da han til Slutning bønfaldt Kalifen om at lade Naade gaa for Ret og tilgive, formedelst den store Kjærlighed han nærede for denne sin Søn, foer Abdulmelek heftig op og raabte: „Nej, netop paa Grund af min Kjærlighed til ham taaler jeg ikke, at han for Tid og Evighed styrter sig i Fordærv, men vil, at han ufortøvet vender tilbage til Islam.

Hele Staden var i Oprør, Alle flokkedes om Almanzur og anraabte ham om, at afsværge den falske Lære, de

foreſtillede ham det Ukloge i at trodſe ſin mægtige Herre og Fader, der ſikkert vilde ſtaa ved ſit Ord; og Almanzur var ligeſaa ſtolt og faſt af Karakter: Heller lide Martyrdøden, ſvarede han begejſtret, end ſvigte den Tro, ſom jeg hænger ved af hele mit Hjerte.

Da Hoffet med Abul Kaſſan indſaa, at Fader og

Søn vare lige ubøjelige, sørgede man for i Hast at hjælpe Almanzur paa Flugt. Han indvilligede heri, ikke af Skræk for Døden, men, af Kjærlighed til sin Fader, hvis Samvittighed han ikke vilde bebyrde med et saa uretfærdigt Mord: „Hils Kalifen," raabte han, idet han i den stille Nat svang sig paa sin lette arabiske Hest, „at har han ikke elsket sin Søn saa højt, at han kan tilgive, da har hans Kjærlighed aldrig været andet end Egenkjærlighed."

Ved Budskabet om Almanzurs Flugt lukkede Kalifen sig et helt Døgn ind i sit Lønkammer, og fra den Stund han traadte ud derfra, var han mørk og indesluttet.

En Dag da han syntes sig selv mere lig, vovede Abul Kassan at fremkomme med den gamle Paastand, „at sand Kjærlighed taaler Alt og tilgiver Alt." Kalifen forblev taus, og Emiren vedblev: „For at prøve dens Styrke sender Allah os vist ofte i sin Visdom den største Modstand fra dem, vi elske mest." „Deri har Du Ret," svarede Abdulmelek ivrigt; „Styrke skal der til for ikke at give efter for dem, vi have kjærest af Alle." „Hersker over de Troende," udbrød Abul Kassan, „tillad din ringe Tjener at minde om, at vor Styrke netop ofte findes i vor Svaghed." Kalifen stirrede mørkt hen for sig og Emiren fortsatte: „Er det vort Haab ved Profetens Hjælp at faa vore Synder tilgivne, saa ville vi ogsaa være forsonlige mod den, der forsynder sig imod os, meget eller lidt, han have været vor Ven eller Fjende." „Du taler som den Blinde om Farverne, min gode Emir, vent med at prædike Forsoning, indtil den Du elskede højst, ved sin Troløshed har forvandlet Din Kjærlighed til Had, først da vil Du kunne fælde en uhildet Dom." Med disse Ord tilkastede Abdulmelek sin Emir et vredt Blik, men denne skyndte sig at sige: „Kalifen vil i sin Visdom komme ihu, at Englen Gabriel er den, der dømmer og fordømmer, eftersom Gjerningerne veje i Vægtskaalen."

Fra nu af var Abul Kassan forstødt af Abdulmeleks Gunst.

Ene med sin Sorg trak Emiren sig tilbage i sit Palads.

Da lød en Dag det Budskab, at Kalifen var syg indtil Døden; i stum Fortvivlelse gik Abul Kassan under Cypressernes og Palmernes dunkle Skygger, hvor Maanen kastede sine blege Straaler imellem de høje Stammer; idet han vilde vende tilbage saae han ved

Enden af Gangen en hvidklædt Skikkelse, der i Maanelyset tog sig hel aandeagtig ud, han foldede uvilkaarlig Armene over Brystet og mumlede: „Allah er stor;“ idetsamme bemærkede han, at det var en ung Dervish, hvis fine Ansigtstræk lyste af Mildhed. Hans sorte Øjne tindrende med en usædvanlig Glands, og over Munden laa et venligt Smil, idet han sagde: „Du sørger over Din tabte Vens Lidelser, før mig til ham, maaske kan han endnu frelses.“ Abul Kassan stirrede maalløs paa den Fremmede, der tiltrods for sin Ungdom og spinkle Skabning, havde noget imponerende i sin Optræden.

Men Emirens Anseelse skaffede dem Adgang til Slottet.

Ved Synet af den unge Dervish trak Hoffolkene og Lægerne paa Skuldrene, dog Myndigheden i hans Blik og Væsen, tillod intet Afslag, og ledsaget af tvende Læger førtes han til Abdulmeleks Leje. Da han atter traadte ud derfra flokkedes man om ham, der med høj Røst forkyndte: „Alle Moslem skulle vide, at Kalifens Liv staar til at redde, saafremt der findes en Musselmand, der har saa stor en Kjærlighed til sin høje Herfker, at han vil trodse Savn og Fare og begive sig ene ud i Ørkenen, til han ved denne min Stav, har fundet Vej til Edens Have til Træet, der bærer Rosen, hvis Blades Duft spreder Fred og Forsoning. Kan han bringe denne Blomst, er Kalifen frelst.“ Alle rakte begejstret Haanden ud efter Staven, men Dervishen traadte afværgende tilbage, idet han tilføjede: „Dog et maa I vide, at kun den tør udvælges, der har elsket de Troendes Beherfker saa rent og inderligt, at han aldrig, selv i sin inderste Tanke, har næret den mindste Bebrejdelse imod ham.“ Ved disse Ord veg Mængden tilbage, kun Abul Kassan gik frem, bøjede sig for Dervishen og modtog Tryllegrenen.

Langs Nilens Bredder vandrede han, hvor Krokodillen om Dagen laa dorsk mellem Sivene, medens Havørnens latterlignende Skrig lød over hans Hoved, og hvor Nattens Stilhed idelig afbrødes af Hyænernes og Shakalernes blodtørstige Hyl, der blandede sig med Løvernes vilde Brøl, dog fortsatte han, takket være Staven, rolig sin Vej, indtil han omsider befandt sig ved Indgangen til en Lund med Daddel og Figentræer, og hvor Cederne, med deres langt nedhængende, liflig duftende Grene, gave Svaling for de brændende Solstraaler.

Langt borte, i Læ af store Palmer, stod Busken, der

bar den vidunderlige Rose. En hellig Gysen gjennembævede hans Indre, hvad om han formastelig havde tiltroet sig en Kjærlighed større end nogen Andens? hvad om der ogsaa i hans Sjæl, havde luret et hemmeligt Nag mod Despotens Luner?

Alt som han nærmede sig Blomsten, voxede hans Frygt, og da han endelig stod ved Maalet, vovede han ikke at gribe til.

Han kastede sig i Støvet og bad Allah om Tilgivelse for sin mulige Synd.

Styrket efter Bønnen, nærmede han sig, berørte med sagte Haand den duftende Blomst; og som den modne Frugt, der falder let fra Grenen, brødes Rosen fra sin Stengel for at gjemmes ved Abul Kassans Bryst.

Da han vendte tilbage til Damaskus, var det Nat, men tiltrods herfor brændte der Lys i alle Huse, og Gaderne gjenløde af Fodtrin fra Stadens Indvaanere, der med sænkede Hoveder under den stjerneklare Himmel vandrede til Moskeerne for at anraabe Allahs Miskundhed, at han dog i det sidste Øieblik vilde komme de Troende til Hjælp og redde deres vise Behersker.

Paladset var oplyst som til en Fest, dog indenfor var Alt stille og tyst. Lægerne og Dervisherne kom og gik med lydløse Fjed. Den store Skare, der opholdt sig i Hallen, laa i stille Andagt med Aasynet vendt mod Osten, Vandspringets sagte Pladsken var den eneste Lyd der lod sig høre; men udenfor paa Trappens Trin, der førte til Kalifens Værelser, laa Almanzur sagte hulkende, og vædede de kolde Marmorfliser med sine brændende Taarer. Alle Bønner om at blive indladt til sin strenge Fader vare forgjæves; før han omvendte sig, var Forsoning umulig. Ingen vovede længer at hentyde til ham, af Skræk for at Kalifens sidste Ord skulde blive en Forbandelse over Sønnen.

Den unge Dervish førte Abul Kassan ind til den Døende.

Kalifen laa paa sit Purpurleje med korslagte Arme og halv tillukkede Øine, Kindernes voxgule Bleghed fremhævedes ved det lange mørke Øjenhaar og det sorte krusede Skjæg. De svagt brændende Lamper oplyste kun dunkelt det rummelige Værelse, hvor Slaverne i Taushed lyttede til den Døendes tunge Aandedrag.

Ved Synet af sin høje Ven, bøjede Abul Kassan

sig over Lejet, trykkede et Kys paa den kolde Haand og lagde Rosen, der saalænge havde hvilet ved hans Hjerte, paa Abdulmeleks Bryst. Ved et Tegn lod Dervishen ham og Slaverne forstaa, at de maatte fjerne sig.

Den hele Nat og følgende Dag var Spændingen paa sit Højeste, man hviskede, lyttede og saae med ængstelig Forventning mod Forhænget, der lukkede for Kalifens Værelser.

Det blev Aften, Solen var ved at dale; paa hele den vestlige Himmelrand stod skrevet dens glødende Farvel. Sværmen, der opfyldte Paladset, var endnu talrigere end før. I den store Hal mellem Rigets første Mænd stod Abul Kassan og stirrede i aandeløs Spænding mod det mørke Forhæng. Da veg det pludselig tilside, et Lyshav strømmede ham imøde, og i al sin Glands og Pragt kom de Troendes Behersker tilsyne; ved hans Side stod Almanzur iført fyrstelig Dragt, dog bar han om Halsen frit tilskue, en vægtig Kjæde med et gyldent Krucifix; men over Kalifens Hoved vajede Halvmaanens Banner. Ved dette Syn udbrød Forsamlingen i et eenstemmigt: „Allah er stor, der er kun een Gud og Muhamed er hans Profet," men Abdulmelek slog til Lyd med Haanden og sagde: „Det Under her er fuldbyrdet, har jeg næst Allah og Profeten kun eet Menneske at takke for; træd frem Abul Kassan og modtag Din Løn af mine Læber." Alles Øjne vendte sig mod Emiren, der fæstede sit Blik ufravendt paa Abdulmeleks majestætiske Skikkelse. Et forklaret Smil gled over hans Ansigt, idet han nærmede sig med vaklende Fjed — en dump Lyd, og Abul Kassans afsjælede Legeme laa ved Tronens Fod.

Bestyrtelsen var almindelig og blev endnu større, da den unge Dervish løftede den Døde og bar ham let, som en Fjer ud af Paladsets Porte.

Inden Forundringen havde faaet Tid til at give sig Luft i Ord, var han, som det syntes forsvunden i den nedgaaende Sols Straaler; men i lange Tider gik det Sagn fra Slægt til Slægt, at der ved Emiren Abul Kassans Død var sket et Mirakkel, til Løn for hans Kjærlighed mod de Troendes Behersker var Israfil nedfaren fra Himmelen for selv at føre ham over Broen Sirat frelst fra Helvedes Afgrund hen i Paradisets Sale.

En Brandstifter.

Af **Carl Ewald**. Illustreret af Axel Thiefs.

Et Par Mils Vej nord for Vordingborg løber Knudstangen ud i Havet.

Den kommer fra Rosenfeldts Park og Skov og gode Agre, men paa sit Løb mod Vandet har den rendt Fedtet af sig. Bestandig tyndere Korn og Græs, bestandig flere Sten — bestandig bliver selve Tangen tyndere, indtil den ender i en naturlig Stenmole, der er en Snes Alen bred og ikke højere, end at Vandet for et godt Ord slaar sammen over den.

D. v. s. Tangen ender jo egentlig ikke i denne Mole.

For efter den kommer Knudshoved, en halvmilelang Banke, der løfter sig op af Havet med bratte Skrænter og bærer spredt over sin smalle, puklede Ryg et Utal af Tjørn og Abild, der har kroget sig og nejet sig og vredet sig for Stormen, men ligefuldt grønnes fra Vaar til Vaar

og skygger saa godt de kan over tilfældige Malere og Turister, der fandt den trælsomme Vej herud og satte sig ned og undredes over, saa kønt her var.

De indfødte har ikke Syn for Skjønheden. De slider med Sandet, der rinder op fra begge Tangens Sider, og stopper Hullerne, Blæsten river i deres fattige Tag, og stirrer efter Folkene fra Vordingborg, der kommer ajende til Vogns gjennem Uføret og staar af Vognen over Stenmolen og spiser deres medbragte Mad hos Opsynsmanden paa Hovedet og ruller hjem igjen mod Aften med Fædrelandssange og anden Lystighed.

Og mindst begriber de den ensomme Vandringsmand, der stavrer sig gennem Sandet for at hvile ud et Par Timers Tid under „Hovedet"s sølle Træer og saa stavre hjem igjen. De har ingen Ting at byde ham — maaske gjør han trods sin Tarvelighed deres Fattigdom mere pinlig for dem. Maaske møder han med en Stump Civilisation, de ingen Brug har for og ikke vil have sig paanødt.

Som f. Ex. det gik den fremmede unge Mand, der langt ude paa Tangen fo'r i lille Hans Nielsen, just som han var i Færd med at tampe et af sine Faar sønder og sammen.

Den fremmede blev oprørt over at se, hvordan Drengen rettede sine Slag mod Dyrets ømmeste Steder. Han holdt en smuk lille Dyrebeskyttelsespræken for Knægten — enhver vilde gjort det samme i hans Sted.

Og saa hændte der det, at den fjortenaars Bondedreng saa den fremmede Mand ind i Øjnene med et frit og rasende Blik, der mer end mange Ord bad ham rejse Pokker i Vold og passe sit eget.

Et Øjeblik studsede den fremmede. Saa gjorde han, hvad der var det nemmeste: han kom paa det rene med, at Fyren var en snavs Knægt, sagde ham det i passelige Ord og gik sin Vej derfra.

Men Drengen blev staaende og stirrede efter ham. Og da han var kommen et Stykke bort, fo'r han atter i det forbryderiske Faar og tampede det af Hjærtens Lyst.

Saa lagde han sig paa Ryggen i Bakken og foldede sine skidne Hænder under sin hvidgule Nakke, stirrede op i den blaa Himmel og sang. Og saa fo'r han op igjen og styrtede med vilde Hyl og de græsseligste Forbandelser efter et andet Faar, der havde begivet sig paa forbudne

Veje, og pryglede det og lagde sig igjen og levede saadan sin Dag til Ende, til Solen gik under Vandet og han drev sine Undersaatter hjem i Folden og fandt sin Barnesøvn i sin egen Baas.

I fem Aar havde Hans Nielsen levet det samme Liv. Han var født udenfor Ægteskab og flyttede i sine første Aar, fra Sted til Sted — i usel Pleje, indtil han havnede hos en from og flittig Piskemager, der lærte ham at læse i gudelige Bøger og synge Salmer.

Saa blev hans Moder gift med en Røgter og tog ham hjem for at spare Underholdningspengene. Da var han ni Aar og fra da af og til han blev fjorten tilhørte han de magre Græsmarker paa Knudstangen og Køerne og Svinene og Faarene, der vexlede under hans Pisk, men alle fik den at føle, naar de bragte ham i Raseri ved deres Excesser.

Om Efteraaret dækkede han sig mod Regn og Rusk i en lang Mandsfrakke med opsmøgede Ærmer. Den var hel god til at suge Vandet ind, og han maatte gaa med den, tung og vaad, til han fik tørret den i Blæsten. Skolen generede ham kun lidt — han den maaske desmer, naar han kom ind i Vogterklassen sammen med de andre smaa Vagabonder, der skulde gjøre Nytte for Føden.

Men ude paa Marken og hjemme i de lange Vinteraftner dannede Drengen sig efterhaanden sin egen Verden, som holdt ham skadesløs for det Hundeliv han levede, paa samme Tid som den bragte ham til Fortvivlelse ved den Modsætning, hvori den stod til det, han saa' for sine Øjne.

Pidskemageren havde lært ham at læse — for Gudfrygtighedens Skyld. Men han var længst færdig med Traktaterne og Salmerne. Han kunde dem udenad allesammen og de interesserede ham ikke længer. Saa tiggede og laante og kjøbte han „Historiebøger", og hvad han læste i dem, greb hans Fantasi med ustyrlig Kraft og bar ham langt ud over den arme Virkelighed.

Han drak sig en mægtig Rus i den romantiske Literatur, der faldt i hans Hænder. Han befolkede Skoven og Bakkerne og Stranden med sine Helte og selv var han en af dem. Med dem kæmpede og fejrede han, med dem levede han. Havde han ingen Bog, saa huskede han alle dem,

han allerede havde læst, og læste dem om igjen i Erindringen.

Hvert Kreatur, der vakte ham af hans Drømme, tændte hans Raseri. Hvert haardt Ord, hvert Knubs, hver dagligdags Befaling var ham en brutal Afbrydelse i de skjønne Tanker, der holdt ham fangen i deres Garn. Hver Dag, der sled sig mod sin Aften, var en Fornærmelse mod den Helteverden, der havde optaget ham i sin Midte og lovet ham et Liv saa rigt paa Mod og Manddom og Hæder som Bøgernes.

Intet Sted kunde han da finde et heldigere Sceneri for sine Fantasterier.

Der var saa ensomt og saa vildt paa Tangen. Fjærnt ude gik Damperne forbi og bestandig forbi. Nær Vejen laa et gammelt fredet Thingsted. I Granskoven smuttede Fasanerne mellem de filtrede Ørnebregner, og Bombærtornene rankede sig over hvert et Gjærde. Knudsgaardens Kampestensmure var borglignende nok, og Havets Brusen om „Hovedet"s Gruskanter satte Musik til Texten.

Og fremfor alt den store Ensomhed om disse arme Rønner, fra hvilke den ridderlige Yngling skulde svinge sig op til det højeste. Ensomheden, der blot blev afbrudt af Turisterne, som gjorde den bare dybere, fordi de kom forbi og saa anderledes og rigere ud og gik igjen som de var komne.

Det var Omgivelser til at digte i, og Hans Nielsen digtede. Om der faldt et Skud i Fasanskoven, da rystede det frem af hans Erindring en blodig Krig og hurtig tjente Generalsepauletter. Om en af de løjerlige Fugle løb over hans Vej, da bar dens ubehjælpsomme Vingeslag ham til fjærne, fremmede Egne, hvor man kunde gjøre sin Lykke. Om hans Blik faldt paa Generalstabsmærket oppe paa Højen, da kunde han digte ud af det, hvad det skulde være.

Da Hans Nielsen blev fjorten Aar og stod til Konfirmation, var der ingen, der kunde se, at den lille hvidhovede Bondedreng stod paa Kirkegulvet mellem Kammeraterne i Panser og Plade og med Sværdet dragen til ufortrøden Kamp for Sandhed og Ret og alle skjønne Damer.

Der gik fem Aar igjen. Hans Nielsen havde tjent som Dreng og Karl tre—fire Steder, nu tiltraadte han

til Majdagen Tjenesten hos en Gaardejer dybt i Sydsjælland.

Gaardejeren hed Johannes og var en god og sindig Mand, der ikke misbrugte sine Folk. Men han havde dem jo for at Arbejdet skulde gjøres, og der var ingen Ting i ham, der korresponderede med den nye Karls Fantasteri.

Af og til kom det da til smaa Rivninger imellem dem, og en Søndag blev de enige om at skilles.

Johannes havde befalet ham at hente Grøntfoder Søndag Morgen. Det vilde Hans Nielsen ikke. Søndagen var hans egen, mente han, og den tilbragte han almindeligvis i sit Kammer, hvor han i sin Kiste havde en Samling Romaner. Derhen gik han ogsaa nu, satte sig paa den dobbelte Bræddeseng og gav sig i Lag med Gjøngehøvdingen, som han netop havde faaet fat i og som optog ham svært.

Og uden at skjænke sin Husbonds Befaling en Tanke, fordybede han sig i sin kjære Bog. Den bar ham bort fra det usle Kammer, hvor han ved Skæbnens Ugunst var fordømt til at være. Hestenes Pruslen i Stalden bag den uhøvlede Bræddedør hjalp ham blot dybere ind i Stemningen. Han mærkede ikke Stanken fra Seletøj og Fedtstøvler, der hang under Loftet, fra Møddingen udenfor. Han satte sin Fod fast i det smuldrede Lergulv og læste med tindrende Øjne og hed Pande.

Saa løftedes Klinken og Johannes stod i Døren.

Han vilde foreslaa ham, at de skulde skilles med det samme. Han havde ingen Brug for en Karl, der gik fra sit Arbejde ind og læste Romaner.

Og Hans Nielsen gik ind paa Forslaget og tog sine Skillinger og rejste til Kjøbenhavn.

Det var just paa den Tid, Russerne og Tyrkerne førte Krig, og han havde læst i en Avis, at der i Kjøbenhavn var et Hvervingskontor, der gav Frivillige fri Rejse til Rusland. Han meldte sig paa Kontoret, fordi han tænkte, der kunde være Mulighed for at vinde Berømmelse i Krigen. Desuden havde han læst, at Tyrkerne bandt Fangerne til Pæle, heldte Petroleum ned ad deres Ryg og stak Ild i dem. Derfor vilde han i russisk Tjeneste; thi det var enhvers Pligt at forsvare den kristne Tro.

Kontoret var lukket, og han fik ikke fri Rejse til Rusland. Til at betale Rejsen selv havde han ikke Penge

nok. Saa meldte han sig paa Sessionen, men blev kasseret, fordi han var for spinkel.

Derefter vendte han tilbage til den Egn, hvor Johannes' Gaard laa, tærskede for Dagløn hos forskjellige, tjente en Maanedstid paa en anden Gaard og stod saa 1ste November uden Plads.

Saa hændte der det, der beseglede Hans Nielsens Skjæbne.

Paa den Gaard, hvor han sidst tjente, fortalte en Kammerat ham, at Johannes talte ilde om ham, — havde sagt, at han var en daarlig Karl, der forsømte sit Arbejde for at læse Romaner.

Og i Løbet af en Maanedstid voxede der op i hans Sjæl et Had til hans forrige Husbond.

Han kom til i ham at se Inkarnationen af alt det, der holdt ham nede i Ringheden. Den skikkelige Bornerthed, der ikke kunde begribe, at en anden længtes mod noget større og højere. Smaaligheden og Spidsborgerligheden, der ikke kunde unde ham Fred til at drømme de Drømme, der var ham mer end Livet.

Han tænkte endnu ikke paa at hævne sig paa Johannes. Men som han stod der uden Plads, med Haabet om at komme i Tyrkerkrig knækket og kasseret paa Sessionen, fo'r den Tanke ham et Øjeblik gjennem Hovedet, at han hellere burde tage sig selv af Dage for at gjøre Ende paa et Liv, der aldrig kunde blive til Lykke.

Dagen efter at han havde forladt sin Plads gik han til Præstø og kjøbte sig dér hos en Kjøbmand en Lommepistol samt Krudt og Hagl og Fænghætter.

Han ladede den og drev ud ad Vejen med den i Lommen, spiste Aftensmad i en Kro og lagde sig om Aftenen til at sove i en Stak udenfor en Bondegaard. Sin Kaskjet lagde han ved Siden af sig og tog Trøjen af og svøbte den om Hovedet. Det regnede lidt, og han frøs. Og mens han laa dér, fik han Lyst til at gaa til Johannes' Gaard og stikke Ild i hans Stak.

Men tidlig næste Morgen gik han atter til Præstø, hvor han kjøbte sig en Æske Tændstikker, og derfra drev han hen ad Landevejen til Vordingborg, skød sin Pistol af i Luften et Par Gange, men vendte om, da han kom i Nærheden af Byen.

Hvileløs drev han nu omkring paa Vejen og i Skoven, hvor han flere Gange affkød sin Pistol og ladede den igjen. Atter tænkte han paa at skyde sig, men saa voxede Hadet mod Johannes og han kom nærmere og nærmere til hans Gaard.

Henimod Klokken otte om Aftenen stod han ved Stakken, der laa et Stykke fra Gaarden. Det var mørkt, og der var ganske stille. I en Fart rev han en Tændstik af, satte den til Stakken og blev staaende til det fængende.

Saa løb han over Marken ind i en lille Skov tæt ved. Han blev i Udkanten og saa' over mod Stakken, der brændte i lys Lue. Han kunde se, der kom Folk til. I en Times Tid drev han rundt i Skoven og satte et Par Gange den ladte Pistol for Panden. Men han opgav hver Gang Tanken igjen og besluttede tilsidst at melde sig til Øvrigheden.

Han gik ind til en Gaardmand, som han kendte, for at bede ham sende Bud til Sognefogden. Men der var kun et Par Piger hjemme.

„Har I sét noget til Ildebranden?" spurgte han.

„Ja," svarede de.

„Her er Gjerningsmanden," sagde han saa. „Det er mig, der har gjort det."

Pigerne fo'r ud af Døren med et Hvin, og Hans Nielsen gik atter ind i Skoven og lagde sig i Græsset ved Siden af Stien.

Strax efter kom Pigerne løbende forbi, og han rejste sig op og raabte efter dem:

„Husk saa at sige deroppe, at her er Gjerningsmanden, og her kan I tage mig!"

Saa lagde han sig ned igjen og laa rolig en Stund. Lidt efter kom der nogle Mænd forbi. Han sprang da op, gik hen til dem og sagde:

„Er det Gjerningsmanden, I leder efter, saa er det mig, og saa kan I tage mig."

„Aa ja," sagde Mændene.

Og saa gik de alle ind i den nærmeste Gaard.

Strax efter kom Sognefogden, til hvem Hans Nielsen afleverede sin Pistol og sit Tøj. Der blev spændt for en Vogn, og Brandstifteren blev kørt til Arresten i Præstø.

Hans Nielsen havde det Held at blive stillet for en forstandig Dommer, der vilde til Bunds i Tingene og havde Evne til det.

Han var ingen Stokjurist, og det var ham om at gjøre at finde Motiverne til denne Forbrydelse, for at han kunde vinde til en Anskuelse af Forbryderen.

Og Hans Nielsen gjorde ham det for saa vidt let, som han fremstillede sine Bevæggrunde med en sindig Oprigtighed, der var helt forbløffende.

Det var let at se, at denne Brandstifter ikke havde noget at skjule. Han løj ikke, han stak ingen Ting under Stolen. Punkt for Punkt besvarede han Forhørsdommerens Spørgsmaal. Han vidste, at han havde forbrudt sig, og han vilde ingenlunde unddrage sig sin Straf.

Der var ikke Svig i ham, og han gik fra Arresten frem for Skranken og tilbage igjen som den Idealist han var, sikker paa sin ærlige Higen mod en rigere og stoltere Verden, stolt i sin ubestikkelige Retfærdighedsfølelse.

Han blev dømt til ét Aars Forbedringshusarbejde. Da Dommeren besøgte ham i Arresten og spurgte ham, om han ikke vilde indgive en Ansøgning om Benaadning, svarede han nej. Han vilde lide „Lovgivningens Straf".

Saa blev han ført til Vidselløse Cellefængsel, hvor han afsonede sin Straf med otte Maaneder og opførte sig fortræffelig.

Og saa er hans Saga ude.

Men det er svært at tænke sig, at om han var kommen tidsnok til det russiske Hververkontor, da havde han undgaaet det danske Fængsel.

Eller om han paa Sessionen havde meldt sig som Underofficersaspirant, da var han bleven tagen trods sin Spinkelhed og sikkert ingensinde bleven en Forbryder.

Saadan handler Tilfældet med Menneskene.*)

*) For denne Fortælling er Forfatteren i Gjæld til Overretssagfører, fhv. Byfoged Malling Holm i Svendborg.

Norsk Fiskertype
fra Trondhjem-Egnen.
(Efter et Original-Fotografi fra Aunes Atelier i Trondhjem.)

Tre Festaftener.

Skitse af J. E. Futtrup.

Med Illustration af O. P. Balle.

I.

Vogn efter Vogn rullede ind i den store Kjøreport. Herskabskuskene sad stive og strunke paa Bukkene og tog sig statelige ud i det flimrende Lys fra de blanktpolerede Vognlygter. Vognedørene sloges op og smeldedes i efter selskabsklædte Damer og Herrer, hvis Fodtrin dæmpedes af det bløde Tæppetøj, der dækkede Trappen, som førte op til Etatsraadinde Esfofs Lejlighed.

Gæsterne vare indbudne til Middag. De kom derfor alle omtrent samtidig, saa den kjoleklædte Lejetjener havde nok at bestille med at modtage Overtøj og aabne Døren ind til de af Lys straalende Værelser.

„God Dag og Velkommen" lød det hver enkelt i Møde fra Edgar, Husets nulevende eneste Søn og Arving. Han saa' saa lys og straalende ud, og Modtagelsen var saa varm og hjertelig, at de indtrædende sattes i glad Stemning. Denne svandt dog lidt, efterhaanden som de nærmede sig Husets Frue, der modtog dem inde i den store Salon.

Fru Esfof saa' nemlig ikke ud til at dele Sønnens Glæde. Hendes Smil var lidt stift, Stemmen beherskket og Blikket roligt. Den ranke Skikkelses Holdning var ulastelig og overlegen, men Linierne om Munden tydede paa en Sindsstemning, der var mere i Slægt med Forpinthed end med Festglæde.

Kredsen var den sædvanlige. Alle kendte hinanden fra den livlige, elskværdige Side, som man kender saa godt, naar man oftere har nydt fælles Hygge og Oplivelse i samme Hjem.

„Hvordan har De det? — Hvor hyggeligt at træffe Dem igjen. — Hvor længe det dog er, siden jeg saa' Dem" —, udvekstedes til alle Sider.

Snart var dog denne mere velmente end dybtgaaende Indledning til en Samtale endt. Der blev en Pause. Conversationslyden var forstummet, og man begyndte at se sig om. „Alle maatte jo være komne nu."

Alligevel skete der ingen Tilkendegivelse af, at der var serveret. Dette var mærkeligt; thi hos Fru Essof gik ellers alt paa Klokkeslet.

En vis Spænding bemægtigede sig Gæsterne. Beredtes der dem en Overraskelse, og i saa Fald, var den da af behagelig eller ubehagelig Art?

Forventningen steg, da man lagde Mærke til, at Værten paa en Melding af Tjeneren hurtig fjærnede sig og at Blodet i samme Øjeblik forlod Fru Essofs Kinder. Det var tydeligt, at hun var i stærk Sindsbevægelse; dog søgte hun, som om intet var i Vejen, at tænde Samtalen paany. Ilfærdigheden, hvormed dette skete, tjente imidlertid ikke til at mindske, men kun til at øge Spændingen.

Løsningen paa Gaaden lod dog ikke længe vente paa sig.

Edgar viste sig igen, men denne Gang sammen med en ung Dame. Hans Ansigt lyste af Lykke og Begejstring, idet han med hensynsfuld Ærbødighed førte hende frem for de forsamlede Gæster.

„Maa jeg præsentere alle mine Venner Frøken Erna Halvy, min forlovede."

Om en Bombe var falden ned mellem de tilstedeværende, vilde den næppe have foraarsaget større Forvirring.

„Noget saa uanet, en saa overraskende Nyhed og saa Meddelelsen paa en Maade, der trodsede al Vedtægt."

Uvilkaarlig rettedes alle Blikke mod Fru Essof. Det var, som søgte man Bekræftelse paa Sandheden hos hende.

Hun fik imidlertid næppe Tid til at udbryde:

„Edgar gaar altid sine egne Veje," før denne stod ved Siden af hende.

Med et ubeskriveligt Udtryk af mandig Bestemthed og barnlig Tillidsfuldhed sagde han:

„Tilgiv søde Moder, jeg kunde ikke vente. Jeg vilde

gerne spare Erna for de trykkende Øjeblikke, der ellers maatte gaa forud for Deklarationen og strax stille hende

paa den Plads i Hjemmet, du og jeg har givet hende. — Vore Venners Lykønskninger modtage vi først, naar den officielle Skaal er udbragt.

„Maden venter. Min Moder beder Herrerne føre sine Damer til Bords."

Maden og Vinen gjorde snart sin Virkning. Overraskelsen omsatte sig i Livfuldhed, og Middagen forløb paa den hyggeligste Maade. Spøg og Alvor, Tale og Latter afløste hinanden; alle revet med i den Jubel, som Edgars ungdommelige, elastiske Skikkelse, lykkestraalende Ansigt og varme, glade Ord tolkede. Selv fra Fru Essofs Pande svandt Skyen. Vredesrynken glattedes, og et svagt Smil banede sig Vej over de stive Ansigtstræk, naar hendes Blik strejfede det unge Par, eller hun hørte de Beundringsudraab, der halvhøjt lød fra alle Kanter.

Det var virkeligt ogsaa et tiltalende Syn, disse to frembød. Begge var de i deres bedste Ungdomstid, fulde af Kraft og Skønhed, Liv og Lykke: han med Udtryk af aaben Frejdighed og mandig Oprigtighed; hun med et Skær af Blyhed og Undseelse, der i Forening med det dybe, faste Blik og den overlegne Mildhed gav hende Præg af Barnet med dets Bøn om Værn og af den udviklede Kvinde, der veed, hvad hun vil og hvad hun skal.

Saa hyggeligt havde man det i hinandens Selskab, at Herrerne efter Bordet glemte at søge ind i Rygeværelset. De nød Kaffen i Damernes Selskab og flokkede sig snart, sammen med dem, om Egdar, der var kommen i Diskussion med en tilstedeværende Filosof.

„Det er umuligt," lød det fra denne. „En Kristen kan ikke vide mere om Gud, end en Tvivler. Den ene er lige saa godt som den anden udestængt fra Kundskab om det usynlige."

Edgar forsvarede sit Standpunkt, Trosstandpunktet, Gennem en ærlig Aabenbarelse af sit inderste Liv leverede han Bevis for, at Troen slog Bro over det Svælg, der skilte Guds Riges usynlige Verden fra den synlige, syndige.

„Syndsforladelse," vedblev han, „er en Borttagelse ikke alene af Synden, men af det Slør, den Taage, Synd og Vantro lægge om Sjælen. At Tvivl gør aandelig blind, viser den famlende, søgende Mørkheds Tilstand, en Tvivler altid hensættes i og aldrig kan arbejde sig ud af. Tro gjør klartseende; thi den bortjager Skyen og Mørket, d. e. Løgnen, der skjulte Sandhedslyset. — Gud aabenbarer sig for dem, der elske ham. Fylder Tro

vort Hjerte med Kjærlighed, saa vi hige efter det daglige Samliv med ham som vort Livs Fylde, saa erfare vi Gud, lære ham at kjende. Thi Kærlighed er den sande Kundskabskilde."

Han havde aflagt sit Vidnesbyrd med en saadan Inderlighed og Varme, at alle vare dybt grebne. Længe efter, at Ordene vare glemte, mindedes de den Sandheds Kraft, som havde givet sig til Kende igennem dem.

Kun to havde ikke deltaget i den fælles Samtale. Det var Fru Essof og Husets mangeaarige Læge, Dr. Willo. Han var en graahaaret ældre Mand med et fint satirisk Smil om Munden og klare Øjne, der lyste af Mildhed og Velvilje. Hans trofaste Sind og oprigtige Venskab havde Fru Essof ofte set Beviser paa. Alligevel saa' hun ud, som hun der sad og talte med ham, som tvivlede hun i dette Øjeblik om bægge Dele.

„Husk Etatsraadinde, vi to har engang gjort et Togt sammen, skulde derfor kende hinanden.

„Det husker jeg Doktor. Det var den Gang, da De efter min ulykkelige ældste Søns Død reddede mit Hus fra Vanære og mig fra Sindssygeanstalten. Det er jeg Dem altid taknemmelig for. Men jeg kan ikke finde mig i, at De holder med Edgar imod hans Moder."

„Edgar har ikke traadt op imod Dem. Han har endogsaa ventet med at erklære sig for Erna, til De indvilligede i Forlovelsen. Se ikke saa mørkt paa den Forbindelse. Den bliver Deres Livs Velsignelse, tænker jeg. Del hans Glæde! Se ham, som han staar der i Kredsen frisk, sund, kraftig og lykkelig, se Dem glad paa ham. Og Erna — skænk hende Deres Kærlighed! De faar da i hende, hvad De saa ofte har savnet — en Datter."

„Aldrig! Elske hende, der har skilt mig ved min Søn?"

„Det har hun ikke gjort, Etatsraadinde."

„Ikke? Da er det dog hende, der har faaet ham ind paa alle de Hellighedsgalskaber og den Gjøren sig Kammerat med gamle Koner, skidne Børn og lasede Arbejdsfolk. Jeg tror, han kunde glemme mig over en hvilkensomhelst Pjaltekræmmer eller Tiggerkærling, naar de bare hørte til „Brødrene og Søstrene." Saa' jeg ham ikke i Gaar staa og trykke gamle Sidse-Lugekone i Haanden med en Varme og Hjertelighed, som kunde hun være hans Moder."

Om Sidste vidste Doktoren kun altfor god Besked. Det var nemlig ham selv, der havde henledet Edgars Opmærksomhed paa denne gamle, fromme fattige Kone, som trængte tit Hjælp og Deltagelse. Det var ogsaa Doktoren, der havde faaet ham til at tage sig af en brødløs, omstrejfende Ungdom. Det var nemlig Doktoren, der havde givet Edgar som hans Livs Indhold den Opgave, at gøre, hvor det var ham muligt, det godt, som hans ældre afdøde Broder havde forbrudt mod Samfundet ved at nedbryde dets Sædelighedsbevidsthed. Derom nævnede han dog ikke et Ord til Fru Essof, men svarede kun:

„Mener De, at Erna har været den, der har ført ham til Gud, saa er det sandt? Men skilt ham fra Dem, det har hun ikke. Han har aldrig været en bedre og kærligere Søn, end efter at han har lært Erna at kende."

„Ja, Doktor, det nytter ikke at tale om det, der ikke kan forandres. Jeg havde tiltænkt Edgar en anden Brud. Alligevel har jeg givet ham min Tilladelse til at ægte Erna. Mere kan han ikke forlange. At betragte hende som Datter, det fritager jeg mit Hjerte for."

Hun rejste sig, blandede sig mellem de andre Gæster og var fra nu af kun den elskværdige Værtinde, der endog ved Afskeden rakte Elna Kinden til Kys.

Da de fremmede havde fjernet sig, og Moder og Søn vare ene, slyngede Edgar Armen om sin Moders Liv og sagde:

„Tak Moder! Jeg veed, denne Dag har været svær for Dig. Men Du har gjort mig saa ubeskrivetig lykkelig."

Der kom Taarer i den stolte Fru Essofs Øjne. Sønnens Kærlighed smeltede hende for et Øjeblik.

„For mig er der intet højere i Verden, end at se Dig glad, Edgar."

Med disse Ord tog hun ham om Hovedet, kyssede ham paa Panden, sagde god Nat og gik ind i sit Værelse.

II.

Det er tre Ugers Dagen efter Forlovelsesmiddagen. Atter straale Lysene i Fru Essofs Selskabssal. Der er igen Fest i Huset, og igen indfinde Vennerne sig. Men i Dag komme de fleste gaaende. Latter og Spøg høres ikke,

og Dragten er ens for dem alle. Den sortklædte Venneskare er samlet til en Sørgefest.

De staa alle tavse omkring Egetræskisten, der, omgiven af sjældne Planter og dækket med Blomster, gemmer Liget af Edgar Essof. Det er hans sidste Aften i Hjemmet, om faa Timer er han ført til Kapellet.

Det er ikke mange Dage, siden Edgar gik rask og sund paa Gaden. Et Par løbske Heste, der foer afsted med en Vogn, hvori der sad et Barn, vakte hans Opmærksomhed. I et Nu var han der henne, greb fat i Seletøjet, standsede Hestene og frelste Barnets Liv. Selv blev han baaret bevidstløs hjem efter et Slag i Hovedet af Vognstang eller Bidsel, ingen vidste hvad.

Fru Essofs Angst kendte ingen Grænser. Hun og Erna veg ikke fra hans Leje de fire og tyve Timer, han laa og stønnede.

Pludselig aabnede han Øjnene og sagde tydelig:

„Moder, Guds Rige er her inde i Stuen."

Fru Essof svarede ikke.

„Ser Du det ikke Moder," lød det klagende, og derpaa højere og hurtigere:

„Aa Du er udenfor Moder. Flyt Dig hen til Erna."

Frn Essof, der troede, han talte i Febervildelse, rejste sig, og for at berolige ham stillede hun sig hen ved Siden af Erna, der havde kastet sig paa Knæ foran Sengen og holdt den Syges Haand i sin.

„Moder er frelst!" lød det som en Jubelsang fra de halvdøde Læber. Gud ske Lov og Tak." Et saligt Smil bredte sig over hans Ansigt.

Han var død.

Den rystende Begivenhed rygtedes straks. At den almindelige Deltagelse var sand og ukunstlet, saaes tydelig paa de alvorlige Ansigter, der denne Aftenstund vare vendte mod Edgars sidste Leje. Alle vare dybt grebne. De, der saa kort i Forvejen havde hørt og set ham her i Salen i sin fulde Ungdoms Friskhed, kunde ikke holde

Taarerne tilbage, da de saa' Fru Essof, fulgt af Erna, træde hen til Kisten.

Erna græd stille, men ustandseligt. Dog var der ikke Bitterhed i Sorgen. Det saa' nok ud, som havde Ungdomsglæden faaet et Knæk for bestandig, men det saa' ogsaa ud, som holdtes hun opreist af den stærkeste af alle Bønner: „Herre, som Du vil. Gjør mig tryg og glad ved din Vilje." Den Bøn skulde fra nu af blive Omkvædet til hendes Livssang.

Fru Essof stod som forstenet. Hun var taareløs, men saa' ud, som kunde hun ikke bære sig selv. Doktor Willo traadte hen til hende, lagde hendes Arm ind under sin og førte hende til Sæde i en Lænestol, tæt ved Kisten. Her sad hun, til Talen var endt og Salmen sungen. Venner og Slægtninge traadte til, løftede varsomt Kisten op mellem sig og bar den ud af Salen under Affyngelse af: „Alt staar i Guds Faderhaand."

Da først rejste Fru Essof sig. Det saa' ud, som vilde hun styrte afsted efter Liget. Men hun vaklede, sank igjen ned i Stolen og hulkede krampagtigt. Erna ilede hen til hende, kastede sig paa Knæ foran hende og forsøgte at gribe hendes Haand. Hun gjorde en afværgende Bevægelse. I næste Øjeblik lod hun dog træt Haanden falde ned paa Ernas Hoved.

III.

Med Fru Essof er der foregaaet en stor Forandring i de Maaneder, der ere forløbne siden Edgars Død. I den første Tid efter Jordfæstelsen rasede der som en Storm i hendes Indre. Det var ikke alene Sorgen over Sønnens Død, men ogsaa Forholdet til Erna, der sønderrev hende. Det ene Øjeblik følte hun sig draget til den unge Kvinde, som hendes Søn havde elsket saa inderligt, og som, det følte hun, igjen elskede ham med en saa dyb og oprigtig Kærlighed, at hun kunde glemme sig selv og ofre sit eget for at fuldbyrde det, hun vidste, havde været Edgars bedste Ønsker og Livsmaal. Det næste Øjeblik hadede hun formelig Erna, fordi Sønnen, sammen med hende havde haft en Fylde, han aldrig havde faaet i Samlivet med Moderen, der hverken vilde

eller kunde dele det Troesliv med ham, der for hende stod som en Taabelighed.

„Du er udenfor Moder! Flyt Dig hen til Erna."

Disse Ord lød altid for hendes Øren. Snart bragte de Hjertet til at smelte, saa hun følte Trang til, som et lille Barn, at klynge sig til Erna som den stærkere og bede hende sige hende, hvorledes hun skulde finde Gud. Snart igjen bragte de samme Ord Harmen op i hendes Sjæl.

„Skulde hun, den ældre ty til den yngre, lære af hende, ydmyge sig for hende?"

„Aldrig."

„Og dog — Edgars Ord:

„Moder er frelst. Gud ske Lov og Tak!" hvor rystede de hende. „Hvilken Lettelse at blive frelst fra sig selv, fra Lidenskaben, der aldrig lod hende i Ro, aldrig gav Hvile."

Doktor Willo saa' ofte ind til hende. Han anede, hvad der brød sig i hendes Sjæl og søgte at drage hendes Tanker bort fra det Centrum, de i Kreds uophørlig hvirvlede sig omkring, ved at lede dem hen paa Edgars Ønsker og paa det, han havde fundet Glæde i. Ofte beklagede han de mange, der nu maatte undvære den afdødes Hjælp. Hans Tale lød dog gerne for døve Øren. Bedre Indgang end hans Ord lod det til, at hans Toner skulde faa.

Hans kæreste Sysel var nemlig Violinen. Den ofrede han sin Fritid. Nu og da, naar han tilbragte sin Aften hos Fru Essof, tog han den med. Han og Erna spillede da sammen. Hun var meget musikalsk og behandlede det store Flygel ikke alene med Mesterskab, men med hin Inspiration, der lader os glemme, at Tonerne udgaa fra Instrumentet og ikke umiddelbart fra Sjælens Sangbund.

En Aften havde de spillet en Bethovensk Andante. Poetisk skønt og gribende tolkede den Hjertets vemodsfyldte Bevægelse, naar sand Ydmyghed og Sagtmodighed er iblandet Sorgen. Erna var dybt rørt, men holdt sig kjækt og spillede sit Parti til Ende, skjønt hun havde ondt ved at se Noderne for Taarer. Men da det sidste Buestrøg havde udtalt den dejlige Fredsstemning, der hviler over Andantens Slutningstoner, rejste hun sig og forlod Stuen.

„Ja, saadan ser Ernas Sorg ud, Doktor. Deres

Andante har tegnet hendes Sindstilstand. Hos hende er der Fred midt i Savnet. Men det er der ikke hos mig. Der stormer, raser og skurrer det, saa jeg tror, alle Sjælens Strenge maa springe og briste. — Og ved De, hvorfor jeg har det saadan?"

„Ja, De er af et andet Stof end Erna."

„Nej, ikke derfor. Men fordi jeg ikke vil bøje mig. Jeg raser mod Guds Vilje. Jeg har altid været vant til selv at forme mit Liv, selv at smedde Lykken — og vil ikke finde mig i at tage mit Liv af Guds Haand."

„Det er sandt, Etatsraadinde. Der stikker Fejlen. Men naar De veed det —?"

Svaret udeblev.

Doktoren tav ogsaa. Kort efter rejste han sig og sagde Farvel.

Skjønt Fru Essof ikke havde talt ud, forstod han dog nok saa omtrent Sandheden. Han tog ikke helt fejl, naar han antog, at hvad, der holdt hende tilbage, var Forfængelighed og Hovmod.

Det faldt hende svært at erkende, at hun virkelig havde noget at lære af Erna, „det Barn." Det var en Pine uden Lige at skulle tilstaa for sig selv eller andre, at hun virkelig stod udenfor en lys Verden, hvor Erna færdedes som hjemmevant, en Verden, som hverken Penge Dannelse eller Overlegenhed kunde aabne hende Adgang til, en Verden, som kun et Barnehjertes enfoldige Tro kunde føre ind i.

Efterhaanden som Dagene gik, lagde Doktor Willo Mærke til, at Erna alligevel begyndte at vinde Terræn. Han opdagede, at, naar Erna var borte, saa var Fru Essof aandsfraværende og urolig, eller gav efter for Tomhedsfølelsens Slaphed og Ligegyldighed. Var Erna hos hende, saa var Fru Essof derimod altid nærværende med sin Smerte som med sin Harme. Erna oplivede hende kendeligt. Hun hørte altid opmærksomt paa det, Erna sagde, om hun end som oftest behandlede den unge Pige med Kulde.

Erna havde faaet fat i „Little Lord Fauntleroy." Den fængslede og greb hende. Der var noget i Cedrics

Natur: det lyse, tillidsfulde, det bløde og det kække, der hvert Øjeblik fik hende til at tænke paa Edgar.

En Aften, hun sad ene med Fru Esfof, foreslog hun at læse denne Bog højt.

„Er der noget ved den?"

Ja, det synes da jeg."

„Du!" Det kom lidt overlegent. Da Erna tav, spurgte Esfof en Stund efter:

„Er det andet end en Børnebog?"

„Nej, andet er det ikke. Kun, at den passer for alle Børn, dem paa otte Aar saa vel som dem paa otte og halvfjerds."

„Ikke for dem, der er halvtreds?"

„Jo, ogsaa for dem."

„Nu, lad os saa høre. Det kan være lige saa godt som alt andet."

Erna læste. I Begyndelsen hørte Fru Esfof sløvt efter. Det var egentligt mere en Indrømmelse til Erna, fordi hun altid bar over med hende, end fordi hun selv brød sig om at følge med. Det varede dog ikke længe, inden Bogen tog hendes Opmærksomhed fangen. Personerne blev levende for hende. „Hvor godt hun kjendte dem."

Ceddies Moder „Øjesten" var jo Erna op ad Dage. Der faldt Skæl fra hendes Øjne. Først nu forstod hun denne fine, milde, forstandige og alvorlige Kvinde, som hun vægrede sig ved at kalde Svigerdatter.

Cedric selv var hendes Edgar som Barn. Hun maatte mod sin Villie le ad „Æblekonen af gammelt Blod" og smile over hans barnlige Rim: „Til Dig fra mig," som han fik indgraveret paa det Ur, han forærede sin Ven Mr. Hobbs. Men da hun hørte om hans Møde med Bedstefaderen, den egenkjærlige gamle Lord Fauntleroy, maatte hun mer end en Gang tørre Øjnene. „Hvem var den forfængelige, indbildske, selvsyge, haardhjertede Lord vel andre end hende selv. Var hun bedre mod Erna, end han mod „Øjesten"?

Da Bogen var læst ud, havde hun set sig selv, som hun var.

Hun sank Gud til Fode og tryglede om Hjælp og Frelse. Heller ikke tøvede hun længe, inden hun lod Erna mærke den Forandring, der var sket med hende.

„Erna," sagde hun næste Dag, „vil Du vise mig

Vej til Guds Rige? Jeg maa se at flytte mig hen til Dig, at jeg ikke længere skal staa udenfor."

„Aa Moder!" raabte Erna og kastede sig ind i hendes Arme.

Fru Essof trykkede hende ind til sig:

„Mit Barn, mit Barn." „Gud har endnu Glæde tilbage for mig; det føler jeg. Saalænge han lader mig beholde Dig, er jeg ikke barnløs." Gud velsigne Dig."

Fra det Øjeblik begyndte der et nyt Liv i Hjemmet. Der var Sorg, Savn og Vemod, men ogsaa Fred og stille Glæde. Hvor sluttede de sig til hinanden de to!

Nogle Dage før Juleaften sagde Fru Essof til Erna:

„Skal vi indbyde nogle af Edgars Venner til Juleaften?"

„Tak Moder!" hviskede Erna med dyb Inderlighed, men næppe hørligt.

Det er Juleaften, altsaa igen en Festaften i Fru Essofs Hjem. Juletræet staar midt i Salen, just paa den Plet, hvor Edgars Kiste stod for faa Maaneder siden. Det er pyntet af kærlige Hænder. Dets Grene bugne af gode Sager, Lysene tindre som Stjærner og sende et Straalehav imod de indtrædende.

Denne Gang ere Gæsterne ikke de sædvanlige. De ere af en anden Art end dem, vi saa' forsamlede her de to foregaaende Festaftener. Vi træffe nu en Del forældreløse Børn, nogle unge Fabrikarbejdere og flere gamle svage Mænd og Koner, Sidse-Lugekone ikke at forglemme. De se alle lidt forlegne og betuttede ud. Der var ikke en af dem, uden at de kort før Julen havde tænkt paa, hvorfra Juleglæden i Aar skulde komme, nu den unge Essof var død. Her stod de alle i hans Hjem og alle lidt trykkede af Forventningen, om hvad de gik i Møde. Forlegenheden svandt dog snart for den Naturlighed og Hjertelighed, som man kom dem i Møde med.

Erna spillede: „Et Barn er født i Bethlehem," og de mange Stemmer havde let for at følge med i den bekendte Melodi. Derefter fortalte hun enfoldigt og fromt Juleevangeliet og endte med at istemme: „Det kimer nu til Julefest."

Da den er sungen, omdeler Fru Essof de mange

Gaver af Tøj, Penge og Fødemidler; overalt ledsager hun Gaverne med et Par Ord:

„Dig holdt min Søn af."

„Dig hjalp han."

„Dig var han glad ved."

„Dig var han bekymret for."

„Gud har taget ham fra mig, men for at lære mig, at jeg skal være god mod dem, han holdt af."

Da Juletræet var plyndret, samledes man til et Festmaaltid. Der blev ikke holdt Taler, lét og jublet som ved Forlovelsesgildet, men der var Tak i Hjerterne. I Dag sad Erna og Edgars Moder ikke ved hver sin Ende af Bordet og stjal sig til at se paa hinanden. De sad nu ved Siden af hinanden. Af og til sneg den unges Haand sig ind i den ældres, der fik den et varmt, fast Haandtryk, mens Øjet hilste kærligt.

„Havde Edgar nu været her, Erna, hvor vilde han have glædet sig."

Ernas Øjne fyldtes med Taarer. „Det er sandt. Men hvis vi saa ikke havde fundet hinanden, og Du ikke Gud?"

„Du har Ret Erna. Gud saa', at han maatte tage min Søn fra mig, for at jeg kunde faa hans Søn kær. Jeg har jo ikke mistet Edgar, men skal faa ham igen. Og saa har jeg faaet Rigdom paa Rigdom. Jeg kan nu elske dem, der lide, just de ere mine Lige; thi de har prøvet det Liv, der i alle mine Aar har været mit dybeste."

Inden man rejste sig fra Bordet, sagde Fru Essof for første Gang i sit Liv.

„Hvis I ere mætte nu, lad os saa sige Gud Tak for Mad." Ved Afskeden lød det:

„Glem ikke Edgar og husk, hans Moder og hans Brud er fra nu af Eders Venner."

Under de sidste Ord var Doktor Willo kommen ind af Døren, men under den Støj, der blev, da Gæsterne brød op, havde ingen lagt Mærke til ham.

Da de Fremmede vare borte, gik han hen til de to Kvinder.

„Glædelig Jul bægge to!"

„Det var en anden Slags Fest end dit Forlovelsesgilde, Erna."

„Ja, men jeg har i Dag været lykkelig paa en anden

Maade. Jeg er nu ikke længere angst for Edgars Moder. Hun er Gud ske Lov bleven min Moder."

„Ja Doktor," tog Fru Essof til Orde. „Det er jeg og hvad mere er, jeg haaber og tror, at jeg er bleven Guds mindste og ringeste Barn."

„Ja, Fru Essof, De har meget at takke for. Hvor er den Søn dog bleven Dem til Velsignelse."

„God Nat — og igen: „Glædelig Jul." —

Paa Bryllupsrejsen.

(Illustration af Axel Thiefs.)

„Velkommen hjem fra Deres Bryllupsrejse! Naa, hvad syntes De saa bedst om i Schweitz?"

„Min Kone."

Fra Brystsygestationerne.

Reiseskitse af **Fritz Zepelin.**

Med nogle Billeder efter Photographier.

Vi har sagt Farvel til Marseille, Phokæernes brogede By.

Dens Poesi er moderne og levende. Den griber og fængsler ved sit overstrømmende, travle Liv under en straalende, klar Himmel. Til Fortiden mærker man intet.

Betydeligere end Arles, end Avignon og Aix, var Marseille i Oldtiden Provences vigtigste Stad, men det er forgjæves her at søge den Fortidens fornemme Stemning, der hviler over det stille Arles med de mange Klokketaarne, de gamle Klosterruiner, det sagnrige Aliscamps. Marseille er en pittoresk Kræmmerby, der ingen Respekt har for det Svundne. Alt i alt har man bevaret nogle ubetydelige Levninger i Borelys Slot, udenfor Byen, samt et mesterligt bas-relief af della Robia i den forfaldne, middelalderlige Kathedral „Le Major". Og dog har denne mer end to tusindaarige By en stor Fortid.

Oprindelig beboedes Territoriet af en celto-ligurisk Stamme, da Sømænd fra det græske Phokæa, Aar 600 f. Kr., landede og satte sig fast. Sagnet vil, at de snedige Sømænd bad de Indfødte om Beskyttelse og Fyrstens Datter ægtede den fremmede Høvding. Snart beherskede Phokæerne hele Omegnen, støttet gjennem fire, fem Hundrede Aar af Romerne, der blev betalt med Sølvpenge, thi Marseille var den eneste occidentale By, der ikke anvendte Guldmønt. Under Cæsar begynder Forfaldet. Det græske, republikanske Marseille var et Mønster paa Strænghed i Sæderne, paa Maadehold og Visdom, men da Byen latiniseredes, smittedes den af Blødagtigheden og Overforfinelsen: dens Overdaadighed og Rigdom var vidt berømt og selv fra Rom sendte man unge Mænd til Marseilles latinske og græske Skoler. En af Dekadencens ypperste Skribenter, Petronius, fødtes og døde i Marseille; under Constantin forlod Storheden Byen og Arles Glansperiode oprandt.

Alle Barbarerne har hjemsøgt Marseille, der i

Middelalderen mistede al større Betydning og i forrige Aarhundrede ødelagdes den end yderligere ved den store Pest, der rasede et helt Aar. Først i dette Aarhundrede har Marseille gjenvundet sin Betydning og alle Pragtbygningerne, Theatre, Kirker og Børs er næppe 50 Aar gammel.

Vi har endnu Cannebièrens Larm i Hovedet. Solen bager paa de brede, glinsende Fliser, glitrer gjennem Caféers og Butikers brogede Solsejl. Heller ikke i Havnen er der Hvile, hverken for Øje eller Øre. Først da det store, transatlantiske Skib, udstødende sine gjennemtrængende Fløjt, langsomt glider fra Land, kan vi fra Kommandobroen samle vore Indtryk.

I det Fjærne en bladløs Skov af vuggende Maste, en Uendelighed af Træer ragende op fra nye, gigantiske Dampere og fra gamle, prøvede Skonnerter; saa den blændende Gade, stimende fuld af Mennesker, der lidt efter lidt forsvinde som smaa, sorte Prikker; sluttelig den nedgaaende Sols Straaler, gullige over Nôtre-Dames Spir, luerøde i et Par Vinduer; foran os det uendelige Hav, den melankolske, grøn-blaa Flade, hvis Ensformighed kun brydes ved de hvidlig skummende Bølger i det Fjærne.

Fra Forstavnen af Skibet klinger pludselig nogle dybe, alvorlige Toner. De komme fra en fem, sex korsiske Bønder, der istemme en Sang, ikke, som man skulde tro, et melankolsk korsisk Kvad, men en parisisk Gadevise, der, paa de Syngendes Læber, forvandles til noget mærkværdig højtideligt og grumme bedrøveligt. Saa ringer Opvarteren; Dinèren er serveret og Dækket bliver tomt lidt efter lidt, kun de korsiske Bønder ligge ubevægelige paa Maven over nogle Tovruller, mens de udstøde deres monotone Klagelyde, der taber sig ud over Havet.

Tidlig næste Morgen øjner man Land; i Begyndelsen kun et lille Punkt langt borte, men Punktet vorer og nu kan man skjælne nogle Klipper, bevoxede med lavt, mørkt Krat. Træt og irriteret af Hjulets evindelige „sju-sju" faar man en sær Lyst til at gribe fat i det, snurre det rundt gjennem Vandet med rasende Hast, for at komme hurtigere afsted. Det varer en Evighed, inden man naar Golfen ved Ajaccio.

Endelig! Der ligger den dystne Ø i blændende Sollys for En.

Den evige Snes Tinder rager op langt tilbage og

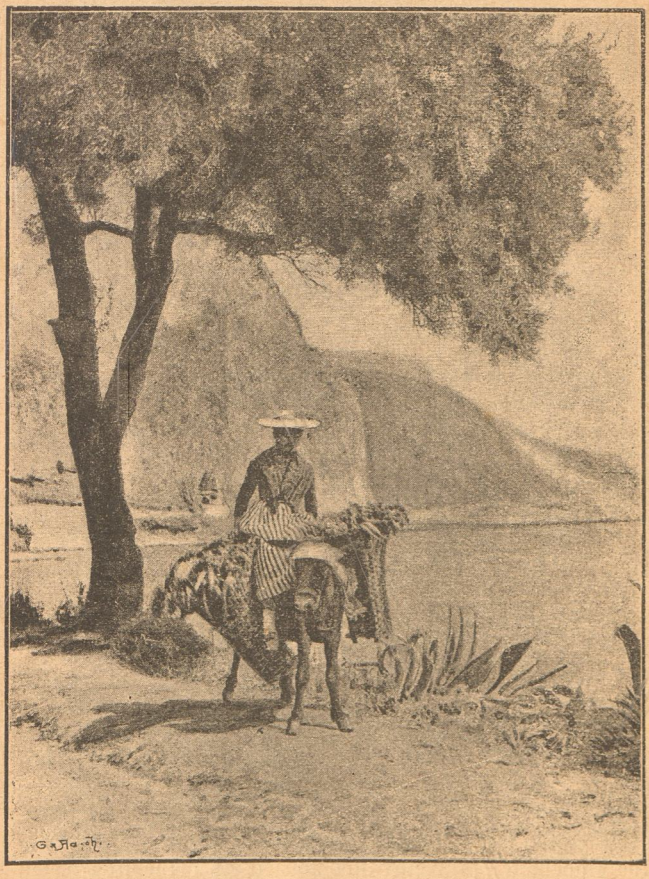

Prospekt fra Rivieraen.

synes endnu hvidere ved Modsætningen til de matmørke, skovbevoxede Dale, der skær sig ind i Landet.

En Uendelighed af smaa Baade virre omkring Skibet, fortskjæggede Mænd og gulblege, snavsede Unger entre ombord, bemægtige sig Ens Bagage og man kommer ikke rigtig til sig selv, før man staar paa Land. Til Venstre, i Forgrunden, ser man saa nogle elendige, fem-Etages Kaserner, med snavsede Laser udaf hvert Vindue, vage Beklædningsstykker, der unddrage sig enhver Analyse. Til Højre det uanseelige Toldhus, den afskrækkende Fiskehal og endelig, midt for, en bred Avenue, forskjønnet med et palmeindhegnet Springvand, over hvilket en velnæret Epinal-Napoleon knejser, ligegyldig spillende Boldt med en kuglerund Jordklode.

— Med en lidt unødvendig Forsigtighed begive de fleste Fremmede sig ikke langt bort fra Hotellet i de første otte Dage. Allehaande romantiske Forestillinger om Røvere og Dolke husere i Ens Hoved, mens man repetere Mérimées „Colomba" eller Paul Bourdes „Korsika". Tilsidst tager man sig sammen og man opdager da, saa at sige, et nyt Land og et nyt Folk, ikke saa lidt forskjelligt fra Bøgernes Korsika, men tusinde Gange skjønnere og ejendommeligere.

Om Byen Ajaccio er der kun lidt at sige. Hverken Musæet eller Napoleons Hus ere synderlig righoldige paa Skatte; til Gjengjæld er Bibliotheket med sin rige Manuskriptsamling langt betydeligere end mange større franske Provinsbyers. Smaagaderne er pittoreske og man forsones med deres ubændige Urenlighed ved de uventede og storslaaede Stykker Bjærg og Golf, der ligesom indrammes af trøskede Portstolper eller uhumske Gyder. Hovedgaden „Cours Napoleon", med sin stygge Kaserne, sit anseelige Prefæktur, sine to presentable Caféer og sine smaa, provinsielle Butiker er snart set. Man konstaterer kun endnu en Gang, hvor løst og slapt Øvrigheden tager sig af Den og hvor faa Anstrængelser, der ofres paa at gjøre Ajaccio til et taaleligt Kursted for de Fremmede. Den halvvilde Gadeyngel faar ustraffet Lov til at drive sit Uvæsen under Opsigt af et Par invalideagtige Politibetjente. Gaslygter, Bænke, Promenader og Huse bære Spor af Pøblens Lyst til at ødelægge og gjøre Fortræd.

Mere end Byen, er det Naturen og Folket, der har Interesse. Begge ere de vilde.

Solen skinner paa Olivenbladene, saa de ligne det fineste Sølv og foran ligger det dybe blaa Middelhav under en skyfri Himmel. Paa den anden Side Golfen falder luerøde Klipper ned mod stejle Afgrunde og den evige Snes Tinder rager imponerende op i den klare, gjennemsigtige Luft, mens sorte Skove og Bakkeskraaninger give Landskabet en højtidelig, melankolsk Karakter. Og intet Spor af Menneskehaand! Her er ikke tænkt paa nogen utaalelig Fremmedskare, der let og uden Frygt kan iagttage de af Rejsehaandbogen markerede Seværdigheder. Mellem disse Bjærge findes ingen komfortable Hoteller, ingen autoriserede Førerer i gjøglermæssige Dragter, ingen Æsler at leje, ingen engelske Rejsevogne, ingen Boder med Alpestokke, Fotografier og blaa Briller for svage Øjne, ingen professionelle Tiggere, ingen organiserede Udflugter mellem Frokost og Middag, ingen civiliserede Udsigtspunkter, hvorfra man nyder et vist Kvantum Skjønhed mellem to Jærnbanetog — alt efter Baedeker. Vil man se Landet, maa man gaa derind. Kun til enkelte Stationer fører en nylig anlagt Jærnbane, ellers maa man stole paa sine Ben, eller paa Diligencer fra det 1ste Kejserdømmes salige Tid.

Gaa derind, det er Umagen værd! Tag Plads mellem de korsisk talende Bønder i de smaa, snavsede Kroer; drik deres mørke, kraftige Vin, spis deres Gedekjød med Hvidløg og sov i en haard, ubekvem Seng. Man vil blive behandlet som en Indfødt; Ens Pengepung er sikker nok, thi Overfald og Tyveri betragter enhver Korser med den yderligste Foragt.

Ogsaa Folkets Karakter, dets gode og daarlige Sider, begynder man at forstaa, hvis man da kan bekvemme sig til at se paa dem, uden at tage Hensyn til, hvad man for Øjeblikket finder *passende* og rigtigt i Danmark eller England.

Hos os betragtes Drab som en langt større Forbrydelse end Tyveri. Korseren gaar det omvendt; Tyven brændemærkes af hele Nationen (den før omtalte, europæiserede Bypøbel fraregnet), hvorimod Morderen, der har hævnet én ham eller hans Slægt tilføjet Fornærmelse, er vis paa at finde Støtte og Sympathi hos alle sine Landsmænd. Han har jo kun gjort sin Pligt som Mand af Ære og det er saaledes uretfærdigt at forjage ham til Bjærgene, hvor han maa leve et helt Liv i Elendig-

hed og Nød. jaget som et Vildt, for sluttelig at falde for Gendarmernes Kugler. Ja, vær vis paa, at Naturen altid gaar over Optugtelsen, at Instinktet, den arvede Vane, tilsidst vil sejre over det Tillærte. Det er denne Ide, der gaar som en rød Traad gjennem alle Mérimées Skildringer af de uciviliserede Folkeslag og derfor er hans smaa Noveller andet og mere end romantiske Eventyr.

Det, at Vendettaen*), Blodhævnen, saa haardnakket har holdt sig, tør imidlertid ikke alene tilskrives Instinkt og Tradition. Retsbegrebet er mangelfuldt udviklet.

Korseren er af Naturen yderst konservativ: Den har bestandig været i fremmede Hænder, under fremmed Herredømme og Befolkningen har sat haardt imod haardt for at holde sig den fremmede Paavirkning fra Livet. Borgere under meget forskjellige Nationer, snart under Italien, snart under England, snart under Frankrig har de lidt under vexlende Lovgivninger; Følgen heraf har været en bestandig Løshed og Usikkerhed, der til Dels har affødt Vendettaen. Man har skaffet sig Hævn, siden man ikke har kunnet skaffe sig Ret.

Korseren er uoplyst, grusom og uarbejdsom. De bestandige Krige mod overlegne Fjender har udviklet Grusomheden, det hede Klima og Ukyndigheden har ikke fremmet Arbejdslysten og de fremmede Civilisationer har ikke forstaaet at opdrage Folket. Frankrig kan ikke beskyldes for at være heldigere. Skolerne ere middelmaadige og forsømmes; Politiet energiløst og Urenligheden faar rolig Lov til at brede sig. De Sindssvage stenes paa offenlig Gade og et oprørende Dyrplageri tolereres overalt. Kvindens Stilling er alt andet end misundelsesværdig; den illustreres tilstrækkelig ved dette Billede, som man stadig har for Øje: Manden til Hest med Cigaren i Munden, Bøssen over Nakken og Konen til Fods bagved, belæsset med Bagage af forskjellig Art.

De talrige Fremmede, som besøge Ajaccio er for Størstedelen Brystsyge. Man kan vanskelig undgaa at

---

*) Hos to ansete korsikanske Digtere, den 80aarige Napoléon Costa da Bastelica og den 30aarige J. de Peretti della Rocca, har jeg fundet præcis den samme traditionelle Opfattelse af Vendettaen.

U. Z.

møde dem, disse foroverbøjede, udtærede Skikkelser, der standser ved hvert andet Skridt for at hoste. Det er et Billede af menneskelig Elendighed, der langsomt kryber forbi: rige Englændere, omhyggelig indpakkede og ledsagede af en eller anden Slægtning. Men hvad hjælper vel Rigdom og Omhu? Døden lader sig ikke narre og gaar den end Omveje, saa naar den dog sit Maal. Danske møder man jævnlig. Jeg er stødt paa flere Eksistentser, der har grebet mig dybt: en fattig Skolelærer fra Jylland, en ung Pige, for hvem Familien har betalt den kostbare Rejse og som nu gaar alene omkring dernede, nødsaget til at spare, tvunget til at halvfryse i de kolde Værelser. Som oftest kan de Ulykkelige ikke tale Sproget, og man gyser ved at tænke paa, at disse Stakler, lokkede mod Syd, ved Haabet om mirakuløs Helbredelse, om kort Tid skal dø ganske alene, fjærnt fra deres Kære, dø mellem egoistiske Hotelfolk og uforstaaende Fremmede. Nej, lad os drage ind i Den, flygte bort fra Brystsygestationen!

Helst til Fods. Smaaudflugter paa et Par Dage er lønnende, enten man nu vil gaa til Bastelica, til Uciani, til Cauro eller til Bocognano. Vejen, der fører til Bastelica, er sikkert noget af det ejendommeligste og skjønneste, Korsika overhovedet har at frembyde. Den bevæger sig i Slangegang med Havet i Baggrunden, med Dalene nedenunder og med Klipperne til Højre. Her er ganske menneskefotomt og en Stilhed, der virker højtidelig. Et Panorama af snedækte Bjærge viser sig i det Fjærne, uhyre Fyrre- og Kastanieskove, sorte og alvorlige, kommer nærmere og nærmere. Her er intet Hus, intet Menneske, intet Spor af Kultur at øjne. Det er en betagende, vild, grufuld Skjønhed, en uhyre og uforstyrrelig Hvile, der herster overalt. Smaa Kilder springe frem hist og her af Bjærgsiderne og man har paa Fornemmelsen, at de gjennem Aarhundreder har faaet Lov til at løbe som nu. Naar man ser ned ad Skraaningerne, spørger man uvilkaarlig sig selv: hvor mange Aar er det vel siden, nogen Fod traadte her? Bjærgene veksle. Snart er det storslaaede, nøgne Klipper, snart kjæmpemæssige, ensfarvede Skrænter, men Vandringen gjennem Skoven er dog det uforglemmeligste ved sin storslaaede Vildhed. Rasende Bjærgelve styrte skummende ned i Afgrundene,

Træstammerne vride sig i fantastiske Stillinger udover Vejen og Skovens store Stilhed og Halvmørke faar En til at glemme Verden udenfor, til at drømme sig et Liv levet her, langt borte fra Tilværelsens Banaliteter, fra ligegyldige Samtaler og fra forhadte Ansigter, i Læ for de hundrede smaa Naalestik, som langsomt og lidt efter lidt gjør deres Virkning og sætter deres Ar.

Dog, den Slags Fristeder kan ikke huse os længe; Skoven vil hvile i sin dybe Fred, vi synes selv at høre Lyden af vore Fodtrin bevarede med et barsk Ekko, mens Træerne bøje sig truende frem og mens Elvene skumme af Vrede.

Og vi haste ud efter, ud hvor Solen skinner og hvor dens Lys lægger Livet klart og nøgent for os.

I Montreux bliver man stegt om Sommeren og kjeder sig ihjel om Vinteren. Om Foraar og Efteraar er det en god Mellemstation for dem, der komme fra eller rejse til Syden. Sluttet inde mellem høje Bjærge, der tager Vejret fra en Sletteboer, ved Kysten af en skjøn, men melankolsk Sø, befolkes den af en irriterende Fremmedskare, af optrækkerske Handlende og af tunge, solide Schweizere.

I det tidlige Foraar skal man besøge Montreux. Kommer man fra det kolde Genf, hvor den isnende Vind dræber enhver Illusion om Foraar, føler man sig vel i Montreux's lune Omegn, hvis yppige Blomsterrigdom er malet med pragtfulde Farver af J. P. Jacobsen. Dog, naar Efteraaret nærmer sig med sine klamme, blaahvide Taager, der udviske Bjærgenes skarpe Konturer, lykkelig den, der kan drage mod Syd!

For de Syge er Mentona fredeligere og sundere end Nizza. Den lille By med sit befærdede Torv, sin solrige Promenade langs Havet og sin provinsielle Park er snart besat. Den er mindre elegant end det hvide Cannes, hvor selv Døden faar noget ceremonielt over sig, noget uhyggelig diskret, som bad den de fornemme Syge undskylde den foraarsagede Ulejlighed — for en Gangs Skyld.

Den protestantiske Kirkegaard udenfor Mentona vidner om, hvor søgt Byen er af Danske; der er lange

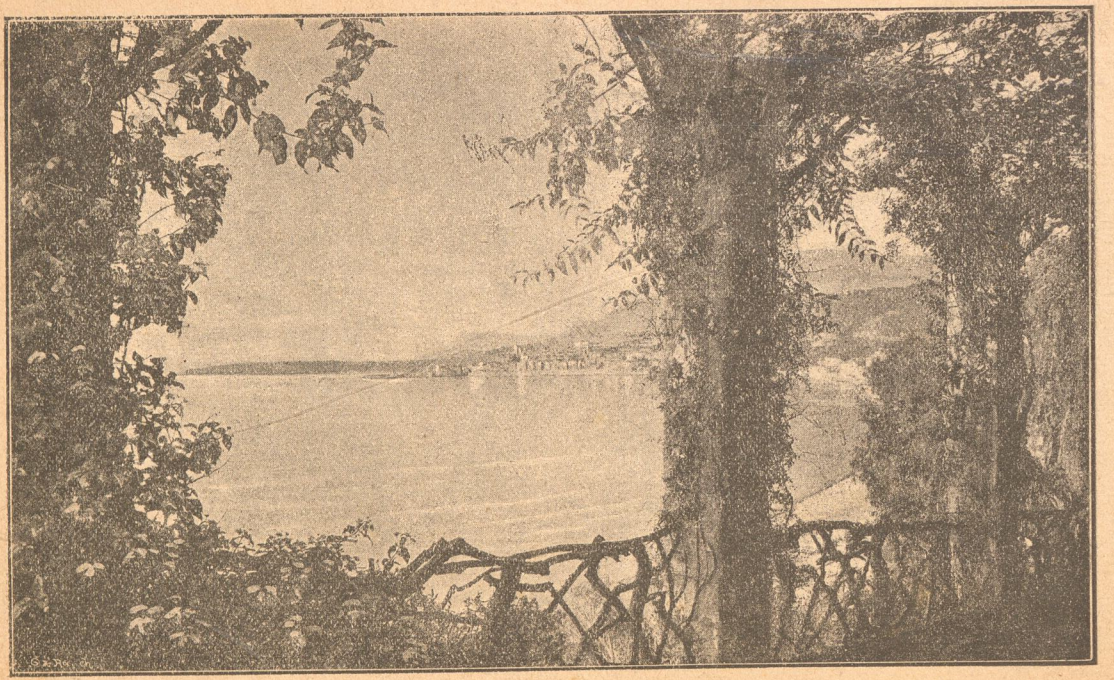

Mentona.

Alléer, hvor man paa de hvide, palmeskyggede Marmorplader læser mange Navne, der ende med „sen". Vender man Blikket ud over Hav og Land, ser man dog snart, at man er fjærnt fra Danmark.

Solglitrende, blaat og uendeligt ligger Havet under os. Palmer, Oliven, Agaver, Kaktus, Figen, Cypresser, Orangetræer og Eukalyptus bevoxe de imponerende Bjærgskrænter. Det er hverken ved sin Frodighed eller ved sin Idyl, at denne Natur tager os fangen; det er ved sine majestætiske Former og ved sine pragtfulde Farver. I Begyndelsen savner en Dansk den lysegrønne Skov og den hjemlige Skovbund og der maa sikkert for de Flestes Vedkommende Aar til at gjøre dem fortrolige med en Olivenlunds særegne Skjønhed, Aar til, at Palmer, Citroner, Kaktus ja selv Klipperne ikke blot forbavser men fortryller og voxer sig fast i deres Sjæl. Først saa kan man nyde, men saa maa man have sagt Norden Farvel og knyttet sig fast for længe, maaske for bestandig til de solrige Egne.

— Paa Vejen, langs Havet, til Nizza passerer man Monte-Carlo, hvis karnavalsagtige Kasino udefra set ligner et skrigende dekoreret Papmaché-Hus. Ved de grønne Borde derinde flokkes en blandet Verden af tvivlsomme Damer, af professionelle Spillere, af nysgjerrige Rejsende, af rige Amerikanere og af fattige Turister, der med daarlig skjult Fortrydelse ser deres ensomme Guldstykke forsvinde i den store Bunke. Her er interessante Studier at gjøre, men vor Tid er knap og jeg ønsker at slutte denne løst henkastede Skizze med et lille Besøg i Nizza. Vi maa derfor passere Monaco, La Turbie, Eze, Beaulieu og den pittoreske Flaadestation Villefranche.

Man har lidt ondskabsfuldt sagt, at Nizza var en banal table-d'hôte By. En table-d'hôte By er den unægtelig, men ikke banal. Jeg kender ingen By, der som den giver En Forestilling om moderne Kosmopolitisme og Overforfinelse.

Alt er indrettet paa de Fremmede, ligefra Palmerne udenfor Banegaarden, til de elegante Promenader, ja, selv Solen synes forudbestilt og blankpoleret ligesom en uhyre Dukat, undsluppet fra et eller andet overnaturligt Monte-Carlo. Ogsaa Forlystelsesetablissementerne er indrettet paa de Fremmede: Kasino, midt i Byen, den smukke, nye Opera bag Promenades des Anglais og

Promenaden i Nizza.

Jetée-Promenade, et kjæmpemæssigt, mauriſk Kaſino, hvilende paa uhyre Jærnſøjler ude i Havet.

Karnavalet i Nizza udarter aldrig, ſom i Rom, til raa Pøbeloptøjer og ſelv om Selſkabet er meget blandet ved Blomſterbataillerne overtræder ingen den en Gang vedtagne Form.

Det er et pragtfuldt Syn disſe Blomſterfeſter midt om Vinteren. Promenaden er et eneſte bølgende Menneſkehav og fra Tribunerne kan man, hvis man ingen Vogn har, deltage i Slaget, eller blot overſkue Valpladſen. Damerne, i lette Watteauſke Dragter, kjøre forbi i elegante Ekvipager, hvis Døre, Kalecher og Hjul er dækket under en Overdaadighed af Blomſter: en Vogn forſvinder under en Skov af Roſer, en anden under Violer eller Kameliaer og i Luften regner det med Buketter, der udbrede bedøvende Vellugt.

Ogſaa Selſkabet i Nizza er eneſtaaende. Man kan her, uden lange Rejſer, ſtifte Bekjendtſkab baade med Blomſten og Bærmen af det ganſke Europa. Hver Eftermiddag blandes — for en Timestid — alle disſe uensartede Elementer ſammen paa den berømte Promenade des Anglais, tilfods eller krydſende hverandre i luxuriøſe Vogne.

Da føler man ſom i en kraftig Eſſens Nizzas ejendommelige Charme.

Paa den ene Side Promenaden, de rige, marmorhvide Huſe, omgivet af tørre, dekorative Havers fornemme Pragt og paa den anden Side, det uendelige, blaa-grønne Hav, hvis lange, ſugende Bølger ligegyldige og monotone rulle mod Strandbredden.

Paa Promenaden, en bugtende Strøm af Mennesker, en babyloniſk Skare af Aktører og Aktricer, der hver har ſin lille Rolle i Livet, ſnart tragiſk, ſnart komiſk, men ſpillet med en urokkelig Alvor, der lader Tilſkueren forſtaa, at ingen af denne Trup et eneſte Øjeblik falder ud af Rollen, faar Lyſt til at kaſte Maſken ved denne beængſtende Tanke: at dette Hav, denne Himmel og denne Sol uforanderlige og lidenſkabsløſe vil være lige uendelige, lige blaa og lige ſkinnende, naar Aktørerne forlængſt ere færdige med deres Parti — ſom altid kan dubleres.

En Nytaarsaften.

Skitse af F. O. **Andersen**. Med Illustrationer af Alexander Svedstrup.

Jeg tror . . . De! . . . Hammer! . . . jeg tror, jeg løber et lille Øjeblik over til Frandsen! — Det er Ole Peter Black, Urtekræmmer og Grosserer, som, idet han trækker Galoscherne paa, raaber ud i Butiken til sin ældste Kommis Ludvig Hammer.

Saa—e, naa! — siger Hammer; og hvad andet skal han sige? h a n kan dog ikke standse ham, men inderlig kreperligt er det, at Black vil ha'e sit Rend ovre hos den Vindbeutel.

Black derinde ved godt, at nu er Hammer gnaven; og mens han lister ud af Bagdøren sætter han et Ansigt op, som nogenlunde ligner det han ved, Hammer sætter op ude i Butiken.

Nogenlunde — ikke ganske; dertil er Ole Peter Blacks Hoved for rundt og fyldigt gemytlig, og Hammers for magert og aflangt modfaldent.

Hammer ser ham gaa tvers over Torvet.

Det skulde hans Fa'er have set! begynder han at udvikle for sig selv — at hans gamle Handelshus holder Bekjendtskab med saadan en Gøgler som Frandsen — og det bare fordi de to har gaaet i Skole sammen. Saa var det ikke skét, nej det var det ikke!

Den gamle, graasprængte Svend, hvis Ryg er ligesaa bøjet som Hylderne i Reolerne derhenne, ser sig forsigtig om, at han nu ogsaa er ene, at hverken Læredrengene eller Karlen er i Nærheden — saa slaar han Haanden ned i Diften:

Nej, gu' var det ikke skét saa!

Han slaar ikke videre haardt, og raaber ikke saa kraftigt, som Ordene tager sig ud, men han mener det af hele sit Hjerte.

Hammer var den sidste Dreng, gamle Black lærte op og gjorde til Svend.

Af ham blev han dannet i den gode gamle Tids Billed; som gamle Black handlede, saaledes og paa ingen anden Maade var det Ret for Gud og Mennesker at handle; — gamle Black stod i Hammers Bevidsthed som Manden for alle Tider; og alle den nye Tids Paahit

med store flotte Butikslokaler, Vinduesudstillinger, Averteren osv. var bare Gøgl.

Om det saa er Papiret, de pakker ind i, skal det være rødt og blaat og skinne; i gamle Blacks Tid havde man én Slags Papir og det var graat!

Og naar man bandt Baand om en Pakke, saa var det Seglgarn og ikke kulørt Traad!

— Ja var bare ikke den Frandsen kommen. Unge Black og han var skam meget enige; og heller ikke vilde han sige, at Black endnu gav efter for de nye Moder — men han rendte dog altid derovre.

En skjønne Dag skulde de maaske ogsaa slaa Muren itu og sætte store Spejlglasruder ind, og have Marmordisk istedetfor den gamle sorte Mahogni med de leddeløse Messinghængsler og Pengeskrækken.

— Og Jomfru til at kassere ind — foer det usigelig bittert ud af ham — ja værsaaartig, saa kan han for mig tage en . . . Hammer saa sig atter forsigtig om . . . Jordmoder til at expedere!

Dette var et meget stærkt, næsten uartigt, Udtryk, vidste Hammer; men han sagde det jo ikke, saa nogen hørte det.

Black kjørte imidlertid i sine Galoscher over mod Frandsens Forretning.

Af og til kneb han Øjnene sammen og tænkte: nu brummer Hammer derovre. Hvad! han kan jo lade mig gaa, hvor jeg vil, naar han faar Lov at regere, som han vil. Der er sgu ikke mange, der vil lade sig sejle agterud, for at et gammelt Arvestykke som han skal have sine Forestillinger i Ro og Fred.

— Men maaske var der heller ikke mange, der inderst inde var saa glad over at have en gammel Svends Stivsind til Paaskud for sin egen Ulyst til at tage sig noget nyt for.

Ole Peter Black var meget magelig — doven er ogsaa et godt Udtryk.

Da hans Fader døde satte Ole Peter sig ganske stille ned paa hans Pengesæk; og den var der baade Rygstød og Læner paa.

Og da Hammer kom ængstelig ind og fremmumlede, at han haabede, alt skulde føres videre i den Gamles Aand, slog Ole Peter strax ud med Haanden og sagde meget sønligt — dog uden at rejse sig:

Gudbevares! det forstaar sig.

Og da de nye Tiders Forretningsfeber greb om sig, og Hammer atter blev bange, at de nu skulde indføre nye Methoder, var Black der strax igjen:

Tag den bare med Ro, Hammer! vi holder det Gamle i Ære!

Og Hammer var lykkelig. Naar han gik og raadede i Butik og paa Lager, og Black sad inde i den gamle Kabøf og læste sin Berlinger — hvor var det hyggeligt. Det var næsten, ligesom den Gamle levede endnu!

— Men saa kom denne Frandsen derovre . . .

Hammer glemte aldrig første Gang, han satte sin Fod i deres Butik.

Han kom ind i Diplomatfrakke og med høj, fort Hat.

En Urtekræmmer i Diplomatfrakke og Cylinder; han saa ud som han skulde have Barn i Kirke, syntes Hammer.

Hammer selv har syv Børn.

Er Hr. Black tilstede? spurgte han.

Black kigede selv frem — og saa raabte denne Frandsen:

Du store Kineser! er det virkelig Dig, Ole Peter —? hvad i Alverden er det for en Oltidsmenage, Du her holder Dig?!

Og tror man Black blev vred? — nej han grinte saa tydeligt indvendigt og tysfede og sagde:

Stille! stille! Thorvald! Respekt for de gamle Tider og kom strax herind med Dig.

Og saa lukkede de Døren —!

I tyve Aar havde gamle Black ikke lukket den Dør, og nu . . .

Hammer syntes næsten, det var ham — Frandsen, som trak den til.

Og af og til lo de højt derinde; og da de kom ud, trak . . . han Black hen i Døren, pegede over, hvor han selv netop var flyttet ind, og raabte:

Nej ser Du, Ole Peter: det er en Butik; dette det er en . . . han skelede hen til Hammer og tav.

Jo jeg ser dig nok, go'e Ka'l, tænkte denne.

— — Men fra det Øjeblik stolede Hammer ikke længer paa Black eller overhovedet paa noget — han havde den Følelse, at han var forraadt.

— Og noget var der maaske i det.

— — — Ole Peter sad gemytligt bænket inde i sin Barndomssven Thorvald Frandsens Kontor.

Svedstrup

Jeg maatte dog en Svip herover paa Aarets sidste Dag, sagde han.

Naa saa meget følger I dog med Tiden, lo Frandsen, at I ligesom vi andre en Gang imellem gaar ud af et gammelt og ind i et nyt Aar! — men I gjør det vel grumme nødigt.

Lad os nu snakke om noget andet, Du — hvordan spendte den saa af igaaraftes.

Frandsen kneb Øjnene til og saa diplomatisk ud.

Naar jeg siger Dig, at jeg fra nu af og indtil videre er taus som Graven — behøver jeg saa at sige mere?

— Hvordan er Familjen? . . . de sænkede begge Stemmerne, og Ole Peters runde Ansigt skinnede af Velvilje.

Første Sort — det vil sige hvad vi kalder første Sort paa denne Side Torvet.

Ole Peter vrisede gemytligt.

Er der noget af dette her? — han gjorde en Bevægelse, som om han lod Penge glide mellem Fingrene.

Det vil jeg ikke stærkere paastaa; de kan ialfald tælles; men Ungdom, Skjønhed og Livsglæde . . .

Ja sød er hun, Fanden tae mig, udbrød Ole Peter med Stemning.

Frandsen fixerede ham skjælmsk, bøjede sig saa over imod ham og sagde:

Og det er Dig, der troer, at Du er gammel! Du skulde tage Exempel af mig; jeg vil ikke sige, at Du lige strax skal lægge an paa det allerhøjeste, saadan som jeg, men begynd lidt gelinde; sæt Humøret til en Begyndelse et Par Grader op, tag det i smaa Skub, det er dog min Sandten for galt, at Du vil sidde og kjede Dig hele Livet igjennem til Fordel for —

Jeg sidder da heller ikke altid derovre, faldt Black ind.

Nej — sommetider sidder Du her; men —

Frandsen lænede sig tilbage, saa op i Loftet, og sagde med en Stemme, der ganske fint holdt Mellemvejen mellem Overgivenhed og Alvor:

Naar jeg forlover mig, gifter mig, saa er det jo ikke altid sikkert, at Du — Frandsen lo for at forsøde Slutningsordene — kan sidde saameget herovre; og saa var det jo ikke saa ilde, om Du var lidt godt igang med Gemytligheden hos Dig selv!

Tak skal Du have for den, sagde Ole Peter krænket.

Naa det forstaar Du dog, at Du er mig Tak skyldig, sagde Frandsen alvorlig.

Ole Peter spidsede sin Stemme til, saa godt han kunde det med sin runde Mund: Er det maaske med Hammer, jeg skal arrangere den nye Gemytlighed?

Hammer er slet ikke stort anderledes end andre Mennesker, men naturligvis, naar I aldrig veksler et gemytligt Ord sammen, saa opnaaes der ikke noget!

Kan Du virkelig sige mig noget, jeg skulde tale med Hammer om?

Jo jeg kan; spørg engang til hans Familje; det er en skikkelig Ægtemands ømme Sted! — Du kan jo ogsaa tale til ham om en Lønningsforhøjelse; med et rundt Tal kan Du være ganske overbevist om, at derved gaar Du ind paa hans aller inderste Ideer, og det er Vejen til, at han ogsaa gaar ind paa nogle af dine — allerydmygste!

— I det samme bankede det paa Døren, og Frandsens Bogholder traadte halvt ind, men forsvandt straks igjen med en Undskyldning.

Naa, hvor han var fin, udbrød Black, skal dine Folk gaa i Galla for Fremtiden?

Jeg skal sige Dig, hvad han vilde; han vilde sondere, om jeg var rede til at modtage Personalets Nytaarsgratulation.

Han skulde maaske have holdt Tale?

Netop, svarede Frandsen, som om det var en Hverdagssag, at der blev holdt Taler der i Forretningen.

Det maa jeg sige, udbrød Black, Du forstaar min Sandten at give Partiet —

Ja, og det forstaar Du ikke; sine Folks Vel skal man interessere sig for, saa kommer der Liv i Kludene; man skal ikke være bange for at veksle et Haandtryk med dem og drikke et Glas med dem; og det skulde Du gaa over og gjøre; og hvis Du en Dag gik hjem til Hammer og hilste paa Mutter og klappede Børnene paa Kinden, saa skal Du se, saa fik Du hende paa Dit Parti, og saa bøjede Hammer sig for en nyere Tingenes Ordning! Og tilsidst bliver det maaske mig, som kommer over til Dig for at faa en gemytlig Time . . . dog . . . det er sandt, jeg gifter mig jo . . . nu, ja, saa kommer vi maaske begge to!

Ole Peter Black kjørte hjem igjen i sine Galoscher.

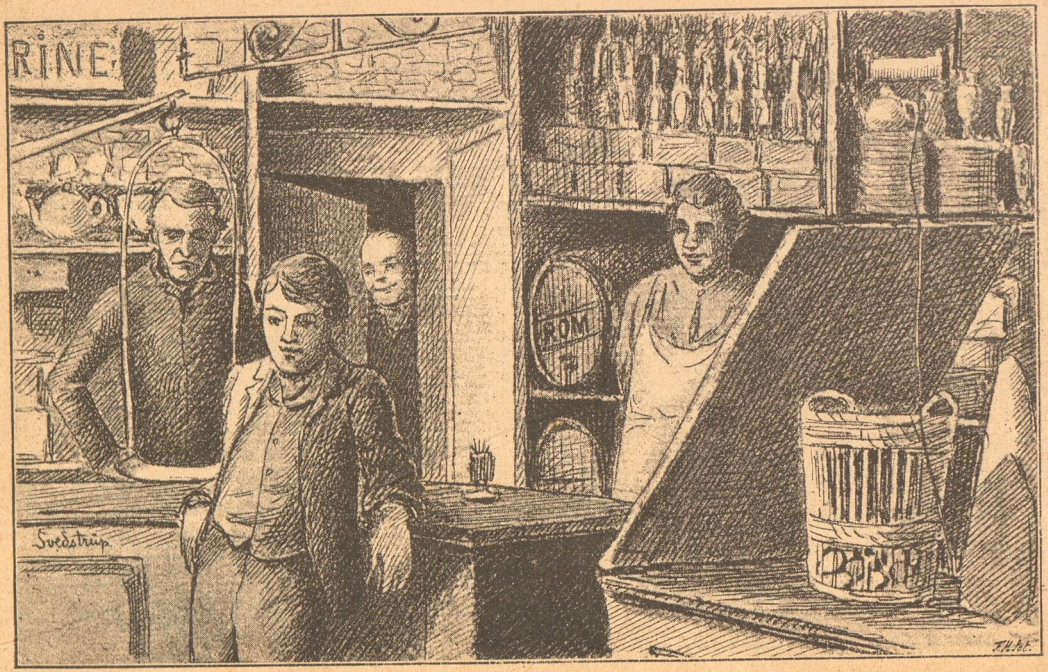
RÎNE
ROM
Svedstrup

Han kigede over paa sine Vinduer med de smaa Ruder, de gamle Skilte; det var ærlig talt et forfaldent Hul i en affides, død Krog, hans Butik.

Han vendte sig derpaa om og saa tilbage til Frandsens — og skridtede videre med et *meget* mulende Ansigt.

— Jeg *er* kommen igjen, Hammer!

Naa—e, saa!

— Black gik op og ned, inde hos sig selv, og tænkte; navnlig over det, at *han* derovre snart giftede sig.

Han gik hen og trak Døren til.

— Naa — sagde Hammer: nu troer jeg, han heller ikke er rigtig klog, naar han er alene.

Black blev ved at spekulere. Pludselig gik han hen og kigede ud gjennem det lille Glas i Døren —

Ude i Butiken stod Hammer, lænet til en af Reolerne, og saa melankolsk ud.

De to Kommisser hang over Disken og saa ud som et Par døde Sild.

Karlen stod med Ryggen til og bestilte ingenting.

Nej her maa min Salighed mere Humør i Tingene! raabte Black — det er paa høje Tid, at *vi* ogsaa begynder at holde Taler og synge Festsange.

— Der kom et Udtryk af Lune i hans Ansigt . . . gift Du Dig bare Frandsen, nu skal vi rydde op her, saa Du ligegodt finder herover med din Kone —

Hammer! kaldte han.

Hammer kom tilsyne.

Træk Døren til — sagde Black.

Naar Klokken er fem, blev han ved, saa kom De, og Fritz og Oluf — det var Kommisserne — og Niels — det var Karlen — herind; jeg vil hilse paa Dem, inden det gamle Aar gaar ud.

Hammer stirrede fortumlet; derpaa nikkede han bejaende og forsvandt, som om han pludselig havde faaet Dje paa noget Sprængstof.

Du skal faa mere af den Konfekt, sagde Black ved sig selv.

Der gik over en halv Time, inden Hammer fandt en Maade at meddele de andre dette ubegribelige paa, og saa forstod de ham endda ikke.

Hammer troede nok, det var bedst, at Niels skurede sine Hænder først. —

Black gik op og ned i sit Kabøf, og kløede sig i

Hovedet; Begyndelsen var gjort, men — hvad nu videre?

Han tog fat paa at forme en Tale; den behøvede ikke netop at være lang, men en Begyndelse *skulde* der være paa den — og helst ogsaa en Ende. Især en Begyndelse!

Han kunde Pokker ikke hitte paa noget; tilsidst blev han lynende gal —: det er ogsaa denne Frandsen, der gjør mig helt kuldret . . . pludselig standsede han og kom til at le; af sig selv, af Hammer, af dem derude, af hele Situationen . . .

Skab Dig ikke, Ole Peter, sagde han . . .

Og i det Samme aabnedes Døren forsigtigt paa Klem; og ind gjennem Sprækken gled, ligesom fire maabende Spørgsmaalstegn, Ole Peter Blacks Personale.

Sidder Du fast i Sprækken? sagde han til sidste — nu var han sig selv igjen.

Ja jeg vil Jer ikke andet end ønske Jer glædeligt Nytaar og — I har passet Tingene godt i det gamle . . .

Han gik hen til Skabet, tog en Pakke Sedler frem . . .

Dèr, Du — sagde han først til Karlen og rakte ham to Tiere.

Og der er tre til hver af Jer, sagde han til Kommisserne.

Skidt . . . Du skal hae én til, Niels, saa har I hver tre — nu kan I gaa.

— De var alle tre som himmelfaldne, og saa fornøjede, at de ikke syntes, de turde vise det; og med mange Taksigelser forsvandt de.

Nej — Hammer! — bliv lidt.

Black gik hen og lagde Tikronesedlerne bort og tog ud af et andet Rum en Hundredekronesseddel.

Dèr Hammer — Snak — ned i Lommen med den; sid ned, saa drikker vi et Glas — vi to gamle Samarbejdere — paa det nye Aar.

Hammer saa ned for sig —

Dette — det var omtrent hvad han havde gaaet og drømt derude i Butiken og ovre paa Lageret, naar han tog sig den Frihed at drømme; det var som en Æresoprejsning for ham; det var, som at der pludselig blev given ham Medhold i hans største Forhaabninger . . . „gamle Samarbejder"!

Hans Ansigt udtrykte det hele saa lyslevende; — pludselig fik det Ord:

Maa jeg da ønske Dem glædeligt Nytaar igjen, Hr. Black, og det af ganske Hjerte — og jeg kan sige Dem, at det vil min Kone og mine Børn ogsaa ønske for Dem, naar jeg fortæller, hvordan De har været . . .

Black saa paa ham; han havde aldrig set saa straalende Glæde; han blev helt flov; men saa kom Humøret op i ham; han vilde se flere glade Ansigter — en hel Bunke —

Hør Hammer! Klokken 7 gjør vi to os fri for at fejre Nytaarsaften; og hvis De ikke har noget imod det, gaar jeg et Øjeblik hjem med Dem for dog engang at hilse paa Deres Familje.

De er velkommen, næsten stammede Hammer, det vil være os en stor Ære . . .

Sludder med Æren — kom — vi har da andet end Urtekræmmervin i d e n n e Forretning . . .

Skaal Hammer!

Tak Hr. Black — og Gud velsigne Dem!

Black studsede et Øjeblik . . . det var . . . naa! det var ikke andet, end at denne Hilsen var ham lidt ny . . . saa stødte han sit Glas mod Hammers:

Der er noget i'et, ja — iligemaade!

Black stod og kigede ud gjennem Glasset i Døren — De to Kommisser dandsede rundt med hinanden midt i Butiken, og Hammer — den gamle skikkelige Hammer — slog Takt med Hovedet. . . .

Da Klokken slog syv stod Fritz og Oluf og Karlen Niels, alle tre, oppe paa Disken for at se Principalen og Hammer følges over Torvet.

Jeg troer, Katten rive mig, de ta'er hinanden under Armen, sagde Niels.

. . . Vi skal ind gjennem Byen, sagde Black, vi maa have noget med til hele Re'ligheden; jeg vil dog nødig gjøre et daarligt Indtryk paa Deres Smaafolk.

De ere saamænd ikke forvænte, sagde Hammer.

Hvad mener De om dette —? spurgte Black; de stod foran et Vindu, hvor der var fuldt op af saadanne Sager, som Børn synes er et Æventyr.

De er vist lidt dyre . . .

Aa, en god, gammel Forretning kan vel bære det, lo Black.

— Vi skal ha'e noget Legetøj, raabte han, da de

var traadt ind i Butiken, og vi fer mere paa det morsomme end paa en god Forretningsomgang!

Forretningens Indehaver smilede imødekommende — dette tegnede ikke saa ilde.

Morsomt og morsomt, mine Herrer, er to Ting; hvis De vil være saa gode at antyde mig Børnenes Alder, saa skal jeg nok træffe Smagen.

Hvor gammel er den ældste, Hammer?

Det er Peter, han er tolv Aar.

Tolv Aar . . . tolv Aar . . . jeg har det: en Hjælm eller en Slæde, sagde Manden.

Er Peter meget krigerisk? spurgte Black.

Aa — vi er nu alle temmelig fredeligt anlagt, nølede Hammer.

Ja, han kan jo ogsaa faa en Slæde —

Oh, det er maaske ikke værd, han kommer saa meget paa Gaden . . .

— Nej, hør, ved De hvad — udbrød Black — nu er det bedst, den Herre der og jeg ordner Sagen alene . . . maa jeg spørge Dem, min Herre: holder De paa Hjælmen?

Ubetinget — især hvis den næste faar en Tromme —

En Tromme gjør saa skrækkeligt Spektakel, indskød Hammer.

Herregud, Hammer! Drenge — ikke mer om det; vi tager Hjælmen og Trommen!

Hvem følger saa?

Saa er der to Piger . . .

En sød lille Pige glæder sig altid ved en Dukke, forsikrede Manden.

Ja søde er de, minsandten — er de ikke, Hammer?

Jo — det er rare Børn.

Lad dem faa Dukker! . . . følger der flere Pigebørn længer nede i Rækken?

Ja en til.

Maa vi faa Størrelsen angivet, lo Black — De kan vise os det med Haanden . . .

Den ældste er . . . omtrent saadan; saa er den næste . . . saa stor; og det mindste er bare saadan . . . hun er sat lidt tilbage ved Sygdom . . .

Manden maatte bøje sig ud over Disken for at se det mindste Maal.

— Maa vi saa faa Resten angivet —!

Saa er der én Dreng paa otte og en paa syv Aar.

... Syv Aar ... det er Tinsoldater! sagde Manden afgjørende.

Maaske dog ikke netop Soldater, stammede Hammer.

Vist skal han ha'e Soldater — De behøver jo ikke lade ham føre Krig med dem — sagde Black — de kan gjøre Vagttjeneste.

Og til ham paa otte Aar, sagde Manden, har jeg en superb Ting . . . hvad siger De om saadan en velassorteret Urtekramforretning.

Black stirrede først paa Hammer, saa paa Manden...

Maa jeg gjøre Dem opmærksom paa, at vi begge ere Sagkyndige!

Ah — Manden lo forbindtligst — men den er dog ellers indrettet efter de allernyeste Fordringer!

Hm! — sagde Black — ja det maa den skam ogsaa være, naar den skal være rigtigt Legetøj — hvad Hammer?!

Hammer smilede svagt.

— Og saa blev det ved Hjælmen, Trommen, tre Dukker, Soldaterne og Urtekræmmerbutiken efter alle Nutidens Fordringer.

Da de stode oppe paa Gaden, med Pakkerne broderligt fordelte imellem sig, sagde Black pludselig alvorligt:

Nu bli'r de vel ogsaa glade —?

De har saamænd aldrig sét saadant noget før — svarede Hammer.

Egentlig skulde vi ogsaa et Sted finde noget til Deres Kone!

. . . Jeg har allerede kjøbt en lille Ting til hende — sagde Hammer og blev ganske rød.

Da Black to Timer senere gik hjem fra dette Besøg, som han som „Husets Chef" havde aflagt, var han i det mest straalende Humeur.

Han tænkte paa, hvad Frandsen vilde sige, paa Kommisserne der dandsede, mens Hammer slog Takt, paa den øredøvende Børnejubel, og paa Hammer og hans Kone, saaledes som de stode i Døren og raabte „glædeligt Nytaar" efter ham . . .

Det gik ham, som Børnene: han havde saamænd heller aldrig set saadan noget før!

Præmie-Koupons for Almanakkens Kjøbere.

35 Øre. — 1893. Naar man kjøber
Kortfattet Vejledning i Husdyravl
af **Dyrlæge J. T. E. Brandt**
(oprindelig Pris 3,00 — nedsat Pris 1,00)
modtages denne Koupon i Bogladerne for **35 Øre.**
Bogen leveres altsaa for 65 Øre.
Præmie-Koupon Nr. 1.

50 Øre. — 1893. Naar man kjøber
Brødrene, historisk Roman
(oprindelig Pris 3,34 — nedsat Pris 1,75)
modtages denne Koupon i Bogladerne for **50 Øre.**
Bogen leveres altsaa for 1,25.
Præmie-Koupon Nr. 2.

25 Øre. — 1893. Naar man kjøber
Eggleston: Verdens Ende
(oprindelig Pris 3,00 — nedsat Pris 1,00)
modtages denne Koupon i Bogladerne for **25 Øre.**
Bogen leveres altsaa for 75 Øre.
Præmie-Koupon Nr. 3.

50 Øre. — 1893. Naar man kjøber
Aubrey,
Roman i 2 Dele af Forf. til »Emilie Wyndham«
(oprindelig Pris 2,67 — nedsat Pris 1,50)
modtages denne Koupon i Bogladerne for **50 Øre.**
Bogen leveres altsaa for 1,00.
Præmie-Koupon Nr. 4.

35 Øre. — 1893. Naar man kjøber
Dr. E. Pontoppidan: Menoza
(oprindelig Pris 3,00 — nedsat Pris 1,50)
modtages denne Koupon i Bogladerne for **35 Øre.**
Bogen leveres altsaa for 1,15.
Præmie-Koupon Nr. 5.

75 Øre. — 1893. Naar man kjøber
Opdagelsen, Roman fra det Svenske
(oprindelig Pris 4,85 — nedsat Pris 2,50)
modtages denne Koupon i Bogladerne for **75 Øre.**
Bogen leveres altsaa for 1,75.
Præmie-Koupon Nr. 6.

25 Øre. — 1893. Naar man kjøber
Livets Omvexlinger, kristelige Fortællinger
(oprindelig Pris 3,00 — nedsat Pris 1,00)
modtages denne Koupon i Bogladerne for **25 Øre.**
Bogen leveres altsaa for 0,75.
Præmie-Koupon Nr. 7.

Igjennem alle Boglader faas nedennævnte Bøger til de nedsatte Priser:

	Bogl. Pris. Kr. Ø.	Nedsat Pris. Kr. Ø.
Adam, Onkel: Stamhuset Valdemarsborg	3 „	1 50
— Hjemme	2 „	1 25
Ami: Bruspulver for Danske og Svenske	1 „	„ 50
Andresen: Strikkebog for Skole- og Husbrug, indb.	2 67	1 50
Aubrey. Roman af Forf. til „Emilie Wyndham", 2 Dele	2 67	1 50
Bjursten: Oberst Stobæus, 2 Dele	5 34	2 75
Bolander: Skinsyge og Hævn	2 50	1 35
Brandt, J. T. C., Dyrlæge: Kortfattet Veiledning i Husdyrene, samt Husdyrenes Behandling i sund og syg Tilstand	3 „	1 „
Brødrene. Historisk Roman	3 34	1 75
Carlén, Emilie: Skyggebilleder	2 16	1 50
— Noveller	3 85	2 25
Chambers, Robert: Udflugt til Island og Færøerne	„ 85	„ 40
Collins, Wilkie: To Fortællinger	1 75	1 „
Dehn: Tidens Løsen		1 50
Den svenske Løves sidste Dage. Fortælling	„ 50	„ 35
Eggleston: Verdens Ende. En Kjærlighedshistorie. 276 Sider i 8vo	3 „	1 „
— Roxy. 454 Sider i 8vo	5 „	1 50
— Metropolisvilles Mysterier 326 Sider i 8vo	3 50	1 „
— Rejseprædikanten. En Fortælling fra Amerikas Heltetid. 316 Sider i 8vo	3 50	1 „
— Syv Historier. 228 Sider i 8vo	2 50	1 „
Gaader og Charader, gamle og nye	„ 50	„ 20
„Helene". En Kvindes Historie, fra Svensk	2 „	1 15
Kjærlighedens Kryderi	1 34	„ 75
Launay: Et Ægteskabsbrud	3 „	2 „
Licht, Eusb.: Søren Bast & Co. En humoristisk Fortælling. 316 Sider i 8vo	3 50	1 50
Lillie, Berthel: Sexten Aner	2 67	1 75
Livets Omvexlinger. Udvalgte kristelige Fortællinger I.—III. oversatte og udgivne af O. Olsson. Ca. 500 Sider i 8vo	3 „	1 „
Mattis: Skal og Kjærne	2 50	1 50
Munin: En Arbejders Datter	3 67	2 „
Munter, Jeremias: Lykken	1 85	1 „

	Bogl. Pris. Kr. Ø.	Nedsat Pris. Kr. Ø.
Naar Lykkens Sol gaar ned, fra Svensk	1 85	1 „
Numers: Aandefeeren, Roman fra Svensk	3 „	1 75
„Opdagelsen", fra det svenske	4 85	2 50
Pacifix: Sparekassebog Nr. 7709. En Fortælling. 168 Sider 8vo	2 „	1 „
Perler, 80 Digte og Romanzer, samlede af Edward Cederfeld, indb. i Pragtbind med forgyldt Snit	3 „	2 „
Pigen fra Wesselburen. En Fortælling fra Ditmarsken		„ 50
Pilgrim: De to Aristokrater. Fra Svensk	4 „	2 25
Pontoppidan, Dr. E.: Menoza, en asiatisk Prinds, som drog Verden omkring og søgte Kristne. 826 Sider i 8vo	3 „	1 50
Ruppius: Bisfekræmmeren	2 85	1 50
Rydberg, Victor: Singoalla	1 33	1 „
Schwartz, Marie Sophie: Tvende Familiemøbre I—II		3 50
— Noveller		1 „
— Uskyld og Brøde		2 „
— Skildringer fra Familielivet I—II		2 „
— Fortællinger		„ 20
— Adelsmandens Datter I—II		4 „
— Være eller ikke være I—II		3 „
— Guld og Navn		2 „
— Ellens Prøvelser		1 „
— To Livsmaal		1 „
— Mathilde		1 50
— Ægteskabet		1 75
— Blade for Vinden		1 50
— Berthas Optegnelser		1 50
— Hvorledes jeg fik mig en Hustru		1 35
— Fortællinger	1 85	1 15
— Sønnesønnen	3 50	2 „
— Lille Karin	2 67	1 50
— Et Hævnens Offer	2 50	1 50
— Mit Livs Tildragelser	3 25	2 „
— David Waldner. 2 Dele	4 „	2 25
Stella: En Kvinde af vor Tid	1 67	1 „
Sylvia: Aurora Trampe	3 „	1 50
Thomasson: Kongens første Kjærlighed	1 85	1 „
Trolle, H: Jacob Duwall. 3 Dele	7 50	4 „
Tuxen: Tre Smaapiger, en Fortælling for Børn, indb.	2 „	1 50
Ved Kronborg Slotskirkes Indvielse	„ 35	„ 15

Jens Hansen,

Vestergade 15,

Kjøbenhavn K.

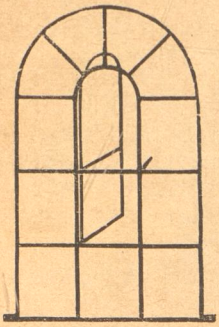

2 Kr. 10 Øre.

Enhver, der skal bruge Staldvinduer, maa først forlange tilsendt min **Prisliste over Staldvinduer,** som giver Oplysninger over Størrelserne, Vægten og Prisen. Der findes **over 324 forskellige Vinduer. I 1892 solgt over hele Danmark 4550 af disse Vinduer. Køb ingen Varer andet Steds, forinden De har set min Prisliste. De vil blive overrasket over de billige Priser og det meget store Udvalg, som ikke findes andet Steds i Danmark.**

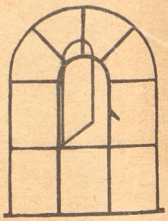

1 Kr. 35 Øre.

Varerne leveres fragtfrit paa Bestillerens nærmeste Dampskibs- eller Jærnbanestation.

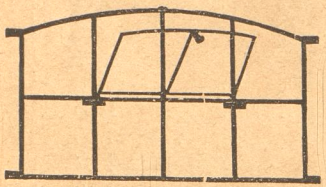

1 Kr. 50 Øre.

40 Øre.

Det bemærkes udtrykkelig at Varerne kun kan erholdes hos mig. Jeg sælger ikke til Forhandlere og har intet andet Udsalg noget Steds.